

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Det här verket har digitaliserats i ett samarbete mellan Litteraturbanken och universitetsbiblioteken i Göteborg, Lund, Umeå och Uppsala.

Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den tolkade texten kan innehålla fel.

Därför bör du visuellt jämföra den tolkade texten med de scannade bilderna för att avgöra vad som är riktigt.

Om du anser dig ha upphovsrätt till detta material, ber vi dig vänligen kontakta Göteborgs universitetsbibliotek.

The digitisation of this work is a collaboration between The Literature Bank and the university libraries in Gothenburg, Lund, Umeå and Uppsala.

All printed text is OCR processed into machine readable text. This means that you can search the document and copy its text. Older documents with print in poor condition can be hard to process and may contain errors. Compare the interpreted text visually to the scanned image to determine what is correct.

If you believe you own the copyright to this work, please contact the Gothenburg University Library.

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

LUNDS
UNIVERSITET

UPPSALA
UNIVERSITET

I HÖST- OCH
VINTERKVÄLL

mn.
95

Uppsala Universitets Bibliotek

Sv. avd.

*Sv. litt.
Saml. arb.*

UNIV.-BIBL
- 9 MAJ 1963
UPPSALA

UNIVERSITY OF
MICHIGAN
LIBRARY

UPPSALA UNIVERSITETSBIBLIOTEK

16000

000154749

Ninian Werner

I HÖST- OCH VINTERKVÄLL.

SVENSK-AMERIKANSKA DIKTER
OCH SMÄSKIZZER

AF

NINIAN WÆRNER

MINNEAPOLIS, MINN.:
SWEDISH LITERATURE CO:S Förlag
1895.

Copyright, 1895, by
SWEDISH LITERATURE CO.

All rights reserved

Minneapolis
OLSON & SJÖSTRANDS TRYCKERI
1895

Förord.

EDAN mer än 10 år tillbaka har "Ninian" varit ett af de oftast förekommande och högst skattade märkena inom den svensk-amerikanska prässen. Under denna långa följd af år har det hvarje vecka varit synligt under något poem, någon berättelse eller humoresk, och dessa pennalster ha städse utmärkt sig genom en ledig och lättläst stil och framställning, som aldrig förfelat att väcka intresse hos läsaren.

Märkets innehafvare, hvars bild synes här ofvan, är Ninian Wærner, f. n. redaktör vid tidningen "Svenska Amerikanska Posten" i Minneapolis, och å efterföljande blad meddelas några af hans diktalster såväl i bunden som obunden form.

En tidningskorrespondent i New York anmärkte nyligen i ett bref till vår äldsta tidning, att det nästan ser ut som om samtliga det unga Sveriges skalder utvandrat till Amerika, enär man i de svenska tidningarne i allmänhet finner hvarken så många eller så goda rimmade saker som i de svensk-amerikanska. Det är sant, ty om man undantager Fallström, Bååth, Schönberg, Kleen, Fröding och några få andra, har det unga literära Sverige — trots sin ofantliga öfvervigt i antal, sin mycket äldre och mera stadgade präss, sin tacksammare publik och många andra förmåner — hvarken så goda eller produktiva skaldeförmågor att uppvisa som vår under många svårigheter kämpande

svensk-amerikanska präss. Man behöfver ingalunda vara en förblindad amerikabeundrare för att inse och erkänna detta.

Att Sveriges tidningar i allmänhet *icke* gifvit oss rättvist erkännande härutinnan, beror på deras okunnighet om hvad som här försiggår, en okunnighet, som för öfrigt är lätt förklarlig. Jag behöfver blott antydningssvis påpeka de för det svensk-amerikanska samhällslifvet kännetecknande omständigheter, som åtminstone hittills gjort det omöjligt att utan kännbar uppoffring här utgifva svenska skönliterära verk. Sålunda har den svenska literaturen här i landet med nödvändighet blifvit dagsländeartad — lefvat för stunden och begrafts i tidningarnes spalter.

Men derfor blir också hvarje försök att i bokform för framtid och eftervärld bevara något af det andliga arbetets resultat så mycket mera erkännans- och berömvärdt, och jag kan icke annat än känna mig smickrad af att ha fått mig anförtrodt uppdraget att skrifva inledningsorden till här föreliggande samling af literära pärlor — om jag också måste beklaga min oförmåga att på ett värdigt sätt motsvara de anspråk utgifvarne ställa på mig.

Svensk-amerikanerna ha inom alla literaturens grenar egt talangfulla författare. Vi ha haft diktare sådana som en Elmblad, en Åkerberg, en Svärd, en Lindblom, och vi ha ännu bland oss Bonggren, Holmes, Wicklund jemte åtskilliga andra, hvilkas rykte nått äfven till gamla Sverige.

Men sedan Elmblads dagar ha vi icke haft någon, som med hänsyn till originalitet, mångsidig begåfning och produktivitet kunnat mäta sig med Ninian Wärner — ingen, hvars författareskap röjt så många olika sidor, så vidtomfattande blick eller så stor smidighet i form och tankegång.

Det är svårt att afgöra, huruvida "Ninian" är störst som skald eller humorist. Inom båda dessa fack

intager han enligt de fleste litteraturbedömares samfälda åsigt, det främsta rummet bland alla nu lefvande svensk-amerikanske skriftställare. Ingen kan såsom han slå an hjärtats veka strängar, men icke heller kan någon såsom han genom burlesk humor framkalla löje. Han är på samma gång en känslornas man, en varmhjärtad skald, och en visserligen stundom grofkorrig, men alltid oförarglig och kvick skämtare.

I egenskap af journalist eger Wærner en alldeles säregen förmåga att på ett halft allvarligt, halft sarkastiskt komiskt sätt i sina redaktionsartiklar behandla de mest olikartade ämnen.

Men i sin poesí sammanblandar han sällan dessa lynnets två motsatser. Der är han antingen det ena eller det andra. I prosan deremot blir den humoristiska ådern honom nästan alltid öfvermäktig, och han kan ej hålla sig allvarsam i längden. Hans utkast, berättelser, tidningsuppsatser vittna därom. Icke en gång då han kanske menat att hålla dem i en allvarsam ton kan han hindra galghumorn från att allt emellanåt blixtra fram. Härigenom komma de att förete en för honom alldeles egen originel blandning af allvar och skämt.

Likt alla äkta skaldenaturer är Wærner fullkomligt oberoende af sådana mer eller mindre narraktiga påhitt och hugskott, som tid efter annan göras till en modesak. Han bekänner sig icke till någon särskild literär skola, tillhör intet kotteri. Han är både realist och idealist. Hans pennalster äro följaktligen fria från den pinsamma ensidighet i lifsåskådning och form m. m., som förringar värdet af så många andra författares verk. Han är optimist äfven då han tolkar vemodsfulla stämningar. Han kan vara vek till sinnes; men det är en hälsosam vekhet, som aldrig gör läsaren nedslagen eller dyster. Hans diktning ingifver en känsla af välbehag. Hans versers fulländade form smeker örat, innehållet värmer hiär-

tat, och hvad prosadikterna angår, kunna de lifva och muntra äfven den mest surmulne.

De yttre konturerna af Wærners lefnad gestalta sig sålunda. Född i Norrköping den 12 december 1856 genomgick han Nyköpings högre elementarläroverk och blef student på våren 1877. Hösten samma år inskrefs han vid universitetet i Upsala såsom medlem af Södermanlands-Nerikes nationsförening samt aflade år 1880 juridisk-filosofisk examen. År 1883 reste han till Berlin för att idka estetiska studier samt tog samtidigt lektioner i violoncellspelning. Men redan det följande året utvandrade han till en i Amerika bosatt nära anförvandt. Under första tiden af sin vistelse här i landet hade han anställning såsom violoncellist vid en theater i Chicago, samt spelade på konserter.

Snart slog han sig emellertid på tidningsmannaverksamhet och blef medarbetare vid en skämttidning, hvarefter han redigerade "Svenska Kuriren" tills han år 1888 ingick i "Svenska Amerikanarens" redaktion. I november 1889 begaf han sig till Denver, Colorados hufvudstad, och blef der redaktör för och delegare i tidningen "Svenska Korrespondenten." Två år senare flyttade han till Minneapolis, Minnesota, hvar est han, först tillsammans med Gustaf Wicklund och sedermera ensam redigerade den ypperliga skämttidningen "Friskyttan," tills denna år 1893 sammanlogs med den i Chicago utgifna "Humoristen." Sedan den tiden har Wærner varit redaktör vid "Svenska Amerikanska Posten."

År 1894 belönades en af honom till Svenska Akademien i Stockholm insänd dikt med akademiens hedersomnämmande (mention honorable). U om Magnus Elmsblad är Ninian Wærner den ende svensk-amerikanske diktare, som hedrats af Svenska Akademien med belöning.

Wærner har under sin författaretid begagnat en mängd olika signaturer, bland hvilka jag nu erinrar

mig endast "Ninian," "Agda Björk," "Öfverste Jakobson," "P. Anderson, urgammal Settlare," och "C. A. Tolleen," hvilken sistnämnda användts under en följd af skrattetande epistlar, som låtsats vara skrifna af en dryg och okunnig uppkomling. Wærner är gift och har två barn, en flicka och en gosse.

Ernst Skarstedt.

Till den ärade läsaren.

DEN svensk-amerikanska pressen har under de senare åren nått en betydande utveckling och äger nu flera framstående författare inom skilda brancher.

Den förnämste och mångsidigaste bland dem alla, Ninian Wærner, är representerad i föreliggande arbete. Vi ha af redaktör Wærner betingat oss rättigheten att utgifva hans pennalster och presentera här en del af desamma.

Enär författaren under senare tiden företagit flera resor samt i dessa dagar bereder sig att måhända för alltid lämna vårt land, har icke hans tid medgifvit egna arbetet någon närmare personlig uppsikt, utan har det till större delen blifvit lämnadt i våra händer såsom förläggare. Åtskilliga inkonsekvenser torde därför förekomma med hänsyn till stafsättet o. s. v. Men detta torde läsaren benäget öfverse med, enär såväl poem som skiz zer varit synliga i olika tidningar, hvilka alla begagnat skilda stafsätt.

Ninian Wærners produktivitet såsom skönliterär författare är ovanligt stor och förvånansvärd när man betänker, att hans tid alltid varit strängt upptagen af tidningsarbete. Den svensk-amerikanska pressen kommer att göra en stor och oersätlig förlust, då hr Wærner i dagarne afflyttar till Sverige.

Vi ämna göra arrangement med honom om att framdeles ärligen få publicera hvad han skriver, på det att äfven den svensk-amerikanska publiken må få del af dessa literära pärlor.

Genom utgifvandet af detta arbete tro vi oss i allo ha gått allmänhetens önskingar till mötes. Boken utgör ett vackert minne af den omtyckte författaren, som nu slår ner sina bopålar i det gamla fosterlandet, och skall utan tvifvel leta sig väg till hvarje svenskt-amerikanskt hem.

Svenska Literatur Sällskapet.

Minneapolis, Minn., i okt. 1895.

✧
DIKTER

1871

Svensk-amerikansk vaggvisa.

Modern sjunger för sin son.

Jag nyss den sjunkande solen såg
Kyssa skogarnes bryn;
Hon droppade guld i den jägtande våg
Och guld i den irrande skyn.
Till sist försvann hon, der strålarnes glöd
Randar himmelen rosenröd,
Och snart skall fästet bli stjärnbestrodt —
Sof sött, min ängel, sof sött!

Jag hör dina jämna andedrag,
Der du bidar vid drömmarnes bro;
O, finge du alltid så lugnt som i dag
Sluta ditt öga till ro!
O, kunde din moder dig bana en stråt
Der ormen ej lurar bland snårens försåt
Der ingen sin fot emot stenar stött —
Sof sött, min älskling, sof sött!

Men liten blifver väl också stor
Och träder i ljuset fram;
På armen lyfter du käckt din mor,
Du ättling af kämpastam!
Sitt svallande blod göt stamfader din
Vid Narva, Klissow och Holofozin
Och dog bland tartarer fången och trött —
Sof sött, min kämpe, sof sött!

Lyss, lyss i din rosiga dröm till min röst
Och göm i din själ min sång;
Bevara den ömt till din ålders höst
Lik ett brus af en vårbäckes språng!

Hvad ljud, som i lifvet dig än mände nå,
 Förgät ditt modersmål aldrig ändå;
 Med tomtebofröjd städs' dess tonfall oss mött —
 Sof sött, min tomte, sof sött!

Glöm aldrig din moders fädernesland,
 Fast långt derifrån du är!
 Visst voro dess tegar karga ibland,
 Men hvar torfva är dock oss kär.
 Der glittrade vägen med fagrare glans,
 Och ljufvare doft egde blommornas krans;
 O, älska det land, som din moder födt —
 Sof sött, min viking, sof sött!

Men *du* är en *svensk-amerikan*,
 Två stolta nationers son;
 Och här skall du bryta din framtidsban
 Vid lifskampens buller och dån.
 Glöm ej, att "Columbia" räddat från nöd
 De dina och gifvit dem hem och bröd,
 När kraften var bruten och hoppet förödt —
 Sof sött, mitt hjärta, sof sött!

Så vörda ditt nyvunna fosterland,
 Din kraft och din flit gif det;
 Och nalkas ovän en gång dess strand
 Med blod uti sina fjät —
 Din moder vill se, att hon födt en *svensk*,
 Högsinnad, tapper och fosterländsk,
 En ättling af den, som vid Narva blödt —
 Sof sött, min stolthet, sof sött!

Nu tändes den flämtande stjärnehär
 På himlens blåpande fält,
 Och månen sitt därande ljus beskär,
 Der guldgul bak' skyn han sig stält —
 Jag Sveriges symbol, den blågula, ser
 I trofast förbund med vårt stjärnbaneer,
 Der kärlekens glöd kastar strimmor af rödt —
 Sof sött, mitt lifshopp, sof sött!

Klockeklang.

Klinga, klara klocka, klinga,
Klinga ljuft i höstlig kväll;
Dina vackra toner svinga
Väldigt emot himlens päll;
Ljud med kraft kring berg och dalar;
Månget hjärta du hugsvalar!

När ens hopp blir sänkt i mullen,
När ens glädje läggs på bår,
Ack, då klagar du från kullen,
Klagar högt med sorgens tår;
Bittert, bittert — visst du känner
Hvar det tyngsta kvalet bränner!

Men till glädje och till gamman
Lika klart och lika godt
Jordens barn du ringer samman,
Innan sorgen än dem nått —
Du, som hörs i djupa skogen,
Är vår vän så öm, så trogen!

Kunde jag som du få dela
Känslans gård med en och hvar;
Kunde jag den smärta hela,
Som ett tröttadt sinne bar,
Eller glädjas, när i lifvet
Än ett hopp blef själen gifvet!

Klinga, klara klocka, klinga,
Klinga ljuft i höstlig kväll;
Dina vackra toner svinga
Väldigt emot himlens päll!
När du sista gången ljuder
Evighetens frid du bjuder.

Väntan.

Så tungt de gulnade löfven sväfva
Från vissnad gren i novemberratten,
Och himlens slocknande stjärnor bäfva
Med matta bilder i gatans vatten.

Se, lyktans låga helt ängsligt flamar;
Hon får ej lugn, fast i glaset sluten,
Ty vinden, lössläppt bland kala stammar,
Far fram med hvinande fart kring knuten.

Re'n ljusen släckts i palats och hydda;
Nyss läste barnen sin bön der inne.
Nu nalkas drömmar om fröjder flydda,
Nu kommer frid till det trötta sinne.

Men dock — der flämtar en lampa stilla;
En bleknad kind sig mot rutan stöder.
Der blef ej ro efter dagens villa,
Der syns en blick, som bland tårar glöder.

O, jag dig känner; jag ofta skådar
Ifrån mitt fönster din långa vaka —
Jag vet så väl, hvad din blick bebådar,
Du arma moder, du glömda maka!

Ty han, som skulle dig trofast vara,
Din bästa tröst och ditt stöd i världen,
Han dväljes helst bland "de muntres" skara
Och trifs ej mer vid den lugna härden.

— Sof tryggt, han sade; du skall mig lofva,
Att vara lugn, fast jag ej är nära! —
Men den kan icke med trygghet sofva,
Som orons kval i sin själ skall bära! —

— Du eger allt hvad som högt plär skattas:
Ett propert hem — och fullt upp för dagen —
Ack, det är intet, när kärlek fattas,
När man på tro ser sig grymt bedragen!

Din älskling slumrar i vaggan stilla;
Hans stöd är svagt liksom ditt, du ömma —

Du blef ett offer för hjärtats villa,
Den kalk är bitter, som du får tömma!

O, jag dig känner — jag ofta skådar
Ifrån mitt fönster din långa vaka;
Jag vet så väl hvad din blick bebådar,
Du arma moder, du glömda maka!

Ack, blott ett barn!

Ack, blott ett barn! Du säger det lugnt,
När klockornas malmklang dallrar tungt
Och sjunger en sång, som klagande går
Öfver vajande råg, genom skogarnes snår,

Ack, blott ett barn! Men ändock en värld
Af sällhet, som spirat vid hemmets härd,
En moders lifsdröm, en faders tröst,
Som slitits likt hjärtat ur deras bröst.

Ack, blott ett barn! Men der bröts en knopp,
Som varit vårdarens bästa hopp,
Som födts, att slå ut i prakt en gång
Vid fröjd, vid solljus och fågelsång.

Ack, blott ett barn! Men hon kom en dag
Hit ned med en ängels anletsdrag;
Och därför blef hennes lif så kort,
Och därför gick hon så tidigt bort.

Ack, blott ett barn! Men vid furustam
Små blommor buga, der tåget drar fram —
De veta det godt, de systrar små,
Att frosten dem också en dag skall nå.

Post.

Jag sitter der så tyst i morgonvåkten
Och ser mig efter nya tankar om;
Då nalkas han, min vän i blågrå drägten,
Och ropar liksom alltid: *Still we come!*

Ack ofta, ofta; mången gång om dagen
 Han stannar *ex officio* vid mitt bord;
 Och fast han bär de mörka yankee-dragen
 Han syns mig som ett bud från snöig Nord.

Der kommit kalla vindar ideligen;
 På hafvet var det storm och köld och frost;
 Om seglaren haft svårt att finna stigen,
 Så har jag ock fått vänta på min post.

Dock, nu är allting här; från hufvudstaden
 Och från hvar landsortsstad en bundt också —
 Men sist ibland den digra, bjärta raden
 Jag ser ett bref med Sveriges stämpel på.

En skatt så kär och dyrbar för mitt sinne,
 Ett bref på äkta gammaldags maneer;
 Der finnes skrifsand ännu kvar der inne,
 Och klumpigt lacket utanpå sig ter.

Visst synes etilen grof med breda slängar
 Och eget skrifsätt — det är tidens skuld;
 Men innehållet rör mitt hjärtas strängar,
 Och hvarje litet ord bär vigt i guld.

Skribenten kom med seklet hit till världen,
 Hon bar en gång min moder vid sin barm;
 Och fast hon hunnit tröttna re'n på färden,
 Är hjärtats känsla ännu lika varm.

— Min käre gosse, blif så säll i tiden
 Som jag det önskar, när mitt bref dig när,
 Och glöm ej mormor, fast för visso striden
 Är slutad snart vid nittifyra år! —

Nu föll en solglimt kring den lilla skriften,
 Och hvarje bokstaf syntes ljus och skär —
 Ett vackert budskap, att i lifvets skiften
 Jag skall dig minnas jämt, när sol är när.

När sol är när! Ja, ty du älskat ljuset;
 Ditt sinne är så mildt, din blick så blå;
 Du derfor en gång ifrån fadershuset
 Skall som en solglimt till mitt hjärta nå.

Du blir mig när! Ditt hulda minne sprides
Kring mig i dagens id, vid dröm, vid sång —
Och andra manuskript få stå till sides
Blott för ditt lilla bref ännu en gång!

Dagslända.

Du lilla dagslända, flyg, flyg lugnt;
Ditt mod är gladt och ditt lif är ungt —
Flyg hän och svärma kring gräs och strå
Bland vassens vippor vid bölja blå!

Och kyss hvar ros på den gröna strand
Och njut hvar hälsning från solens brand
Och tänk, att glädjen är evig än,
Fast aldrig dagen du ser igen!

I kväll, när solen går ner i sjön,
Och vågen vaggas till sömn vid ön,
Då mattas vingen — och trött och tyst
Du domnar af vid den strand du kysst!

I blomsterkalk skall du slumra då,
När nattens stjärnor på himlen gå;
Sof sött, du lilla, din tid var kort,
Ditt lif det flög som en drömbild bort.

Det var en dröm lik en vårdagssky
Med bilder ljusa, med glädje ny;
Ty ej du visste, att kvällens fläkt
Det öga sluter, som dagen väckt.

Vårt hela lif är en hemlighet,
Som ingen känner och ingen vet —
Som du så lefver ju också jag,
Och som en drömbild förgår min dag.

Kanske, när solen bak' skogen flyr,
När rosig morgon på fästet gryr,
Att jag — som du — är ett minne blott
Af fröjd, som njutits, af dröm, som gått!

Fattiga små barn.

I vimlet, som sig drog framåt
 Vid menskoflockars bråk och larm,
 Jag mötte nyss på alfarstråt
 En moder med sitt barn på arm.

En moder klädd i trasor blott,
 Fast kall som is var kvällens vind;
 En fattig mor, som nödens lott
 Förtidigt skänkt en bleknad kind.

Snart vid den ljusa salubod
 Bland lystna kunders bjärta tåg
 Den arma med sin älskling stod
 Förbländad af den glans hon såg.

Hur fint och pyntadt dock det var;
 Hvad prakt kring dessa lågors glöd!
 Den lilles blick blef varm och klar,
 Och kinden flammade så röd.

Små frusna händer sträcktes fram
 Mot dockan uti fönstervrå —
 Men ingen gossens fröjd förnam;
 Man syntes ej hans bön förstå.

Blott modern kände den så väl —
 En suck från hennes hjärta gick,
 En skugga föll i hennes själ,
 En tår sågs skymma hennes blick.

Och der som vimlet drog framåt
 Vid menskoflockars bråk och larm
 Försvann igen på allfarstråt
 En moder med sitt barn på arm.

* * *

Du lille pilt förutan stöd,
 Förutan hägn och fadersfamn,
 Mitt hjärta bäfvar för din nöd,
 Mitt öga gråter vid ditt namn!

Jag vet du är mig ständigt när,
Du är mig närmre än jag tror —
Helt visst hvar stad din afbild bär,
Helt visst i hvarje gränd du bor!

O, kunde jag invid mitt bröst
Få skydda dig för köld och nöd
Och skänka städs' åt sorgen tröst,
Åt kvalet ro, åt hungern bröd!

Diamanter.

I rymlig, blomsterprydd högtidssal,
Der ljusen lysa så klara,
Sig talrikt samlat till fest och bal
En stolt och jublande skara.
Det röda guld, som af slumpen vanns,
Får högre färg bredvid anors glans.

Der dväljes strålände, täckt behag,
Som hjärtan tjusat och dårat;
Der lyser fröjd utur anletsdrag,
Dem än ej sorgerna fårat —
Gå gladt i dansen, pokalen fyll;
Varmt sjuder blodet bak' snöhvitt tyll!

I valsens sväfvande par om par
Lätt rör de glänsande tiljor;
En suck af tjusande aning far
Bland fagra rosor och liljor —
Ej rast; der trippa små skor galant
Helt näpet prydda af diamant.

Ja, diamanter i skärp och krås
Och klara pärlor desslikes,
Som blott för klingande skatter fås
Och endast blifva de rikes —
Ett ljushaf skimrar i pärleskrud,
Dess vågor vagga vid valsens ljud.

Att svalka brännande puls till slut
 Och finna lugn för mitt sinne
 Jag smyger ensam i kvällen ut
 Från kvalm och glitter der inne.
 En klagan höres från gränden då —
 Hvem bidar der i den dunkla vrå?

Ack, tvänne barn från de armas värld,
 En bror, en syster, så späda;
 De dit förirrat sig på sin färd
 Och våga framåt ej träda.
 De ha ej hem, icke skygd och stöd,
 Ej för sin hunger en beta bröd!

O, denna syn, som jag sorgsen såg,
 Vid minnet ännu bedårar!
 Så mörk och drömmande blir min häg.
 Och blicken skymmies af tårar —
 En diamant, ack, en enda blott
 Förljufva skulle de armas lott!

Mörka tankar.

Min dyra vän, hur tyst och still du drömmar;
 Din blick är matt, ditt sinne sorgset är.
 Vår hela vida värld i kväll du glömmar
 Blott för den oro, som ditt hjärta bär.

Fast ej du sagt mig, hvad ditt kval kan välla
 Jag gissar allt: din själ ett tvifvel närt —
 Du tänker: Skall jag ständigt få behålla,
 Hvad som i lifvet blef mig dyrt och kärt?

Re'n hösten gästar oss med stormar kalla;
 De stjåla glansen ifrån blommans kind.
 Den hvita frosten sänks kring tufvor alla,
 Och löfven fly från gulnad björk och lind.

Kanske att de, som äro mig så kära,
 Dö äfven bort i höstens kulna dar —
 Den tanken ligger vid ditt hjärta nära,
 Och deraf tåren, som ditt öga bar!

Dock, gråt ej, älskade, lät hoppet åter
Som förr vid alla skiften lysa dig —
Du ser, hur månen nu ett moln förlåter
Och kastar ljuft sitt skimmer på din stig.

Det är en maning, att, hur kvällen lider,
Bland mörka tankar du må hoppas än:
Fast skuggor skönjas, skola dock omsider
Båd' ljus och glädje skymta fram igen!

En modershand.

I längst försvunnen barndomstid
Der fans en gammal skrynklig hand,
Som smekte mig så huld och blid,
Men gaf förmaning ock ibland.
När kvällen med sin skymningsstund
Så tyst utöfver jorden skred,
Då lade hon till nattens blund,
På kudden mildt mitt hufvud ned.

Den gamla handen väl jag mins;
Ja, hvarje skrynkla deruppå.
Fast ej hon mer på jorden fins,
Jag varsnar hennes hägn ändå,
Rätt ofta uti nattens dröm
Vid hufvudgården syns hon än
Och smeker mig som förr så öm
Och ger mig tröst och hopp igen.

O, kunde nu jag återfå
Den modershand, som vissnat bort,
Hur olikt skulle all ting då
För mig gestaltas inom kort!
Dess fingervisning märkte jag,
Dess kländer, ack så hjärtligt ment;
Jag hade frid kanske i dag —
Men nu är det för sent, för sent!

Dock, var mig när, du kära hand,
Fast blott i drömmen du mig när,

Och trösta mig som förr ibland
 Och torka bort min bittra tår!
 En gång vid lifvets sista dröm,
 Kom, slut mitt öga till med frid
 Och led mig mot ditt hem så öm
 Som förr i svunnen barndomstid!

Vid Magnus Elmlads skrifbord.

Den vackra solen sjönk, och aftonstunden
 Kom med sin frid så drömmande och still
 Till domnad väg, till knopparne i lunden,
 Till vårens späda grönska i april.

K.ing stadens gator tystnaden sig bredde;
 Den trötte sökte glad sitt lugna bo,
 Der kära vänner åt hans själ beredde
 En doft af frid, en glimt af hopp och ro.

Jag satt och drömde än en stund allena
 Vid Magnus Elmlads gamla nötta bord
 Om huru själar mäktat sig förena
 Förutan blickar och förutan ord.

Då — plötsligt jag en dämpad knackning hörde;
 En liten fågel jag på rutan såg. —
 Hvad ville han, som så min andakt störde,
 Och hvilket budskap bar han i sin håg?

Så sporde jag mig själf, ty väl jag visste,
 Att enligt sagan det ett tecken var,
 Att vid en sådan knackning städs' man miste
 En vän, som kär man i sitt hjärta bar.

Och tankfull slöt jag till de lådor nötta;
 Jag vandrade mot hemmet tyst och still
 Och skref med skrift så mörk, med drag så trötta
 I minnet upp *den nionde april*. *

* * *

Så kom der bud för några dagar sedan,
 Ett sorgedud, som sändts kring land och haf,

* Magnus Elmlads dödsdag.

Att Magnus Elblad hade slutat redan
 Sin korta färd och fält sin vandringsstaf.
 Han ville kanske än i dödsminuten
 En hälsning sända, hjärtegod och blid,
 Till denna vrå, der han i tid förfluten
 Med ära kämpade i lifvets strid.

Var fågelns knackning blott en slump, en villa,
 Var den ett förebud förutan ord? —
 Så frågar jag mig nu, der tyst och stilla
 Jag dväljs vid Magnus Elblads gamla bord.

‘ Free Lunch.’

Det blåser kallt i kvällen
 Kring gator och salutorg;
 Men krögarn har varmt der inne
 I spritfyld riddareborg.

Max Wolfgang Heinrich Kuntze
 Kom hit för fem år se'n,
 En stackars mager trashank
 Med lungсот och spindelben.

“Vom grossen Vaterlande”
 Till Denver sin kurs han stält,
 Att utan hvila jaga
 “Das schöne, schöne Geld.”

Och nu har affären vuxit,
 Och nu är krögaren rik,
 Och nu äro benen tjocka,
 Och magen en kagge lik.

Och näsan bär högre skiftning
 Af “Nordhäuser,” bier och “gin” —
 “Ah, Kuntze, prosit, Herr Landsmann
 Aus Mecklenburg-Schwerin!”

Så nalkas de muntre bröder
 Med stoj i kvällens stund;
 Den lustige värden hälsar
 Helt fryntligt kund på kund.

Der fins ju "gefundenes Fressen,"
"Free lunch" för hvar och en:
Bröd, "Wurst" och en gammal koskank,
Renslickad för länge se'n.

Men smutsiga gafflar stickas
I läckerheten ändå;
Det är ett billigt bete
Att fånga snapsar på.

Då smyger igenom dörren
En liten frusen en,
Han bjuder ut till salu
"The Daily Republican."

Men ingen har tid att köpa,
Och liten sorgsen pilt
I dag förgäfves sin möda,
Förgäfves sin tid har spilt.

Hans stackars sjuka moder
Väntar hemma på bröd,
Och han är hennes enda,
Om än så svaga stöd.

Själff har den lille pilten
Ej smakat en bit i dag
Men här fins ju mat för alla:
"Free lunch" — en brödbit tag!

Dock — krögarens vakna öga
Såg pilten, som brödet tog,
Och våldsamt den magra kinden
Med spritdränkt näfve han slog.

Se'n sparkade han sitt offer
Med vildsint, rasande håg,
Och blödande snart den lille
Vid kullstjälpta skylten låg.

"Potz Tausend Donnerwetter!"
Raskt restes skylten igen;
"Free lunch" der lästes åter
Och så der läses än.

Ett Bref.

Man gick så tungt uti min grannes trappa;
En kista bars på starka armar ned,
Och prästen stod där färdig med sin kappa
Bland täckta, svarta vagnar led vid led.

En främlingshop sågs girigt allt betrakta —
Dock — fåget långsamt rörde sig framåt;
Den skädelystne slöt sitt fönster sakta:
"O, gudbevars, hvad blommor och hvad ståt!"

Hvad blommor och hvad ståt! O, om du visste,
Hvad hon var värd, som nu låg kall och död:
Vid hennes graf en man sitt lifshopp miste,
Ett värnlöst barn sin mor, sin ungdoms stöd.

Ej kunde döden tydas för den lilla,
Ej hon förstod att vän rycks bort från vän.
Hon lefde lycklig i den ljufva villa,
Att mamma skulle komma snart igen.

Hon väntade; der gingo veckor, dagar —
Men säg, när återgaf en graf sin skatt?
Hvar är du, moder? — så den späda klagar
Vid barnlig dröm och vaka dag och natt.

En kväll små steg invid min härd jag hörde —
Jag varit städs' de moderlösas vän —
Försagd den lilla kom, min hand hon rörde:
"Säg, har du icke sett min moder än?"

Ej än! — Se här, ett bref i dag jag skrifvit,
Låt mamma få det, när du nu far bort;
Jag vet så väl; när det du henne gifvit,
Hon kommer hit tillbaka inom kort.

Ett bref af ovan hand tillhopapetadt:
"Min goda moder, kom; hvi dröjer du?"
Det pinsamt brände mig, o, att jag vetat,
Hvad bäst och rättast var att göra nu!"

Jag gömde brefvet som ett älskligt minne
Af hvad, som blef af tro ett barn beskärtdt:

En glimt af ljus fann vägen till mitt sinne,
Och frosten flydde, som mitt hjärta närt.

Men så en kväll små steg jag åter hörde;
Den späda stod der vid mitt knä igen,
Förgråten och försagd min hand hon rörde:
"Säg, har du icke sett min moder än?"

Nej, barn, ej än! Säg, att du mig förlåter —
Jag kan ej ljuga inför blick så blå —
"Då" — bad hon sakta — "gif mig brevet åter;
Jag själf skall till min hulda moder gå!"

En vecka senare jag såg den lilla;
Helt tyst i dödens ro hon slumrat in,
Ej tviflet längre kunde mig förvilla:
Hon burit fram sitt bref till moder sin!

På grafsmynkningsdagen.

Den 30 Maj.

All kamp är slut, all tvist är glömd,
Förtonadt fältkanonens dån,
Och nordens kämpe ligger gömd
Bredvid sin ovän, söderns son,

De föllo under split och strid,
När oron gästade vår bygd;
Men båda slumra nu med frid
I samma gröna kullens skygd.

Maj har sig klädt i blomsterdräkt
Vid solskenskyss och fågelsång,
Och fager pingst till lif har väckt
Sin liljebrud vid bäckens språng.

Dock — blomma hvit och blomma röd,
Som våren ljufilig fågring gaf,
I dag i brytens från ert stöd
Till prydnad för en hjältes graf.

De väna kransar läggas dit
Med samma tysta vördnad än.

Och hand så brun och hand så hvit
Ses ordna kalk vid kalk igen.

Och syskonblommor hviska mildt
Från graf till graf, från krans till krans:
Åt dem, som strid på jorden skilt,
Försoning städs' i himlen fanns.

Fritänkaren.

En skräckbild full af fasa blef hans sinne,
Se'n tviflets ogräs slagit rot der inne —
Ej några väna, friska blomsterkalkar,
Som söka solens blick, när vinden svalkar,
Der spredo doft — Blott tistlar, tistlar karga,
Som med de hårda, hvassa taggar sarga
Och stinga röda sår vid bitter smärta,
Grott upp i detta arma mänskohjärta.

Fast re'n hans lifsdags helgsmålsklocka klingat,
Blott föga fröjd det flydda honom bringat;
Ån ingen solskensglans så mild och fager
Sig lägrat kring hans själ i rosig dager
Som tecken till, att efter tid förliden
Den lugna kväll var när med hjärtefriden —
Nej, vådeld brann der inne, lågor röda,
Att allt förtära och att allt föröda.

Gud hade han förnekat; Kristi lära
Ej mäktat honom någon tröst beskära —
Fritänkare han blifvit af det slaget,
Som intet ger igen, se'n allt är taget;
Som hänar hvad för nästan heligt blifvit,
Hvad till hugsvalelse oss himlen gifvit;
Som lugnt kan se, hur helgonbilder ramla,
Men intet nytt kan gifva för det gamla.

Ej hon, som troget honom följt på färden,
Som sökt att sprida hopp och tro vid härden,
Med Frälsarns ljufva namn på läppar bleka
I döden ens förmått hans själ beveka —

Nu var hon borta, sof i mörka mullen,
 Der tvänne vintrar snöat öfver kullen,
 Der tvänne vårar virkat dukars glitter
 Af sippors gärd vid sol och fågelkvitter.

* * *

Men vid sin lilla dotters dödsbädd satt
 Fritänkarn sorgsen. Efter kvalfull natt
 En morgon grytt, den lugnaste, den sista
 För den, hvars späda hjärta dömts att brista.

O, fader, jag ej mer hos dig får stanna;
 Till afsked smek ännu en gång min panna
 Och räck mig se'n min hulda moders bild —
 Hur trofast är ej hennes blick, hur mild!
 En ljuf förtröstan, himmelsk frid jag finner,
 I detta öga, som af kärlek brinner.
 Säg, fader — skall jag dö i hennes tro
 På gudamakter, som der ofvan bo?
 Skall jag på Kristus bygga — eller bära
 I brustet hjärta än min faders lära?

Då föll han tyst på knä bredvid den späda,
 Som redo stod att änglars stråt beträda.
 Den kamp, som våldsamt rasat i hans barm,
 Var nu förbi med agg, med hat och harm,
 Liksom när nattens storm i fjärran flyr,
 Och blodröd morgon, dränkt i tårar, gryr.

Förtärd, förintad, fångslad sågs han smeka
 Sin älsklings lockar, hennes kinder bleka,
 Försänkt i blicken trängtande till ro:
 "Din moders tro, mitt barn, din moders tro!"

Det skymmer.

Se, solen sänder strålande och huld
 En blick till afsked öfver stad och fjäll;
 Dess skimmer är det enda röda guld
 I arbetsmannens låga, mörka tjäll.

Men lyckans ljusglimt har ej flytt ändå;
 Den tyngsta möda är liksom en lek —

Ty kärlek bor i hjärtats gömda vrå
Bland hopp, som dårat, tro, som aldrig svek.

Snart kommer far! mot mammas grofva kjol
De små i tröttad längtan sjunka ned.
Han kom ju ständigt hem, när kvällens sol
Sitt sista skimmer genom rutan spred.

Han kom — dock ej med ljus och frid som förr.
Ej mer med glädje, men med sorg och natt;
Han bars igenom stugans trånga dörr
Helt blek om kinden och med blick så matt.

En brusten planka än af ingen röjd,
En frosthal stock, ett lossnadt ornament —
Och tungt han föll ifrån palatsets höjd
Mot gatans fasta, härdade cement.

Men till de sina längtade han hem,
Fast knappt en timme utaf lif fans kvar;
Han ville än till afsked kyssa dem,
När solens glans i hemmet lyste klar.

Så blef han på en torftig halmbädd lagd,
Der makan knäföll skälfvande och blek.
Men pilten nöp i mammas kjol försagd:
Ej far som förr var böjd för skämt och lek!

O, gifven mig en kyss till afsked än,
En blick — det lider — jag i dunkel ser —
Och vandren modigt framåt, fast er vän,
Er far ej fins i eder närhet mer!

Skall det bli sorg och natt och köld och nöd
För er till lifvets sista afton än?
Nej Gud — du gifver nog de arma bröd;
Du föder fågeln under himmelen!

Så brast ett öga tyst — i tro han dog;
Det var ett lif af frid, fast armt och kort.
Och solens sista, ljufva skimmer drog
I samma ögonblick från fönstret bort.

De små.

O, älska ömt de små! Dem städse vårda
Med omsorg vakande, med känslor milda;
Ty liksem tistelfrön i hjärtat spilda
Bli vreda ord och blickar, lämpor hårda.

Och tistlar stinga... De förkväfva brodden,
Som skulle spira upp till blomma fager;
Hvar än de slå sin rot, blir tegen mager,
Blir knappt ett korn till gagn af vårdagssådden.

Hvad Mästarn sade skall du *väl* betänka:
Hvem en af dessa mina små förargar,
Hvem späda hjärtat grymt och tanklöst sargar,
I hafvets svarta djup man borde sänka. —

Stör icke barnafröjden, låt ej tåren
För din skull öfver mjuka kinder flyta!
Tids nog skall glädjen sig i sorg förbyta,
När det blir frost i sinnet, snö i håren.

De små ju äro våra enda änglar,
Vår mänsklighet i knopp, vår blomsterhägring;
Men väna liljor mista lätt sin fågring,
Om du går våldsamt fram bland knopp och stänglar.

Och vissna de, när daggen kylig glimmar —
Pingstliljans glans kan frosten snabbt förtaga —
Blir hvarje hjärtlöst ord, hvar grundlös aga
Dig en förbannelse i nattens timmar.

Låt därför harmen, re'n din dagsgäst vorden,
Fly bort vid första blick ur barnaöga
Och mottag från de späda här på jorden
En hoppfull hälsning ifrån himlen höga!

Förglöm dock ej, när nöjd du dväljs vid härden
Hos dina egna små, som lustigt leka,
Det barn, som ingen hand vill vänligt smeka,
Som ingen vårdar, ej fick stöd i världen!

Snöflingor.

Hvita flinga, hur du ilar —
 Hvart skall du din kosa styra?
 Blott för en sekund du hvilar
 Trött af dansens vilda yra.
 Men så ropar stormen åter:
 "Lilla Snöhvit, raskt i svängen!"
 Och ditt gömsle du förlåter
 Och du sväfvar öfver ängen,

För att krossas mellan snåren,
 Bäddas in bland drifvor höga,
 För att smälta bort som tåren
 I min älsklings klara öga;
 För att från novemberhimlen
 Bringa hälsningar till jorden;
 För att sist bland mänskoviolen
 Bli till stoft förtrampad vorden.

Månget hopp blef ljuft mig gifvet,
 Blef min tröst vid sorg och smärta:
 Mången stilla fröjd i lifvet
 Kom med tjusning till mitt hjärta —
 Flingor, flingor blott de voro,
 Lätta flingor från det höga;
 Ty med första vind de foro
 Fjärran bort ifrån mitt öga.

På villande stig.

Hu, natten är så kall, och stormen skakar
 Sin tunga vinge öfver jättestaden;
 Uti de sällas bo ej mer man vakar,
 Ej skymtar något ljus från fönsterraden.
 Blott der bekymret rår, i sorgens boning
 Invid den sjukes bädd, dit döden skrider,
 Förutan nåd och misskund och förskoning,
 Ett öga öppet är, ett sken sig sprider.

Men tyst, hvem der? Mitt ömma hjärta bäfvar
 För denna skepnad klädd i tunna trasor,
 Som huttrande af köld i gränden sväfvar,
 Ett bräckligt flarn för vinterstormens fador —
 Har du ej mor, ej far, ej bror, du arma?
 Har du ej hem, der du i lugn kan bida;
 Skall ingen än sig öfver dig förbarma,
 Skall du, förskjuten, hungerns smärtor lida?

O, ja — ditt namn är en gång fläckadt vordet,
 Du fick ej aktning, eger inga vänner;
 Du är — ack, säg ej, andas icke ordet,
 Som natten vet, men dagen icke känner!
 O, synda för att lefva, synda, synda!
 Så hviskar nöden till ditt stackars hjärta,
 Och flodens vågor, som mot hafvet skynda,
 De ropa: Stilla med en synd din smärta!

O, är du ej beklagansvärd, du arma,
 Du öfvergifna? — Kanske i ditt sinne
 Der flyta strömmar utaf känslor varma,
 Kanske det fins en helgedom der inne —
 Det vet blott Han, som kan en själ ransaka,
 Som mäktar agnarne från hvetet skilja,
 Som skänker efter frost och storm tillbaka
 En snövit drägt åt markens väna lilja.

Utan arbete.

Att sköta hacka och plog,
 Skyffel, spade och harf;
 Att fälla träd i den dunkla skog
 Eller stå vid hyffel och svarf;
 Att köra spann eller par,
 Allt som den rike begärt —
 Det har jag se'n liten pilt jag var
 I arbetets skola lärt.

Men lika fullt ändå
 Är jag en biltog här,

Fast med blommor hvita och blommor blå
Den vackra maj är när.
Trasten i furans topp,
Rudan i dammens dy
Med vårens spirande säf och knopp
Väcktes till glädje ny.

Men hvarje skymt af ljus
Från mig har flytt sin kos —
Mot mig ej ler ifrån vägens grus
En enda liten ros.
Vilse på öknens sand
Kan vandraren ofta gå;
Men jag är midt i ett folkrikt land
Och finner ej hem ändå!

Den rike dväljs i sitt slott
Vid mättande öfverflöd;
Han vet ej af någon annan lott —
Men jag är utan bröd!
Hans dörr är stängd för mig,
Hans själ för min nöd är kall;
Den vackra gårdens pyntade stig
En trashank ej trampa skall!

På dina skatter ej
Jag skulle med lystnad se,
Ej plocka ett ax från din teg — O nej,
Blott bröd du ville mig ge.
Bröd, bröd för en möda tung,
För arbetets långa dag;
Fast i lumpor klädd är jag stark och ung
Samt trofast till hjärtelag.

O, vore jag ensam blott!
Men ack, att tänka så —
En trogen maka har jag ju fått
Och tvänne kära små.
Dock — intet bröd för dem,
Ej ens ett tryggadt bo —

Men åkerns ärla har ju ett hem
Så fullt af frid och ro!

Jag dväljs i ett kristet land,
Och kristen är ju jag —
Men brustet syns mig det kärlekens band,
Som Kristus knöt en dag.
O, hjälp dig själf — det är
En sats, som ej tröstar stort;
Jag fick det svaret båd' här och der,
Men mest vid kyrkans port.

O, att vid brist och nöd
Ej ega en enda vän —
Att den är så dyr, en beta bröd,
Och mödan så billig än!
Att jorden, som nämns vår mor,
Ej eger en moders famn,
Ej eger en plats nog fri och stor
Att blifva en biltogs hamn!

Dock, hjärta, klappa ej så,
Och själ, lägg bort ditt knot!
Kanske att en gång ifrån himmel blå
Mig lyckan sväfvar emot.
Lyckan — en arbetsdag
Förutan ro och rast —
Men jag är ju född till tunga tag,
Till mod, som än ej brast.

Och brister det en gång,
Och brister hjärtat dervid,
Då är det slut på en möda lång,
På oro, kval och strid.
O, måtte himmelen då
Med ömhet innerlig
Sörja för henne och för de små
Långt mer än den gjort för mig!

Att sköta hacka och plog,
Skyffel, spade och harf;
Att fälla träd i den dunkla skog

Eller stå vid hyfvel och svarf;
Att köra spann eller par,
Allt som den rike begärt —
Det har jag se'n liten pilt jag var
I arbetets skola lärt.

När i min famn du hvilar.

När i min famn du hvilar,
Du kära lilla vännen min,
Och i ditt blåa öga
Jag tyst får skåda in,
Då syns mig dagen som en lek;
Jag glömmet världens larm och svek!

När litet lockigt hufvud
Intill mitt bröst sig smyger ömt,
Då tycks mig allt fullbordadt,
Som ljuft jag tänkt och drömt;
För mig fins intet mera kvar
Af sorg och nöd, som jorden bar.

När du en kyss mig skänker
Så huld och ljuf, så full af tröst,
Då spira varma känslor
Som blomster i mitt bröst;
I solljus lustgård, rosenröd,
Ej hviskas mer om kval och död!

I mörkret.

En tår ses grumla hennes ögonpar;
Hon hviskar skyggt med ängslan i sitt sinne:
Det är så mörkt, så fasligt mörkt der inne.
Jag vågar ej gå dit allena, far!

Ty stygga spöken uti mörkret bo,
Som vilja oss så illa, ack så illa;
De äro andar, som i nattens villa
Ej få der ofvan någon frid och ro.

Försagd hon griper efter faderns hand,
 Han måste genom mörkret henne leda;
 Han ensam kan sin lilla älskling freda
 För gästerna från grafvens sagoland.

Nej, barn, visst andar blott i sagan bo;
 De aldrig än oss gjorde något illa,
 Den, som en gång i grafven sänktes stilla,
 Får säkert hvila der med frid och ro.

För människor endast skall du frukta dig;
 De smila kring dig midt på ljusa dagen —
 Af dem skall du bli hänad och bedragen,
 Och törnen kasta de uppå din stig.

O, kunde jag — som *nu* i mörkret här —
 Allt jämt dig leda på den stygga färden
 Och skydda dig för frestelsen och flärden,
 När sjukt af vankelmod ditt hjärta är!

Men fadershanden kanske domnat då —
 Dock, fins en värld med andeväsen blida,
 Då skall jag dag och natt omkring dig bida,
 Att intet ondt dig vederfaras må!

Fiskarns dotter.

Hon var blott fiskarns dotter,
 Men hon var mig så kär, så kär;
 Hon var min bästa glädje,
 Hon låg min själ så när;
 Hon var min tröst vid dagens id,
 Min ljufsta dröm i nattens frid.

I sälla barndomsdagar,
 När allt var ljust i sinn' och håg
 Ack, då för första gången
 Jag hennes anlet såg;
 Så klar var hennes blick, så mild,
 Som morgondagg i skogen spild.

I lek med mig hon gladdes,
 I sorg hon gaf mig tröst så ömt,

Att innan kvällen skymde
 Jag allt mitt kval förglömt;
 En blick, ett ord, en smekning blott,
 Och oron i min själ förgått.

Men dock — den vackra våren
 Gick lik en solglimt från oss bort,
 Och *mina* vägar skildes
 Från *hennes* inom kört —
 På barndomsglädjen var det slut;
 Jag drog förstämnd i världen ut.

Men hvart min kosa ställes:
 Till bergets höjd, i dalen ner,
 Jag städs' den kära bilden
 Af fiskarns dotter ser;
 Hon nalkas mig i solens ljus.
 I minsta strå vid vägens grus.

Och är det varmt i hjärtat,
 Och bor der frid i själen än,
 Då ser till mig ett öga
 Så klart och mildt igen;
 Men om en storm der inom gnyr,
 Den huldans blick bak' molnet flyr.

Hvar bidar fiskarns dotter?
 Männ' hon mig nalkas mer och mer,
 Tills jag en annan vårdag
 Den hulda återser —
 Skall ej en längtan lefnadslång
 Det ljufva målet nå en gång?

En hästsko.

Den pinglande klockan blef tyst helt tvärt;
 Man hörde blott ljudet af piskans snärt.
 Som hyinande svängdes vid slag så täta
 Och skar genom storm och snögloppsväta.

Man hörde blott kusken, som grof och vred
 Vid afgrunden svor en förfärlig ed,

Samt inne i vagnen ett knotande mummel
Om "drummel" och "ök" och "ök" och "drummel."

Ty nu skulle dandyn komma för sent
Till klubben — hur rasande förspändt rent!
Och tärnan den väna med gråten i halsen
Nu skulle gå miste om första valsen.

Men utanför ligger i dödskamp den,
Som aldrig barmhertighet rönte än;
Der syns kring den fallne en otålig skara:
— Gif honom ett rapp, lyft upp honom bara!

Dock — spårvagnshästen, som dignat ner,
Förnimmer de hårda slagen ej mer —
För tung blef i kväll den last man förde,
Och kusken, som frös, för våldsamt körde.

Ack blott ett oskäligt djur han var
Den utsvultne hästen, som bördan bar —
Men männe ej himlen till straff dig skrifver
Hvart onödigt rapp du en värnlös gifver?

Så låg han der steltnad och kall till slut
Och skälfvande än i sin dödsminut —
Han, som till lön för sin tunga möda
Fick ståde för piskans snärthugg blöda.

Som aldrig visste hvad frihet var
Om dagen var kulen, om den var klar,
Men som blott storstadens gator kände,
När nordan tjöt, och när solen brände.

En sko han tappat — den gömde jag;
Han säges bebåda en lyckodag:
Blott glädje och frid tros bli dina gäster,
Om hästskon öfver din dörr du fäster.

Dock — hvad som har följt vid svält och nöd
Ett offer, som pinats till kval och död,
Kan det väl din fridfulla hydda smycka
Liksom en symbol af fröjd och lycka?

För mig betyder den nötta sko
Ej jordlifvets dårande fröjd och ro —
Den täljer mig blott att för den, som lider,
Skall hvilans morgondag gry omsider.

Våren har flytt sin kos.

Älskling, du gråter,
Säg, hvad du tänker på —
Längtar du åter
Långt öfver bölja blå
Hän till din hembygds vrå?

Mins du, hur lunden
Doftade frisk och grön;
Fjärdarne, sunden,
Björkarnes vakt vid sjön,
Vågornas sång kring ön?

Hur mot det höga
Källan vid sol och vår
Vände sitt öga,
Vätte det dunkla snår
Ljuft med sin klara tår?

Mins du, hur häcken,
Pryddes af frisk syren;
Porlande bäcken
Lustigt i solens sken
Kysste sin blomsterren?

Mins du, hur skogen
Bjöd dig sin skugga än;
Trasten, som trogen
Sjöng för sitt hjärtas vän —
Hör du hans sång igen?

Hjordarnes skara
Gladdes bland gräs och strå;
Mins du den klara
Klangen af klockor små —
Ängen var fager då!

Dock, om du vände
Hem till din barndoms tjäll,
Männe du kände
Nu såsom förr dig säll?
Dagen förbyts till kväll.

Syster ej lekte
Gladt såsom då vid grind,
Moder ej smekte
Vänligt sin dotters kind —
Kylig är kvällens vind.

O, dina kära
Slumra i kullens sköt;
Grafvarne bära
Stänglar, som stormen bröt,
Kalkar, som frosten slöt.

Trängtande hjärta,
Fröjd får ej evigt tros!
Tärande smärta
Bleker den röda ros —
Våren har flytt sin kos!

Den enes död, den andres bröd.

Bak' *Rocky Mountains* solen nyss försvann —
Det skimrar blodrött kring de hvita fjällen;
En stormig vinterdag sin afton hann,
Och nytänd måne skymtar matt från pällen.

Hvad vimlet växer! Öfver Lawrence street
Och fram mot Curtis snabba skaror ila;
De rikes vagnar vända hit och dit,
Och arbetsmannen söker hem och hvila.

Men se, man stannar! Hvilken matador
Kan häjda hoparne, som hemåt vandra?
En liten trasig pilt om nio år
Med sko på en fot, ingen på den andra.

En frusen pilt, som sig vid trappan stält
Till det palats, der nyss en tidning trycktes;
Han först sin packe fått, han ropar gält
Hvad nytt, som händt, förrn vinterdagen lycktes.

— Ett gräsligt mord å Broadway; köp, godt folk,
Det sista numret nyss ur prässen taget!
För kärleks skull man sköt och högg med dolk;
En dog, den andre dör väl nu i draget!

Och liten frusen pilt fick öfverflöd
På mynt och gaf sig hemåt glad på färden —
Den enes död är ju den andres bröd;
Så var det förr, så är det än i världen.

Mitt album.

Ifrån flydda barndomsdagar än en skatt bevarad är,
Som i vinterns tysta kvällar mycken glädje mig beskär —
Ack, en skatt af gamla bilder, minnen från mitt fosterland,
Troget gömda i ett album söndergnagdt af tidens tand.

Ej de timmar återkomma, som så raskt ifrån oss flytt;
Andra dagar, andra seder — all ting har gestalt förbytt.
I, min ungdoms goda genier, som jag här i boken ser,
Hafvets liksom tidens vågor ligga mellan mig och er!

Gamla farmor, du som ständigt var den bästa vännen min
Gaf mig tröst som ingen annan, vaggade till ro mig in;
Sedan du för sista gången gossen en förmaning gaf,
Hafva många kalla vindar vridit vimpeln på din graf!

Der är hon, mitt hjärtas älskling, som vid minnet tjusar än,
Hennes milda, vackra anlet känner jag så väl igen;
Bildn dock helt matt har blifvit, börjat att förvandlas ren —
Kanske därför att hon slumrar under kullen länge se'n.

Och kamrater, friska, glada — hoppet skönjs i blickens glöd;
Dock, — hur vida skilda lotter lifvet åt er alla bjöd:
En med fattigdomen kämpar, en med skatter blef beskärd.
En det unga lifvet offrat af en hemlig sorg förtärd,

Att till glömska och försoning grafven oss ett hemvist skänkt,
 Att det ofta annat blifver än man hoppats drömt, och tänkt,
 Att det arma hjärtat sargas utaf tidens skarpa tand,
 Det I städse mig förtäljen, bilder i det slitna band!

I maj.

I dag är första maj — O, det är skönt
 Vid sippors doft, vid muntert fågelkvitter!
 Den vida prairiens gräs är friskt och grönt,
 Och bäcken jublar gladt vid solens glitter.
 En majdag, Colorado, du beskär,
 Ack lika ljuf som den i Norden är.

Se bergen! Se, hur högt mot himmel blå
 Sig spets vid spets som i ett pärlband drager
 Med is och snö! — Männ' du ej undrar på,
 Du jättefjäll, att ängen är så fager,
 Att sippan kläds till högtid hvarje vår,
 Fast du i snöig drägt för evigt står?

Jag älskar dig, du stolta främlingsbygd,
 Som ler i högtidsskrud i dag bland fjällen;
 Jag trifs så väl i dina lunders skygd,
 Vid sol så varm, vid stjärneglans i kvällen.
 Men dock — för hjärtat fins ett annat band,
 Det är mitt eget, dyra fosterland.

Jag ser en hydda uti skogens sköt,
 Vid insjöns täcka strand, bland furor gröna,
 En gång jag der min första glädje njöt,
 En gång jag der mitt första kval fick röna,
 När maj i blomsterdrägt kring jorden går,
 Till detta hem min längtan städse står.

Fast der ej mer de mina finnas kvar,
 Jag älskar denna vrå dock mest på jorden,
 Hur ljufvigt fridfull och hur lugn du var,
 Du lilla hydda i den höga norden!
 Fast långa år förgått, se'n jag dig såg,
 Du aldrig än försvunnit ur min håg!

O, dyra, sköna fosterbygd, hur kär,
 Du städs mig var i alla lifvets skiften;
 Min bästa hägkomst än i dag du är,
 Du är mitt allt från vaggan och till griften!
 När maj är inne med sin himmel blå,
 På dig jag tänker ofta, ofta då!

Flyg hän, o värvind, till det trefna tjäll,
 Till barndomshem, som ej jag kunnat glömma,
 Och för en hälsning till hvar gren i kväll,
 Till hvarje sippa uti skogens gömma,
 Och kom se'n åter med en doft af frid
 Från lifvets maj, från hjärtats vårdagtid!

Bibite, collegiales!

Han sitter der glad vid bordet
 I vänners larmande krets;
 Helt högljudd han tar till ordet
 Och vrider mustaschens spets.

Han ljuflig glädje känner
 Vid glasens dårande klang
 Och talar till sina vänner
 Om Luthers "*Wein, Weib und Gesang.*"

Han vattnet djärft fördömer:
 Det sämst uppå jorden är;
 Men *drufvans* must han berömmar,
 Ty hon blott fröjd beskär.

* * *

Dock — när i nattens timma
 Han vaknar uti sin säng
 Vid tyngande, kvalfull dämna,
 Han griper i klockans sträng

Och ringer, ringer, ringer
 På negern, sin passepartout,
 Som springer, springer, springer
 En bål att kredensa nu.

En bål af — bara vatten!
 Nu duger det, må man tro —
 Han tömmer den uti natten
 Förutan rast och ro!

Se myrorerna små.

Se myrorerna små
 Öfver stigen gå,
 De draga till stacken
 Stickor och strå —
 I morgon, i morgon den färdig är,
 Och lönen väntar de trägne der!

Men ödet vandrar
 Med tunga steg
 Vid härjande våld
 I från teg till teg;
 Och *det* blir krossadt, som nyss byggts opp
 Vid fagra drömmar, vid sol och hopp.

En fot hörs trampa
 Kring snår och stam;
 Han stympar och sargar
 Hvarhelst han går fram —
 I myror små bland stickor och strå,
 Han krossar kanske er alla då!

Det är med oss
 Som med myrorerna små:
 Ett ovisst öde
 Oss väntar också —
 I lustgård frisk och rosenderöd
 Blir kanske i morgon frost och död.

Bland flarn och spillror
 Af krossadt hopp
 Oss ödet nalkas
 I hotande lopp.
 Det trampar blindt, och ett blodigt spår
 Oss nämner vägen, der fram det går.

Det trampar blindt,
Det vandrar så tungt;
Det skonar hvarken
Skönt eller ungt,
Der finnes ej sköld, ej värn deremot:
Vi äro blott myror under dess fot!

En solglimt.

I flydda, sällare dagar
Hon var honom huld och när
Och delade alla fröjder,
Som rikedomen beskär.

Fast nu han är fattig vorden
Och hölj'd utaf skam också,
Hon trofast invid hans sida
Syns blek, men tillitsfull stå.

Och nu är det hon, som vakar
Vid sömmen att skaffa bröd,
Och nu är det hon, som blifvit
Den fallnes mäktiga stöd.

Och nu är det hon, som skingrar
De dystra dimmorna grå,
Som tröstar och mildt hugsvalar,
När svärmodet faller på.

* * *

En offrande, trofast kärlek
För evigt den samma är;
Den liknar en glimt af solen,
Som leker i skogen här.

En glimt, som bland stoftet lyser,
Ack, lika varm och klar
Som nyss när till fagra blommor
Sin väna hälsning han bar.

Du blifvit mig dubbelt kär.

Jag minnes den stunden, när först jag dig såg,
 En vårdag, så fager och mild;
 Ljuft morgonens skimmer kring näjden låg
 Och fann i hvar bäck sin bild —
 Som himlen så strålände klar var din blick,
 Din mun var som rosen så skär;
 Din visa med fröjd till mitt hjärta gick,
 Du var mig så kär, så kär!

En annan morgon jag minnes också
 Långt, långt från den andra skild;
 Du såg i den forstföddes blick så blå
 En öfversäll moders bild —
 Den dröm i ditt öga förklarad låg
 Var himlens salighet när;
 Din ömhet tjusade varmt min håg,
 Du blef mig än mera kär!

Nu kvällen är inne, och vinterns snö
 Re'n ligger i dalarna spild;
 Fast frosten vill lockarne silfverströ,
 Så fångslände ljuf är din bild,
 Så fager, så blid, så full utaf frid,
 När mig du din kärlek beskär;
 Jag känner det nu, att från tid till tid
 Du blifvit mig dubbelt kär!

Musik.

Vid dyrbar flygel från *Steinways* fabrik
 I slottets höga sal
 Den vackra fröken föredrar
 Musik så sentimental.

Beethoven, Schubert, Chopin det är,
 Liszt, Satter, Czerny, de Berg;
 Tangentens elffenben lyser matt
 Mot handens hvita färg.

Den gamle "maestron", som syns bredvid,
Dock faller tår på tår; •
Musiken behagar honom ej —
Till märg och ben den går!

Han egnat sin tid i flera år
Åt unga frökens konst;
Nu sänker han pannan och mumlar tyst:
"Umsonst, umsonst, umsonst!"

Från soffans plyschbädd en kvidan hörs;
En liten "King Charles" det är,
Som klagar ömkligt vid hvarje ton
Hans hulda matmor beskär.

En pina för henne det är också
Att räkna, hamra och slå,
Liksom det är för de arma två,
Som måste höra derpå.

* * *

Uti det torftiga lilla tjäll,
Der fodermarsken bor,
Sprakar på härden i julekväll
En brasa, varm och stor.

Fast fattigt det varit året om,
Ja, ofta brist och nöd,
Så kom dock glädjen, när julen kom,
Med både ljus och bröd.

Och granen, som växte i likars ring,
I snötyngd furuskog,
Den hade man fått för ingenting,
Ty deraf fans det nog.

När barnen drömma kring hennes stam
I oskuld, fröjd och frid,
Sin gamla fiol ta'r fadern fram,
En skatt ifrån ungdomstid.

Den bäste spelman han var en gång
Bland muntra skaror, han;

Se'n dess förflutit en tid så lång,
Och nu är han en ann'!

Ty tunga mödor, sorg och nöd
Och bitter motgång vid allt
Förbleka kinden, om än så röd,
Och göra hjärtat kallt.

Dock hör; nu klingar från spiselvrå
Fiolen med ton så klar;
Ej fodermarsken förglömt ändå
Sin konst ifrån ungdomsda'r.

Hans spel är godt, och klangen ren,
Den bjuder till hopp och ro;
Och der blir fröjd i kväll så sen
I fattigmans trånga bo!

Kanhända.

“Was ist das Morgen? Ein Vielleicht.”
Reinccke.

Hvad är vårt lif? En dunkel gåta blott,
Hvars rätta tydning ingen än förstått,
En färd utöfver böljor än ej kända,
En brokig drömbild, som är snart förbi,
Ett sviket hopp, en bruten harmoni,
Ett vankelmodigt, irrande *kanhända*.

Förtröstansfullt du bygger luftslott opp,
Och dagen ilar hän i hastigt lopp —
Skall än en morgon för din blick sig tända?
Du vet det ej! Spörj vindens fläkt i skog,
Spörj skyn, hvars silfverskir i rymden drog,
Och båda skola svara dig: *kanhända*.

Du står der undrande i fridfull kväll,
Och ser det fagra gull på himlens päll,
Mångtusen stjärnor som ditt öga blända;
Du forskar rastlöst, men din slutsats är
Till sist dock blott en vacklande chimär,
En grundlös, tveksam gissning, ett *kanhända*.

Hvad bäst du hoppats, hvad du ljufvast drömt,
Det har du nått; ett hjärta Klappar ömt
Mot ditt i kärleksglöd förutan ända;
Du spørjer tyst: För tid och evighet?
Men spørj ei efter det, som ingen vet;
Du får som förr till svar blott ett *kanhända*:

Och solen sjönk med blod i sina spår —
Förkrossad står du vid din älsklings bår;
Sin späda vinge sänkte liten slända.
Du frågar: Skall jag väl dig återse,
Skall än en gång som förr du mot mig le?
Ditt arma hjärta blöder ett *kanhända*.

Ett kors.

Bland långa spalter nyss jag såg
En liten nyhet kort och matt,
Om en, som af ett järnvägståg
Blef öfverkörd vid storm och natt.

Men ej ett ord om sorg der fans,
Ett "olycksfall" man nämnde blott,
Man sade ej, om någon krans
Han till sin simpla kista fått.

Dock — tätt bredvid ett kors jag fann
Och svarta kanter rundt omkring;
Jag läste att en mäktig man
Gått äfven bort från jordens ring.

Der skrefs om sorger, hundratal,
Om den förlust, som landet gjort;
Om tusen tunga, bittra kval,
Som man invid hans bår försport.

Då tänkte jag: hur sällsamt dock
Sig världen för vårt öga ter;
Hur ibland mänskobarnens flock
På skilda sätt man allting ser!

Jag kände desse män så godt
 Se'n länge se'n försvunna da'r;
 Den ene hade skatter fått,
 Men fattig städs' den andre var.

Ett bättre hjärtelag likväl
 Han egde, denne arme man,
 Och mera hufvud, mera själ
 Hos honom jag beständigt fann.

Han var de sinas trogna stöd,
 Fast sorg blef honom blott beskärd;
 Han svek ej pligten i sin nöd —
 Är han ett kors ej också värd?

På

GUSTAF ADOLFS

Trehundraåriga minnesdag,

den 9 december 1894.

Skrifvet för Svenska Tribunen.

Sverige.

Decemberdag med snö vid barm
 Till högtid öfver näjden bjuder;
 Med ton så manande och varm
 Den helga tempelklockan ljuder.
 Kring Eystrasalt, kring Nordsjöstrand,
 Kring kuster, som Atlanten sköljer,
 Långt hän uti Columbi land
 Man samfäldt nu dess maning följer.

Och öfver allt, der klockor gå,
 Och öfver allt, der lofsång tonar;
 I hvarje bygd, i hvarje vrå,
 O *Sverige!* stolt ditt minne tronar!
 Ditt dyra namn, af ära höljdt,
 Nu ljuder prisadt öfver världen;
 Dig har i dag hvar tanke följt,
 Dig bringas tacksamt minnesgården!

"Guldkungen."

Blåögd som en äkta son af Norden,
 Kämpalik och djärf och viljefast,
 Var eft barn utaf sin tid han vorden,
 Med ett hjältemod, som aldrig brast.
Ille faciet! Han det skulle göra,
 Ty försynen dertill krafter gaf,
 Han det verket skulle genomföra,
 Som blef tidehvarfvets kraf.

Fosterlandets makt var kungens ära,
 Sveriges egen vinst var det, som vanns;
 För dess väl han ville lagrar skära,
 Hägna det med oförgätlig glans.
 Blod var lystringsordet i Europa,
 Genom kamp och fäjd drog vägen fram —
 Kunde han se stridens moln sig hopa
 Stilla, liknöjd, overksam!

Kungen, landets hopp! Allt dock berodde
 Af hans kraft i dessa stridens da'r.
 Riket, som han ärf, på honom trodde
 Som på Gud, när oro nära var.
 Grannars svek han ifrån roten kände,
 Hade se'n sin ungdom pröfvat det —
 Derfor — öppen blick, när striden tände
 Sina täta blixstars nät!

Men om grannen kom i nöd och fara,
 Var ej kungen sen med hjälpsam hand;
 Tyskland, tryckt af påfvedömet's skara,
 Trängde bistånd ifrån Nordanland.
 Vasasonen, varmt den lära trogen,
 Som kung Gösta gifvit skygd och stöd,
 Strax till grannens hjälp var redobogen,
 Öm för sina likars nöd.

Och han kom, en "guldkung" utan like,
 "Snödrott," af det helga nitet krönt,
 Med de tappreste uti sitt rike,

Med en här, som endast seger rönt.
Kejsarns horder veko blindt vid slaget,
Wallensteins och Tillys makt försvann —
Kämpar, som ej kände nederlaget,
Fått till sist sin öfverman.

Ja, han kom med tillförsigt i striden,
Som en tröst vid kvalens jämmerrop,
Segern vanns, förr'n dagen var förliden —
Mod! "Förfäras ej, du lilla hop!"
Och han sönderslet papismens snara
Djärft "med Gud och segerrika svärd,"
Till sin själskraft mäktig nog att vara
Konung af den vida värld.

Ristade med blodskrift än I ären,
Slagtningar vid Breitenfeld och Lech,
Täljande hur svenska hjältehären
Fyld af segerns visshet stred så käck. —
Ristad uti tårar syns du åter,
Lytzens dag, då kungen föll till sist;
Minnets genius sitter än och gråter,
Der vår här sin konung mist.

Trogen sångmö kan i dag ej glömma
Ditt så dyrkade och kära namn;
Krigets hjälte bar dock känslor ömma,
Tryckte sorgen tröstfullt i sin famn.
"Mänskligheten ger dig hyllningsgården,
Verkets krona, tacksamhetens stöd —
Detta offer bringar eftervärlden,
Rättvis, klarsynt, minnesgod."

Fagra stjärnor uppå fästet flamma
Med sin ljufva prakt och härlighet.
"Nordens stjärna," städs' i glans densamma,
Lyser oss i tid och evighet.
Minnets firmament, historiens himmel
Har en "Nordens stjärna," klar och mild,
Stjärnekung i brokigt stjärnevimmel,
Gustaf Adolfs ljusa bild.

Epilog.

Uppå de fält, som buro denna strid,
 Är frid i dag — ty tiden kräfver frid.
 Den gode bonden plöjer upp sitt land,
 Och i fabriken invid slättens ända
 En idog arbetsman med öfvad hand
 För knappa brödet skall sitt verk fullända.

Man krigets blodsdåd hårdt fördöma kan;
 Den domen rättvis är och den är sann,
 Ty en förbannelse dock kriget är —
 Men om vid *Schwedenstein* en främling dröjer
 Invid den vård, som svenska namnet bär,
 Var viss, att ödmjukt han sitt hufvud böjer!

Ty taperhet är likafullt en dygd,
 Då feghet är ett fel, värdt att fördömas;
 Och kärleken till tro och fosterbygd
 Af alla känslor bör dock mest berömmas. —
 Man Asiens hjältar prisar ju i dag
 Och följer deras död från slag till slag.

Trehundra år i denna stund förgått,
 Se'n Sveriges störste konung först såg ljuset.
 Hvad är trehundra år? En droppe blott
 I tidens haf, ett sandkorn uti gruset!
 Än är ej mänskligheten som den bör,
 Än skall det stridas vildt och djärft därför!

Hvem vet, om icke stridens hane gal
 Ännu en gång som förr kring Lytzens kullar!
 Hvem vet om icke öfver berg och dal
 Med väldigt brak sig krigets åska rullar!
 Hvem vet? Det är en fråga, som står fast
 Kanske se'n seklers blick i döden brast.

Ej evig hvilan är, ej stridens gny
 Vid trofast kärleks barm för alltid domnat;
 Än skall i blod helt visst en morgon gry,
 Då lejonet väcks upp, som lugnt har somnat.
 Ty strid är mänsklighetens lösen än,
 Det dystra ropet ljuder städs' igen.

Se blott uppå den strid, som dag för dag
Kring jordens länder mer och mer sig breder!
Der kämpas aldrig något ärligt slag,
Blott uppå list och svek man sig bereder.
Det är vårt sekels sorgligaste fäjd,
Att kasta bomber, mörda utan häjd.

Så länge som tyrannen lagar bjöd
På denna sköna jord, skall striden brinna;
Så länge som den ene saknar bröd,
Då än en annan dväljs i öfverflöd,
Så länge skall man skäl till tvädrägt finna.
Det är ej strid för kämpens eget lif,
Men för de svältande, för barn och vif.

Till Gustaf Adolf nu min tanke gick,
Han gjorde allt, de armes nöd att lindra.
Han märkte bristen med sin skarpa blick
Och sökte tyranniets våld förhindra.
En sådan kung dock värd beundran är —
Och om vid *Schwedenstein* en främling dröjer
Invid den värd, som svenska namnet bär,
Var viss, att ödmjukt han sitt hufvud böjer!

Granarnes julsång.

När tindrande stjärnor i julekväll
Sitt silfverne skimmer strö,
Och ljusen bana från vinkande tjäll
En guldstig bland is och snö.
När vid tornklockans gång det kvider i fog,
En susning höres
Ur villande skog —
Det är granarnes kör, som vindarnes språng
Sjunger sin julesång.

Det knakar i svigtande stammars led
Bland sköldmör i högtidsdrägt,
De glittrande hjälmar böja sig ned
Vid den susande vindens fläkt;

Der kvädes en julsång högtidligt skön,
Att granen ständigt
Står frisk och grön
Och höjer kring skogarnes dunkla bryn
Sin stolta hjässa mot skyn.

Den vackra granen, som dig beskär
Af from förtröstan en bild:
En tro, som stark i din själ du bär,
Ej vissnar, fast frostbespild,
Ej byter om drägt, ej ändrar gestalt,
Men blir densamma
I ett som allt —

Likt granen, som sjunger i stjärneljus
Sin julsång vid stormars brus.

Den stolta "drottning i nordanskog"
Nyss offrade sina små.
Man rothögg de späda, man bort dem drog,
Att kring flammande härden stå;
Ljuft dofta små granar i hvarje hus
Af skänker tyngda
Och juleljus —

Men vid sång i skogarnes glitterprakt
Vakar mödrarnes vakt.

Dock — yxans blixtrande, skarpa egg
Skall åter sättas till rot;
Här huggas bjälkar till stuguvägg,
Der stock till nybyggets fot.
Och gladt det sprakar i julekväll
Från granvedsbrasa
I odlarns tjäll —

Men i mörka skogen der utanför
Susar systrarnes kör.

Sjung! Sjung! I den heliga kväll dig gläd
Sjung! Sjung! så säll och förnöjd,
Att ditt fälda, barrprydd systerträd
Blef städse till gagn och fröjd!
En gran skall reda till sist ett bo

Åt trötte vandrarn
 I grafvens ro,
 När en härlig julsång från granars vakt
 Susar vid stjärneprakt.

Vid klockeklang i nyårsnatt.

Hör, hur klockorna klinga i midnattens stund,
 Hur det dallrar i skyn
 Öfver skogarnes bryn,
 Öfver slätter och berg, öfver fjärdar och sund
 Kring all jordenes rund!
 Kring all jordenes rund — ty det fins ej en vrå,
 Så förmörkad och gömd,
 Så förgäten och glömd,
 Dit ej mannande röster i midnatten gå,
 Dit ej tonerna nå.
 Brinn förklarad, du siande stjärnehär, brinn,
 När den gåta rings ut,
 Som besvarats till slut;
 När en skimrande hägring af Ödet rings in
 I hvart människosinn'!
 Outgrundlig som du i din gnistrande prakt
 Är den hemlighets gård,
 Som oss blifvit beskärd,
 Är den framtid, som Gud oss till pröfning har lagt
 I sin vishet och makt.
 Skall den nalkas med frid, skall den komma med gråt
 Skall den framleda dig
 Emot grafvarnes stig,
 Denna framtid, som nu vid sin svindlande stråt
 Följer gryningen åt?
 Spörj ej flingornas flarn, hvem dess silfverskir gaf,
 Spörj ej vinden i skog,
 Hvart han suckande drog;
 Spörj ej irrande väg, hvar hon sist domnar af
 För att finna sin graf!

Men var viss, att till framgång det rings som till nöd!

Att det ringes till frid

Mellan oro och strid;

Att det ringes till sällhet och öfverflöd,

Till förtviflan och död!

Det förflutna, som nyss uti glömska sjönk ned,

Födts vid tårarnes flod,

Dött vid tvister och blod —

Det har ropats på bröd, när man vacklande stred

I de svältandes led.

Brinn för sämja och frid, för barmhärtighet brinn,

Fagra, himmelska här,

Som din glans oss beskär!

Nyårsklocka, försonande kärlek ring in

I hvarvt människosinn'!

Skämtsamma dikter.

Missionären.

Han läste *Pentateuchen, Exodus*
Och *Höga Visans* galg + jeremiad,
Han skulle bli en prydnad för Guds hus,
En midnattssol i otrons lägerstad.
Ty ärelystnan's hägring dag och natt
En fågelskrämma täcktes spöka ut
I fotsid kappa, krage, domprosthatt,
Samt biskopskräcklans "presistaf" till slut.

Vid "Augustana" han examen tog,
Den svenske ynglingen Carl Andersson,
Och hoppet med de bjärta färger log,
Så tjusande från kuster långt ifrån.
Till Fitji-öarne han drog åstad,
Och ögat sken som på en hungrig hund
Fanatiskt glänsande i solens bad
Vid tanken på "det himmelska förbund."

* * *

Tre månader derefter satt i koj
Af bamburör en menskoätarkung;
Han smackade med läpparne så loj
Och talte till sin maka, Kuntaschung:
"Madam, madam — nu ha vi intet kvar,
Ej ett "kofen" af menskokött, min skatt,
Nu blifva gräsligt sorgsna våra da'r,
Och glädjens sol går ned i kolsvart natt!"

Då reste sig den höga frun och sang
Samt blåste i ett buffelhorn en bit,
Ljuft "*Dåne lik*" utöfver vågen klang,

Och ekot slog mot bergen hit och dit:
 "Min ädle kung och make, ej det är
 Så farligt — vi ha' tvänne ugglebon,
 Och än vi ha' en half, kall missionär,
 Den fromme svensken ,Calle Andersson!"

Helsning.

*Från Missis Fia Potter Parker i nordliga Amedrika till hennises
 gamla festerman i Swiden, Jurof.*

Dä' va' fäll' e guss evie löcke
 Att tjäderleken svalna av,
 Att jag för dek slo bort mett töcke
 Och segla öfver vidan Hav!

Remämbrar du på skog och Gärde,
 Hur till mitt möte glad du kom
 Samt hur att elska du mek lärde
 När hacktornsbusken stog i blom?

Och hur du kyssades — fy vali —
 När månan gav en blick så lång;
 Då kunde lätt ha' bleve gali —
 Vem hvet, var hadren har sin Gång?

Men löckan ginnade sin tärna,
 Din Matts ur skolan straxt hon drog
 Och seglade med västerns skärna,
 När skummet kysste skeppets bog.

En lädy blev jag straxt, Min Härre —
 Oh, huru annat det mot förr!

Jag spikar ingliss ledit värre:
 Jäss mam, baj Gadd — gud marning, sörr!

Ock jag är märrid med en riker
 Och najser jänk såm säljer kål;
 Han kammarjunkern ä så liker —
 Jag haver nått mett levnadsmål!

Jag är så god såm en grevynna
 Ock rider i en buggy ny;
 På streeten kan man jämt mek fynna
 I hansker, hatt å padraply.

Pajano-lessens här jag tager
 Var da' för en besjedli tusk,
 Mens du, Per Jönson Spjut, blott drager
 Ditt handklaver, du arme slusk!

Dä' va' fäll' e guss evie löcke
 Att tjäderleken svalna av
 Ock jag för dek slo bort mett töcke
 Ock segla över vidan Hav;

Hemlandstoner.

Ballad.

Electriska trainen drog framåt och jumpa'
 Och gumpa' och fräste och gnissla och skumpa',
 Och smutsen for upp emot himlen den blå,
 Så det var rent ängsligt att skåda derpå.

Omkring mig fans folk utaf alla nationer:
 Klockskojare, snobbar och bränvinspatroner
 Samt damer, som förde ett hiskeligt glam,
 Så rena som dufvor och hvita som lam.

Förbistring i språket der var som i Babel,
 En läspade smäsött, en fräste i snabel —
 Och gomljud förnummøs på tyska ibland —
 Men ack — utaf svenska ej hördes ett grand.

Då — plötsligt stod tåget i smutspölen stilla,
 Der inne blef ängslan och klagan och villa;
 Elektriska strömmen med ens brutits af,
 Och nu rädde mörker som uti en graf.

— *My business — well I could not stay any longer!*
 Så mumlar en yanke ur rundpolisonger.
 Fransyskan hörs snattra: *Adieu, mon plaisir;*
Etienne, mon ami, je suis triste a mourir!

Och irländskan se'n med en flaska i fickan,
 En snusburk i hand och den "dublinska hickan"
 Hörs ropa till kusken: *you son of a gun,*
Pfat is now the trouble — hurry up — let her run!

Der borta hörs tysken: *Gar nicht kann ich sehen,
Wie lang' wird es dauern, wann wollen wir gehen?
Mei' Frau, sie sehnt sich! Die Kinder, das Bier!
Herrjott, ach Herrjott — und ich kann nicht dafyr.*

Så ensam jag fann mig bland främlingar alla,
Som hördes hvar en på sitt modersmål tralla;
Om jag skulle säga ett ord eller två,
Så skulle platt ingen mig kunna förstå!

Dock sakta förnams från ett hörn i detsamma
Ett högljudt och långdraget: "jävlar anamma!"
Det kom som en hviskning från fädernestrand,
En hälsning från ärans och hjältarnes land.

Mitt hjärta blef uppvärmdt, och tårarnes källa
Slog öfver sin brädd och begynte att kvälla;
Ett skönt panorama drog fram för min håg,
Och norrsknen, blott norrsknen i dunklet jag såg!

De tre.

Ballad.

Der sitta trenne gossar
I krögarns enskilda rum;
Den förste nickar och blinkar
Allt med en gest så stum.

Den andre suckar sakta,
Slår knytnäfven uti bord
Och mumlar långt ner i gommen
Så månget vredgadt ord.

Den tredje skrifver med blyerts
Mång siffra på pappersblad;
Adderar och dividerar
Med långa kolumners rad.

Säg är det väl trenne hjältar,
Som göra samfäldt upp
Med taktiskt djärfva planer
Mot fienden en kupp?

Eller är det kanske ett bolag,
Som har gått vind för väg,
Och hvilkets matadorer
Nu äro på återtåg?

Nej det är trenne slynglar —
Vi sett dem litet hvar —
Som samfäldt önska lifvet
Ur en gammal, stenrik far!

Uamakaren.

Parodi.

Urmakarmästar Klockstrand,
En stor mekanikusk,
Bröt af sin långa tystnad
Bland fotsvettsdof och snusk.
Åhörare för gången
Han hade summa tre:
Herr Jakopp Bondgren, Värnor
Och Viderstand, blott de.

Herr urmakarn tog ordet
Och talte allvarsam:
Vår "Snarkare," Gud bättre,
Går baklängs, icke fram.
Vår "*Kraist bifär Pajlätos*"
Syns utan framgång bli;
Ej mer man "ärdrar" taflan —
Det hoppet är förbi.

Vi ptrott allt i det längsta
Att vi var "pappulehr;"
Vi *såsom jemt helt solo*
Skällt vett och bildning ner.
Emellertid förspörjes
Allt närmre krigets brak;
Det är för oss som snylle
En högst betänklig sak.
Och därför ha vi fattat
Vårt urstyfva beslut;

En föresats allvarlig
Vi ärat föra ut,
Vi låtit nämmeligen
Oss bringa hit igen
De saxar gamle Stenqvist
Vigt in vid "Snarkaren."

Urmakar Stenqvists tofflor
Vi lägga an också;
De ha nu stått här länge
Och möglat i sin vrå.
Se'n vilja vi diktera
En ledare så lärd;
För vänn del slå med häpnad
En svag, försupen värld!

Värnorr, häng största saxen
På dessa fingrar två,
Bondgren, ni skall behandla
Den andra likaså,
Ni Viderstrand, er ålder,
Er ära, käre far,
Gör eder värd mig pryda
Med Stenqvists toffelpar.

Och herr urmakar Klockstrand,
Den "*statiske*" figur,
Stod nu för allas blickar
Helt lik ett dalkarlsur.
Han var för stolt att tala
I denna stund, han teg,
Han gick ett hvarf i skrubben
Med jättelånga steg.

När detta hvarf han slutat,
Var än en syn att se,
Han räckte sax och tofflor
Tillbaka åt de tre;
Såg på dem med en uppsyn,
Som ej för skämt var gjord,

Och täcktes bryta tystna'n
På nytt med dessa ord:

Nu, Bondgren, skall ni sända
På vers kring landet bud,
Att vi *helt solo* anlagt
Urmakar Stenqvists skrud,
Er, Viderstrand och Värnor,
Till vittnen kallar jag
Utaf min stolta handling
På denna stora dag!

Hur vida gamle "Snarkarn"
En annan stil han gaf
Med denna stolta handling,
Vet ej historien af.
Men visst slog han med häpnad
Med Stenqvists sax i hand
Herr Jakopp Bondgren, Värnor
Och gubben Viderstrand.

"En Bättre Värld."

Vid orgeln som en hund du ömsom skäller
Och ömsom jamar som en magstälpt katt —
Och trampar gör du också, när det galler,
Så att det uti bälgen säger "skvatt."

Med hemsk, fanatisk glöd uti ditt öga,
Af dina känslors vilda brand förtärd,
Du se'n står upp, med blicken mot det höga,
Och skränar högljudt om *En Bättre Värld*.

Den värld vi lefva i du styggt fördömer,
Med bottenlöst förakt uti ditt sinn —
Men vet väl du, hvad denna världen gömmer,
Du, som knappt nog var utom "Hennepin?"

Drag ut på hafvet, som högtidligt svallar,
Klif upp på bärgets snöbetäckta topp
Och se, hur solen bortom gran och tallar
Liksom ett guldklot går i rymden opp!

Gack ut vid månens sken i sommarnatten
Bland sippors doft, vid näktergalens sång,
Och lyssna till, hur bäckens silfvervatten,
Vid muntert joller jublar i sitt språng!

Betrakta stjärnorna, som tyst der ofvan
Hvar kväll sig kläda uti högtidsprakt —
Sin saga tälja de om gudagåfvan,
Om skaparns vishet, om hans hägn och makt.

Vid natt, vid dag, i skymningsstunder matta
Allt om din Faders kärlek vittne bär —
Det är blott du, som icke mäktar fatta
Hur gränslöst härlig denna världen är!

Det är ju en ängels hufvud — —

Vid tunga, fäfånga mödor
Du tänker ibland som så:
I långa år har jag sträfvat
Och eger ej guld ändå!
Men har du väl rätt att klaga?
Betänk: du är rik, ej arm —
Smek hoppfullt din älsklings lockar,
Det fagra guld vid din barm!

När frestelsen lömskt sig smyger
Med smilande blick mot dig
Och vill dig i dunklet draga
Långt bort från det rättas stig,
Slut fastare kring den späda
Den famn, som en faders är,
Se in i det blåga ögat
Och bed att det kraft beskär!

Om allt i den vida världen
Emot din förväntan går,
Om snart du liksom en biltog
Bland svigtande spillror står,
O, lät ej en stum förtviflan
Beröfva dig mod och tröst—
Det är ju en ängels hufvud,
Som hvilar invid ditt bröst!

Så gräsligt mände det kallas!*Nattstycke.*

Det är så tyst i den mörka natt;
 Man hör blott klöfvarnes skvatt — skvatt — skvatt,
 När en svinahjord framåt vallas.
 Men plötsligt förnimmes ett smällande brak,
 Som skakar på väggar och lyfter på tak —
 Så gräsligt mände det kallas!

Hvabaha? — Man står der på skälvande ben;
 Med tång uti luft sätta svinen i sken,
 Poliserna frambefallas.

Säg, var det ett husras, en krutexplosion,
 En början kanske till en revolution —
 Sataniskt mände det kallas!

Nej nej — det var endast miss Mollie Blund,
 En snitzig negress så kavat och rund,
 Hvars pris man ständigt hört trallas;
 Hon gaf sin fästman, en negerkarl,
 En slängkyss från svinskonläpparnes par —
 Fy tusan mände det kallas!

Busen.

*Mel: "Krigarn hvilat sig i mark och skog."
 J. P. Cronham.*

Busen hvilat sig i mark och skog
 Ofta nog;

Hufvudgården är den hårda häll,
 Sängkamraten är en fylld "butell" —
 Busen hvilat sig i mark och skog,

Tenor { O-o-o-o-ofta nog
Bas { Hvilat sig ofta nog.

Ljuflig dröm är likväl honom der
 Lika när;

Flaskan ofta ju till barmen tryckts,
 Den i drömmen som hans maka tryckts;
 Ljuflig dröm är honom lika när,

Tenor { Lj-i-i-i-ika när
Bas { Är honom lika när.

Stod en kagge Öhl på ängen grön
 Himmelskt skön;
 Uti drömmens hulda bilderstund
 Busen slog med tummen upp dess sprund —
 Stod en kagge Öhl på ängen grön.
Tenor { Hi-i-i-i-immelskt skön
Bas { Öhl uppå ängen grön.

Plunta, plunta, vid hans sida nu
 Hvilar du!
 Busens möda, vandrarens besvär
 Rikligen i dag belönad är;
 Plunta, plunta, vid hans sida nu
Tenor { Hvi-i-i-i-ilar du
Bas { Plunta vid hans sida nu.

Till henne.

*Huruledes några af våra mera karaktäristiske svensk-ameri-
 kanske rimmare enligt vårt förmenande skulle ned-
 skrifva ett litet poem under denna rubrik.*

Imitationsskämt.

“Quousque tandem abutere, Catilina, patientia nostra?” *Cicero.*

J. G. R. Banér.

Bland blixlogementer, der de höge Asar
 Delineationer dra' kring *occipital spine*,
 Jag örnlikt drager min Valkyrias *line*.
 Der dessa liniers säkra grundval, bassar!
 Min Blända, du är nitton tum kring knoppen,
 Men icke desto mindre syns mig kroppen
 För svag att gifva näring åt din hjärna,
 Och du kan aldrig “tankens Midgård” värna!
 Två “Pillsburyläppar” har du; — din *Veneration*
 Är stor, liksom din *Friendships Organization*;
 Din *Conjugality* kring “faktats pol”
 Syns sväfva som i rymd en Asa-sol.
But a person that weighs but one hundred pounds

*Should have a 20-inches head — but now from sounds
To things! — Din Asbard tänker du dig get
Till fånge nu kring frenologiens — Baner!*

Gustaf Wicklund.

Mel.: "Sandals kanon."

Jag mycket har skådat i vimlande världen
Och mer får jag skåda, förr'n slutad är färden;
Men aldrig — det säger jag här rätt och slätt —
Som du någon synts mig så fager och nätt!

Jag kysser dig, kysser dig helaste dagen
Och känner mig ständigt allt mera betagen;
Du snörflar blott sakta, ej harm du beskär,
Du glödande vän, som min — pipsnugga är!

Dr. Oscar Alf. Fliesburg.

Min hyllning tag, storsinta mönsterkvinna;
Mitt halfva lif, om jag din gunst kan vinna!
För dig jag ringa är som stoftets mask
Och egnar dig min stora — snilletask.*)

Jakob Bonggren.

Mel.: "Loreley."

Hvad mände det innebära,
Att jag så pneumatisk är? —
Madame Blavatski's astralkropp
Sin trollkraft mig beskär!

Luften är kall; det mörknar!
Men ute är liten galej —
Få gumphjul bringande budskap
Från madame Blavatski till mej!

Hur var det jag sjöng på våren
Är åttetiåtta en dag? —

*) Ordet "snilletask" är ännu icke upptaget å "Svenska Akademiens" ordlista, men infördes i fjor af doktor Fliesburg i det svensk-amerikanska skriftspråket, då han offentligt begagnade det i prässen. *Sätt. ann.*

Vi äro två "dioscurer,"
Madame Blavatski och jag!

Hell dig, o theosofissa!
Ej sten, ej järnbleck, ej — kött
Förmär oss mera att skilja,
Se'n jag dig i andanom mött!

Hell dig, ockultismens prästinna,
Jag vördar och tillber dej;
Mångtusende mystiska tecken
Sig uppenbarat för mej.

Detta här är intet spettakel —
Jag är theosof, ockultist;
Det kan Björnson och Rydberg och Buddha
Samt Brandes vittna för visst!

F. A. Lindstrand.

Mel.: "Tänk någon gång —" Böttiger.

Tänk någon gång på "gammern," såsom gömmer
Din evigt klara ur-bild inom sek,
På honom, såsom att *helt solo* glömmer
Allt urvä'r för att tänka få på dek!

Tänk någon gång när såsom att du ruckar
Bondrofvan, uppå den, som tusental
Bondrofvor ruckat, men nu går och juckar
Med "Hälsan Framför Allt" i ett fotral!

Tänk någon gång när såsom att på färden,
Du nödgas hviska ditt "å röfvoar,"
På honom, såsom att i denna världen
Näst "Krajst bifår Pajlät" dock renast var!

Tänk någon gång, när såsom att jag vaskar
Min perpendikel och dej sär "gubaj,"
På "Onkeln," såsom i november askar.
Hurless dä står uppå den fässta maj!

Johan Erik Rosenberg.

I trädets topp en gråsparfshona sitter;
 Långt öfver näjden ljuder hennes kvitter
 Liksom ett tecken till att vår är inne.
 Hell dig, du ljufva förstlingsbud! Från alen
 Du sjunger lika klart som näktergalen
 Och tjusar, tjusar, tjusar ömt mitt sinne!

C. F. Peterson.

Klar såsom fågelns i morgonstunden
 Klang, fröken Svendom, din visa, som
 Just lik en himmelens maning kom
 Endast af skönhets- och smaksinnet bunden;
 Klang ock med kraft — men en kraft, hvaruti
 Känslan den glödande andades fri.

Upp genom luften, högt öfver dagens
 Döfvande larm, genom skogarne, i
 Vindarnes fläkt drog i ljuf harmoni
 Anden till minnenas näjd och behagens —
 Näjden, der himmel och jord på sin stjärt
 Sjunga en evig och älsklig duett.

Född, fröken Svendom, i "Väduren" är du,
 Just när Jupeter som skarpast stod i
 Opposition emot Venus — och si
 Derför en värta i Lasse-Maja bär du!
 Du skall bli stenrik och gift uti år;
 I horoskopet den spådomen står.

John A. Enander.

Lycka och glädje! Pegasen sig stegrat:
 Nu politiken fått annan färg!
 Republikanska gudinnan har segrat —
 Hell dig, gudinna, kring dalar och berg!
 Nu blir jag åter till Danmark minister —
 Pina och håla och rasa och dö! —
 Som *utriusque* och *artium magister*

(Utnämd af "Augustana" — öhö!)
 Skall jag då knalla te Köpenhamn,
 Ta' Majestätera vänligt i famn —
 Rasmus B. Anderson sältran säljer
 Men uppå doktor Enander man väljer!
 Och när jag bjuds te kung Christian på bal,
 Om Gustaf Adel jag håller mett tal!

Ernst Skarstedt.

O, Augustana! August, ta'na, ta'na!
 Hur länge skall den åsnan, din Rodell,
 Få storma himlarne och "resa hell"
 Samt rostig kärlek ur ditt hjärta mana?

Vänd åter, Augustana, ta'na, ta'na!
 Hvi skall du dig för idiotismen sjäpa? —
 Fort! Kasta af dig hyckleriets kåpa
 Och öfvergif för alltid lögnens fana!

O, Augustana! August, ta'na, ta'na!
 Låt din Rodell som förr Nebukadnezar
 På bete gå! Ty när bland fän han kjesar
 Han lyckas bäst båd' af natur och vana!

Edward Sundell.

Hur yppig låg hon på *Dent Medi*
 Och bad: för Guds skull, o hän, förbi —
 Vid önsjöns vågor, vid sjön *Geneve*
 I fjärran gumpar en päronräf! —

Ja, der hon låg uppå hvit *glaciere* —
 Baj Gadd! Hon liknar en snöhetär!
 Med barmen rundad som *Mont Soncheaux*
 Hur trotsigt hänfull, hur kall ändå!

En röst då hviskade i min själ:
 För Alpens snönymf dig akta väl!
Hurry up! Knäpp luckan i detta nu —
 Till affärd vinkar ju re'n Depew!

Agda Björk.*Till honom.*

O du, som blef mitt hopp i denna världen,
 C. A. Tolleen — allt är nu slut ändock!
 Ty den, som skall mig glädja uppå färden,
 Får icke vara som en rofva tjock;
 Som du ej ha tre kvällsmål i sin mage;
 Men han med mig skall kunna "hoppa hage"
 Med böljans smidighet, med vidjans form —
 Ja, han skall vara såsom eld och lågor,
 Och städs' hans rygg skall kunna gå i vågor
 Så piggt och lekande som på — en orm.
 Ty artighet, *mon cher*, kruserlighet
 Blir kvinnans "*mon plaisir*" till evighet!

Fröken Gummigutta Larséns klagan.

*På hennises fjärtionde födselodag Lordagen
 den 10 Okt. 1825.*

Nu haver jag fillt myna färtio Åhr,
 Ej mera jag kales vel ung;
 Ock sellan En Man jag i Livet vel får —
 Spader äss, ruter kneckt, klöver kung!

Her Ensam jag utläggadt har myna Kort,
 Att se om mig venter Ett Hem;
 Men hacker, blått hacker det blev — bara Lorrt —
 Järter tre, klöver två, spader Fem!

Det puttrer i surran — fast brekli ock skral,
 Hon koker mett kaffe ändå!
 Man dränkte min Katt i ett — Hattafotral —
 Ruter sju, spader säx, klöver två!

Jag ser mig i Speglen — jag är icke Fuhl;
 Man Orett mig kaller En Gam;
 Jag ticker att Schwänson, färbaskade Druhl —
 Spader kneckt, järter två, klöver dam!

Han Kronfogde är i det stundande Nu
Samt *Knight of the Order of Vasa**)
Och haver en Adelig Fröken till Fru —
Järter nia, spa' sju, klöver äss!
Och så skal jag psitta så Esammen här
Ock smaka ej Tjärleken få —
Ack, *rofa en kar!* jag ej mera begär —
Klöver tre, ruter kneckt — *rofa två!*
Ock koma de in i myn Jumfrubur blätt,
De skola på Malle få se:
Jag straxt skal Dem schtemma för Edornes Brott —
Ruter fyra, spa' kung, järter tre!
Jag drog till Amedrika fuler af Hopp,
Att jag skulle lickas ennu;
Her skulle — sa' klockarn — ej finnas fullt Opp:
Spa' dam, ruter dam, klöver fru!
Af Skapelsens Knorrer i tusendetal
Var gata i Sta'n dock betäcks;
I Synd de sig vältra om Natten på Bal —
Ruter åtta, spa' kneckt, järter säx!
Jag allt för min Tjärlek har pröfvat uppå,
Jag tillhört Mormonornes sekt;
Men ej till sett Harum man tok mek endå —
Klöv' tu spader äss järter kneckt!
Jag ptror det är best at till Kongo jag drar
För inre Mischonon — *you know* :
Der "catchar" jag alltid en Maka och Far —
Spader tia, spa' säcks, spader två!
Men tänk om man justrade mek på ett spett
Ock jag uppå Glöd bleve stekt —
Det blef — ha ha ha! — ingen Fläskakotlett —
Klöver tre, klöver två, klöver kneckt!
Men dock ej så farligt i Kongo det är,
Kuckliku, kuckliku, kuckliku!

*) Riddare af Vasaorden.

Jag skal velan laga jag bler papelär —
Spader tre, spader sju, spader fru!

Sän komer jag hem med små Svartlingars ked —
Jag segar åt Släkten — *I guess,*
At Fadren en Sotere var äller Smed. —
Spader kung, spader trumf, spader äss!

Efterbildningar.

Din bild dock aldrig försvunnit.

Efter en idee af *Gottfried Keller*.

Bland kala grenar en susning går,
Och tungt de gulnade löfven falla;
Ty frost kring lunden sin mantel slår,
Och vit och glänsande björken står
Och hvita tufvorna alla.

Bak' Brustna skyar en stjärna ler
Med ljuflig glans från de höga pällen;
Midt genom rimfrostens flarn hon ser
Till ängens vissnande blomma ner,
Till skogens fura i kvällen.

Du vackra stjärna — mång tusen år
Förgått, förr'n hit dina strålar hunnit;
Hur snabbt ditt ljus än i rymden går,
Kanske att förr ej till oss det när,
Än du till aska förbrunnit!

Och kanske fins du ej mera der,
Fastän så varmt du din glöd ses tända;
Kanske att allt blott en hägring är,
Ett svekfullt sken, som du mig beskär,
Att ljuft mitt öga förblända. —

* * *

En gång mitt hjärta en kärlek bar,
Som spred sitt värmande ljus der inne:
När lifvet kallt som en rimfrost var,
En stjärna lyste mig mild och klar
Och skänkte tröst åt mitt sinne.

Men snart hon bort ur min åsyn drog,
 När molnen jagade öfver pällen;
 Min glädje svek mig, mitt hopp bedrog:
 Hon sakta flämtade, stilla dog,
 Och jag stod ensam i kvällen.

Men liksom ljuset från stjärnan ler
 Långt sedan hon i sin rymd förbrunnit,
 Så, ljufva älskling, till mig du ser —
 Fast ej på jorden du finnes mer,
 Din bild dock aldrig försvunnit!

I natten.

Efter *Em. Geibel*.

I enslig natt, när sömnen flyr,
 Och hvarje timme syns så lång,
 Då ljuder för min själ ibland
 Ett eko af min moders sång.

Liksom hon sjöng den, då jag var
 Ett litet barn vid hennes bröst,
 Långt innan världens kif jag såg,
 Långt innan grafven tog min tröst.

Så tyst hon nalkas till min säng
 Och ler som förr med ögon blå
 Och frågar, hvarför icke nu
 Jag slumrar lika tryggt som då.

Annas spinnvisa.

Efter *Ferdinand Freiligrath*.

Nysta, nysta lätta vinda,
 Sväng ditt hjul en stund ännu!
 Likets svepning, barnets linda,
 Brudens täcke rustar du.

Ej I veten, trådar bjärta,
 Hvad ert öde innebär,
 Om vid glädje eller smärta
 Jordens barn er hjälp begär.

Annat blir det än man tänker,
Grymt ett hjärtas hopp bedrog —
Hvad till bruddrägt härfvan skänker
Blir en svepning ofta nog.

Se, nu slocknar det på härden!
Blef en fröjd beständig än?
Den, som lustig börjar färden,
Vänder gråtande iger.

Solen sjunker bakom kullen,
Visan flyr med vinden bort;
Lyckan vänder sig som rullen,
Kärlek vissnar inom kort.

Och min ljufvasie förhoppning
Kanske också når sitt slut,
Innan vårens späda knoppning
Slår i fagra blommor ut.

Nysta, nysta lätta vinda,
Sväng vid mina tårar nu!
Likets svepning, barnets linda,
Brudens täcke rustar du.

Till min älskling.

Efter *Anastasius Gruen*.

Liten bäck jag ville vara,
Glittrande i solens brand;
Skulle med min bölja klara
Vattna ljuft den täcka strand —
Ack, men endast om min älskling
Som en näckros växte der,
Och jag ständigt kunde famna
Den mitt hjärta håller kär.

Litet tjäll jag ville vara,
Der de vreda vindar gå,
Der de tunga vågor fara
Emot kalå klippor grå —
Ack, men endast om min älskling

Vore brasan på min härd,
Och dess väsens evigt varma
Kärlek blefve mig beskärd.

Skogens träd jag ville vara
Vid det höga bergets fot;
Åskans blix, orkanens fara
Skulle djärft jag stå emot —
Ack, men endast om min älskling
Sjänge jublande och säll
Som den muntra näktergalen
I min krona hvarje kväll.

Molnet, som i rymden sväfvar,
Gärna vore jag, fast än
Sargadt, sönderryckt det bäfvar
Hvar gång stormen går igen —
Ack, om blott min älskling vore
Aftonrodna'n skär och blid.
Som, när dagens oro ändats,
Strålar full af ljus och frid.

Sågfiskens klagan.

Så tungt vid Dardaneller
Den hvita vågen slår,
Det dånar och det smäller,
Och skyhögt skummet står —
Omkring korallens åsar
Med högt, oändligt skrån
Der flyga hvitgrå måsar
Mot himlahvalfvet hän.

Men vid demantehällen
Djupt under klippans krön,
Der lögar sig i kvällen
En sågfisk uti sjön;
Han tumlar om i vågen —
En suck så tung han drar:
Hvad f—n skall jag med sågen,
Som ingen sågkubb har?

Serenad.

Att stilla kärlekens hemska kval
 Jag tog min luta i hand,
 Och sången flög öfver berg och dal
 Långt bort mot drömmarnes land.

Och månen strödde sin stråleplans
 På lutans dallrande sträng;
 Det var som när älfvor tråda en dans
 På spirande blomsteräng.

Då öppnas fönstret, min älskling ser
 På mig genom månens sken —
 Den luggslitna dollar hon kastar ner
 Faller rakt mellan mina ben!

Missförstånd.

En fader, millionär ock katolik för resten
 Sin dotter gifte bort allt med en greflig måg;
 Men tung och svår en sorg på gamle svärfar låg —
 Att fråga sig till råds han gick åstad till prästen.

“Säg, fromme fader, säg — jag är nu gammal vorden,
 Till all min rikedom en arfving ej jag har;
 Min dotters äktenskap re'n länge barnlöst var,
 Hur skall mitt ljufsta hopp fullbordas här på jorden?”

Och patern smorde in med aloe sin näsa:
 “Gå bort och fordra tvärt den “helga jungfruns” råd,
 Hon skall dig gifva allt i öfverflöd af nåd,
 Om du i helig tro kan dina böner läsa.”

Vid mässan gubben neg, så det sad' knak i knäna:
 “O, helga jungfru, skänk åt dotter min en son,
 Att när jag återger det korta lifvets lån,
 Jag kan båd' gods och guld min dotterson förläna!”

* * *

Ett år derefter sågs till prästen gubben vandra:
 “O, fromme fader, grymt mig jungfrun missförstått;
 Min gifta dotter än en arfvinge ej fått —
 Men tvänne piltar fick den ogifta, den andra.”

Ö. vergifven.

En flicka ljuf med ögon blå
Var min i lifvets morgonstund;
En trogen vän jag fick också
Samt dertill ock en trogen hund.

När mön sin svurna kärlek bröt
Och vigdes vid en ann till slut,
Blott ringa det min själ förtröt;
Jag var beredd derpå förut.

Och vännen öfvergaf mig ock —
Af saknad fälde jag en tår
Helt bitter — men jag tänkte dock:
Det ständigt så i världen går!

Men när min hund, min sista tröst,
Ock lopp förhärdad bort en dag,
Då kom förtviflan till mitt bröst,
Ty — det var mot naturens lag.

Ditt anlet är så blekt.

Jag ser din bild i fönstret
Af månens skimmer smekt;
Din blick är full af vemod,
Ditt anlet är så blekt!

Du kysser lilla blomman,
Som trofast vän dig gaf
När han farväl dig sade
Och grep sin vandringsstaf.

I fjärran dog din älskling,
Din blomma vissnat har;
Men, ack, din ömma kärlek
Bor under tårar kvar!

Fördömda vår.*Efter franskan.*

Uti de nordiskt friska vinterdagar
Jag ofta upp till jungfruburen såg,
Der med en gratie, som ljuft behagar,
På mjuka armar hon i fönstret låg.
Emellan kala grenar gaf min sköna
Så mången slängkyss åt sin hjärt evän,
Nu är vår utsigt skymd af blad så gröna —
Fördömda vår, hvi kom du hit igen?

Ack, nu jag finner täta löfverk bara,
Der förr jag såg en hand så mjuk och vit,
Som strödde gifmild ut bland fåglars skara
Små smulor utaf bröd och sockerbit.
Den friska kinden uti vinterns dager
Var dock det ljufvaste jag skådat än;
Och drifvan glittrade så skär och fager —
Fördömda vår, hvi kom du hit igen?

Om du ej kommit, jag min huldgudinna
Rätt ofta skåda finge liksom förr,
När hon, att älskaren i kvällen finna,
Smög sakta ut ifrån altanens dörr.
Men nu är det förbi, hvar dag är längre
Än den förut i år har varit än,
Och löfven göra städs min synkrets trängre —
Fördömda vår, hvi kom du hit igen?

O, hur jag längtar efter vintertiden,
Då hvarje stund en stilla glädje ger;
Nu, när den långa dagen är förliden,
Jag knappt en skymt utaf min älskling ser.
Ty nu går gubben vaktande kring huset,
Och, ser han mig, han ropar: ryk och ränn!
I vintras satt han hemma jämt vid kruset —
Fördömda vår, hvi kom du hit igen?

Sillarne.

Två feta, glänsande sillar
Gladt lekte på bölja klar;
Den ene af dem var en "hane,"
Den andra en "hona" var.

De lekte väl rommen af sig,
Och tumlade snitzigt om;
Men plötsligt den lede fiskarn
Så listigt med nätet kom.

Ett varp han drog, och de båda,
Allt efter en kärlek kort,
Barbariskt skildes och sändes
På olika vägar bort.

För evigt, för evigt skilda —
Så trodde de båda två;
Men ödet underligt styr det,
För dem, som älska, ändå.

De glänsande, feta sillar,
Nu ligga på samma fat
Och skola i rappet skäras
Tillsammans i sillsalat.

Vid floden.

Efter tyskan.

En gosse lekte vid flodens strand
Och tumlade om i den hvita sand,
Men mamma kom med karbas i hand,
Drog pilten i örat långt upp i land;
Han följde så ängsligt och grät och skrek,
När bort han blef dragen från fröjd och lek.

På samma ställe vid floden satt
Långt, långt derefter i dyster natt
En gråhårsman — det var samme pilt,
Som här sina barnsliga tårar spilt,
"Nu ingen, ingen mig bannar mer —
Om än jag i floden mig störtar ner!"

Vi hade så mycket att säga hvarann.

Som barn jag dig bar öfver grönskande fält,
 Då vårsolen högt uppå fästet brann,
 Bland sippor, som ljuft sig kring tufvorna stält,
 Vi lekte med fröjd under himmelens tält —
 Vi hade så mycket att säga hvarann.

Snart växte du upp till en jungfru skön;
 Ditt anlet allt ljufvare fågring vann,
 Du mötte mig huld invid kullens krön,
 Jag rodde dig kring på den blånande sjön —
 Vi hade så mycket att säga hvarann.

I skogen vi vandrade hand i hand,
 När solen bak' mörknande furor svann;
 Vi dröjde vid bäckens porlande rand
 Och drömde om lyckans vinkande strand —
 Vi hade så mycket att säga hvarann.

Och när du en kväll i din bruddrägt stod,
 Jag hela mir sällhet i lifvet fann,
 Då brann det så sjudande varmt, mitt blod,
 Jag famnade dig under tårars flod —
 Vi hade så mycket att säga hvarann.

Helt nyss jag dig bar ifrån torftig härd
 Öfver grönskande fält, när som kvällsol brann;
 O, finge jag följa dig blott på din färd
 I din öppnade graf ibland blommors gård —
 Vi hade så mycket att säga hvarann!

Lugn.

Ode af *Horatius*. Fritt från latinets.

Seglarn ber om lugn den höga himlen,
 När de klara stjärnor dölja sig,
 Och den vilda stormen för hans farkost
 Ut på hafvets skuggomhöljda stig.

Lugn! så suckar hjälten under striden;
 Lugn, ack lugn — som ingen riddersman,

Huru stolt och rik han än må vara,
Sig för berg af guld förskaffa kan.

Ej med deras hjälp, som han besoldar,
Kan han frid och ro för själen nå —
Ifrån hvarje fog uti palatset
Kryper sorgen ständigt fram ändå.

Sällast den, som i en torftig hydda
Hvilar sig från bråk och ränker fri;
Ingen oro skall för honom störa
Lugna drömmars ljufva harmoni.

Ut i världen oss vår oro drager,
Fastän dagen ständigt är så kort;
Rymma från sig själf kan ingen flykting,
Om från fädrens jord han än flyr bort.

Käre vän, din sorg går med på skeppet
Att dig aldrig lämna ro igen.
Snabb som blixten i sin flygt han griper
Stormen själf, hur vildt den rasar än.

Utan brist fins ingen fröjd på jorden.
Men ett lustigt jubel kan ändå
Raskt förtaga lifvets dystra klagan,
Derför friskt i dag vi jubla må.

Se — Achilles föll, trots alla loford,
Och Tithonos ungdomskraft förgick,
Kanske nekar lifvet dig en blomma
Just när jag en ros i famnen fick.

Dig emottar festlig glans i slottet,
Guld, som smaken prydt med blommors flock,
Mig tar skogen mot — hvar tufva känner
Hälen på min gamla, slitna rock.

Men min sånggudinna har mig gifvit
Lite snille och en stor pokal,
Känsla för det sanna och det sköna
Samt förakt för hvarje dåres kval.

Önskningsar.

Om alla vackra flickor
Tillsammans hade en mun,
Då kunde jag alla kyssa
I en och samma stund.

Om alla världens ostron
Jag såg på ett enda fat,
Hvi lycklig skulle jag sluka
I ett den ljufliga mat!

Om alla mina björnar
Blott hade ett par skor,
Och dessa ginge i trasor —
Då vore jag lugn, min bror!

Om flickan icke trogen är.

Om flickan icke trogen är,
Ett rep jag köper fort —
Dermed jag snör min kappsäck till
Och far på stunden bort.

Om flickan icke trogen är,
En bössa köper jag —
Och går i vänners glada lag
På jagt just samma dag.

Om flickan icke trogen är,
Jag går i siön bardus —
Och tar ett bad och torkar mig
I solens varma ljus.

Om flickan icke trogen är,
Jag fattar en pokal
Med gift — som bränvin kallas plär;
Och borta är mitt kval!

Sirloin.*)

Efter en engelsk legend.

Kung Jakob af England, den hugstore drott,
 Vid bordet af lust sågs glöda;
 Han njöt utaf lifvet, han hade det godt,
 Hans mat var hans "halfva föda."

Och kammarherrn vinkar — på gyldene fat
 Syns steken, när glasen tömmas,
 Kung Jakob ropar: "Hvad ljuflig mat!
 Min öfverkock måste berömmas!

Hvad är då det här för en kostelig rätt,
 Som lagats af mina kokkar?"

Då trippar kammarherrn fram så lätt
 Och bockar, bockar och bockar:

Det är blott en *loin* af en ox, Sir,
 En bit, *Sir*, en bit på gaffeln!

Så saftigt kött vi ej hade förr
 Vid engelska kungataffeln.

Och konungen smackar: "Så sabla rart!
 Si det kan aptiten reta;
 Ej längre en *loin* du är blott och bart,
 Nej, *Sir Loïn* mände du heta."

Ur silfverne skida han drar sitt svärd,
 Och tystnad i salen sig sprider:
 "Sir *Loïn* är ditt namn, och du är det värd,
 Du adlas för eviga tider!"

Hofherrarne jubla mot kungen besatt:
 "I kvickhet du mästerskap hunnit!"
 Och samfäldt de skänka sin hyllning glad
 Åt steken, som "sköldmärke" vunnit.

Men alltsedan dess är som *Sirloin* bekant
 Den saftiga biffsteksbiten,

*) *Sirloin*, välbekant för alla, i synnerhet för våra husmödrar, anses näst "porterhouse," vara den bästa biffsteken, ibland ännu delikatare. *Loïn* är ett engelskt ord, som betyder *länd* eller *lår*, och *Sir* är det engelska adelsmärket vid tilltal.

Som saltas och peppras och stekes galant
 I smör utaf husmorsfliten.

* * *

Kanske någon finnes, som djärft härvid
 Vill oxens adelskap tadla —
 Mins då, att långt efter kung Jakobs tid
 Man *nöt* och *fän* pläгат adla!

Dufvorna.

Han sitter der och lockar,
 Han lockat dagen lång:
 Flyg ut, du lilla dufva,
 Följ med till bäckens språng!

Jag lär dig der att kyssas
 I enslig myrtengång;
 Jag lär dig der att älska
 Vid sol och fågelsång!

Men liten dufva gömde
 Sig tyst i nästets tvång:
 Hvi skulle det jag lära,
 Som förr jag lärt en gång?

Min moders fråga.

De sporde alla om min älskling,
 När jag i går kom till mitt hem;
 Jag hade ganska mycken möda
 Att svara dem.

Bror Karl, bror Fredrik ville veta,
 Hvad färg du i ditt öga bär;
 Och syster kunde *nog* ej fråga,
 Om skön du är.

Min gamle fader tänkte icke
 På hårets färg, på ögats glans;
 Han endast undrade i tysthet,
 Om pengar fans.

Men när till sist jag blef allena
 Med moder min, som tankfull drömt,
 Hon sporde: Måne *hon* dig älskar
 Som *jag* så ömt?

En svensk-norsk union.

Vid blå Minnetonkas skummande våg
 Två farmaregubbar bo;
 De träffas bland fältens böljande råg
 Och på sjön, när till fiske de ro.
 De se hvarandra från hvar sitt tjäll
 I arla morgon, i särila kväll,
 Ty närmste grannar de äro
 Se'n tio långa år.

Men grannsämjan syns inte riktigt klar;
 Man träter af glatta lag,
 När i åkrarnes mull man ett spadtag ta'r
 Eller fiskar med svirfvel och drag.
 Den ene "vrövler" om "Juling" vred,
 Den andre om "smörj," och det med besked;
 Och en valkig näfve man knyter
 För näsorna på hvarann.

Den ene är norрман, den andre svensk
 Af dessa stofiler två;
 Och hvar och en är så fosterländsk,
 Som någon det kallas må.
 "Bror norske" af "Skandia" kittlad blir,
 "Bror svenske" läser vår "Svenska Kurir;"
 Den ene håller på Björnson,
 Den andre på Bernadotte.

Men i dungen, der sippor hvita och blå
 Spira ur tufvans barm,
 Två unga, bäfvande hjärtan slå
 Af kärlek, trofast och varm.
 Och läppar mötas vid kyss på kyss,
 Och trasten på grenen jublar och lyss —

Der knyts ett förbund för lifvet
Vid solljus och fågelsång.

“Bror norskes” kraftfulle “Gut” det är
Som famnar sin barndomsvän;
Han svenskens blåögda tös har kär,
Och sin tro hon gifvit igen.
De älska hvarandra med kärlek rik
Och le åt gubbarnes politik,
När vinterns bitande stormar
Vika för sol och vår.

Nålhjältinnan.

Hon sitter der så oskuldfull
Och syr tapisseri:
En måne af det röda gull,
En rymd med stjärnglans i.
På sin stramalj hon manar fram
Bland bjärta rosors prakt
Ett får, som betar med sitt lam
Vid vaksam herdes vakt.
I daggstänkt snår, vid tufva grön
Syns bäckens bölja klar,
Och dufvor flyga öfver sjön
På hvita vingars par.
Dock, dystert blickar hennes man
På skönt tapisseri;
Han vet, att riktigt ej hon kan
En byxknapp fästa i.

“Tiondet.”

I dag är pastor Trälund glad i sinn',
Hur nöjd han står der, hur hans läppar smacka—
Det är dock ljuft, att blott behöfva tacka
Och se Guds gåfvor själfmant flyta in!

Församlingsborna nalkas bugande,
 En bär en get, en ann' en anka skänker,
 En tredje lämnar smör, som guldgult blänker,
 En fjärde kaffe och en femte te.

Men pängar "offras" ock i rikligt mått—
 Herr pastor Trälund nyss är installerad;
 På bordet syns en middag, fint serverad,
 Och möblemanget pastorn äfven fått.

Samt häst och vagn och hö och halm med mer;
 Församlingen är mäkta rik för rästen,
 Och mången mamma fins der, som i prästen
 Den bäste måg åt "lilla rultan" ser.

En dyrbar målning ock blef honom skänkt:
 Vår Herre blödande af törnestingen,
 När lik en biltog han på jorderingen
 Gick tungt omkring med öga tårbedränk.

Och under står: "*Cor. 2, Kap. 8, v. nionde:*
Hans nåd var stor, han fattig blef tillika,
På det I alle skullen warda rika!"—
 Och få af Jönsarne ert "tionde"!

Pipskägg.

Ballad.

"Rosa skön på ängen stod."

Karlsons pipskägg växte fort,
 Pipskägg uppå hakan;
 Ej han ville ta' det bort,
 Fast det var af eldröd sort,
 Elrödt som skarlakan —
 Pipskägg, pipskägg, pipskägg rödt,
 Pipskägg rödt på hakan!

Flickan sade: Raka dän
 Pipskägg rödt på hakan;
 Släpp det aldrig fram igen,
 Ty då blir jag ej din vän,
 Aldrig hulda makan —

Pipskäg, pipskäg, pipskäg rödt
Pipskäg rödt på hakan.

Dock, den sabla Karlson bär
Pipskäg än på hakan;
Flickan fick en annan kär,
Hvilken utan pipskäg är;
"Barbis", hade raka'n —
Bort med pipskäg, pipskäg rödt,
Pipskäg rödt på hakan!

Strykerskan.

När nu hon står der och stryker
Så matt och så blek och svag,
Hur går ej tanken tillbaka
Till ungdom och sommardag!

Jag minnes den fagra flickan,
Som allas förtjusning var,
De böljande svarta lockar,
Det smäktande ögonpar.

Hur alla af glädje glödde,
Hur hjärtat af älskog slog,
När hon, lik ett vårdagsskimmer,
I yrande lekar log.

Men nu — det enda, som ännu
För tjuserskan glöder så,
Det är det fräsande stryklad,
Hon pröfvande spottar på.

Nej tack, tack, Sven!

Efter *F. E. Weatherley*.

De kommo i samma barnalag
På väg från skolan en sommardag;
Han sade med stämma blyg och svag:
Se här — min snurra tag!
Hon sänkte försagd de ögon blå
Gick honom närmre och närmre än

Och hviskade: tack, nej tack, tack Sven —
Men snurran hon tog ändå.

Så hade han sedan henne nått, —
När barndomsåren till ända gått —
Han sade: jag äger mitt hjärta blott,
Men det har du redan fått!
Hon sänkte försagd de ögon blå,
Gick honom närmre och närmre än
Och hviskade: tack, nej tack, tack, Sven —
Men hjärtat hon tog ändå.

Och tiden ilade för de två,
Och håren började blifva grå,
Men snurran gömde hon kvar ändå
Så troget uti en vrå — —
Ej guld jag mäktat dig gifva än,
Ej rykte med mig du kunnat få —
Hon hviskade: tack, nej tack, tack, Sver,
Du älskat mig varmt ändå!

Kärlek.

Hur ömt jag dig älskar, det säger jag dig,
Då en gång vi träffas igen;
Ty skulle jag skrifva, det toge mig
Mång' tusende sekler än.

Så skref du — men när jag dig återsåg
Hvem tänkte, du höll mig så kär?
Du bäfvande ej vid mitt sköte låg,
Men stod som en främling der.

Dock — vid din blick i mitt hjärta sjöd
En sällhet förut ej spord;
Jag visste, att kärleken, som du bjöd,
Var värd långt mera än ord.

Saknad.

Musikens sprittande toner
Jubla i kvällen gladt
Bland herrars krystade samtal
Och damers klingande skratt.
Och tusende klara lågor
Glindra i spegelglas,
Och sablars klingklang förnimmes
Bland lätta klädningars fras.
Och fjärl flyger till blomma
Med löften af snö och vind,
Och oskuldens blyga rodnad
Ger skiftning åt sammetskind.
Och trängtande blickar vandra
Från eldiga ögonpar —
En smäktande bön om kärlek
Från hjärta till hjärta drar,
Der jollra de rika gäster
Liksom om ingenting
Af vemod och saknad funnes
På jordens bullrande ring.
Men balen börjas — man sväfvar
Så lätt i dansens brus
Bland friska, doftande blommor
Och klara, bländande ljus.
Och barmen häfves i tyllen
Med nyfödd lifslust då,
Och tankar af oviss aning
Som drömmar komma och gå.
Då höres bland lätta löjen
Ett ord från lag till lag:
"Hvar finnes väl slottets herre,
Hvar håller han hus i dag?
Med rodnande tvekan svarar
Hans unga, fagra gemål:

"Jag såg honom nyss der inne
 Vid pärlande, nyfylld bål!"
 Men nej — han fans ej vid bålen,
 Han flytt ifrån stojet bort,
 Att njuta bland ljufva minnen
 En stund, om än så kort,
 Och ensam stod han der inne
 Från världens oro skild,
 Och grät de bittraste tårar
 Vid sin första hustrus bild.

Två poem.

Af den nyligen i sin lefnads vår allidna österrikiska grefvinnan
Vilhelmina von Vickenburg-Alwasi.

Natt.

Snart solen är nedergången
 Bak' skogens krön igen,
 Jag har i min famn dig fången —
 Men ack, hur länge än?
 När dagen till afton blifver,
 Då lysa små stjärnor gladt —
 Men om du mig öfvergifver
 Så blir det kolsvart natt.
 En nygräfd graf skall smyckas
 Vid tempelklockans röst,
 Och Kristusbilden skall tryckas
 I vissnad hand på mitt bröst.

Kärlek.

Jag vaknade upp med glädtigt sinn?
 Vid morgonsolens sken,
 Och *Kärleken* såg genom rutan in
 Med blick så himlaren.
 Hur ömt den fagra ängelen log
 Och öppnade sin famn,
 Fast förr han ej kommit, jag visste nog,
 Att *Kärlek* var hans namn.

Men dock — mitt fönster, det fick bli stängdt,
Jag var så trygg i mitt sinn',
Om *Kärlek* det är, så hade jag tänkt,
Han strax slår rutan in.

Amerikansk kärlek.

Efter en yankee-ide.

På *söndagen* såg han för första gången
Den hulda mön — och blef genast fången
I kärlekens starka band.
På *måndagen* ömt han sin längtan kvad
Och, under tårar, på knä han bad
Om ungmöns hjärta och hand.

På *tisdagen* visades han på porten
Af hennes fader — väl känd i orten
För stränghet, som alla skydde.
Men samma afton, när klockan slog sju,
På kärlekens vingar de unga tu
Med tåget mot södern flydde.

På *onsdagen* var det som pastorns hand
Dem knöt tillsammans i hymens band
Till trohet i lust och nöd.
På *torsdagen* njöto de af den lott,
Som lyckan dem gifvit i ymnigt mått,
I därande öfverflöd.

På *fredagen* voro de s'lessna så,
Ty kärlekens himmel dem syntes grå
Och full utaf regn och slask.
På *lördagen* foro de hemåt — skilda —;
De flydda minuterna tycktes förspilda,
Och kärlekens sol damp ner pladask.

Skildnad.*Efter Heine.*

Så djärft jag seglar i kvällen
 Och vågorna skyhögt gå,
 Kring vimpel och bog och roder
 Med rasande våld de slå.

Om nu min moder mig såge
 Hon skulle gråta och be:
 Du älskade, vänd tillbaka,
 Jag kan dig i storm ej se!

Men såge min gamle fader
 Min färd ifrån bergets topp,
 Han ropte: du luns, kom tillbaka,
 Du byxorna spräcker opp!

Hälsning.

När till mitt klädskap nyss jag kom
 Och såg mig bland mitt pick-pack om,
 Jag fant min gamla frack, som hängde
 Bland dam och spindelväf och slängde —
 Då tänkte jag: Du gamle vän.
 Du skall mig rädda en gång än;
 Strax till en lån-office du går,
 Der 50 cents på dig jag får.
 Och om du då — som troligt är —
 Mina svarta byxor träffar der,
 Din herre fordrar och begär,
 Att du till dem en hälsning bär!

Ordets Makt.*a la Runcberg.*

I John Persons farm, der denne
 Bor allt med sin fru Johanna
 Vid Nebraskaflodens flöde,
 Smög en natt en björn sig in.

Och den goda fru Johanna
Trodde det var hennes make,
Som från krogen, tämligt phylax,
Kom i mörka natten hem.

Utan att ett ljus upptända
Fru Johanna tog till orda,
Talande som städs hon plägat,
Då John Persön hemkom full.

Och det sägs, att stackars björnen
Sprang 200 mil den natten,
Harmynt blifvit och sig gömmer
Rädd som f-n i skogens snår.

Hjärta och hand.

I oförgätlig ungdomstid
Hardt när mig min kärlek förtärt;
Jag hade en dag af min älskling blid
Båd' hjärta och hand begärt.

För mig hennes varma hjärta då
Städs' slog med kraftiga slag —
Att handen äfven förmår att slå
Jag sedan har rönt hvar dag.

Glöm ej!

Efter tyskan.

Glöm ej, broder, dagens allvar
För en natt i fröjd förfluten;
Glöm ej hemmets ljufva glädje
För en tanke skuggomgjutten!

Glöm ej klockorna i templet
För små klockor ibland snären;
För din älsklings gyllne lockar,
Glöm ej mor med silfverhåren!

I skogen.

I skogen dväljes jag stilla
Bland vissnande blommors flock;
Du gulnat, tufva lilla,
Och linden har gulnat ock.

Och löfven fladdra sakta,
Der stigen stryker fram,
Ty frostens flingor vakta
Hvita kring snår och stam.

Dock vet jag väl att skogen
Skall grönska en gång än,
Att tufvans sippa trogen
Kommer i vår igen.

O, kunde så visst jag svara,
När tidens spörsmål går:
Skall lifvet som skogen vara,
Skall vinter följas af vår?

Se'n pappa blef kandidat.

Vår trefnad är borta, vårt lugn har flytt,
Vårt hem är förutan stöd;
Vår forna glädje i sorg sig förbytt,
Till sten det blifvit, vårt bröd;
Ej lustigt som förr är vårt joller och prat,
Se'n pappa blef kandidat.

Han lefver ju blott för sin politik,
I glömska af sina små,
Vår stackars mor är en skugga lik,
Der hon synes i ängslan gå,
Hon är så försägd, handfallen och flat,
Se'n pappa blef kandidat.

Det är som ej mera vi hade en far!
(Hans sinne var dock så ömt).
Men nu i de kulna, höstliga da'r
Sina små för visso han glömt;

Ej rågade äro som förr våra fat,
Se'n pappa blef kandidat.

Han åker i droska och kommer så sent;
Vår ro han i natten stör,
Det synes som vore han tokig rent,
Han hvarken ser eller hör;
Men i sömnen det talas om strider och hat,
Se'n pappa blef kandidat.

En stank utaf whisky alltjämt blir förspord
Från vår annars så nyktrare far.
För oss, sina små, ej ett enda ord
Som fordom af ömhet har;
I hemmet förspörjas blott suckar och gnat,
Se'n pappa blef kandidat.

Kutusow.

Hymn, tillegnad *I. G. R. Bancroft*.

Ryske czaren Alexander
Pawlowitsch Romanoff-roffski
(Så vi läste i historian
När vi lågo i Upsala)

I sin tronsal på Gatschina
Kallar till sig generalen
Frans Ivanowitsch Kutusow,
Såsom att Napoleon skrämde
Attan hundra tolf, när denne
Till Moskwa på vintern trängde,
Men fick flykta på en släde
Med en fårskinnspels på ryggen.

Well—Kutusow, czaren säger:
Emme klemme bammerutski!
Tar se'n af sig käjsarkronan,
Pillar dädan kronjuvelen,

Skänker den åt generalen,
Kutusow—Kutu—Kutusow,

Sätter på det tomma stället
Blott en liten enkel guldplåt.

Evigt skall den plåten sitta
I den ryska käjsarkronan,
Med Kutzsows namn han strålar
Mer än alla diamangtor.

Så Baner, ditt namn ses stråla
I den svensk-amerikanska
Prässens glasbitsprydda krona
Klarare än alla andras!

Som den blanka jernblecksplåten
Klyfft utur en rättafälla
Glänser om man spikar honom
Fast uppå en kådig husvägg!

En kvinna.

Efter Heinrich Heine.

De egde hvarandra i kärlek ljuf;
Hon var en gycklerska, han var en tjuf.
När städs' han rånade, stal och bedrog,
Då klappade hon sina händer och log.

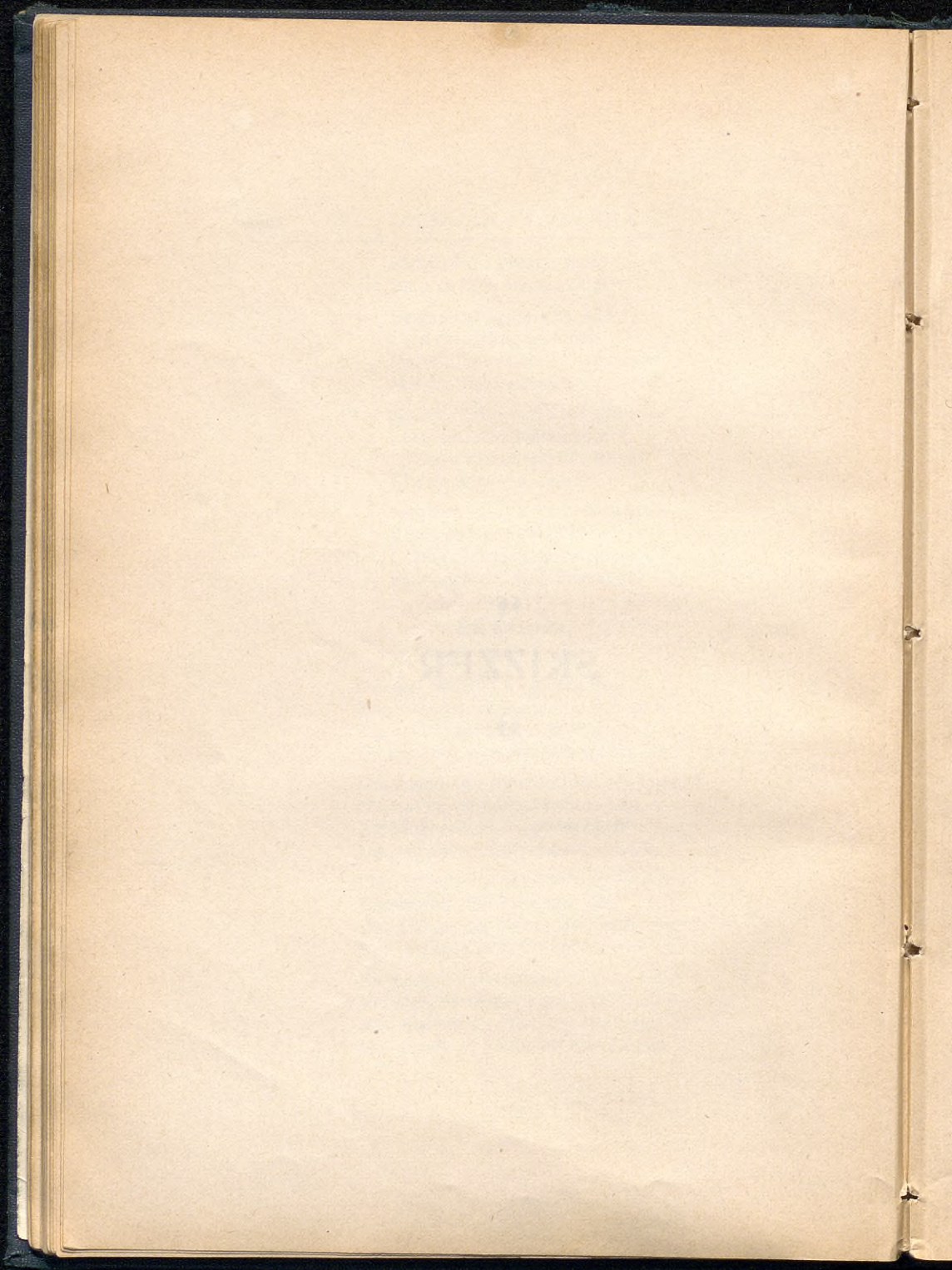
Om dagen njöt man vid fröjd och larm,
Om natten sof han på hennes arm.
När fångevaldigern honom tog,
Då stod hon fräckt i fönstret och log.

Från fängelset sände han bud: O, kom,
Jag längtar efter dig dagen om,
Hur ömt jag dig älskar, det vet du nog —
Hon skakade blott sitt hufvud och log.

En morgon vid sextiden hängdes han;
Vid sjutiden reddes hans graf försann —
Men just när som tornuret åtta slog,
Hon tömde en halfbutelj vin och log.

“
SKIZZER
”

(101)

Modern.

— — — — — “Sedan äfven syster Karlson och syster Lagerlöf vittnat, föredrog broder Lundberg med sin härliga stämma: ‘Si, de röda såren glöda,’ vid ackompanjemang af den nya piporgeln, som Herren i sin nåd skänkt vår församling. På aftonen gjorde broder Gustafson och jag en färd uti broder Eklunds vackra ‘buggy’, hvarvid vi besökte flera snälla flickor, hvilka alla voro glada att bidraga med en femdollar till det heliga ändamålet. Herren Zebaot är stor i nåd!—”

MÄR jag härom dagen i en s. k. kristlig tidning läste denna utgjutelse, kunde jag icke låta bli att reflektera öfver, huru olika vi tvåfotingar äro. Det fins ett ordspråk, som säger, att “människorna äro sig beständigt lika.” Men detta ordspråk ljuger, i likhet med så många andra dylika. Vi tillhöra visserligen samma slägte: slägtet *homo (sapiens)* tror jag det är bäst att utesluta, ty det fins bara en af denna art, och han är redaktör af “Nya Världen”). Men liksom begreppet “ärter och fläsk” erbjuder flera skilda former, så är begreppet “människa” äfvenledes mycket växlande.

“Ärter och fläsk” kan bestå af en gul soppa (samma sort som den, i hvilken uslingen Johan III blandade giftet åt sin broder Erik) jämte kokt svinrygg. Men det kan också vara grönärter med spickfläsk.

Så ock med människorna! De kunna bekänna falskhetens gula färg liksom ärtsoppa i allmänhet, men de - till stundom vara giftiga och fördärfbringande som Johan III:s samt ha mycket af genomkokt svinrygg eller,

“svinpäls” i sig. Men de kunna också vara gröna, lättkokta och oskuldsfulla som de färska spritärterna med den möra spickskinkan.

But — from sounds to things! Låtom oss icke längre tala i liknelser, utan hoppa rakt käpprätt in på hvad vi här ämna framställa — en liten enkel, men trogen bild ur den svensk-amerikanska verkligheten.

Peter Grönberg var torpare under Gumpekulla säteri der hemma i Sverige och trälade värre än ett oskäligt djur för att uppehålla lifvet på sig själf och de sina. Det hade sig mycket svårt att anskaffa den potates, som erfordrades till lifsuppehållet. Denna härliga rotfrukt utgjorde nämligen hufvudrätten på matbordet i torpet Nagelspräcken, beläget å baron von Schylocks egor.

Men “potates gör fruktsam,” heter det, och efter några års förlopp sprungo icke mindre än 4 små barfota tultingar och rotade i smutsen utanför Nagelspräckens *corps de logis* — en liten bristfällig koja täckt af torf och lutande som tornet i Pisa.

“Ack, hvad för en usel koja,
Spräckta rutor, brutna lös!”

Nedanför stugan, som låg bland enbuskarne i backslutningen, fans en grind, och denna var i sommartiden en af den fattiga torparfamiljens bästa inkomstkällor. Ty der strök allfarstråten fram, och de små barfotingarne ilade med andan i halsgropen för att öppna, hvar gång en vagn hördes komma. Och då hände det ofta, att en 1-öring blef mödornas lön. Ja, en och annan gång en 2-öring eller en 5-öring, om det var riktigt fint folk, som reste förbi.

Och då klappade små barnahjärtan af fröjd, och då tvistade man om, hvem som först kommit till grinden — och den, som då varit den förste, fick hålla skatten i handen, när man jublande rusade in till modern för att tolka sin lycka.

Dessemellan plockade man “smultra, blåbär, halla” samt äfven, när den tiden var inne, “krösa”, hvilket allt uppköptes af traktens herskapsfolk.

Men förtjänsten af bärplockningen var ringa. Det fins nämligen personer, som icke akta för rof att pruta äfven med små fattiga barn, skulle beloppet också icke gälla mer än några öre.

När den äldsta dottern, Lotta, hunnit trampa ut barnskorna (bildlikt taladt; hon fick allt mestadels gå barfota, stackars unge) och gått "på gången", d. v. s. läst fram sig för prästen, måste hon börja göra dagsverken vid herrgården, äfven hon, så godt som hennes späda armar höllo ut. Det var hjälpdagsverken, di kallar't.

Och allt hade nog sålunda gått sin gilla gång under försaker och mödor, om icke olyckan varit framme. Petter Grönberg föll en dag ner i tröskverket och när han sedan fördes hem "i procession" liknade han mer en väl bultad biffstek än en torpare—den första biffstek, som någonsin varit synlig i Nagelspräcken.

Men "*en* olycka kommer sällan ensam". Midt under den bittra sorgen infann sig mordängeln i skepnad af en eiakartad feber, och det dröjde icke länge förrän modern och Lotta stodo ensamma i det usla torpet—ensamma i världen.

Lottas krafter allena räckte likväl icke till att fylla torpet Nagelspräckens åligganden i dagsverksjournalen; därför måste man bort äfven från sitt gamla hem. Baron von Schyiock skaffade i hast en annan torpare, och Maïena, Lottas mor, fick se sig om efter annat tak öfver hufvudet.

Nere å en oas på gårdet låg en liten stuga, snarlik en hundkoja, der en gammal gubbe benämd Kalle Tjaffs lefde, rördes och hade sin s. k. varelse. I likhet med den af Bellman omnämde Fredman, som var "urmakare utan verkstad och lager," var också Kalle Tjaffs "svarfvare utan svarfstol och järn". Nu på gamla dagar sysselsatte sig gubben, hvars ben voro så krokiga utåt, att en grisstinn sugga med ledighet och grace skulle hafva kunnat dansa can-can emellan dem, med att plocka mask, en sak, som hjulbenta personer,

egendomligt nog, alltid lyckas bättre med än ko- eller rakkbenta. Vissa dagar i veckan hjulade han också fram med postväskan mellan poststationen och prästgården, hvarförutom han på lediga stunder täljde räfs-pinnar.

I stugan funnos två rum, och då gubben täljde räfs-pinnar i *sin* "parlor", stickade Malena strumpor i *sin*.

Under denna sakernas ställning inträffade någonting för socknen helt epokgörande. Det begaf sig nämligen, att Albertina i Kroken, som för några år sedan reste till Amerika, kom hem.

Hon var ackurat som en annan människa, den Albertina, och det blef formlig uppståndelse på kyrkval-len, då hon första söndagen efter sin hemkomst visade sig i all sin härlighet bland kyrkfolket. Hon var klädd i frasande siden, handskar och "solpadrasollett" samt en hatt med en hel fågel i, flaxande bland massor af konstgjorda, bjärta blommor och vajande darrgräs. (*Britza media*). Och så tuggade hon "gum," så att käften, lik ett *perpetuum mobile*, gick som på ett idislande nöt. Och det luktade "ourang-outang" om henne lång väg, och hon hette inte längre Albertina Larsdotter såsom när hon reste. Nej, tycker någon det! Tiny Burlington var nu den flickans namn, henne till heder och ingen skam. Och när kyrkoherden tog sitt förra läsbar i hand och sporde, huru hon hade det i Amerika, svarade hon under vilda flatskratt och så ljudligt, att allt kyrkfolket, som bildat svinfylking bredvid de talande, hörde det och häpnade:

— *Putti hoäll, sörr!*

Och när han sedan sporde, om hon var gift, sade hon:

— *No sörr, don't make a fool of yourself! What do you take me for? But I get a fellow, you know—a very nice american fellow—a knight of the order of Pytt-i-ass. I saw him the very first time at the ball, I tell you. You see — every girl in "Junajted Stäts" has a fellow — and don't you forget it!*

Denna rotväliska förstod den hederlige kyrkoherden ej. Han förstod endast, att Albertina ville låtsas som om hon på 3 års tid glömt sitt modersmål (hvilket hon för resten aldrig kunnat) och därför vände han sig med sorgsen min bort från henne, den långväga, fullfjädrade papegojan. Och Petter Nicklas i Myra, hvilken, "flitiger som en myra", tjänstgjort såsom Albertinas älskare, då hon ännu gick och måkade fäiset derhemma i Kroken, begrep mycket väl, att hon numera var alldeles för fin för en statdräng och att det nu icke alls var värdt för honom att sticka dit. Detta kunde nämligen så att säga osa katt, och därför vände äfven han sig bort med bittra kval i sin unga själ.

"Kanske ditt hjärtas käresta bar
Otrohet i sitt sinne."

Den enda, som drog praktisk fördel af "miss Burlingtons" besök i hemtrakten, var lilla Lotta. Hon förstod, att en fattig flicka har det vida bättre i Amerika än i Sverige, och då miss Tiny lofvade taga henne med och skaffa henne plats såsom "kitchen-girl" (kökspiga) på samma ställe, der hon själf var "upstairs-girl" (huspiga), hängde

"Lottas himmel full
Med lyror af det röda gull."

Det der klang stål! Lotta skulle i Amerika kunna förtjäna ända till 50 kronor i månaden, påstod miss Tiny — och hela Dränglunda församling himlade sig dervid.

"Der satt tre käringar i en backe:
O, herre Jesses, O, herre Jesses, O, herre Je!"

Det värsta var med *ticket* (biljett) menade Albertina; men den svårigheten blef snart afhjälpt. Ty den hjärtegede kyrkoherden gaf sin skärf, och gamle klockaren sin och fjärdingskarlen sin, och så lofvade miss Tiny att af sina stora jordiska ägodelar lägga till resten.

Det värsta för lilla Lotta själf var afskedet från den fattiga modern, hvilket genom hennes afresa skulle bli

“aldeles ensam i världen” — såsom det heter. Stackars Malena hade också på en tid blifvit så gammal och skröplig. Håret var grått, och ryggen var böjd, och ögonen började bli svaga, så att Gud vet, huru det skulle gå med hennes strumpstickning under vintern.

— Skrif te mej iblann, Lötta, sade hon, klockern läser nock brevva för mej, hvis jag blir skumögder. Å Gu' evitt å innerlitt bevare dej, barn!

Så reste då Lotta ut i världen.

“Och ur brustna källor med hejdlöst språng
Framströmmade tår på tår—”

* * *

Det gick elegant för den lilla emigrantskan i Amerika. Hon var en flitig och pålitlig flickunge, så att hon alltid fick goda anställningar. Snart hade hon också både hatt och sidenklädning och handskar och brosch och “solpadrasolett”. Och så fick hon heta “miss” af den irländske kusken.

Det var annat det än att gå derhemma och plocka stickor om söndagarne viftande sig i ansigtet med ett kålblad!

Hon var snart fullkomligt amerikaniserad, förtjänade 3 dollars i veckan hos det amerikanska herskap, der hon var “Scrubbing och washing lady” samt hade under det första året hemsändt små belopp till modern. Derhemma hade emellertid, enligt hvad en nyligen till Amerika anländ dränglundabo berättade, många och stora förändringar inträffat. Den välmente och hjälpsamme kyrkoherden hade flyttat långt, långt bort till ett annat pastorat, fjärdingsmannen hade själf rest till Amerika, och gamle klockarn, “Tuppen,” di kallade honom, sjöng ej längre opp några lik, enär han själf blifvit förstummad och nedmyllad i kyrkogården, hvarvid en annan tupp gol öfver honom.

Så var nu den stackars Malena aldeles lemnad åt sig själf. Och sjuk och eländig hade hon blifvit, så att hon knappast hängde ihop.

Nu var det också ett helt år sedan Lotta Grönberg, "miss Lottie Greenburg," såsom hon älskade att benämna sig, sände hem något till sin gamla mor. Der hade varit så många andra utgifter, och der hade, märkvärdigt nog, alltid kommit något oförutsedt emellan just då hon fått sin månadsaflöning och stod i begrepp att hemsända litet hjälp. Det var rent som förgjort.

Så hade t. ex. den församling hon tillhörde — en församling måste ju alla flickor i detta land tillhöra, annars bli de inte saliga, och det vore ju ett sakramentskadt spetakel — börjat bygga en ny, storartad kyrka, Men byggnadsnämnden hade händelsevis misräknat sig; der erfordrades mera penningar till taket, och den söte pastor Shogren (så skrives namnet Sjögren härstädes) hade efter gudstjänsten, en söndag, talat så vackert för saken samt i tur och ordning uppmanat alla närvarande "ladies," att gifmildt offra sin skärf för det heliga ändamålet. Det var ju inte alls nödvändigt att man betalade strax; man behöfde *endast* skrifuva sitt namn på en lista för det eller det beloppet.

Tecknade man sig då för någon större summa, smilade pastorn så kuckelifistiskt ljufligt, och hans anlete sken som sola i Karlstad. Och hvem ville väl inte stå väl hos den präktige karln! Den, som egde hans gunst, skulle en gång få ärfva himmelens salighet, det hade missis Piderson försäkrat, och hon tillhörde "de skriftlärda" i denna församling. Och den ansedde "deacon" Fikonqvipst hade dertill sagt ja och amen.

Och så hade miss Lottie Greenburg naturligtvis icke velat vara sämre än någon annan, när så många hörd på, och så hade hon tecknat sig för 50 dollars, som hon sammansparat i afsigt att köpa modern en stuga för. Och då hade pastor Shogren smålett med hela ansigtet som en himmelens ängel, och Lottie hade varit föremål för hela församlingens beundran samt fått mottaga tacksamhetsbetygelser af hela kyrkorådet.

Hon kände sig som om hon vore i sjunde himmelen,

ja, hon tyckte, att hon var en sablarna så viktig person, en af samhällets stödjepelare. Men hennes seger skulle bli än större. Af tillförene ej anad tjusning klappade hjärtat i hennes jungfruliga barm, när hon fick se sig nämnd i pastor Shogrens kristliga tidning, "Husbesittaren."

Det var första gången Lotta såg sitt namn i tryck. Och väl hundra gånger fattade hon med flottiga fingrar den lilla sirapsöta lappen, hvilkens titelvinjett förestälde ett kors öfver ett mellankoliskt blinkande koöga. Der stod ju:

"Syster Lottie Greenburg har till Trinipotatis nya kyrkobyggnad skänkt 50 dollars. O, Jehovah, din nåd är stor!"

Men tanken på den lilla stugan å gärdet lämnade henne ej, trots bilden af det stolta templet. I drömmen tyckte hon sig ofta se moderns tärda anletsdrag, men strax bredvid visade sig alltid vid dylika tillfällen pastor Shogrens klart skinande gröttfat, "förklarar" och omgifvet af en helgongloria. Och då vek oron bort såsom hade den aldrig funnits till.

I syföreningen var hon också, efter sin mästerkupp, nästan det högsta hönset i korgen. Ja, den fromme och nedlåtande pastorn bad henne alltid gå fram och ta kaffe med dopp före de andra unga "damorne". Och skulle något viktigt afgöras, nog sporde pastorn efter Lottas mening. Ack ja, den pastorn, han var då så olik presterna der hemma i Sverige, så!

Derför skramlade församlingsborna också ihop till ett elegant möblemang åt honom. Och en annan gång fick han af de kvinliga församlingsmedlemmarne en dyrbar silfverservis. Och alltid var Lotta med bland dem, som gáfvo mest. Och när det var pastorns kollekt, då kunde man icke, om man ville vara något så när hederlig och slippa skämmas ögonen ur sig, komma stickande med mindre än en femma. Tycker någon det! Till en sådan man! Hvilken uträttat så mycket välsignelserikt "som människa och präst."

Men tiden gick och man hade kommit in i november. Den nya kyrkan var i rippet färdig och skulle med stor högtidlighet invigas.

Då sammankallades församlingsborna en afton till "urtima möte." Pastor Shogren höll ett tal, som gick till hjärterötterna på alla de närvarande. Flera af dem "vittnade," och organisten satt der och klämde och klämde och trampade katt på den gamla kammarorgeln, så att nan så när kört ut ögonen på sig med sina hvassa knän.

Ändamålet med sammankomsten var ännu icke kungjordt. Men till sist uppsteg pastorn ånyo och förklarade det önskvärda i att nu, sedan det härliga templet majestätiskt reste sina tinnar mot himlen, till dess invigning anskaffa äfven en ny piporgel. Det vore lätt för hvarje rättrogen — menade han tro på — att offra en ringa skärf för "det heliga strängaspelet."

Och så framdrog han den redan färdigprentade listan med alla församlingsbornas namn, och hvar och en offrade som vanligt.

Lilla Lotta darrade af ängslan. Visst hade hon åter sammanskrapat en liten summa, men den skulle hon ju sända modern. Stackars gamla mamma! Hur kunde hon väl ha det under den kalla hösten? Kanske hon både frös och svalt — kanske —

Men nu var turen hos henne. Pastorns salfvelsefulla ansigte snuddade nästan vid hennes och doftade af myrrha och aloe. Hon hörde hans smekande röst, som talade och sade:

— Herren Zebaot är stor och prisadt vare hans namn! Vi hafva här midt ibland oss en ung flicka, en prydnad för denna församling. Hon har visat sig beredd att offra allt för sin tro och har därför i högsta grad blifvit delaktig af himlens kärlek. Till kyrkobyggnaden helgade hon en rätt stor summa. Men hon gör aldrig någonting till hälften. Om jag allenast vore så viss om, att I andre, käre bröder och systrar, skulle gifva med samma hänförelse som hon! Hennes gifva för samma välsignelse med sig som enkans skärf.

Hören nu, hvad denna unga flicka offerar till den nya pip—pip—pip—

Presten höll listan i ena handen och blyertspennan i den andra.

—Men min mor är sjuk, och....

— Vi vilja gemensamt bedja för din moder, unga kvinna, och de rättrognas suckar skola göra henne helbregda samt gifva henne allt i rikligt mått.

—Amen!—Amen!—Amen!

—Men jag—skulle—hon—

Dock det dröjde för länge. Hon, som en gång förut visat sig så frikostig, kunde nu icke sitta der såsom ett spektakel inför hela församlingen. — Innan hon visste ordet af stod der efter hennes namn på listan: 10 dollars.

Detta var allt hon hunnit spara samman efter de föregående afbränningarne. Men nu skulle hon då åter börja spara och sända hem så mycket hon kunde till julen.

Hvarje natt tänkte hon med bäfvan på den arma, öfvergifna modern, som kunde ha blifvit räddad från både hunger och köld genom en ringa bråddel af det hennes dotter skänkt till kyrkan, presten och piporgeln.

Och så kom då den högtidliga invigelsedagen. Det var en uppbyggelsefest utan like. Pastor Shogren hade aldrig tillföre talat så "rörligt". Det var så att både stockar och stenar kunnat bevekas till gråt, och den nya piporgeln pep och brummade och dånade och hväste och fräste, så att kalla kårar drogo utefter åhörarnes ryggtäflor, och organisten syntes spela med både armar och ben och hufvud och stjert, så att han näran på sprack sönder.

Efteråt var der stort samqväm i den under kyrkan belägna söndagsskollokalen. Dervid kom en bekant fram till Lottie och visade en svensk-amerikansk tid-

ning med förfrågan, om inte miss Greenburg var från Dränglunda socken.

— Jo, det var hon visst, det — hi hi hi! Klevitt! Klevitt!

— Här står en mycket sorglig notis derifrån.

Och Lottie läste:

“Befriaren kom—det var döden. En fattig kvinna vid namn Malena Grönberg, enka efter en torpare på Gumpekulla egor i Dränglunda s:n, hittades den 1:ste november död i den stuga hon bebodde. Ingen hade under sista tiden sett om henne, så att hon säkerligen lidit brist på det allra nödvändigaste. Någon anhörig lär hon icke hafva haft, undantagandes en dotter, som vistas i Amerika. Den aflidna lög på golfvet och hade utan tvifvel krupit framåt fönstret för att skaffa sig något snö att släcka sin törst med, ty det fans ej en droppe vatten i stugan och icke heller en beta bröd. Fattigvården stod just i begrepp att åtaga sig den beklagansvärda, men döden kom i förväg.”

Efter läsningen häraf svimmade Lottie och blef inburen i pastorsbostället. När hon äntligen kvicknade till, måste två personer leda henne hem, ty hon var för svag att reda sig själf, och i hennes själ rådde blott mörker och sorg.

Men i pastorsbostället doftade det af nystekt gris med knaprigt skinn. När hon vid utgåendet kom att kasta en blick in i matsalen, hvem såg hon väl då tro na på det stora silfverfat, till hvilket hon själf gifvit sin skärf, om inte “Nasse”, med ett äpple i trynet, en persiljekvist i lilländan samt den konstnärligt knorrade romptängen i högan lofts bur! Och midt öfver gatan reste det härliga templet mast emot skyn, klockaren drog jamande ut basunerna, och den nya piporgelns mäktiga ljud brusade högtidligt öfver nejden.

En musikalisk skizz.

EFTERFÖLJANDE lilla teckning, som icke gerna på något sätt kan förväxlas med Elise Polkos musikaliska skizzer, har dock — må jag här i början tillstå det — i all sin enkelhet en storartad förtjänst, nemligen den att vara fullkomligt sann.

Icke heller bör den förväxlas med de bekanta korrespondenserna "Jag och John Ericsson" samt "John Ericsson och jag", ty den är verkligen nedteknad i all möjlig anspråkslöshet.

I början af år 1881 inträffade i gamla Sverige en mängd synnerligen ymniga snöfall. På en längre tid kunde man hvarken komma hit eller dit, och hvad som än värre var: postskjutsarne mäktade icke heller taga sig fram genom drivvorna, och därför satt man der here i småstäderna, okunnig om både politik och annat.

Till följd af allt detta blef jag hindrad att befinna mig i rättan tid till de föreläsningar jag i Upsala skulle bevista.

Bernard Palmær berättar i sina "Eldbränder och gnistor" om hurusom f-n en gång flög in i rådman Winge från Nyköping.

Någonting dylikt om icke precis detsamma var det väl, som sagda vår flög in i mig och förmådde mig att styra kosan till Lund i stället för till Upsala.

"I Longasta, der longa hongä giö", föreföll det mig mycket tråkigt. Intet nationalslif förekom vid universitetet, blott en sorts kotterianda med kortspel och allehanda sorters nattvak. Staden var dessutom enkel nog jemförd med universitetsstaden vid Fyris, och jag kände mig till följd af allt detta ganska nedstämd till humöret under den första tiden. Hvarje qväll innan jag gick till sängs, stälde jag mig sålunda framför spegeln, nickade betecknande åt mig själf och sade:

"Du talar som en häst;
Upsala är bäst."

Under förra examensperioden hade jag i Upsala af-
lagt min första akademiska examen och skulle nu bö-
ja studera "djur i diken", och detta fick jag godt till-
fälle att göra der nere i Lund.

Emellertid ljusnade det så småningom vid horizon-
ten. Sundets isboja bräcktes af solens glödande kyss
och från mitt fönster högst uppe i instrumentmakaren
Rudelli stora hus kunde jag se huru de väldiga farty-
gen skredo fram derute. I och med detsamma syntes
mig stugan för trång och jag beslöt att så snart nästa
"rek" kom, kila öfver på en titt till "Kongens dejelige
by", det glada Köbenhavn. Detta skulle bli min för-
sta utrikesresa, och der låg någonting förtrollande i
blotta tanken derpå.

I Lund fans emellertid denna termin en attraktion
af första ordningen, som tjusade till både professorer
och studenter, gummor och flickor, eller för att uttryc-
ka sig i korta men träffande ordalag, både "kreti och
pleti". Denna attraktion var en ung fransysk musi-
ker, violoncellvirtuosen Jean Tolbecque. Han var en
ytterst sympatisk och liflig natur och såsom violoncel-
list ansågs han fullkomligt jämgod med både Servais
och Popper. Ja, förstasigpåare sade till och med att
de aldrig hört ett sådant spel sedan alla violoncellisters
konung, Bernhard Romberg, reste omkring i det gam-
la fosterlandet och bedårade svenskarne.

Själf hade jag spelat violoncell sedan jag var en li-
ten parvel, älskade med passion detta iustrument och
var, skam till sägandes, erkänd såsom en ganska rou-
tinerad amatör.

Hvad var under sådana omständigheter naturligare
än att jag längtade göra monsieur Tolbecques bekant-
skap samt beslöt att begagna mig af det gynsamma
tillfället att erhålla utmärkta lektioner.

Huru det i allmänheten är bestäldt med en svensk
students kunskaper i lefvande språk, är nogsamnt be-
kant. Läsa franska obehindradt, det kunde jag visser-
ligen; skrifva kunde jag också och det ganska ledigt,
enär jag både länge och väl underhållit en af vansinnig

kärlek glödande fransysk brevexling med första violinisten i ett damkapell, som vistades i Upsala.

Intet ondt sker, som icke har något godt med sig!

Men tala franska med en inföding, se det var en annan femma.

Emellertid var jag balbutierande på några fransyska fraser en vacker förmiddag vid 11-tiden på väg till mr Tolbecque, som då, om jag icke missminner mig, bodde vid den så kallade Skomakaregatan.

Vid min knackning hördes intet svar, men då dörren stod på glänt steg jag in. Rummet var ett kyskt ungar-karlsrum. Notböcker lågo utbredda litet hvarstans på golvet. Violoncellen tronade majestätiskt i ett hörn. På bordet lågo tvenne stråkar bredvid en ask coloffonium, och i sängen satt paradisiskt klädd mr Tolbecque, sysselsatt med att hvissla och skriva noter. Vid mitt inträde skådade han kritiskt på mig, men blef icke rädd, ty för det första var jag alldeles för fet att vara någon bof och för det andra bar jag min hvita mössa i handen.

— Monsieur, sade jag på den sämsta franska, som någon människa ännu talat i denna värld, jag ber om ursäkt att jag kommer så här midt i natten, men jag önskar anmäla mig till lektioner i violoncellspelning.

—Trez bien, svarade mr Tolbecque, men jag tar icke emot några nybegynnare.

— Monsieur, svarade jag och rätade på mig. Jag har spelat violoncell sedan jag var 7 år.

— Såå! Det förändrar saken ganska betydligt. Hvem var senast eder lärare?

— Professor Andersen vid musikaliska akademien i Stockholm.

— Ja, han spelar ganska bra. Tidiram taram taram taram, pit pit; rudeludendej, ruttan tuttan hej — *ta ra da titititititi*—tjopp.

Och så tog den ytterst liflige artisten ett generalskutt upp ur sin säng, draperade lakanet kring sig och dansade för mig en högst besynnerlig dans.

Derpå gjorde han sin toalett, hvilket gick såsom ett jehu hvad kläderna beträffar, men icke så med det långa, svarta och kullriga håret, som han smorde in med minst 5 sorters olika kosteliga oljor och kammade långt sedan det var omöjligt.

Följande dag kl. 11 började lektionerna och med dem ett "konstnärslit", hvares make Longasta helt visst aldrig varit vittne till.

Vi spelade Rombergs sonater för två violonceller så att det gaf eko i Skomakaregatan, och sedan vi spelat, gingo vi ut, och sedan vi kommit hem spelade vi igen, o. s. v. Ibland fantiserade "monsieur" långa stunder, och då utspärrades mina öron till den grad, att de bibehålla intrycket deraf ännu i den dag, som i dag är.

Emellertid blef vädret allt vackrare ju längre våren skred framåt, och en dag, efter slutad lektion, tilltalade mig mr Tolbecque med följande ungefär sålunda i öfversättning lydande ord:

"Jag kan ej inne sitta,
Jag måste ut och luffa;
Jag känner dolda makter,
Som mig i ryggen knuffa!"

På e. m. samma dag syntes tvänne herrar stiga upp i det tåg, som lemnade Lund för att gå till Malmö. Den ene af dessa herrar var mycket korpulent, hade blå ögon, stora ljusa mustascher och hvit studentmössa; den andre bar en ofantlig tulubb med uppvikt krage, hvarur framlyste ett par sammetsbruna ögon på hvar sin sida om en stor krokig näsa.

Något "gepäck" syntes icke til.

Förmiddagen derefter syntes samma herrar embarera i Malmö hamn å en köbenhavnsångare. Efter några timmars gräsligt illamående var man i kongens by, der man började sina förströelser i Tivoli och slutade dem på en stor bal — platsens namn minnes jag ej. Men jag mins, att de hederlige köbenhavnarne storligen förundrade sig öfver de båda dansanta kavaljererna från främmande land. Min hvita mössa för-

rådde mig ej heller, ty den hade blåst af mig på sjön och nu var jag klädd i den allra som vildaste slokhatt, hvilken kaptenen benäget lånat mig.

Det var "ett stort ball", och dammet nedskjöljdes efter hvarje dans icke med "en half bayer", utan med en hel mängd sådana.

Dagen derefter var en söndag, och det var mycket högtidligt och tyst på Kongens Ny Torv samt å Östergade. Trötta af balen och bieret, suto vi just i en restaurant i dessa trakter och försökte pina i oss hvar sin biffstek, då vi båda på en gång lade ned knif och gaffel.

— Hvad vill detta säga?

— Hörde vi rätt?

— Ja, det kunde ej resonneras bort—det var canzonettan ur Mendelsohns första kvartett:

— Taram tam-tam-tam-ta-deram; taram ta-ram-taram-tidelam etc.

Och den spelades väl. Sedan följde andantet och finalen. Men då kunde jag ej längre hålla mr Tolbecque tillbaka; han skulle dit upp.

— Det går ej an, sade jag, kyparen säger ju, att det är ett slutet sällskap.

— Jag skall upp, svarade mr Tolbecque. Och för att bekräfta sina ord slog han näfven i bordet, så att servisen hoppade, och skrek—Tamefann, tamefann!

Några minuter derefter stodo vi utanför dörren till salen deruppe och knackade på. Jag skulle gubbevars föra ordet. Man hvilade sig nu derinne. Vid knackningen utkom genast en svartskäggig herre och frågade hvarmed han kunde stå till tjänst.

— Vi äro tvänne resande, som så gerna ville höra er spela en kvartett.

— Det gör mig ondt, svarade den artige herrn; men detta är ett slutet sällskap, den Kjöbenhavnske kvartettklubb, bestående af artister från Operan, och vi hafva för sed att icke släppa in någon när vi spela.

— Ack jo, men vi äro så förtjusta i musik. Låt oss komma in! Vi skola sitta så tysta!

— Ja, tamefann, tamefann! balbutierade mr Tolbecque. Och dervid fattade han den svartskäggiges händer och tryckte dem upprepade gånger till sitt bröst.

Vår "prekära belägenhet" gjorde ett så djupt intryck på den svartskäggige, att han, sedan han rådfrågat de innevarande, släppte oss in, under vilkor att vi skulle sitta tysta och snälla.

Om han känt oss, hade han ej behöft föreskrifva detta vilkor.

Allt nog—kvartettspelarna fattade åter sina instrument och så fick man höra en kvartett af Spohr. Under pausen derefter hörde jag violoncellisten säga: Det var synd att icke X. kom hit, så att vi kunna spela Gades oktett. Nu fattas det oss en violoncellist.

—Sitt instrument har han skickat upp. Hade han så visst också kommit själf.

Då reste jag mig ansenlig i stugans skymda vrå:

— Mine herrar, sade jag, det fattas ingen violoncellist!

— Hvabaha?

— Det fattas ingen violoncellist, mine herrar. Här sitter en. Och jag pekade stolt på mr Tolbecque.

— Kan de spille?

— Ja bevars hvad han det kan!

Och Tolbecque satt snart i ordning med en violoncell framför sig. Hvilken stämma han skulle spela? Jo, det vore väl bäst att låta honom spela den första.

Och så har säkerligen den vackra violoncellstämman i Gades oktett ännu aldrig klingat i Köbenhavn. Det var violoncellen som elektricerade hela oktetten. Han ryckte de andra med sig, och instrumentet sjöng så gripande klart och känslfullt, att man efter andra satsens slut satt der undrande och spörjande. Det dröjde ej länge förrän bålar intogos och glädjen stod högt i

tak. Sedan äfven jag till höjandet af de närvarandes förvåning spelat en kvartett med de andra, och gjort det väl, klef mr Tolbecque fram i salen, lifvad af vänskapen och det fradgande vinet, samt började fantisera. Det var en högtidsstund utan like. Jag hade ju hört honom spela hvarje dag, men aldrig så. Själfva Neccken skulle ej ha kunnat framtrolla något dylikt. Än lät det såsom en fullständig orkester, än såsom aflägsna blåsinstrument, än såsom flöjttoner, än såsom ljufvligt harpospel, än var det ett smäktande solo, på A-strängen, hvartill konstnären själf medels pizzicato accompagnerade sig, etc. etc. Det är omöjligt att beskrifva hurudant det var; men det var "reizend" såsom tysken säger, och den, som ej haft tillfälle lyssna till en världsberömd violoncellist, kan ej genom mina svaga pennstreck få någon idé derom.

Konstnären spelade omkring en timmes tid. Alla de närvarande damerna gräto, och herrarne suto der tyta som Egyptens prester. Kort sagt, alla befunno sig i den djupaste förvåning, och sedan de klingande tonerna tystnat, uppsteg den danske violoncellisten, höjde sitt glas, skådade framför sig med tårglänsande ögon och höll ett tal, som slutade med följande ord:

— Min herre, ni synes med afsigt ha dolt edert namn för oss. Men ni har nu förrådt eder själf, ty — antingen är ni Popper, Tolbecque eller fan. Popper är ni inte, ty honom känner jag. Hvem är ni af de båda andra potentaterna, min herre? Dölj ej längre edert namn!

— Fan, hviskade jag i örat på Tolbecque.

— Min herre, hvem är ni?

— Fan! svarade Tolbecque, och såg fullkomligt menlös ut, ty han trodde sig hafva sagt tack eller något dylikt.

Man syntes ej rätt veta om man skulle skratta eller bli ond, men jag räddade situationen genom att knacka i bålen och förklara alltsammans. Jag var blott en glad student och Tolbecque var den världsberömda

maestron, som velat behålla sitt incognito tills han någon tid derefter skulle offentligen konserteras i Kongens by. Jag tackade för den utsökta vänligheten, och det glada samkvämet fortsattes under omvexlande musik och vänskapsbetygelser tills tiden var inne för operan. Vi blefvo emellertid bjudna på åtminstone 10 frukostar och middagar till följande dag.

Men vid den tiden suto vi ombord på ångbåten hos vår treflige kapten och berättade för honom vid ett glas vin våra äfventyr i Kongens dejlige by.

Herr Fikonlöf reser hem med hälsningar.

HERR Fikonlöf stod i beredskap att resa hem till Sverige på en liten lusttur. Han hade varit i Amerika i 12 års tid, och nu tyckte han sig ändtligen hafva råd att göra en titt hemåt. Genom flit och ordningssinne hade han så småningom betydligt förbättrat sina aktier hos firman Moses Cohn & Co., i hvars byx-etablissemang han under de senaste åren varit anställd såsom chef. Nu hade de s. k. "bossarne" erbjudit honom en "vacation", och till följd häraf var han nu, som sagdt, resfärdig, samt fast besluten att tillbringa julen och nyårstiden hemma i Sverige, der han "med 20-dag Knut ämnade leka julen ut."

Tänk, så hjärtans roligt han skulle få!

Det var visserligen sant att han själf icke hade några anförvandter kvar i lifvet. Men — han hade ju hälsningar till så många andra framstående personer, hos hvilka han utan tvifvel skulle blifva betraktad såsom barn i huset.

När hans intimaste vänner höllo den lilla afskedsfesten för honom, hade de alla bedt honom medtaga hälsningar till kära anförvandter i den gamla hembygden.

Herr Qvist hade icke släppt honom med mindre än att han "på sin salighetsed" lofvat att till gamla majorskan Hammarspik på Broby, herr Qvists mormoder, framföra varma hälsningar från den i fjärran dröjande, förhoppningsfulle dottersonen.

Herr Hanell hade "såsom en vän" fordrat af honom, att han skulle resa upp och hälsa på rådman Sundin i Vesterås.

Herr Gucklund hade "i barndomsminnenas namn" besvurit honom att framföra smäktande hälsningar till den aldrig förgätna flamman Elisabeth Silberstein, numera gift med grosshandlaren Hählin.

Och herr Fridolin hade han slutligen måst gifva handen på att göra ett besök hos dennes gamle älskade lärare, magister Bläckstadius.

Med största beredvillighet hade herr Fikonlöf lofvat uppfylla alla dessa förtroendeuppdrag. Afskedet hade varit högtidligt, bålarna väl kredensade, och — hvad lofvar man icke i en stund som denna!

* * *

Omsider landsteg herr Fikonlöf på den heliga svenska fosterjorden. Det var icke långt till jul, och det smälde i knutarne, när nordanvinden drog förbi. Först gästades Stockholm, hvars märkvärdigheter togos i ifrigt skärskådande. Herr Fikonlöf besökte Berns Salong, Blanchs Cafee, Operan, Dramatiskan, Foliers Bergeres, Bacchi Tempel, der surströmming serveras, Pelikanen och Runan, der man får så rara griljerade grisfötter, Lagerlunden, W-6 och en cigarrfröken vid Rödbotorget, hvilken var så kvick och skämtsam mot alla kunder. Ja, han såg till och med en gång på Norrebro själfva konglig majestät och kronan.

Men så började han plötsligt längta efter familjelifvet på landet och de dermed förbundna traditionella julkalasen, samt beslöt att till fromma för både sig själf och vännerna utföra missionen angående de hjärtliga hälsningarne.—Det förargliga i saken var emeller-

tid, att herr Hanells rådman bodde i Vesterås, herr Gucklunds gamla flamma i Småland, herr Fridolins magister i Vestergötland och herr Qvists mormoder, majorskan, i Vermland.

Dock—ingen människa kunde hjälpa detta! Herr Fikonlöf visste ju för öfrigt med sig själf, att han öfver allt, när han kom med så kära hälsningar, skulle blifva behandlad såsom barn i huset. Rundresan skulle sålunda bli helt enkelt en lusttur, och penningar funnos ju på fickan i långa banor.

Alltså, lass basen—tänkte herr Fikonlöf. En så angenäm juletid skulle han kanske aldrig mera få upplefva. Alla, som han *ex officio* skulle besöka, voro ju fina och framstående s. k. ståndspersoner.

* * *

Det var just dagarne före den allbekanta "dopparedagen" herr Fikonlöf kom upp till Vesterås. Å ett hotell fiffade han upp sig på bästa sätt med giktringar på alla fingrarne och kläder i "english style, you know", köpta hos Nutte Nelsen Bro. & Grönbeck, only one price Clothing Co., Chicago, Ill. Man fick lof att imponera på landsortsbrackorna, kantänka.

Den fint pyntade amerikanen ringde sålunda på hos rådmannen, hvarvid en gammal, tandlös och lomhörd piga kom tassande ut och öppnade.

— Förlåt, jag söker rådman Sundin!

— Svin, sa' han! Ä' di feta?

— Jag kan hälsa från herr Hanell!

— Ä han snäll? Ja, jestane mej, han kan fälle inte biss heller!

I grefvens tid kom då den gamle rådmannen ut, klädd i nattrock och tofflor.

— Gå hon in i köskammaren, sade han. Min herre, var god och stig på! Jag är rådman Sundin. Hvarmed skulle jag kunna stå till tjänst?

— Äh, jag ber! Saken är blott den, att jag kommer från Amerika och bringar hälsningar från Filip Hanell.

— Filip Hanell. Sää! Har hans samvete sent om sider vaknat? Vill då den storskojaren ändtligen betala mig. Det var minsann inte för tidigt. Har han skickat hela summan?

— Herr rådman, han bad mig endast gå upp med hälsningar.

— Hälsningar från en tocken galgfogel! Drag så långt vägen räcker både med er själf och hälsningarne! Här är dörren! Drif ej spektakel med en gammal, allvarsam man!

Herr Fikonlöf kände sig mycket konstig i kroppen, då han återigen begaf sig hem till hotellet och drog af giktringarne.

Dagen derefter var han på väg till X-köping i Småland, der Gucklunds gamla flamma, fru Hählin, bodde.

— Jag kommer med hälsningar till fru Hählin från en kär barndomsvän, herr Gucklund i det nordliga Amerika, balbutierade helt gladlynt den intet ondt anande resenären.

— Gucklund! — röt aldeles svartblå i ansiktet herr Hählin, som stod midt på golfvet och suddade på en långpipa—Gucklund!! Och den stackars frun rodnade aldeles förtvifladt. — Hör nu, min herre, kom inte hit med något sattyg! Och du, Lisen, gack genast in i sängkammaren!

Nere i trappan observerade herr Fikonlöf någonting aflängt och mörkt aldeles bredvid sig. Det var den ene af herr Hählins tofflor.

Ett högst besynnerligt folk, det här, tänkte herr Fikonlöt, när han lafsade framåt i smutsen. Men eftersom jag likafullt skall den vägen kan jag så godt försöka utföra äfven de återstående betingen.

Aftonen derpå anlände han till den stad, der magister Bläckstadius, herr Fridolins värderade lärare, lefde och utförde sin pädagogiska verksamhet.

— Är magister Bläckstadius inne? sporde han, i det han beträdde den kyska ungarlsboningen.

— *Adsum!* svarade på latin magistern, en långnäst, glasögonbeväpnad och benrangelslik karl med breda hasor på fötterna.

— Det är ett herrans väder i afton!

— *Concedo!*

— Ursäkta min påflugenhets!

— *Sine dubio!*

— Jag kommer med hälsningar från herr magisterns forne lärjunge, herr Evert Fridolin!

— Fridolin! Och magistern tittade i taket, placerade sitt magra pekfinger på krönet af den långa näsan, harklade sig och nedtog från en hylla en dammig bok, i hvilken han började bläddra.

— Fridolin. Hm-hm, just den. *C* i uppförande, *D* i flit. Ja-a-så! Den odågan! Pytt! Är den i Amerika? Kunde väl tro det. Fick för litet aga i början. Quis ignorat, maximam, esse illecebram peccandi im-punitatis spem? Det är sorgligt att behöfva höra någonting från sådana der oduglingar. Hade en gång en till, som knappast var bättre. Han hängde sig. Men förlåt! Jag måste nu ut i staden. Adjö, adjö. Häh, häh!

Och magister Bläckstadius smällde igen dörren midt för den stackars amerikanens näsa.

Mycket drog herr Fikonlöf i betänkande, huruvida han skulle aflägga det sista utlofvade besöket hos majorskan på Broby eller ej. Dock — han var ju icke långt derifrån, och släkten kunde väl icke vara alldeles likgiltig. Blodet är ju i alla fulla fall tjockare än vattnet, och det gamla moderliga stamträdet kunde ju omöjligen förskjuta Qvisten. Utan tvifvel skulle han på Broby blifva emottagen med varma servietter, och han behöfde alltför väl i ett älskligt hem hvila upp en smula efter de förflutna dagarnes strapatser och missräkningar.

Det var nyårsafton och alldeles smällkallt, då herr Fikonlöf i en kappsläda körde upp på gården till det

stolta herresätet. Snön föll i tunga flingor, och under den senaste delen af vägen hade herr Fikonlöf frusit så att han fått nagelspräcken. Men han kände sig ändå temligen lugn i sin själ. Qvist hade ju svurit på att vännen hos majorskan skulle blifva emottagen såsom barn i huset.

— Är fru majorskan hemma?

— Ja, var så god och stig in!

Och han hälsades helt förbindligt af en gammal dam, hvars ansikte var snarlikt en nötknäppare och hvars darrande hufvud var prydt af en hvit tyllmössa.

— Jag kommer med hälsningar från fru majorskans herr dotterson, min vän Elis Qvist.

— Den krabbsaltaren, pep gumman och såg ut som en furie. Han är den ende af mina barnbarn, som gjordt mig bedröfvelse och bragt vanära öfver sin aktade släkt. Gud sig förbarme, en sådan skam! Och så reste han till Amerika! Min herre, hvarför skall ni på denna dag, den heliga nyårsaftonen, väcka ledsamma minnen i mitt gamla hufvud? Skona mig, som står på grafvens brädd, och begif er af från detta hederliga hus så fort möjligt är!

Ute tilltog stormen och snöyran allt häftigare. Det var svårt att hitta vägen i de höga drifvorna, och nagelspräcken blef allt värre. Kusken svor som en dragon, och herr Fikonlöf fattade i sitt sinne det fasta beslutet att aldrig mera resa hem till Sverige med hälsningar.

Nu är herr Fikonlöf här igen. Att de välmenta vännerna fingo sina fiskar varma i återseendets stund, det tager jag för gifvet, fastän jag egentligen icke vet någonting derom.

På första maj.

Skildring från Colorado.

MITT af väldiga syskomorer omsusade hem är beläget i utkanten af West Denver, uppåt Klippbergen till och icke långt från Plattefloden.

Det var på första maj, och i stället för att resa den långa vägen in till Denver, beslöt jag mig för att intaga min enkla middagsmåltid i hemmet samt på eftermiddagen göra en tur nedåt floden. Vid 4-tiden sadlade jag alltså min gångare grå, såg efter att alla piporna i min revolver voro "patroniserade", knäppte fast dolken vid sidan och guppade så i väg väster ut. Jag red öfver stock och sten, buskar och blommor, hvilka senare i St. Lars skulle "gå för 100" samt vara vida sällsyntare än de båda Xantierna — *strumarium* och *spinosum* — samt sätta myror i hufvudet på alla magistrarne der hemma i Linköping, kommande dem att med ett hånskratt slunga Östgöta-Floran i väggen. — Skola vi byta?

Snart såg jag Platte-flodens böljor glittra i solbadet. Här och der lågo nätta farmaregårdar, der och här ett af dessa hvita tält, så vanliga här i Colorado, och bebodda både vinter och sommar. De äro rymliga såsom små hus, och försedda med eldstad samt merändels afdelade i flere rum. De, som uppslå dylika tält, äro i allmänhet s. k. "squatters", sådana, som bo på annans mark och till följd deraf när so n helst kunna riskera att bli bortkörda.

Plötsligen varseblef jag på flodstranden ett större tält af ovanligare utseende. Jag red dit och fann snart, att det var en s. k. "wigwam", uppsatt af indianer. Det låg mycket långt från andra boningar, men syntes ganska hemtrefligt, inbäddadt såsom det var i en lund af gröna träd.

— Obehagligt skulle det väl vara, sade jag för mig själf, att bli skalperad på första maj—men låt mig än-

då för en stund taga "de röde männens" gästfrihet i anspråk!

Sagdt och gjordt!

I lunden suttu tre män sysselsatte med någon sorts spel; det var icke "räf", men någonting deråt. De spelande voro brunhyade med breda, men därför ingalunda fula näsor, samt djupt liggande ögon. Den ene var en gammal vördnadsbjudande gestalt. Att han var en förnäm person, kunde man se af den väldiga och mångskimrande fjäderbuske, han bar på sitt hufvud. Hans benkläder voro utsirade med snäckor och fjädrar, och öfver axlarne hade han draperat en filt. I bältet bar han en liten yxa, helt visst ämnad endast till fredliga dåd. De båda andra voro tydligen hans söner, unge män af smidig kroppsbyggnad och vackra, trotsiga ansikten samt *yankee*-likt klädda, om man undantager det långa, raka håret och de traditionela filterne.

När jag stannade midt framför dem, reste sig en af de unge och skred artigt fram emot mig, spörjande på elegant engelska:

— Hvite man, kommer du i fredlig afsikt? Om så är, må den store anden välsigna den stund, då vi första gången sågo ditt bleka ansikte!

— Jag kommer för att vänskapligt hälsa wigwamens gästfrie invånare, var mitt pathetiska svar.

Indianen räckte mig då helt ceremoniöst sin hand. Jag hoppade ur sadeln, och den andre sonen tog vara på min häst, för hvilken han satte fram ett rundt fat med hafre. Derefter framfördes jag till fadern, hvilken i sittande ställning emottog mig. Enligt sedvänjan måste jag emellertid förut afknäppa dolken och sporrarne. Revolvern satt dock fortfarande kvar i bältet.

Att bära något hvasst på sig vid visiter anses nämligen af dessa indianer såsom olycksbringande.

Den gamle höfdingen hälsade mig genom att tre gånger lägga handen på sitt hjärta. Derpå inbjöd han

mig att ta plats å en rikt befransad dyna, som låg vid hans högra sida. De båda unge hade emellertid också placerat sig i ringen, och en "squaw" (indiankvinna) utkom ur wigwamen med den långa fredspipan. Cereemonien med densamma är allt för vidtbekant för att här behöfva af mig beskrifvas. Pipan var mycket stor, hufvudet konstnärligt arbetadt af någon sorts röd sten, och skaftet af trä, aldeles rakt samt med en tvär inskärning i ändan i stället för munstycke.

Ur denna pipa rökte jag helt gemytligt indianerna till. Rökstoffet var "kinnikini", en sorts blandning af bark och tobak, ingalunda illasmakande.

Derefter började konversationen. Den gamle talade trögt engelska; men de unge uttryckte sig både ledigt och pikant.

— Åh, du är svensk, sade den ene af dem. Du är från det land, der solen i vissa nejder lyser hela mid-sommarnatten; der Gustavus Vasa och Gustavus Adolphus voro höfdingar, och der den tappre Carolus XII till 1718 höll spiran i sin hand. Jag har läst mycket derom i mitt "college". Der är kallt som i Alaska. Fins det i ditt land likadana berg, floder och sjöar som här?

— *Well, sir* — icke så höga berg och ej så stora vatten.

Nu kom en "squaw" ut med ett väldigt dryckeskärl af trä, snarlikt en potatiskappe. Den gamle höfdingen drack mig till och räckte mig derefter kappen, som jag satte för munnen. Drycken var god och tycktes vara beredd af någon sorts björkbark, för så vidt jag kunde osa mig till.

Vi sutto nu här inbegripna i lifligt samtal på stranden af Platte-floden. Solen sjönk allt mer. De väldiga Klippbergens evigt snöbetäckta hjässor glänste såsom hade de varit sammansatta af idel guld och silfver. Der syntes topp vid topp af olika formationer och vidt skiftande färgnyanser. "The Table Mountain" lyste rödt som koppar, och "Pikes Peak", som

är nära 15,000 fot hög, "Longs Peak", som är af ungefär samma höjd, samt "Gray's Peak", som är 14,381 fot hög, skiftade i alla regnbågens färger: rött, orange, gult, grönt, blått, indigo och violett.

I zigzag uppåt "Pikes Peak" är nu en järnväg lagd. Den är ett ingenjörkonstens mästerverk. Det lilla tåget, som kilar uppåt förspändt med tre lokomotiv, går så nära klippväggen, att man, om man utsträcker sin hand genom kupefönstret, med densamma kan nå berget. Och på andra sidan omkring en aln från spåret stupar afgrunden. Passagerarne äro "sjösjuka", och de flesta våga ej titta ut. Men — upp ska' de. — Det är amerikanskt. Luften deruppe söker så mycket, att man får näsblod och pustar såsom en nyfödd kalf.

Under samtalet med indianerna fick jag veta mycket om deras forna lif och verksamhet, strider och äfventyr. "Hvita Fjellet" — så var den gamles namn — hade tagit många skalper. Sönerna voro dock mycket civiliserade. Den ene af dem var student och höll just på med sin kurs till läkareexamen. Indianerna i allmänhet hafva, såsom bekant, stor fallenhet till detta yrke, och många äro synnerligen skicklige. I Denver finnes till ex. en indiandoktor, som har stor praktik och annonserar i de flesta tidningar. Han har dock bortlagt sitt indiannamn, hvilket lär hafva varit "Svarta Örnen", och kallar sig nu, egendomligt nog, Charles Nelson. Många lyckliga kurer lär han hafva utfört, ja, till och med de allra svåraste operationer.

Allt nog, "Hvita Fjellets" söner hette "Gapande Fisk" och "Spräckliga Ormen". Det var fisken som var student. Någon "ful fisk" var han ingalunda. Snarare tvärt om. Ett drag af kallsinhet och öfvermod spårades visserligen hos honom; men hans utseende var ytterst distingueradt och hans figur synnerligen väl utmejslad. Gapade gjorde han icke heller; läpparne voro fast mer hänfullt sammanpressade — så att jag kan ej förstå anledningen till namnet. "Spräckliga Ormen", som hade en hvit hårtofs i sitt långa blåsvarta hår, var yngre och mera drömmande till själen.

“Gapande Fisken” visade sig vara mycket hemma-stadd i både latin och andra humaniora. Han roade mig bland annat med att på sitt eget språk konjugera latinska verbet *amo* (jag älskar). När jag dervid drog upp min annotationsbok ur fickan för att anteckna de sällsamt klingande fraserna, ropade den gamle höf-ningen:

— *Aglegiartorasuarpok!*

Detta betyder: Se, han gör sig i ordning att skriva! Indianerna uttrycka ofta en hel sats med ett enda ord.

Amo på indianska låter så här, mina gunstiga herrar:

Amo—n'd—ahoal—a.

Amas—k'd—ahoal—a

Amat—v'd—ahoal—a.

Amamus—n'd—ahoal—aneen.

Amatis—k'd—ahoal—ohhimo.

Amant—v'd—ahoa—evak.

Amo te—n'dahoa—tell.

Amas me—k'dahoal—i.

Amas illos—k'dahoal—evak.

Amatis nos—k'dahoal—ihhema.

Amas temet—k'dahoalak—hakey, etc., etc.

Negativordet heter *matta*; således:

Non amamus nos mutuo = Mattan'dahoal—een.

Non amabimus dos mutuo = Mattatch n'dahoaltivan een etc. etc.; (*tch* är efter ett negativum tecken till futurum).

Att “Hvita Fjellet” äfven var tämligen “amerikani-serad”, framgick deraf, att han i nästan hvarje ord sade: “Kiluna Lenape-vit” = vi amerikaner, menande dermed “sig själf” och andra “yankees”.

Omsider reste jag mig sägande:

— *N'matschi!* (Jag går hem).

Men “Hvita Fjellet” upptog detta mycket illa.

— Dröj kvar hos oss än ett lopp! Eller skall du följa jagstråten?

“Ett lopp” hetyder “en timme” och “att följa jagstråten” är, enligt indianernas sätt att uttrycka sig, detsamma som att “sköta sina göromål.”

— Nej, svarade jag. Länge nog har jag i dag njutit af eder gästvänskap och druckit af eder “Pialahaylia”. Vill ej “Hvita Fjellet” med sina barn följa med till min wigwam och äta af det bröd min squaw bakat samt dricka af *min* “Pialahaylia”?

— Huru lång ridt?

— Fyrtio andetag! (40 minuter)

Att afslå en gästvänlig inbjudning anses af indianerna oartigt. Följden blef därför, att “Hvita Fjellet”, “Gapande Fisken”, “Spräckliga Ormen” och jag inom några “andetag” sutto till häst. Det gick i sträckgalopp öfver prairien. Hästarne lågo såsom remmar utefter marken.

“*Quadrupedante putrem sonitu quatit ungula campum*”.

Några af mina vänner hade emellertid med sina fruntimmer kommit hem till min squaw på kvällen, och de sutto alla på trappan, när jag red upp med mitt främmande. En stor presentation försiggick, hvarunder hustru min helt förtviflad hviskade i mitt öra:

— Ninian, Ninian — hvad är det nu för galenskaper du har för dig igen!

— Squaw, genmälde jag — ser du då inte att det är en utdöd stam?

En hörnsoffa flyttades ut på trappan åt “Hvita Fjellet”. Det öfriga sällskapet placerade sig omkring den gamle höfdingen. En liten bierkagge slogs upp, och några flaskor äkta Göteborgspunsch, som jag dagarne förut fått från Chicago, ordnades i en skön krans på bordet. Åt den gamle intogs ett åldrigt dryckeshorn, som jag en gång kom öfver på en antiqvitetsauktion. Det kredensades med punsch.

Svearne fordomdags drucko ur horn. Pokalerna fattades derefter, och jag reste mig ansenlig i stugans skymda vrå. Vid en nästan omärklig vink af mig re-

ste sig alla de andra också, undantagandes "Hvita Fjellet", som, på grund af sin höga värdighet, förblef stillasittande i hörnsoffan med fötterna på en pall.

—Vördnadsvärde höfding, käre vänner, började jag, denna dag är för mig af stor betydelse. Den vackra maj är inne, och några värderade vänner hafva samlats i min wigwam för att tillsammans med mig tacka solen därför, att hon förgyller våra berg, kläder våra dalar med täcka sippor och väcker vackra drömmar till lif i våra hjärtan. Liksom himmelens sol nu i sin strålgans vidt och bredt innesluter våra nejder, lifvar, värmer och tjusar, så bör ock vänskapens sol inom sin sfer omsluta oss alla, styrkande och manande till inbördes kärlek och förtroende. Stridens dag är snart tilländalupen. Fridens morgon har grytt. Den hvite mannen har räckt sin hand åt den röde; den röde har tryckt densamma. Den blå blomma, trohetens symbol, som jag här lägger i din hand, gamle hederlige urvän, vördnadsbjudande patriark och höfding, må vara en tolk för våra trofasta känslor mot dig och din stam. Lefve "Hvita Fjellet", länge lefve höfdingarnes höfding, och må hans stam blomstra långt sedan Pikes Peak till aska förbrunnit och långt sedan man af våra eländiga ben förfärdigat väldiga dryckeshorn!

Hip—hurrah!

Hip, hip—hurrah, hurrah!

Hip, hip, hip—hurrah, hurrah, hurrah!

Tystnaden allmän blef; från höga pinnsoffan begynte höfdingarnes höfding:

— Se, solen sjunker stilla bakom fjällen! Dess sista strålar glindra matt öfver vårens spåda grönska. Det blir afton. Det blir natt. Vår stolta stams lifsdag har också nått sin afton. Solen har sjunkit för oss. Om en evig natt stundar, eller om för Sioux än en morgon skall randas, det vet blott Han, den store anden. Blir det åter en dag, nog blir den ljusare än de flydda. Hvite män och kvinnor! Den röde höfdingen, som nu står på grafvens brädd, vid porten till

drömmarnes rike, räcker eder sin hand och gömmer den blåa blomman vid sitt hjärta!

Tiden flög som på vingar bort under angenämt samtal. "Gapande Fisken" var i likhet med andra studenter alldeles pin förtjust i punschen. Den lade sig såsom bomull kring hjärtat, "kan en fänka sek". Gravitetiskt nalkades jag honom med glaset i min hand.

— Gapande Fisk, sade jag, tillåt mig, hä — att på gammalt studentmaner—hä—få dricka ett glas för inbördes vänskap — hä, hä! Jag är visst äldre student — hä. Tog studentexamen den 7 juni 1877 i Nyköping, Sverige—hä—och aflade sedan — *consule Planco*, hä—efter ovanligt ansträngande studier med mycken beförmelse vid Upsala universitet den s. k. "pryllan".

— *Ever so much obliged to you*, balbutierade artigt och under många krumbugter "Den Gapande Fisken". Jag aflade min studentexamen år 1881 vid statsuniversitetet i Boulder, Colorado. Har sedan tillbragt några år på jaktstråt och tror mig till i höst kunna absolvera min läkarexamen. Vi ha just för min skull slagit upp vår wigwam i dessa trakter. Jag är nämligen för närvarande sysselsatt vid en klinik i Denver.

Och så knäppte vi högtidligt samman våra armkrokar samt drucko en brorskål efter alla konstens regler — precis som på "Thaddis" i Upsala.

Salsklockan slog emellertid "2 gånger 5", och min squaw hade styrt an med en huggsexa, hvilken inmundigades *con amore*. Jag sjöng för helan på svenska, och den visan ville "Gapande Fisken" nödvändigt lära sig. Det skall han också få en annan gång.

Såsom jag brukar om aftnarne, fattade jag efter supen min violoncell och började spela. Jag föredrog både "Ständchen", "Oxmenuetten", Poppers gavotte", en af Beethovens valser och Schumanns "Träumerei". När jag kom till några svårare passager, darrade jag enligt min vana på manschetten och räckte ut tungan, hvilket i synnerhet roade "Spräckliga Ormen". Märkligt var emellertid att se, med hvilken förtjusning mi-

na egendomliga gäster lyssnade till violoncellens smäktande toner. Men när jag till sist stämde upp "Gök-polskan" samt "P. C. V. — ho' ska' stjärken ha", kunde hvarken det gamla Fjellet eller hans söner hålla benen stilla längre. På ett gifvet tecken af höfdingen reste de sig, och en dans började, hvars like jag aldrig skådat, ehuru väl att Terpsichores konst här i Colorado synes vara mera gouterad än på något annat håll. Det beror väl på, att luften är så lätt, kan jag ptro.

Möblerna flyttades i hast undan. Min vän Astor Ninian Fitzpatrick Esq., som också var med, började skjuta blixtrar med ögonen och le i sitt långa skägg.

Ett tu tre var äfven han i dansen och slängde med bēnen så att det stod härliga till. Jag spelade i mitt anletes svett den ena svenska bondpolskan efter den andra. *Aufforderung zum Tanz!* Min squaw, min lilla flicka, mistress Fitzpatrick, miss McIntyre, miss Davenport, konsul Sahlgaard, herr Oscar Peterson och mistress Chamberlain — alla dansade de, och det så att golfvet gungade. Sällskapet var visserligen något blandadt, men glädjen var oblandad.

Kvällen sjönk emellertid allt djupare i nattens famn, och afskedets stund var inne.

Några minuter derefter stod jag ensam på trappan. Stjärnorna blänkte från himlen, och månen frambläckade med strålände uppsyn mellan skyarnes täcka draperier. Ur fjärran hördes ljudet af galopperande hästar, ibland halft förtaget af väldigt indiantjut, hvilket lät allt svagare och svagare, ju mera afståndet ökades. Det föreföll mig såsom ett gastscri från flydda dagar. "Hvita Fjellet", "Gapande Fisken" och "Spräckliga Ormen" hade snart uppnått sin wigwam.

Det var natt.

Dans i kyrkan.

HÖGST sällan är det kallt här ute vid foten af “Klippiga bergen”.

Dock händer det någon gång i Mars att det börjar “smälla i knutarne” och att Cherry Creeks oroliga böljor fångslas i isens tunga band, så att de bilda en långsträckt, glänsande yta, hvare återspeglas skridskobeklädda fötter af olika storlek jemte extremiteter af allehanda formationer, från den täcka lilla stumpans plastiskt afrundade stumpar till den senfulle bergbestigarens tämligen groft tillhuggna ankarstockar.

Sådant var förhållandet förra söndagen. Från skridskobanan, der jag vid en dragonmusikkårs dånande prestationer tagit mig en liten sväng om på stålsko, begaf jag mig Arapahoe-street uppåt för att hos “*Demonicos*” enligt gammal söndagsvana, gillad och stadfästad under Upsala-tiden, inmundiga den s. k. “salta biten”. Denna välsignade bit smakar ungefär likadant här som i Upsala och har ungefär samma apparition, fast den bytt om namn liksom så mången annan, som kommit så här långt bort i världen. Så snart jag kom hit, snokade jag emellertid reda på honom och gjorde mig bekant med honom, fastän han var “klädd i kapprock” och hade vuxit en smula sedan jag senast såg honom.

Dock—den gången blef det ingenting utaf med “salta biten”. Jag mötte nämligen uppe i backen min nyförvärfde vän och bror, Astor Ninian Fitzpatrick Esq., hvilken, förtjust öfver sammanträffandet, drog sig i sitt halfalnslånga skägg och sporde: “hvarthän?” Hvad som förorsakade vårt för icke länge sedan ingångna fostbrödralag var den omständigheten att vi båda heta *Ninian*. Och Astor Ninian Fitzpatrick Esq. är icke den förste bland skottar och irländare med detta namn, hvilka jag här träffat. Enligt hans påstående lär en gång ett irländskt helgon hafva burit namnet i fråga, så att jag behöfver icke skämmas för det.

— Nej, sade han, sedan jag nämt syftet med min promenad, den lekamliga spisen ha vi alltid god tid att förskaffa oss. Låtom oss nu laga att vi få en smula andlig spis. Kyrkan här nere i dalen skall om en stund invigas. Den bekante vältalaren dr. Flannigan kommer att officiera. Det blir en stund af vederkvickelse. Låtom oss gå dit!

All right! Jag gömde mina skridskor under pälsen, och det bar af.

Det nya templet företedde en imponant anblick. Byggt af väldiga, röda klippblock, reste det sina smäckra former i en lund af höga, fastän nu kala kastanje-träd. Det är icke vår vanliga kastanj, *Aesculus hippocastanum*, utan en annan art, hvars namn jag icke känner. När vi inträdde genom den väldiga portalen, der bilder af i marmor uthuggna helgon tycktes vinka oss välkomna, funno vi att kyrkan var till trängsel fylld af folk, som andaktsfullt skådade upp mot hvalfbågarne. Men vi funno ock någonting annat, nämligen att det hela ännu icke var fullbordadt. De kulörta fönsterrutorna hade ännu icke på alla håll hunnit blifva insatta i sina bågar, och aposteln Petrus, hvars bild en konstnär var sysselsatt med att framtrolla inom altarrunden, hade ännu icke fått kött på mera än den ena skanken. Dessutom var orgeln ännu icke färdigbygd, utan man hade placerat en liten kammarorgel uppe vid koret att för den gången provisoriskt tjäna församlingen.

— Men hvarför skulle invigningen ske, när kyrkan icke ännu var färdig? spørjer härvid domkyrkoklockaren derhemma i Linköping.

— Jo, det fins här en lag, som säger att en "saloon", d. v. s. en krog, icke får öppnas på kortare afstånd än 500 fot från en kyrka. På lördagen hade man emellertid märkt, hurusom det ena whisky-fatet efter det andra i ljuflig förening med kolossala öltunnor införts i en snedt emot kyrkan förhyrd lokal. Meningen härmed kunde ej gärna missförstås: på måndagskvällen skulle en s. k. "sylta" medels "*Grand Opening*" slå

upp sina portar och sina tunnor för törstande människobarn. Om kyrkan vore invigd, kunde, enligt lagen, en sådan "Grand Opening" emellertid icke komma till stånd. Derför hade man beslutit sig för att i rödaste rippet ställa till med en kyrkoinvigning och på detta sätt, så att säga, "mota Olle i grinden".

Vi voro nu som sagdt på platsen. Klockaren föredrog å den lilla kammarorgeln ett vackert preludium, hvarvid han lade i dagen en sällspord skicklighet att göra vackra öfvergångar mellan tonarterna. En smula djärft ibland, men fyndigt. Äfven spelade han en fuga af Bach. De hvassa knäna lekte dervid "titt ut" med hvarandra ofvan klaviaturen.—

Ett opp och ett i minnet;
Såg du mek, jag såg dek!

Sedan musiken tystnat bort i ett suckande *moriendo* och sedan korgossarne sjungit och nunnorna under några minuters tid hoppat kråka (*sit venia verbo!*) framme vid koret, uppsteg prelaten på predikstolen och började tala. Han var en högväxt, bredaxlad man med ett synnerligen fint och distingueradt utseende. De stora blå ögonen blickade vänligt ut öfver församlingen, och när han började sitt tal, greps man af en ovillkorlig förtjusning, såväl till följd af den vackra klangen i hans röst som genom det väl vårdade och ovanligt sansade föredraget.

— Guds heliga ord, sade han, behöfver ej ohelgas genom några spetsfundigheter, och tanatismens elände vare långt ifrån förnuftiga människor. Älska din Gud och din nästa och behandla bror och syster i den stora jordiska barnkammaren på samma sätt som du själf vill bli behandlad! Gör hvarjom och enom rätt samt arbeta sträfsamt för dig och de dina, så går dig helt visst allting väl i händer! Sörj för att ditt samvete beständigt är rent och ogrumladt såsom källan i dalens sköte! Då är du lycklig! Lär dig att väl skilja hufvudsak från bisak! Då är du vis! Gif trashanken hela kläder och den hungrige mat! Då fyller du din pligt

mot Gud i himmelen! Var ej oförsonlig, utan försök förlåta den felande! Ej vet du hvad som bragte honom eller henne i elände. Ej känner du skuggorna i den armes själ; ej namnet på den tyrann, som styrde den svages vilja!

Så mycket upptecknade jag af det vackra talet. Det är ungefär hvad som sades, fast i betydligt förkortad öfversättning. Till sist ordade han om kyrkans stora betydelse i samhället samt uttalade sin varma välsignelse öfver det nya templet.

Chrysostomus Flannigan skulle han hafva hetat, ty hvarje ord han sade bar i mina tankar sin vikt i guld. Det var så fritt från hvarje öfverdrift, det talet; så klingande klart och så djupt till hjärtat gående.

Kölden hade emellertid blifvit allt starkare, ty vinden trängde kall och bitande in genom fönstergluggarne. Huttrande slöto sig åhörarne intill hvarandra. Men ingen gjorde dock min af att gå, alldenstund de sedvanliga bönerna icke ännu voro lästa.

— Mina vänner, sade då d:r Flannigan med en lång blick ut öfver mängden. Det börjar bli allt kallare. Jag ser, huru I frysen, och jag fryser själf; men vi böra ej ännu avsluta denna heliga akt. Bönerna, som bringa oss närmare och närmare till vår Gud, äro ännu ej lästa. Dock, det är vår plikt både mot oss själfva och mot de våra, att tänka på vår hälsa. Om kroppen är sjuk, tager själen också skada. *Mens sana in corpore sano*, heter det. Låtom oss därför söka hålla oss varma! Sättet huru det sker gör ingenting till saken. Gå rundt omkring i kyrkan! Se så; sätten eder i rörelse! Raska på! Stå inte derborta i hörnet och huttra, utan klif in i ledet! Framåt marsch! Takt tu, takt tu!

Det var i sanning en egendomlig anblick att se alla dessa människor vid den vördnadsvärde prelatens dånande kommandorop marschera rundt kring templet. Unga och gamla, fattiga och rika om hvarandra.

Ètt tu tre kommenderade prelaten "halt".

— *Ah show!* Hvad är det der för trask! Kunnen I inte göra ett ordentligt "halt"?

— *Why certainly!*

— Nå, så lät se det då! Gif akt! Fram— åt ärrrssh!
— — — Afdelning — — — halt!

— Se så der ja! Det låter höra sig! Men jag tror icke, att I blifven varma af det här. Hör, klockare, kan ni spela en gig (irländsk dans) på orgeln?

— *Reverend doctor — yes!*

Och doktorn gick ned af predikstolen. En sprittande "gig" spelades upp, och hvar och en, gammal och ung, fattig och rik, började dansa. Benen liksom drogos med af en obeskriflig trollkraft. Det puttrade och smälde i golfvet såsom af tusentals små släggor. Midt uppe i kyrkan syntes d:r Flannigans jättelika gestalt "gigga" med en ovanlig konstfärdighet. Hans fötter gingo såsom lärkvingar, och vid hvarje slut-takt markerade han för församlingen med klacken samt gjorde sidoskutt och rundvändningar lika kvickt som hade han varit en svala i flygt. Rundt omkring sin herde dansade fåren: unga, fagra flickor med rosenröda kinder och fötter så nätta, att man velat kyssa dem; långa ung-yankees i rundrakade polisonger, stora pälsar och svarta cylinderhattar; gamla bankirer med hvita helskägg, arbetare i sina bästa söndagskläder och täcka "shop"-flickor (sömmerskor, bokbinderiarbeterskor, bokhållerskor, uppapperskor, etc.), alla med fröjd i hjärtat och mäg i sina ben. Ett par kineser med långa svarta hårpiskor glappade med sina träskor i ett hörn midt emot en "cowboy" med pistoler i sitt bälte och sporrar af ett tefats storlek på stöflarne. I ett annat hörn dansade en gammal artilleriöfverste med hvita mustascher och krutstänkt sedan krigets dagar samt klädd i sin guldsmidda uniform rygg om rygg med en ung dragonofficer. Och så midt på gången jag själf figurerande mot Astor Ninian Fitzpatrick Esq.

"Det var en syn för gudar;
För människor var den ej!"

“Mänskligt att döma” var det ingen ledsen Guds församling och ingen nödlidande sådan heller. Det var en herde fri från all trångbröstenhet, som här på det mest praktiska sätt sökte rädda sina får från förkylning och sjukdom.

Plötsligt gjorde prelaten ett tecken åt organisten att sluta upp med musiken.

— Ären I varma nu?

— Yes, yes! ljöd det ur hopen.

— Säkerligen äro edra hjärtan då också varma, fortsatte han. I eder välmåga vid af läckra rätter dignande bord, i edra essansinpyrda, fint pyntade rum tänken I kanske föga på, att det här finnes boningar, der det torra brödet är en högtidsgäst och nöden en vän i familjen. Det är vår pligt, att så långt i vår makt står värna dem, som äro utan huld och skygd. Viljen I därför nu med mig af godt hjärta gifva en skärf till fattiga små barns beklädnad och glädje? Jag gör här själf en början med 50 dollars!

— *Reverend sir — yes!*

Och den kollekt, som derefter i en stor skål upptogs, bestod ej, såsom det hemma i Sverige vanligtvis är fallet, af 1-öringar och byxknappar. Man vänder ej på slantarne så mycket här i Colorado. Och när skålen kom till mig, såg jag en väldig hög af guld- och silfvermynt i systerlig förening och med klart skinande anleten—helt visst till följd af glädje öfver det vackra ändamål, som varit orsaken till deras sammanträffande.

Allting hade nu blifvit tyst och stilla. Allvarlig och vördnadsbjudande uppsteg d:r Flannigan på predikstolen och började varmt och innerligt att bedja för oss alla.

— Gud är kärleken, sade han. Då våra tankar och känslor äro ömma, rena och goda, då är han när oss. Frid och glädje skänker han åt den, som vid ärlig sträfvan under detta jordelofs korta dagar på honom fast förtröstar och lyder hans bud genom att hjälpa och hugsvala. *Amen.*

Den korta invigningsfesten var nu slut, och mången tår glänste i de närvarandes ögon. Oaktadt sin något ovanliga tillsats var detta en af de härligaste gudstjänster jag någonsin bevistat.

Dagen efter stod här i alla tidningar beskrifvet huru som man dansat "gig" i kyrkan. Men orsaken förklarades ock på ett fullt tillfredsställande sätt, och hvarken d:r Flannigans eller det nya templets rykte har lidit något mera deraf.

Herr Pillander köper byxor.

Colorado-humoresk med doid humor.

NÄR jag för ett par dagar sedan med en räf bakom örat stod utanför herr Aaron Cohns stora klädeshandel, nalkades en liten eländig och kobent spinker till karl i sällskap med en kvinna af väldiga dimensioner och ett ansiktsuttryck grymt som hertigens af Alba, då denne var ute på sina blodigaste ströftåg.

Det var ingen annan än herr Pillander, som skulle köpa byxor.

När det värda paret tågade in i butiken, följde jag med och satte mig på en stol lika uppmärksam som om jag år 843 skulle hafva suttit i *Verdun* och åhört föredraget.

— Jag önskar se på byxor, sade fru Pillander.

— Nej — hä! Det är jag! interfolierade den äkta mannen.

— Pillander! Tyst! Det har du inte ett dugg med att göra. När jag har sagt, att jag önskar se på byxor, då är det så!—

— *Gewiss, Gewiss* — utbrast härvid den långväxte judiske expediten, Moses Schlesinger, häfvande sig upp med de båda väldiga tummarne pressade mot di-

sken och vänligt viftande med den i det fria sig svingande abdomen — *ich verstehe. Ach, du lieber! Hier habe ich ja was, gerade fuer Sie gemacht. Wissen Sie, der Herr Bankpresident sagte gestern—*

— Ja, det här tyget ser bra ut.—

— Pillander, säger jag, tyst. Hvem är det du har med dig? Hva? — Nej, det här tyget duger inte. *I don't like it at all! No sir, it is no good for the purpose, you know.*

— *Wie Sie wollen! Pst! Guck' mal hier. Ach, mein Gott, welche Hosen! Wissen Sie, eer Herr Oberrichter sagte gestern.—*

— Jo, jo, Pillander lille, *det här* är just ackurat för dig. Buteljegrönt och blankt.

— Nej, söta Lovisa, jag tycker inte om färgen. Och för öfrigt äro byxorna ju alldeles för stora.

— Hwabaha? *Du* tycker inte om färgen, sa' du. Ä dä du, som tycker, eller är det jag. Hwabaha! för stora, sa' du. Ja, se du är då en eländig stackare med dina smala stråben. Ä dä ben dä för en karl. Men nu är det *jag*, som säger, att byxorna äro bra. Och du skall ha dem. Se så, in med dig här i skrubben och profva dem.

— Nej, men söta Lovisa. Jag tycker ju inte alls om dem, och du kan ju se, att de äro gjorda åt en karl, som är dubbelt så stor som jag.

— Pillander! Tyst, säger jag. Tror du inte, att din hustru har mera reda på sig än du?

Vid dessa ord tog den väldiga frun sin lille man vid axeln, och det bar af in i skrubben med dem båda. En pinsam tystnad rädde i butiken, men inne ifrån den lilla skrubben förnams ett kvidande allt ibland.

Så kommo de ändtligen ut. Med triumferande blickar visade frun på sin lille man, kring hvilkens eländiga små ben byxorna sväfvade såsom skyar.

De passa ju inte alls, Lovisa lilla, sade han med tårar i ögonen, de pa-ha-ass-a-ej!

— Pillander—de passa! När jag säger, att de passa, då passa de. Och hör se'n! Eller hur, fortfor hon, vänd till hrr Cohn och Schlesinger, passa de ej?

— Ach, gewiss! Di passer, Grossartich, famos! Di passer, geehrte Frau!

— Ser du det, Pillander, när jag säger någonting, då är det sagdt.—Hvad kosta de?

— 8 dollars.

— Häh? 8 dollars! Nej, hör man på bara! 8 dollars för ett par byxor åt lille Pillander.

— Nä-nej men. Jag ger 5.

— *Unmöglich, ganz unmöglich!*

— Ja-a-a-så! Pillander, gå in i skrubben och tag af byxorna igen och det genast. Och den stackars Pillander fick sig en knuff så att han snafvade på det allt för långa plagget. Men frun var hack i häl efter att lyfta upp honom.

— Seså! Inga krumbugter. In med dig, din larver!

Och åter hade det värda paret försvunnit ur vår åsyn. En pinsam tystnad rådde i butiken, men der inne ifrån den lilla skrubben hördes allt ibland ett ömkligt kvidande.

Omsider kom man dock ut. Herr Pillander hade nu sina gamla byxor på sig och såg ganska belåten ut i dem. Frun deremot var förfärlig att skåda.

Och ända tills de veko om hörnet förnummos gräsliga tillmälen, hvilka lille Pillander fick hålla till godo med.

Ett par herrar stannade högst förvånade utanför butiken, vände sig om och sade:

— Hvad i all världen var det der för folk?

— Tja, *meine Herren*, svarade herr Cohn, hvars näsa stack ut genom dörröppningen, det var herr Pillander; *er war jetsz oben hier att köbe bixer!*

Gamla mamma.

DET var bara sorg och bedröfvelse på Högstorp. För ett år sedan hade man flyttat dit med de ljusaste utsikter om framtiden. Den lilla gården var god nog, och arrendet billigt. Med flit och sparsamhet skulle man helt visst här kunna vinna en säker utkomst och förvärfva så mycket att barnen kunde få en god uppfostran.

Dock — människan spår, men Gud rår.

Familjens stöd, den ömsinte maken och fadern, han, som alltid, äfven vid motgången var nöjd och förtröstansfull, hade för några dagar sedan blifvit bortburen i den svarta kistan. Klockorna hade klingat, tåget återvändt, och dermed var nu en lefnadssaga slut. Ensam och endast hänvisad till sig själf stod den stackars hustrun kvar med sina tre små värnlösa barn.

Så att det var bara sorg och bedröfvelse på Högstorp.

Fru Arnberg måste nu gå från gård och grund, och detta med två tomma händer. De båda äldsta barnen, Julia och Frans, voro färdiga att börja skolan, och därför beslöt sig modern för att flytta in till närmaste stad.

Der börjades i och med detsamma en svår kamp för tillvaron. Det gälde att med ospard möda strida för sitt och de sinas uppehälle. En liten lägenhet hyrdes, der mat och rum skulle hållas för skolgossar. Och det blef väldiga nappatag med potatisen, sillbitarne och smöret, kan man tänka sig. Midt på golvvet stod ett långt bord. Vid detta bord mättade fru Arnberg 7 hungriga pojkmagar, och det är inga småsaker. De väldiga, rykande potatisarne försvunno der lika lätt som pastiljer i gamla gubbmunnar, och smörassietten var 'tom alldeles' i samma ögonblick den sattes in på bordet. När så lilla Julia kom hem från *sin* skola och hade ätit upp hvad som i skåpet gömmts åt henne, kunde man vara säker om att ej en matbit mera fans kvar i det huset.

Så gick det dag från dag: ur hand och i mun. Men de 9 magarne blefvo mättade och fru Arnberg kunde både föda och kläda sig själf och de sina, fast maten var den tarfligaste husmanskost och kläderna torftiga nog. Det betalas näml. inte mycket för skolpojksinackorderingar i gamla Sverige.

Och åren skredo fram, och fru Arnberg började bli gammal och krokryggig. Att koka potatis dag ut och dag in åt ostyriga pojkar, som vid matbordet bombarderade både hvarandra och sin värdinna med sillbitar, är just inte precis så angenämt. Skall man så lappa trasor dertill och hafva bekymmer för morgondagen—då vet man, att man lefver.

Lida, älska dyrka,
Ingen att förtro det;
Offra hjärteblodet
Utan tack att yrka,
Med den svages styrka,
Som är tålmodet.

Bida och försaka,
Kränkas djupt och glömma,
Och om himlar drömma
Under nöd och vaka:—
Blott en mor och maka
Kan den kalken tömma!

Så var det en vacker kväll så der på senhösten, då lilla Julia, som växt upp till en 19-årig ungmö kom in och lutade sitt hufvud mot mammas bröst och talade om sina hjärtequal. Det var nu så bestäldt, att det i grannstaden fanns en kunglig sekter, en ung man med ljus framtid och adeligt namn. Han kom, såg och segrade. Lilla Julia hade fäst sig vid honom med hela sitt unga hjärtas kärlek, och han hade friat. O, det skulle bli så bra, så bra! Och mamma lugnade de upprörda känslorna och gaf sin välsignelse. Utstyrsel syddes, ringar köptes, och bröllopet stod i dagarne tre. Och så försvann den lilla ljusalfen från modershärdan för att gå okända öden till mötes vid en kunglig sekters eländigt slankiga arm.

Frans hade lyckligt tagit studentexamen och sändts till Upsala. Han hade ett godt hufvud och ansågs komma att gå långt på ärans stig. Men det kostade den arma modern mången natt af vaka och mången dag af bekymmer att sörja för hans underhåll. Toddarne äro dyra i Upsala. Men drickas *måste* de. Den gamla ryggen kröktes allt mer, ögonen blefvo allt svagare, och de sedvanliga glasögonen måste bytas ut mot verkliga riksdagsmorsbrillor.

Så kom lille Kalle fram en dag, lade sitt ruggiga hufvud i mammas knä och sade:

— Mor, jag vill ut i världen och sörja för mig själf!

Kalle var den yngste. På honom hade ej så mycken omsorg slösats. De båda äldsta hade först gjort sina anspråk gällande, och sedan fanns det icke så mycket kvar för den lille. Men icke desto mindre var Kalle nu, vid 16 års ålder, stor och stark som en björnung och hurtig som "orren i fur".

Det var en ledsam dag, när lille Kalle gick ut till sjös. Kalle grät och mor grät, och när Kalle tittade sig om uppe vid vägskalet, såg han huru mor ännu stod på trappan med näsduken för ögonen.

* * *

Många år hade förgått sedan de nyss nämnda händelserna timade. Kunglig sekter Silfversnork hade gjort cession tvänne gånger och flyttat öfver till Finland med sin familj. Der dolde han sig nu i djupaste armod vid foten af Mamsell Kä. Frans hade absolvert sin ämbetsexamen och sedermera i Stockholm gift sig med en fattig och långnäst, men stolt adelsfröken, som på inga vilkor ville emottaga den gamla svärmordern i sitt hem. Och gossen Frans var af naturen en krake, så att han, skam till sägandes, stod under en s. k. toffel. För öfrigt hade han knappast mer än "ljuspengar" i lön. Så att nu satt gamla mamma der ensam och öfvergifven af alla sina kära och stickade strumpor för sitt uppehälle. Men de trötta ögonen

gräto många bittra tårar under höstens långa, kulna kvällar.

* * *

Det var i slutet af november, och snön låg hvit öfver gator och torg. Det knarrade under vandrarens fötter, och vinden pep kring takåsarne.

I sitt lilla rum satt fru Arnberg och stickade och stickade. Hon tänkte på sin ensamhet och på sina älsklingar, som voro så långt borta från det lilla moderstjället. Det var nu 5 år sedan hon sist hörde något från sin lille Kalle. Men i kväll, under det de magra fingrarne lade upp maska vid maska, framskymtade lille Kalles bild med de klara ögonen och det trotsiga ansiktsuttrycket allt tydligare för hennes själ. — Staccars lille Kalle, suckade hon, du fick alltid minst, men du var dock beständigt den gladaste!

Lampveken flämtade ängsligt, och katten hade gått till ro i spiseln; men — strumporna skulle vara färdiga till följande dag.

Då knackade det plötsligt på dörren. Fru Arnberg gick att öppna. Det var en stor, svartskäggig herre, som steg in.

— Känner du icke igen mig, gamla mamma? dundrade han med en röst snarlik ljudet af en mistlur. Jag är ju din lille Kalle, och hör se'n!

Och der blef glädje hos gumman den kvällen. Strumporna lades bort, der köptes ljus och godsaker i långa banor, och kisse kom fram, svängde långsamt på tången och skådade kritiskt genom prince-nezen på den för honom okände gästen.

* * *

Och så skulle gamla mamma ut på långresa. Hon skulle resa öfver hafvet, hon, som aldrig öns vågat stiga i en eka vid kanten af en å. Men der fanns ingen hjälp. Hvad Kalle ville, det ville han. Han hade alltid varit envis, den gossen. Det enda målet för

hans resa var att hämta gamla mamma till sig, och han kunde ju icke fara hem med oförrättadt ärende.

Aldrig hade fru Arnberg kunnat drömma om sådant. Det förfärliga hafvet, likt en grön, evigt böljande öken, den långa järnvägsresan genom Amerikas härliga näjder och slutligen ankomsten till Kalles hem bland Colorados snöbehjässade berg. Men den gamla lefde liksom upp på nytt. Hon var ju hos sin yngste son, hos lille Kalle, som numera var en fullkomligt trogen afbild af sin far.

Kalle hade pröfvat på åtskilligt efter sin ankomst till främmande land. Omsider hade ödet fört honom upp ibland Colorados rika berg, och der hade han efter mycken möda, efter sju sorger och åtta bedröfvelser till slut funnit en guldåder, som förvandlat honom, den fattige Kalle Arnberg, till en mäktig rik man. Genom sin redbarhet, sitt glada lynne och sitt vänfasta sinnelag hade han derjämte förvärfvt sig odelad högaktning hos alla, med hvilka han kommit i beröring.

Och han var gift med den allra som trefligaste amerikanska, och det fanns redan en liten pilt i huset. Och amerikanskan talade svenska, ty Kalle hade lärt sin Mamie sitt eget älskade och aldrig förgättna modersmål.

Du käre läsare, du kan aldrig tänka dig hvad gamla mamma njuter när hon står vid fönstret med lille Knut på sina armar. Det är riktigt så att det dervid synes liksom en egendomlig imma på glasögonen. Och så kommer det mycket främmande, anspråkslösa och lifskraftiga bergsbor, och då väsnas lille Kalle, den tosinngen, och tar gamla mamma om lifvet samt dansar vildt med henne kring golfvet, så att elden ryker om hasorna, under det han sjunger:

Höga berg och djupa dalar,
Här är vännen, som mig behagar.
Kom, kom, min lilla sockertopp;
Vi ska' dansa tills solen rinner opp.—
Hej hopp, min sköna,
Gamla mamma i det gröna!

Och så dansa gamla mamma och lille Kalle än den dag som i dag är.

Det ödesdigra speleverket.

KANSKE det ändå vore säkrast, jag behöлле henne en vecka för att se det hon icke sprattlar? —Ja kanske dä, ja kanske dä, ja kanske dä!

Dessa ord växlades en härlig aftonstund för någon tid sedan mellan urmakaren Glockenthal och advokaten Knifving. Det var fråga om advokatens dyrbara klocka, ett med briljanter inlagdt konstverk utan like, som slog både hel- och halftimmar samt för hvarje gång spelade Boccherinis världsbeckanta menuett. Nu hade det kommit någonting i oordning i själfva verket, och Knifving hade lämnat bort uret till stadens förnämste urmakare, herr Glockenthal. Denne hade med ett korfhorn i ögonvrån kritiskt beskådat speleverket och på latin beskrifvit hvad felet var.

Så kom Knifving efter några dagars förlopp tillbaka för att hemta sitt ur, hvilket dock herr urkonstnären som sagdt för ytterligare reglering ansåg sig böra behålla ännu en veckas tid. Häraf det ofvan citerade samtalet.

* * *

Herr Glockenthal hade mycket att styra med, ty han stod på vippen att gifta sig. På onsdagen skulle bröllopet stå. Hans fästmö var dotter till ett rikt farmarefolk i Minnesota, och der höll man nu som bäst på med att styra i ordning ett hejdundrande bröllop.

På torsdagen skulle den vid trängande tankar och ljufva drömmar öfverlycklige herr Glockenthal anträda sin resa— resan från ungarperiodens dunkel rakt käpprätt in i det äktenskapliga lifvets ljusskimrande paradis. Allt var så godt som i ordning.

När han klädde sig tänkte han som så: Kanske det vore bäst att jag toge med mig advokatens klocka för att rätt kunna "oppsalvera" henne. För öfrigt är den

klockan bra mycket finare än min egen och kommer helt visst att imponera på bröllopgästerna!

Och så prydde han sig med herr Knifvings sällsynta kronometer. Det skramlade majestätiskt om den tjocka, dyrbara kedjan hvar gång hr Glockenthal försökte sätta ut magen, och därför steg han upp klockan half 4 på morgonen samma dag han reste för att framför spegeln öfva sig i denna ädla konst.

* * *

Pipan hvisslade, klockan klang, och tåget gick. Herr Glockenthal hade i all sin härlighet stufvat in sig i ett af hörnen. Han flög, så att säga, på kärlekens vingar, fastän dessa för tillfället voro svarta. Bakom honom suto tvänne i slängkappor klädda herrar, inbegripne i ett lifligt politiskt kannstöperi.

Ett tu tre hördes klara toner i kupen. Det var Boccherinis gudomliga menuett:

—Ti—ridridi—ram—taam taam taam tamtam etc.

Med ens blef det en förfärlig uppståndelse i kupen. Resenäerna satte allesammans, i likhet med dr Berg-hell, handen i form af ett skedblad bakom högra örat för att med välbehag uppfatta den ljufliga musiken. Man satt der undrande och spörjande, hvarifrån ljudet kom, samt skådade kritiskt på hvarandra. Men slutligen riktades alla blickar mot herr Glockenthal.

— Ni har en utmärkt speldosa på er, sade en.

— You are misstagen, svarade herr Glockenthal, som ville skämta med de öfriga. Jag vet ej hvarifrån den härliga musiken kommer mer än en so!

De båda herrarne i fribytarekappor hade emellertid börjat draga öronen åt sig.

— Låt mig se eder klenod, sade den ene af dem i det han tog plats bredvid Glockenthal, jag vet, att det är en klocka.

Och herr Glockenthal, som icke anade oråd, tog fram konstverket, hvilket synades på alla sidor af de båda slängkapporna.

— Hvar har ni kommit öfver detta konstverk, om jag törs vara så näsvis och fråga?

— Åh, jag köpte det på en auktion, svarade herr Glockenthal likgiltigt. Han ville nämligen icke låta påskina, att han lyste med lånta fjädrar.

— Sää, det var egendomligt. Och de båda herrarne hostade på ett misstänkt sätt.

Efter tre timmars färd stannade tåget i staden X. Herr Glockenthal satt just och reflekterade öfver, att han nu färdats halfva vägen, då en tung hand lades på hans skuldra, och en af de slängkappsbeprydde i sällskap med en poliskonstapel uppenbarade sig framför honom.

— Ni är arresterad såsom misstänkt att hafva stulit en klocka.

— Men för allt i världen! Jag är ju urmakaren Glockenthal, som bär klockan på mig för att justera henne.

— Ähm! Ni sade ju nyss, att ni köpt klockan på en auktion. Det der passar ej ihop. Det är tvätalan, di kallar't. Vi känna igen konstverket. Egarens namn står för öfrigt ingraveradt på boetten. Det tillhör advokaten Knifving. Han säljer inte på auktion ett ur, som han fått af sina vänner och som är värdt flere tusen dollars. Och inte heller lånar han bort det åt sådana der herrar. För resten är ni inte någon urmakare. Ni har ju en tumme tjock som en hästhof. Med den kan ni skyla en hel urtafla på ett tornur, men ingalunda peta i själfva verket!

— Jag försäkrar, att jag är urmakaren Glockenthal, som....

— Åh, klocka mig hit och klocka mig dit! Vi ha inte tid att ackordera och höra på edra historier, sade polisen. Tåget går straxt. Följ mig i lagens namn!

Herr Glockenthal protesterade på det lifligaste både med händer och fötter. Men hastigare än han kunde tänka fann han sig placerad i en patrullvagn. Bredvid

honom satt poliskonstapeln med en battong i sin väldiga hand, och midtför syntes de båda herrarne i slängkapporna.

Sedan man beröfvat den stackars brudgummen klockan jämte allt löst och fast han hade, kastades han i en cell, hvars dörr låstes af en fånggevaldiger, som bara exekverade hångrin vid hvarje ord den stackars Glockenthal sade till sitt försvar och för hvarje gång han viftade med tummen genom järngallret.

* * *

I bröllopsgården var allt till högtid prydt efter svenskmannased. I högsätet satt den gamle stenrike farmaren Erixon, "klädd i sin hemväfda randiga rock och väst." Man styrde och stälde i köket. Prästen stod der med handboken under armen färdig att börja ceremonien, och bruden, sirad i myrtenkrona och slöja, afvaktade otåligt sin fästmans ankomst. Hennes broder hade med fars sprantaste häst rest ned till stationen för att hemta sin blifvande svåger.

"Hopp, var snabb, min snälla fux,
Din lätta hof ej spara;
Trän och buskar nicka gladt,
När dem förbi vi fara.
Hafre gul
Och ett vänligt skjul
Vänta på dig, men i bröllopsskrud
Väntar sin brudgum en strålände brud!"

Dock—der kom ingen brudgum!

Tiden led och led. Farsgubben brummade som en björn, mor suckade och den väna bruden fälde tår på tår. Klockan slog både 6 och 7, och natten bröt in. Bror Gustaf återvände från stationen och nämde, att inga flera tåg skulle komma förr än morgonen derpå.

Och så reste gästerna hvar och en hem till sig. . . . Brudsången blef orörd, och golfvet i jungfruburen var så blött af tårar, att kackerlackorna rodde härs och tvärs deröfver i små båtar. Den stränge husfadern

aflade, innan han gick till hvila, en dyr ed på att Gloc-kenthal aldrig skulle få hans dotter till äkta.

* * *

Men i sin cell satt den stackars urmakaren och afvaktade dagens inbrott. Det var en tråkig natt han tillbragt i sällskap med tre urbusar. Ändtligen skramlade fångvaktarens nyckelknippa ute i gången, och hoppet började skymta för den så oskyldigt fängslade brudgummen. Kl. 8 f. m. anlände i egen hög person hr Knifving, hvilken eftertelegraferats, för att befria offret, som med första tåg begaf sig till bröllopsgården. Der blef han mottagen med s. k. varma servietter, och intet annat råd fanns än att eftersända både advokaten och de båda herrarne i fribytarekappor. De anlände omsider och förkunnade högtidligt orsaken till urmakarens ofrivilliga dröjsmål. Till slut blef allt godt och väl igen. Ett nytt bröllop anordnades, och just som prästen sade "amen", uppstämdes, till alla de närvarandes förvåning, liksom af en osynlig orkester, Boccherinis genomhärliga menuett.

Hvarifrån den musiken kom, vet ingen annan än den, som läst detta lilla mästerliga utkast.

Svenske studenter i Amerika.

"Stå stark, du ljusets riddarvakt,
Kring dina fosterländska fanor
Och drag åstad med sångens glada makt,
Med mod på dina skilda banor!"

DEN sången glömmes aldrig af en gammal student. Långt sedan man dragit ut i världen "med mod på sina skilda banor", men *med gråten i halsen* i stället för "med sångens glada makt", genljuda de friska tonerna i ens öron, frammanande en

bild från livvets maj, från hjärtats vårdagstid. Och ehuru den forne studenten ofta "sitter skräddare" i det här landet i stället för att "stå stark", höjer han lika fullt på sitt hufvud vid det minnet.

De svenske studenter, som styrt sin kosa till vår stora republik, äro legio, och de återfinnas snart sagdt i hvarje näringsbranch härstädes.

Somliga ha "gaskat" för mycket der hemma och rest hit för att "reformera". Andra ha saknat medel till fortsättandet af sina studier, och andra åter ha i gamla Sverige "funnit stugan för trång" och vyerna deromkring för mörka, eller också ha de af ren äfventyrslusta begifvit sig hit.

Hvilka de skilda orsakerna till "ett språng öfver atlanten" varit, kunna vi naturligtvis här ej specificera, ty "så många hufvuden, så många sinnen."

En svensk student äger i allmänhet tillräcklig bildning att slå sig fram på hvilken bana som helst härstädes, men enär bildningen i detta land betyder föga, men den s. k. "cheeken" eller tilltagsenheten allt, så ha många svenske studenter aldrig hunnit längre än till grofarbetarens kategori. Så "högt" som till handtverkarens ha de aldrig kunnat komma ty något yrke ha de aldrig fått lära sig.

När vi en dag förra hösten stodo och filosoferade i hörnet af 4th Str. och Hennepin avenue här i Minneapolis, väcktes vi ur våra drömmar af ett väldigt slag på axeln, som kom vår höga, fina cylinderhatt att intaga samma ställning som det lutande tornet i Pisa.

En storväxt, bredaxlad och solbränd arbetare stod framför oss och i det han räckte oss sin valkiga näfve, utbrast han:

— Känner du inte igen mig?

— Nej, besittningen go', att jag det gör!

— Mins du inte värmländingen R. från Upsalaliden? Jag är näml. han. Vi träffades ofta på "Rullan" och på "Lunkan" och på "Gillet" och på "Gästis" och på "Ta-ta-ta"—

— "Tappen" ja! Visst mins jag det, käre bror!

"Så såg jag på honom igen och fant,
Att han var en gammal, gammal bekant."

Han berättade mig de öden han genomgått sedan han kom hit. Och det var en intressant historia.

— Det fins knappast något vanligt arbete, som jag icke pröfvat på, sade han. Jag har varit borstbindare, kusk, stenhuggare, skogsarbetare, krogdräng, gatuläggare och allt möjligt sådant der. Nu senast har jag under hela sommaren arbetat hos en farmare, och hade jag icke haft min friska och starka kropp att bygga på, skulle jag ha fått svälta ihjäl.

Den mannen kommer att slå sig godt fram härstädes, det sågo vi på honom. Han var icke rädd att "hugga i" och han hade också "don" att hugga i med.

En annan gång mötte vi i Chicago en liten mager skepnad klädd i hvit mössa, glasögon och delvis hvita kläder. Vi stannade och ropade honom an, ty vi hade i honom igenkänt en gammal Upsalabekant.

— Du går fortfarande i hvit mössa, fast det icke precis är någon studentmössa, sade vi.

— Ja, svarade den lille mannen, jag är nu bagare, och bröd fattas mig numera aldrig, såsom det ofta hände i Upsala.

Vi flyttade sedan ifrån den staden och ha ej hört något mera af den lille bagaren. Men om vi icke bedruga oss, hade han lungsot och har antagligen, så vida han icke *stigit* till bagaremästare, *stigit upp* till sina s. k. fäder. I sista fallet kan på honom tillämpas den gamla visan, deri det heter:

"Han knådade så länge, han knådade så väl,
Tills Herren Gud i himmelen anammade hans själ!"

När vi en gång uppe i Denver begåfvo oss in till en skräddaremästare för att taga mått till byxor, nedhopade från bordet inne i verkstaden en blek yngling med sådan fart, att "sax och vax och nål och tråd"

följde efter honom. Han högg oss i hampan och nämde, att han ofta sett oss i Upsala, fast vi nu icke kände igen honom. Han redde sig skapligt på sitt i nödens stund tillgripna yrke, sade han, ehuru han ännu icke var så kvick i fingrarna att han kunde göra annat än lägga vadd i rockar. Men—tillade han — “alla barn i början; det är ju vackert så. När jag blir utlärd gesäll skall jag sy dig ett par byxor för intet.”

Från honom ha vi sedermera haft bref. Han har nu stigit till gesäll; men de utlofvade byxorna ha vi icke sett till; tyget har antagligen *krympt* eller *krympts* så mycket, att det inte kunat bli något mera än en mössa eller *blyhatt* af det. Men *den* kommer nog. Man bör aldrig misströsta.

En annan gång, under ett besök i Omaha, Nebr., fästes vår uppmärksamhet vid en “turk”, som satt i ett gathörn, hållande någonting i handen liknande en kaffebrännare, hvilken han skakade öfver lågan till ett litet fotogenkök, i det han ropade:

— Peanuts, peanuts!

Fastän vi, oss vetterligt, aldrig varit i Turkiet, tyckte vi oss dock igenkänna den svartmuskige turken med den röda mössan på hufvudet. Liksom katten kring den heta gröten roterade vi ett par hvarf omkring honom och kände oss allt fastare i den åsikten, att vi sett den turken förr. Så gingo vi fram och köpte för 5 cents nötter, och dervid kom återseendets storslagna ögonblick. Vi funno här i skepnad af turk en f. d. *liber studiosus Upsaliensis*.

— Men hvi sitter du här i en hundturks skepnad och skakar, var vår fråga.

— 1:o) Derför att folket hellre köper nötter af en turk än af någon annan — vet *jag*, hur det kommer sig — 2:o) derför att det är mindre mödosamt att sälja nötter än att förrätta grofarbete, och 3:o) derför att det lönar sig bättre.

Dagen derefter, då vi vandrade förbi samma gathörn, voro både turken och hans kaffebrännare försvunna.

Han hade vandrat till en annan marknad, och vi åter sågo honom aldrig.

En gammal student känna vi också, hvilken är krögare ute i västern. Han står troget inom sin disk, kredensande fradgande bierpokaler och rafflande "whisky-sour" åt sina talrika kunder samt är en rik man.

För några år sedan träffade vi i Chicago en gammal Upsala-kamrat, en ung baron H—n från Sverige. Han var en gentleman från topp till tå, med de finaste later och ett furstligt utseende. Oaktadt han såsom en inföding talade både engelska, franska och tyska (han hade, sedan han var litet barn, haft utländska lärarinnor) och oaktadt sin vidtomfattande bildning i andra hänseenden, var han icke människa att få någon anställning, utan tog till sist, i förtvivlan, värfning vid ett af Förenta Staternas kavalleriregementen. Innan han reste till garnisonsplatsen, besökte han oss, klädd i full uniform. Och då såg han ut aldeles precis som krigsguden Mars, hvilken vi visserligen aldrig psitt, men likväl kunna föreställa oss.

— Mina förfäder ha i många led varit krigsmän, sade han, och skurit lagrar på ärans fält. En af dem tillhörde, såsom du nog vet, Karl XII:s tappreste bussar. Och nu blir också jag soldat!

Tonen i den sista satsen lät dock såsom "en sorgesång i regnbegjuten björk."

Vi hörde en tid derefter, att den unge baronens rika släktingar fått reda på hans tilltag, och att en hans broder personligen infunnit sig på garnisonsplatsen och löst ut "gunstig junkern", hvilken nu sannskyldigtvis "sitter på sin höga häst" der hemma i Sverige, ägande guld och gröna skogar.

Apropos denne baron H-n, så uppfann han i Upsala ett "patent" — — — på att erhålla hvilka läskande drycker som helst, sedan alla schweizerier stängts. Nå: vi en vacker majnatt, efter konsertens slut å "Rullan", vandrade arm i arm hemåt, sporde han plötsligt:

— Behagar bror ett glas?

— Hvar skall du taga det ifrån? sade vi.

— Det blir min ensak! Skall det vara porter, bier, punsch, konjak eller champanj?

— Champanj, svarade vi, som trodde, att allt var skämt.

Men det var intet skämt. Under åtskilliga små brotrummor på skilda håll i staden hade baron H-n sina "nattliga vinkällare". Derifrån framtrollade han nu den ena buteljen efter den andra, och vi hade satt i oss ganska många flaskor champanj m. m. innan vi "frukostdags" efter vår nattliga rörd återkommo till "Rullan" för att äta "sill i papper". Den dagen läto vi "Rullan gå" och "släppte Barrabam lös."

En annan af våra Upsalakamrater, en greve von R., en ädling i detta ords sannaste bemärkelse, hvilken reste jorden rundt blott för sin hälsas skull, blef till den grad genompyrd af amerikanska ideer, att han, sedan han en tid varit en talangfull medarbetare i den svenska tidningen uppe i Denver, helt enkelt och blott på försök ställde sig att "tenda bar", d. v. s. blef kypare bakom en krogdisk, derifrån han serverade småsupar åt alla möjliga urbölningar.

"Den renom är allting rent!"

Huru "roligt" han än tyckte detta vara, dref honom likväl hans längtan snart åter hem till fosterlandet, der han nu i sin eleganta våning i Stockholm, för hvarje vecka noga studerar vår tidning.

"Det gläder mig att följa med på dina tankars originala flygt, broder Ninian, och jag skall alltid bli en trogen prenumerant å de tidningar du redigerar," skref han för en tid sedan till oss.

En mängd andra svenske studenter, som sträfvat till "något högre", ha här efter en smula studier aflagt läkareexamen och äro nu praktiserande "doktorer". Om de flestas skicklighet i sitt kall skola vi tala så litet som möjligt; men *några* af dem ha lyckats mycket bra och äro både ansedde och förfarne.

Erik Bøgh säger om en viss person, att han "trampet Buk ved Hovet hos Drottning Pomare."

Hvad detta egentligen vill säga, förstå vi ej. Men vi känna flere svenske studenter i detta land, som *knåda* både buk, ben, rygg och bröst m. m. på folk. Dessa herrar äro s. k. "massörer", gifva "*swedish movement and massage*" och låta äfvenledes, understundom, skälla sig för doktorer.

En "professor", hvilken vistades såsom student i Upsala på samma gång som vi, ja, till och med aflade en kandidat-examen, hade vi häromdagen nöjet att mottaga besök utaf. Han är en god pianist och kompositör och reser f. n. omkring med ett konsertsällskap, i egenskap af ackompanjatör och pianovirtuos. Hans namn är Isidor Moqvist, och han vann nyligen vid en stor täflan i New York, deri de bästa kompositörer i detta land deltog, priset för en konsertvals.

Såsom samma konsertsällskaps "affärsföreståndare" tjänstgör, egendomligt nog, en annan f. d. Upsalastudent, Gustaf Thelberg. Han tillhörde på sin tid de förnämste tenorsångare och var en af de "finaste" studenter i Upsala samt räknades bland professor Josephsons guldgossar. För omkring en månad sedan gästade han i vårt hem, dervid han sjöng för oss precis lika utmärkt som han sjöng uti ungdomens vår. Med sitt nuvarande yrke trifs han mycket bra, och har det i ekonomiskt hänseende helt visst vida bättre än de fleste af hans afdelningskamrater hemma i Sverige.

En hel del studenter ha också fått anställningar i de svensk-amerikanska tidningarne, der ofta en betryggad framtid vinkar dem, sedan de genomgått den goda skola, som står öppen för en tidningsman i detta praktiska Amerika.

"Grau, theurer Freund, ist alle Teori,
Nur gren des Lebens goldner Baum."

in

Ett knep.

Gammalt rättsfall.

IÅ skinnsoffan i sitt arbetsrum satt häradshöfding Knifving, "klädd i sin hemmaväfda, randiga rock och väst". Han rökte sin morgonpipa och blåste ut ringformiga rökhvirflar, under det han tänkte på lifvets fröjder och förhoppningar, hvilka vanligtvis gå upp i rök, samt lyckans hjul, som snurrar omkring precis liksom rökringarne i luften.

Då öppnades dörren och en äldre landtman inträdde.

— God dag, min käre Per Olson, hur står det till i hettan?

— Äh, tackar som fråger; hilsa ä ätterhängsi, å hetta piner mej inte så värst, för si ja har, skam te säjenes, ett kålhufvebla i hattaskulten, å dä håller ifrå solstinget, di kallar't. Men nu ä de la värr än så, kan härranshödingen begripe. Ja va här inne i stan i går å skule sätte in 3,000 kronor på banken, men banken va stängder, å när'a tyckte, att ja inte ville ta mä mej så mycke pänge hem i kvällninga — för si en ska allri ha store summer på se å så mötte ja e halt käring, å dä ä ett rasene fult jegö — så geck ja opp te hanlingsman Pihlkvist, som ja allti hanler åf å ban ta imot pänga å gömme dom i si järnkiste tess ja skulle komme in å hämte dom å sätte in dom på banken som i da. Men nu neker han te att han feck penga för dä va ingen, som såg'et, kantänke. Per Olsa ha drömt alltihop, sa han, otäcken. Å dä likt, dä? Då geck ja ut å sa allri ol. Men hur i Jösse namn ska ja nu bäre mej åt? Söte goe beskedlie härranshöfdingen, styr'et te rättel! Ja vet han brukar vare knifviger te å hjälpe en fatti phaen. Dä vore ju ackurat en vandal, om en skulle förlöre pänga, vet ja.

— Ja, min käre Per Olson, det var verkligen mer än oförsiktigt af dig att lämna bort så mycket penningar utan kvitto eller vittnen. Sitt ner emellertid. Vi skola fundera på saken!

Och härads höfdingen tänkte och funderade af alla krafter. Ett godt hjärta och ett klokt hufvud kunna uträtta mycket till den betrycktes fördel.

— Tror Per Olson sig om att i dag kunna anskaffa ytterligare 3,000 kronor? sporde han slutligen.

— Åh ja varsch, dä tror a nock!

— Nå väl, om detta lyckas, så gå med dessa penningar upp till Pihlkvist. Nämn ingenting om det förflutna. Låt det gälla för en dröm, men bed Pihlkvist vänligt, vid lägligt tillfälle och i någon annan persons närvaro, att han gömmer äfven dessa penningar i sitt kassaskåp öfver natten. Gör han det så tror jag att du skall bli räddad. Kom upp till mig i morgon bittida så skall du få vidare besked.

* * *

Per Olson gick till sin vän järnhandlaren Anderson och fick af honom låna den äskade summan.

I sin bod stod Pihlkvist och ströp sill, just då Per Olson, som tömt några pokaler hos vännen Anderson, i dennes sällskap inträdde i boden. Sedan de båda främlingarne gjort en mängd uppköp, frågade Per Olson helt beskedligt om inte hanlingsman kunde "esmere" att dricka några glas med dem.

— Söte goe hanlingsman, ursäkte mej för'a va dummer i mors! Hvar å en kan ju missta sej, vet ja, å en stackars bonne å allti si å så.

Pihlkvist, som gärna drack när han blef bjuden, och icke anade, att "en hund låg begrafven" under artigheten, följde med. Aftonen tillbragtes i en angenäm stämning. De två sammansvurne samt Pihlkvist spelade trekarl och intogo några enkla, men starka toddar på stadens gästgifvaregård. De sjöngo fyrstämigt: "Kung Karl den unge hjälte". Pihlkvist föredrog "Marseljäsen" och den härliga dansen "De tre Kappadocierna" afdansades med skänkmamsellen Disa Engström, hvilken i själfva verket numera var ganska

oskön. På nattkvisten, då de tre urvännerna ändtli-
gen skulle skiljas åt, sade Per Olson:

— Hör du, bror Pihlkvist, var go, tjohej, å ta di här
pänga åt mej, bare te i måra bittin, tjohej! Du kan
gömme dom så säkert i di kiste, tjohej! Ja vill inte
bäre store summer på mej, sir du, tjohej! En kan bli
fuller å gali, tjohej. — Du vet nock, huru då ä. “Å
jungfrun hon går i dansen med röda gullb” — —

— Gärna kära bror, sade Pihlkvist, och stoppade,
med utseende af en griphummer, sedlarne i sin
plånbok.

— Godnatt, käre bror! — “Trindskallar ä vi alli” — —

— Godnatt! Hvar har du din käpp?

— Han står i farstun.

— Aj, aj, då blir han ju kall!

— Hm. Sof godt! Må vi då i to — —

* * *

Tidigt följande morgon satte sig handelsmannen
Pihlkvist upp i sängen, jämkade nattmössan till rätta,
“utstötte” en vrålande gäspning och tyckte att han
frös. Han hade nämligen förkyllt sig af den iskalla
kåppen. Bredvid låg plånboken med de honom af Per
Olson senast anförtrodda 3,000 kronorna. Med en viss
nervskakning betraktade han den digra luntan. Ögo-
nen lyste som glödande kol.

— Rasande dumt, sade han för sig själf, att jag skall
behöfva lämna ifrån mig den här senaste fångsten.
Men det blir väl nödvändigt, ty det der aset Anderson
såg, att jag fick penningarne. Det som först kom mig
i handom skall jag väl dock söka få behålla!

Efter denna monolog steg “hanlingsmannen” upp,
tvättade sig i hufvudet med terpentint samt glämtade
på dörren och skrek efter “kaffegök med en sillbit”.
Derpå gick han åter i sängen och frös.

Per Olson hade emellertid varit hos häradshöfdingen
och fått ytterligare besked om huru han skulle bära
sig åt. Nu inträdde han i Pihlkvists sängkammare,

— Gu möra, gu möra, käre hjärtans bror!

—Hm! God morslon! Ä vi ute så här midt i natten?

— Ja, sir bror; nu får'a lof te å pille mej å, anners blir käringa topprasene derhemme. Söte goe bror, ge mej tebaks di pänga han feck i går afse! Ja ska gå opp å sätte in dom hos kamrern totalt just ackurat nu rätt på själfveste skifva, di kallar't!

Pihlkvist, som nogsam t visste, att han i alla händelser dertill skulle bli nödd och tvungen, enär Olson, då ett vittne fanns, ägde rätt att bringa honom till ed om så skulle fordras, öppnade sin plånbok med darrande fingrar och lämnade ifrån sig de senast erhållna 3,000 kronorna. Per Olson försvann derpå lika tyst och hastigt som han kommit, och Pihlkvist tog sig åter en tupplur sedan han först slängt i sig en kaffegök. Men när Per Olson kom ut på gatan, slog han sig på lomman, log förnöjd och mumlade:

— Fälle har'a dej nu, din — — —!

* * *

Kl. 11 på förmiddagen stod Pihlkvist inom sin disk och vägde upp såpa under det han talade om kärlek med rådman Y:s nya huspiga. Hans mun satt uppe vid vänstra örat, ty han log, och detta gjorde han i förtjusning öfver att han nyss förut lurat en fattig gumma på 8 öre. I detsamma han aftorkade sina tjocka, gredilina fingrar på förklädet, intågade Per Olson i sällskap med järnhandlarn Anderson.

— Just ackurat nu på evige fläcken, sade Per Olson i morsk ton, ville ja postulere te å få ut pänga I feck te gömmenes åt mej i går. Ja, Anderson såg'et ju han, vet ja!

— Hvad för något, utbrast Pihlkvist förfärad, dem fick du ju tillbaka i morse.

— Ä I gali, nu tror'a dä ä I, som drömmer. Ha ja fått ett enda öre å er, ja? Nej visst inte. Kan I framtälle vittne på dä, I, så ä I go. Ånej vars! Pytt san!

Så lätt går dä inte! Men hva *ja* har vittne på dä ä att I tog imot 3,000 kronor å mej i går afse te förvaring, å di pänga ska ja visserligen uti nåder ha tebaks å dä just nu på evige fläcken. Rör mej inte för då skriker ja, sa ångpipa te styrman!

Nu for en darning genom Pihlkvists hela frosskande lekamen. Han förstod mycket väl, att han var fången, liksom flugan i spindelväfven. Ingen hade varit närvarande när han på morgonen lämnade Per Olson penningarne. Och nu nekade denne envist. Men att Pihlkvist ovilkorligen var skyldig att till Per Olson den dag som i dag var utbetala ett belopp af 3,000 kronor, det intygade på ett något pockande sätt och med händerna knutna i byxfickorna det lefvande vittnet, järnkramhandlaren Per Morfinius Anderson, en fullt myndig och för sina handlingar "responsibel" individ.

Efter mycket bråk, många dispyter och rifningar bakom öronen bekvämade sig slutligen Pihlkvist med blödande hjärta att lämna ifrån sig ännu 3,000 kronor. Men dervid grät han, såsom antydt är, "blodstårar".

Per Olson hade sålunda, om ock i två repriser och efter många vågrörelser, fått tillbaka hela summan: sina mödosamt hopknogade 3,000 kr. och sina dagen förut hos Anderson upplånade 3,000.

Sing lalala—sing lala! etc.

* * *

På skinnsoffan i sitt arbetsrum satt på eftermiddagen den godmodige häradshöfding Knifving, såsom vanligt rökande sin långpipa.

— Ja, ser du, min käre Per Olson, sade han till denne, som just nu var färdig att gå och stod vid dörren skrapande med foten och tackande af hjärtans grund, ser du, så är det ofta här i världen: "Den, som gräfver en grop åt andra, faller själf deruti!"

Dervid nöso båda in alles tre gånger.

Han kunde omöjligen tiga.

HON gick i pension i Minneapolis, och han var affärsman. Hennes far var en rik svensk farmare, och den unge affärsmannen var ingen kostföraktare vis a vis penningar. Än mer: han var en spekulativt anlagd personlighet.

Miss Tobiasson var dessutom mycket vacker, och han hade slagit sina lofvar för henne på baler och tillställningar, samt esomoftast gått och mött henne då hon kom från skolan.

Så nalkades ferietiden, och den unga damen skulle resa hem på landet. Vid afskedet hade hon med sitt förföriska småleende sagt: Kom hem och hälsa på oss någon gång, mr Ancher! Ni kan gärna göra en "tripp" ut till oss på landet.

Hvem var nu glad om inte mr Ancher! Gubben är ju mäktig rik, tänkte han, och jag får mig en tät flicka i höstdagarne. Derpå köpte han sig en elegant sällskapsdräkt, med en rock som piskade hälarne samt en käpp med åsnehufvud på.

Och så en vacker dag bar det af. Redan kl. 10 på f. m. satt han i sin "buggy". Han hade 16 mil att resa.

Ett tu tre åkte han förbi en gammal gubbe, som gick och larfvade på vägen.

— Säj, sade han då, är detta rätta vägen till mr Tobiassons farm?

När han fick ett jakande svar, gladdes han storligen och frågade gubben, om han inte ville åka med. Denne tackade och satte sig upp.

— Ska det vara en liten piliknark? sporde han ögonblickligen derpå, i det han drog upp en liten plunta ur fickan.

— Nej tack, jag super inte, svarade gubben.

— Såå, men ni tar väl en cigarr? Se här!

— Nej tack, jag röker aldrig!

Det var mig en besynnerlig gubbe, den der, tänkte då mr Ancher och klatschade på hästen af alla krafter för att snart hinna fram till sin längtans mål.

— Kanske ni känner mr Tobiasson? frågade han slutligen och vände sig till gubben, som satt helt kutyrgig och rödnäst bredvid honom.

— Åhja, svarade denne, jag känner honom mycket väl.

— Han är visst ganska förmögen, eller hur?

— Of course, han har en af de största farmarne här i trakten och de vackraste kreatur i countiet.

— Han har ju äfven en dotter?

— Ja, väl tre!

— Well, jag menar egentligen den, som går i pension i staden. Jag har sammanträffat med henne, och hon har bjudit mig ut till gubbens farm.

— Åh, är det så! Ja, det var en präktig flickunge.

— Ack — flickan är alldeles galen i mig, förstår ni, och jag funderar starkt på att gifta mig med henne, naturligtvis bara för att komma åt gubbfulingens pengar, så att jag kan sätta upp en egen business, you know. Är inte det klokt, hi hi hi?

— Jo bevars! — som jag sade — hon är en präktig flickunge, som älskar sin gamle far af allt sitt hjärta och lyder honom i minsta småsak. Ni kan aldrig få henne utan faderns samtycke.

— Pytt! Hvad angår mig gubbens samtycke, bara jag får pengarne, och dem skall jag ha. De äro hufvudsaken.

I detta ögonblick närmade de sig en ovanligt ståtlig farmgård och gubben sade:

— Här bor jek, var så snäll och håll stilla, tills jag går af. Mina ben ä' sura, di kallar't.

Den unge älskaren höll och frågade i detsamma.

— Nå, hur långt är det nu fram till mr Tobiassons farm?

— Jag är Tobiasson, svarade gubben, och detta är min farm; men pilla ni er af härifrån i rykande rappet, annars låter jag mina drängar skjuta efter er!

En fattig släkting.

OM du vore gift, sade du! Ja—det der *om*, ser du, Emma lilla, det är ett förfaseligt obehagligt ord. Om *du* vore gift—*om!* Herre min je! Det låter något, det der!

— Ja, jag tycker mig just se Emma som fru! — I de här tiderna är det godt, om en bildad flicka *med* förmögenhet kan få en man efter sitt stånd. Men se, der kommer Edla rusande genom parken. Hvad kan nu stå på?

I nästa ögonblick inträdde fröken Edla, varm och röd som en tuppkam. Hon slängde hatt och handskar på en stol och kastade sig flåsande i soffhörnet.

— Hvad i all världen står på?

— Hvarför rusar du så der?

— Tyst — låt mig draga andan! Aj aj aj! Oj oj oj! Oh!—

— Men kära Edla skynda dig! Hur i Herrans namn är det fatt?

— Jo—puh! Kan ni tänka er. Jag var nere i Söderby hos kapten Ståhl — Ernst är hemkommen — ni!

— Ernst!

— Ja, Ernst, vår lekkamrat, ingenjör Ernst Ståhl, som reste till Amerika för 12 år se'n! Han är hemkommen! Och — Gud hvad han är vacker och ståtlig! Dessutom lär han vara förfärligt rik — han rår om flera guld- och silfvergrufvor i Colorado. Och han har med sig en negerbetjent, ni — svart som kol.— Se, der är lilla Edla, hvad du har blifvit stor och vacker!

sa han och såg på mig med en blick — ja flickor, med en blick — som — som —

— Negerbetjanten?

— Nej, Ernst! Sjåpa er inte!

— Frågade han inte efter oss?

— Jo bevars, hur mår Rosa, sa' han, och Lilly och Emma, min barndoms lekkamrater, sa' han.

— Frågade han efter Emma också?

— Ja, det tror jag visst han gjorde!

— Emma talade nyss om hur hon skulle ha det, om hon vore gift — kanske du nu eröfrar dig en man, kära Emma — ha ha ha — hi hi hi — psit psit! Men gå du till dina sysslor! Gå ned i mjölkammaren och vänd sötmjölkskosten och gör se'n i ordning i alla rummen!

Lilla Emma, som lydde tillsägelsen och begaf sig ut, var blott en fattig släkting, en fader- och moderlös flicka, som blifvit på nåder upptagen i sin farbroders hus, när hon genom ödets grymma nyck blef utan värn och skydd. Farbrodern, patron Berg på Ekeby, hade tre blomstrande döttrar, till hvilkas samtal vi nyss lyssnade. Rosa, den äldsta, var en högväxt 20-åring med mörka drömmande ögon och svarta lockar. Hon var erkänd såsom ortens skönhet och visste väl derom.

Lilly, den andra system, var mindre till växten och hade blå ögon. I hela hennes uppträdande røjdes en doft af anspråksfullhet. Hon var dotter till den ansedde riksdagsmannen patron Berg, som väckt så många högfärdsmyror i hennes hönshjärna. Edla, den yngsta, var en lång, liflig och vacker flicka, som ännu knappast trampat ut barnskorna och aldrig tänkt på annat än sina toaletter. Hon visste dessutom allt, både det som händt, händer och skall hända, och det, som möjligen kunnat ske. Såsom familjens kälegriss hade hon för öfrigt fritt språk vid alla tillfällen.

Men Emma, den stackars lilla Emma, hon var stjuv-

barnet och behandlades mera såsom en piga än såsom en medlem af familjen. Ingen brydde sig om henne, der hon syntes i sina anspråkslösa hvardagskostymer. Det var också blott i hemmet hon visade sig, och der glömdes hon alltid bort, när ortens sprättar sväfvade kring husets fagra döttrar liksom fjärilar i en blomster-rabatt.

Men var Emma då ful? Nej, långt derifrån! Hon hade ett nobelt, finbildadt ansikte, och i de stora blå ögonen flammade en glöd, som tydde både på hjärtegodhet och intelligens. Men hon var tillbakadragen, hon var ju endast "den fattiga släktingen", hennes dräkt var ej af siden och hennes ljusa hår låg enkelt tillbakastruket utan att vara "brändt" eller prydt med blommor — därför syntes hon ej så mycket.

På aftonen samma dag var der stor rådplägning bland fröknarne Berg, och en viktig rådplägning dessutom.

Man var på måndagen bjuden till kaptan Ståhl. Der var stor bal till den hemkomne sonens ära, och alla ortens honoratiores skulle komma dit.

En dylik tillställning har en kolossal betydelse för unga flickor. Den kan ibland blifva rent af epokgörande i deras lif — och nu var ju Ernst hemkommen, barndomsvännen, den rike amerikanen. Hvem af flickorna skulle han välja; ty att han skulle göra sitt val bland patron Bergs tre döttrar, bland ortens tre gracer, det var då en redan afgjord sak.

Man sydde, man sprättade, man ändrade, man profvade, man skrattade, man rodnade, man suckade. Och lilla Emma, slafvinnan, arbetade på sina kusiners baldräkter långt sedan solen gått ned om kvällarne.

— Emma borde allt få följa med den här gången, sade Edla, i det hon märkte ett spetsgarnityr kring sin hvita, plastiskt afrundade arm.

— Så du pratar, utropade patronessan Berg och knyckte på nacken. Den sjäpan! Nej, visst inte. Vi skulle få skämmas ögonen ur oss för henne!

— Jo, det skulle just vara angenämt att ha den gåsen med! Hennes tafatthet är ju utan gräns. Nej, si det blir då platt intet af. Se, der kommer fröken Ta-fatt i dörren. När man talar om trollet, så står det i förstu'n. Men bevars, hvad fröken är rödögd! Jag tror hon har gråtit. Är det en stilla längtan till den äktenskapliga famnen, som hon i går talade om? gycklade fröken Lilly.

“Tråd föres, tråd hemtas,
Int' hon föres, int' hon hemtas!
Emma spann och tären rann,
Men aldrig kom den friarn fram!”

— Längtar hon så mycket efter att bli gift, stackars liten? sporde Rosa försmädligt.

— Ack, nej visst inte, kära Rosa. Jag tänkte på min älskade oförgätliga mor, som ej fick stanna kvar här på jorden hos sin stackars flicka! Och min far, han, som måste kämpa och lida så mycket. Och då kommo tårarne i mina ögon.

— Såå! Har hon ej allt hvad hon kan önska sig här, kanhända? Nå—fröken Tårögd, hvad ämnar hon ssyselsätta sig med hela måndagen, medan vi äro hos kapten Ståhl på Söderby?

— Ja vet ej, jag skall binda ett par friska kransar till mina älskades grafvar.

— Ja, gör det, kära barn, men har du strukit våra underkjolar och gjort i ordning mina gula genombrutna sidenstrumpor.

— Ja, det är allt färdigt.

— Godt, sa' Uddman.

* * *

— Hä hä hä? Herr ingenjören — min käre broder Ernst — ville jag säga, jag känner ju knappast igen dig. Du är stor och grof som en af Karl XII:s bus-sar. Jo jo — det der lifvet ute bland klippbergen, det stärker kroppen och lifvar själen. Själ' har jag aldrig va-

rit utom Sveriges gränser, ty — gudskelof — jag har 6 hela mantal att se om. Och fast jag inte har någon svärdsarfvinge, så har jag dock tre döttrar, som mönstergilt sköta det stora hushållet och hjälpa gumman och pappa med egendomen, som de en gång skola dela. Se, här äro de — gumman min och flickorna. Ja ha, ja ha! Dina tre forna lekkamrater, kära bror: Rosa, Lilly och Edla! Hä hä hä!

— Men bäste farbror, sade Ernst, sedan de ljufva hälsningarne utbytts, hvar är lilla Emma?

— Emma — ja Emma, hon är hemma si, och sköter om huset. Någon får lof stanna hemma, si!

Och så var den saken afgjord i patron Bergs tanke. Men Ernst var ej på det klara dermed. Lilla Emmas väna bild hade under den långa bortovaron bott kvar i hans själ, och tillgifvenheten, grundlagd vid barndomens lekar, hade växt ut till en brinnande kärlek.

Under jublet bland de många gästerna, hade Ernst blott en enda tanke, och den gälde lilla Emma, den blåögda, enkla, hjärtegoda lekkamraten.

Efter en svindlande vals med prostens salvelsefulla och långnästa Amanda, smög han sig ut, kastade sig upp på en häst och red i sporrsträck till Ekeby. Inom 10 minuter var han der. Han band hästen i alleen och gick fram till byggnaden. Der inne ifrån förnam han en ljuf stämman, en mjuk och djup altröst af det der hjärteknipande slaget, som till pianoaccompaniment sjöng den vackra romansen af Reissiger:

Nej, skänk mig en *tanke*, när morgonen gryr,
En *suck* uti aftonens tid,
En hjärtevarm tår, när ifrån dig jag flyr
Dit upp till vår Herre i frid!

En tanke, en tår — det är evighetsgull,
En själsrikdom himlen oss gaf,
Som aldrig skall vissna och gömmas i mull,
Men spira som blommor på graf!"

Ernst hade tyst smugit sig in genom den öppna salsdörren. När den hulda sångerskan slutat, brann en

varm, passionerød kyss på hennes läppar. Af jättearmar lyftes hon upp, och barndomsvännernas blickar försjönko i hvarandras.

Att skildra hvad som sedan försiggick i salen på Ekeby vore omöjligt med dessa svaga pennstreck. Ja, det vore oanständigt, ty man skall aldrig störa ett par unga hjärtan, som söka hvarandra. För öfrigt vet jag icke precis hvad som försiggick.

Cupido han vet det,
Jupiter han vet;
I, som älsken, I veten det, I!

Men hvad jag vet, det är att en timme derefter en ryttare ilade ut från parken vid Ekeby.

“Den riddaren sporrar sin gångare god
Och flyr bort med det gyldene horn.”

står det i balladen. Men vår hjälte hade intet horn i sin famn och heller intet horn i sidan till någon människa i världen. Ty han var lycklig, han var

“Glad såsom fogeln i morgonstunden.”

Sin barndoms lekkamrat, sina mångåriga drömmars ängel hade han återsett. För hennes skull var det hufvudsakligen han kommit hem, fast ingen annan det visste. Och nu ville man hindra dem att träffas.
No sörr!

Med den vanliga amerikanska tilltagsenheten hade han gripit tiden i de fladdrande lockarne. Emma hade lofvat blifva hans, och så hade han gripit också henne i sin famn och kastat sig upp på hästryggen med sin dyrbara börda för att nu, när alla voro församlade på Söderby, så godt först som sist tillkännagifva sin lycka.

“Uppskjut ej till morgondagen hvad du kan göra i dag”, säger ett gammalt ordspråk, som i synnerhet den vilda västerns inbyggare tagit *ad notam*.

På Söderby hade man allmänt undrat öfver hvart Ernst tagit vägen. Men nu gick en lustig vals af stapeln, och bland de dansande framsväfvade ett par,

hvars åsyn kom en del af de andra paren att stanna. Hvad ville detta säga? Det var ju amerikanen och Emma — Emma, den fattiga flickan, klädd i allt annat än en elegant baldräkt. Men dansen gick lika bra ändå. Hon sväfvade fram som en älfva, lyft på sin älsklings starka armar, och trygg vid hans trogna bröst.

När sista accordet af den mokvistska prisvalsen — det var nämligen denna — förklingat, gick Ernst med sin rodnande tärna under armen fram till sin far.

— Här, farsgubbe, sade han, har du din blifvande sonhustru!

— Rätt så, gosse, det var raskt gjordt! Du brås på din far! — Om Emma får stanna i mammas vård till bröllopet, sa' du? Ja visst skall hon det! Här barn, låt gamlefar omfamna er! Och sedan, fram med all champagne, som fins i källarsvalen. Låtom oss dricka en skål för de nyförlovade!

Bergs med sina flickor reste hem tidigare än vanligt. De tre gracerna snörpte föraktligt på sina körsbärs-munnar. I then natten fingo de nämligen intet.

Men några veckor senare stod ett hejdundrande bröllop på Söderby. Det var den rike amerikanen, som gifte sig med sin barndomskärlek, flickorna Bergs fattiga släkting, f. d. nådehjonet på Ekeby, men den dag som i dag är, är hustru till en millionär.

Det krossade refbenet.

3AG satt i går kväll vid köksbordet och räknade division i bråk. Just som jag skulle till med att vända upp och ned på divisorn, fick jag höra ett förfärligt skrik nedifrån gården. "Hjälp, Hjälp!" — det lät som när den olycklige New Foundlandshunden i mänskenet sitter på prairien och tjuter —

Som en pil rusade jag ned för trappan. Der låg gubben Stenkvist, min värd, blek som ett lik i ansiktet. Hans kropp gick i vågor och skälfdde.

“Lefver du, Stenkvist?” ropade jag med tårar i ögonen.

Intet svar.

Nu skulle jag ha kunnat svära på att gubbkräket slagit ihjäl sig. Än en gång upprepade jag min fråga, i det jag ruskade på den olycklige.

Men intet svar.

“Herre Gud!” snyftade jag, sedan jag beslutit mig för att, kosta hvad det ville, använda det sista medlet, “om jag trodde att du lefde, Stenkvist, skulle jag bjuda dig på en sup!”

“Ja men, lefver jag!” — hörde jag strax. “Men,” fortsatte han klagande, “jag har brutit ett refben. Jag hörde tydligt hur det smälde när det bröts af — — — Tyckte jag inte, du talte om en sup?”

“Jo men!” sade jag, i det jag genast sprang in på krogen efter en whiskey och gaf honom.

Då kvicknade han vid; men han kunde knappast gå. Han höll för bröstet midt för det afbrutna refbenet och grät som ett barn. Jag ledde och stödde honom. “Vi gå genast upp till doktor Kling,” sade han. “Gud hjälpe mig, arme syndare, jag tror jag dör.”

Den gamle doktorn tog vänligt emot oss, undersökte Stenkvists bröst, lyssnade och knackade; men fann intet i olag. Orsaken till hela förskräckelsen insågo vi emellertid, när vi i västfickan hittade gubbens afbrutna kritpipa.

En kvinnas hämd.

HAN var jämt 20 år äldre än hon när de gifte sig. Nu hade deras äktenskap varat i 12 år; han var nu 52 år, hon var 32.

Kan det amerikanska ordspråket, som säger, att "*marriage is a failure*" med skäl tillämpas på några äkta makar, så var det på dessa. Den unga, vackra Ella Hall hade aldrig hyst någon böjelse för den snåle och till ytterlighet ohyfsade Tobias Junk. Men Ella var fattig som en kyrkrätta, då Tobias deremot var rik.

Öfver ingången till hans butik sågos 3 förgyllda kullor, en omständighet, som tydde på hvilken affär han dref. I girigbukens fönster skyltade alla möjliga "Genestående": revolverar, violiner, gitarrer och mandoliner m. m., men i synnerhet klockor — klockor i oändlighet — alla saker, som icke blifvit hos pantlånaren igenlösta och som han därför efter den laga tidens förlopp med stor förtjänst sålde.

När han friade till Ella, ansågo hennes föräldrar detta såsom ett synnerligen godt anbud för den fattiga flickan, som mödosamt uppehöll sig och dem med sömnad. Och efter många tårar gaf hon till sist vika för deras böner och blef pantlånaren Tobias Junks maka, ehuru man vid första ögonkastet på henne kunde tillämpa den bekanta folkvisan:

"Jag ser uppå dina ögon,
Att du har en annan kär!"

Men den älskade var lika fattig som hon, och förståndet skulle därför härvidlag få råda öfver känslan.

Allt ifrån början af äktenskapet hade Junk plågat hustrun med sin svartsjuka. Han höll henne instängd som en fånge och lurade på henne öfver allt. Hon fick aldrig deltaga i några nöjen, ehuru hon var så ung, att hennes sinne fordrade en smula omväxling; och på de mest ovanliga tider smög han sig hem för att — öfverraska henne. Till och med fönstren voro tillskrufva-

de, och när han, såsom det allt som oftast hände, skulle "resa bort i affärer", kom han antingen hem midt i natten igen eller också lät han, om han verkligen reste, bevaka hustrun genom sitt biträde, Edward Dorsing, som var ifrig kyrkomedlem och ägde sin principals hela tillit. Dorsing var enögd och såg ut nästan som en cyklop med sitt runda, skarpa, ljusblå fågelöga, som obarmhärtigt borrade sig in i allt och alla.

Mrs Junk bibehöll sig likväl, oaktadt alla fataliteter, frisk och välmående, under det att hennes herre och man till följd af svartsjukans bittra kval ständigt blef magrare och tråkigare. Han började allt mer att likna en gammal tupp med sin långa, krokiga näbb och sina teatraliska steg.

Men *en* välsignelse, och en rik sådan, ägde detta äktenskap. För hvarje år föddes en frisk och välskapad gosse. Junk kunde vid tidpunkten för vår berättelse fröjda sig åt icke mindre än 9 söner, alla svartögda som han själf. Härigenom hade också en spådom, som gällt den på dylikt blindt troende gamle pantlånaren, slagit in.

Sibyllorna hade enhälligt spått honom, att han utslutande skulle få söner, och då hans hustru efter ett 12-årigt äktenskap nedkom med en flicka, en blåögd och finhyllt liten ljusalv, uppförde han sig som en borttagen. Andra fäder skulle utan tvifvel hafva innerligt glädt sig öfver en sådan "omväxling i programmet", men icke så Junk. Han struttade af till "Sibyllorna" och erhöll samma besked som förr. Hans nervositet och hans "ärefölelse" retades härigenom till det yttersta.

Några säkra bevis på sin hustrus otrohet ägde han icke. Men sedan "Sibyllorna" på hustruns förmente älskare gifvit en beskrifning, som till fullo passade in på den ljuslagde och blåögde cyklopen Dorsing, vände sig alla hans misstankar mot denne, hvilken förr ägde hans hela förtroende, och gubben var snart fösvissad om, att han "närt en orm vid sin egen barm."

“Det var en afton kvällen låg
Och drömde på sin bädd i väster — —”

Ella satt och trallade och sjöng, låtsande som om det regnade, under det att gubbfulingen stod bredvid och trätte.

I detta kritiska ögonblick öppnades dörren, och ett rundt, ljusblått öga borrade sig in i rummet.

Nu skall man kunna tro, att Ella, i likhet med den i visan omnämnda kvinnan, hvilken underrättade sin hjärtevän om, huruvida “gubben” var hemma eller ej genom att ändra ställningen på en stubbe, sjöng:

“Jag tror att karln
Är vilder och galn,
Som inte ser att stubben
Är vänder och hemma är gubben.”

Men hon lade i stället “sina visors buller bort”, ty hon osade katt och fruktade icke utan orsak, att någonting gräsligt skulle inträffa. Junk var nämligen ingalunda på humör den kvällen.

Och mycket riktigt. Den förmente älskaren hade icke väl hunnit sticka in ögat, förr än gamle Junk högg fast i en rostig, å väggen hängande pantförfallen ryttaresabel och anföll den intet ondt anande Dorsing.

Han högg honom med ters och kvart midt i skallen och gjorde isynnerhet s. k. “spets understöt”, så att den beklagansvärde cyklopen efter ett par minuters förlopp rullade i sitt blod på golvet, i det han samtidigt rullade ögat mot taket, högt skrikande på hjälp.

Och hjälp kom i skepnad af en irländsk poliskonstapel. Den sårade fördes i en ambulans-karret till hospitalet, och slutakten i det sorgliga dramat blef en rättgång, hvilken, så att säga, satte kronan på verket.

* * *

Den stackars Ella, den renaste och trognaste af alla hustrur i världen, tyckte sig, begripligt nog, ha tömt malörtsbägaren till sista droppen och hade beslutit att,

kosta hvad det ville, utverka skilsmässa från sin plågoande. Detta var dock lättare sagt än gjort, ty gubben älskade henne med en brinnande passion, och hennes försök att bli honom kvitt skulle säkerligen stranda mot hans envishet.

Der hon nu satt borta i ett hörn af domsalen kunde man se, huru hatet lyste ur hennes vackra ögon. Det föreföll som om hon beslutit att till hvad pris som helst utkräfva en förödmjukande hämd på den, som förbittrat hennes lif.

I vittnes-sätet tronade cyklopen. Hans hela hufvud var ombundet med en trasa, så att endast det runda ögat stack fram, med förunderlig makt borrande sig in i gubben Junk, hvilken darrade såsom ett asplöf.

Med en seriös min uppropade domaren målet "Dorsing contra Junk". Der blef så tyst i salen, att man kunnat höra ett löf falla, ty saken var gudbevars sensationel och då vet man ju alltid, att "korparne vädra stek".

Efter ett korsförhör, hvilket vi här för utrymmets skull vilja förbigå, sporde Dorsings advokat efter den egentliga orsaken till attentatet.

"Jag kan ej tåla de satans marter
Och är han röd eller är han svarter,
Så skall han fram!"

Står det i visan om bonden, som fått en lefvande kräfte i byxfickan.

Så ock här. Orsaken, af hvad halt den än var, måste fram. Och förklaringen lydde så, att Junk misstänkt sin oskyldiga och dygdesamma hustru för otrohet och framkastat oförsiktiga och högst ogrannliga yttranden om att han icke var fader till den sistfödda flickan.

Tystnaden blef nu om möjligt intensivare än förut. Man kunde höra Junks hjärta slå. Det lät som när tre gamla gummor på en gång en naturskön höstmorgon kl. $\frac{1}{2}$ 4 klappa byk vid insjöns strand, der mörten "slår sin drill".

— Har ni några bevis för edra påståenden? sporde domaren vänd till Junk.

— Well — visserligen ej direkta, men — ja, si saken är den — hm — det var en kväll — jag vil minnas — hm — tjutt katjutt, hatjutt, tjutt, tjutt!

— Låt den anklagade nysa ut!

— Well, saken var den, att — kdrutscha, kargtscha — — plutt, plutt! att — att — — ritsch, ratsch Filimupenbom! Kuckelicku! —

— Det är ingen ordning med den anklagade. Låt om oss, tills han får draga sig till rätta, höra mrs Junk, så behöfver kanske inte rätten onödigtvis uppehållas, och skilsmessomålet kan utageras på samma gång som målet om attentatet. Er man har till två vittnen sagt, att han icke var fader till den lilla flickan. Hvad säger mrs Junk härom?

Långsamt reste sig den vackra kvinnan från sin plats, och 191 ögon riktades mot henne.

Hur kunde ögonens antal vara udda, spørjer härvid den benägne läsaren kliande sig i hufvudet. Hvarje människa har ju två ögon, vetja!

Visserligen, visserligen! Inte så illa anmärkt. Herren är i sanning inte så dum. Men si, Edward Dorsin var, såsom vi redan haft godheten anmärka, enögd, och äfven han "riktade", värre än de andra.

Majestätiskt, snarlik den sårade hinden eller den personifierade oskulden, skred hon fram mot domarsätet.

— Jag är oskyldig till det man beskyller mig för!

— Er mans anklagelse är sålunda falsk och härrör sig från lumpen illvilja? Junk är fader till flickan? Rätten måste höra sanningen fullständig.

— Ja, jag svär det vid Gud! Han är fader till den lilla flickan — men — men *inte till de nio pojkarne!*

Hämnden var fullständig. Det var en till förtviflan bragt kvinnas hämd!

Kommer du åter med gudaprakt!

HAN var liten och hjulbent samt röd i ansigtet såsom en kokt kräfta. Dertill skilde han sig betydligt i hvarje hänseende från sina öfrige i detta land bosatte landsmän. Ingen, ingen var lik honom. Han var nämligen ett original.

Vid sin ankomst hit för 12 år sedan fick han plats hos en kryddkrämare i Johansonville, Johanson Co., Jokota. Då hette han helt enkelt Hinke Wilhelm Lundgren. Men redan andra året efter sin hitkomst började han finna fadersnamnet allt för plebejiskt och antog till följd häraf det mera patriciskt klingande namnet Ätsch Dubbelju Lundegrene.

Det fins ett gammalt ordspråk, som säger att om man landsätter en smålänning på en klippa i hafvet så blir han ändå inom kort välbergad.

Att här tillämpa detta ordspråk vore emellertid dumt af mig, ty för det första var vår hjälte icke smålänning och för det andra bosatte han sig ju i Johansonville, som är en stor och framåtskridande stad. Dock — han hade icke mer än i tre års tid dykt i sin husbondes silltunnor och gråtit öfver hans rödlök förr än han samlat så mycket af både erfarenhet och penningar att han kunde "sätta upp" en egen handel. Der gick det med affärerna så att det blödde.

- Go herrn, fins det nå'n krakmandel i da?
- Se så, *hurry up* å slajse en pis åv den här mithen för mek!
- Säj, hva ä dä för knäffla smör han ga mej?
- Jump opp nu på våga, så en får si om han väger rätt! Ta däna pekfinger å hör se'n!
- Hau mötch is mesosten to dä?
- Hur länge sa ja vänte på snuset, han, pluggen denna?

Och herr Lundegrene hoppade bakom disken snarlik en kråka, som fått skoskaf. Än tog han ett tag i såpburken och smälde kladden på ett papper så att det stod härliga till; än var han med de såpiga fingrarna i snuset, än i silltunnan och än i pepparkakskorgen. Till sist sköljde han af sig under fotogentunnan. Men affären gick galant.

“Grönryggar” kommo in såsom gräs, och herr Lundegrens ögon skeno liasom lysmaskar bland grässtrån, när han vid aftonens dunkel räknade in kassan.

Så gick det år från år. Skrubben, der han först sålde sina rariteter, blef snart utbytt mot en lika elegant som storartad lokal i stadens centrum, och trenne biträden engagerades för att ombesörja det praktiska i affären. Teorien skötte herr Lundegrene själf på så sätt att han satt inom ett skrank föga olik den för sin stolthet bekante indianhöfdingen “Sittande Tjuren”, samt skrek, trätte och domderade, så att taket lyfte på sig. Det är icke alla, som kunna tåla medgången.

Alltnog! Jag tager mig friheten att fästa publikens uppmärksamhet på det ögonblick, då herr Ätsch Dubbelju Lundegrene höll på att packa sin stora kappsäck i och för en lustresa till Sverige, som han inte sett på 12 år. Han skulle gå med den stora “Burlington-rutan” och hade för ett parti asgammal ost, som ingen annan ville köpa, bytt sig till en biljett af den i allt ampert förtjuste “ticket”-agenten. Hans garderob var furstlig. Ja, han hade gjort sig det omaket af från Johansonville resa ända till den stora världsstaden Minneapolis för att der beställa de dyrbaraste kostymer, randiga och rutiga, somliga efter parisersnitt, andra efter londonsnitt. Ett par stöflar af krokodilskinn hade han också köpt.

Under det herr Lundegrene packade ned alla dessa “schene rariteten”, med hvilka han skulle imponera på de hemmavarande svenskarne, svor han de mustigaste eder öfver den otäcken Ninian, som inte läst korrektur på senaste numret af tidningen, utan låtit det

stå "Resök" i stället för "Besök" och derunder skrivvit hr Lundegrenes namn samt att han skulle resa till Sverige. Inte var han något res-ök, han, den rike Lundegrene från Johansonville, Johanson Co., Jokota! Tycker någon det! Men se, den der Ninian, han är då så slurfvig så! Och en spyfluga är han också.

Allt var nu färdigt, klappadt och klart. Det var sista aftonen på länge som herr Lundegrene var i Johansonville, och till följd häraf hade hans vänner i föreningen "Kalla Handen" inbjudit honom till en kolifej å *Restaurant pollyglutt*. Gudsgåfvorna flödade der ur ymnighetshorn, och pumkin-pajen åts med brinnande sås. De amerikanske affärsvännerna kunde aldrig smälta att brodern skulle resa så långt till det för dem fullkomligt obekanta landet Sverige, och det ena hjärt-rörande talet hölls efter det andra. På alla dessa vänskapsbetygelser svarade hr Lundegrene med följande väl valda ord:

— Mine havvav! Det är få, mine havvav, som kommit sig upp i världen liasåsom jek, mine havvav! Snyllet, mine havvav, måkar alltid money. Nu skall jag resa tyll det gamla Svealand, såsom att ligger i A-a-asien, mine havvav, vid polen. Det vill sia, en vändkrets. Det landet har en kung, såsom heter Oscar Bondepart, mine havvav, och för fårti år se'n regerade der den store Gustavus Vasa, salig i åminnelse. Det var, mine havvav, han, som klådde di förbaddade danskarne i slaget vid Lytzen. "På Leipzigs slätter, Lytzens kullar", sjunger nämligen skalden. Denne schtore Gustavus Vasa var liasåsem jek, mine havvav, en smart jävel. Han hade og en son, den siste Vasen, mine havvav, hvarom jek niligen läste i Fryskitten, att han kallade sig öfverste Anderson och dog i landsflickt, det vill sia: han blef sönderflickad af en lans. Hvem af eder känner icke Karl XII, han såsom att sade: detta skall hädanefter blifva min mjusik och klådde ryske zaren Alexandrowitsch i en senapsdeg, eller hvad det nu heter när två slåss, mine havvav.

— Envig heter det, ropade en närvarande svensk.

— Nänej men! Tyst han Olsson, när jek sier nåkot, så är det sagdt, mine havvav, och jek tar inga rättelser af en, som står och tar lön. Karl XII var liåsom jek en smart jävel. Han regerede på 1500-talet, då Stockholms slott brann upp med hans faders lyk, mine havvav, hvilket han personliga räddade under armen. Han var nämligen såsom alla svenskar ryse- ligt stark och spetsade björnar på vanliga silfvergafflar. Likbränningen var då ännu icke införd i Svealand, an- nars hade fadern, hvars namn var Sigismund, blifvit uppbränd med slottet, som hette "Tre Remmare". Po- tathesen var icke heller då införd i det stora Götaland, såsom att sträcker sig från polen till kaukasiska viken, di kallar't. Utan man åt kålrötter. Till detta land skall jek nu, om Gud vill, mine havvav, resa för att se Axel Oxenstjernas niss uppförda statut. Axel Oxen- stjerna, mine havvav, var en prest, som hade så stark röst att han hördes på tre mils afstånd och blef ärke- biskop, hvilket är detsamma som superintendent öfver ett gasverk. När jek kommer hem, mine havvav, blir mytt umgänge efter mytt stånd bara fynt folk, såsom grefver, friherrer och länsmän. Guldet gör allt i våra upplista tidor. Tack nu för eder stora vänskap, mine havvav, jek måste skinda för att komma med tåget.

Lefve Lundgrene, lefve han!

Hip, hurrah!

Hip hip—hurrah, hurrah!

Hip hip hip—hurrah, hurrah, hurrah!

* * *

Med läsarens benägna tillåtelse "jumpa" vi nu 6 vec- kor framåt i tiden . . .

Det var en vacker sommardag. På brunsgården i den lilla badorten Skräköping synes den ena gruppen vid den andra ifrigt samtalande om hurusom en storm- rik amerikan aftonen förut anländt till platsen. Ryk- tet om den lyx han utvecklade hade spridts med vin-

dens snabbhet, och man väntade ifrigt att få se en skymt af den obekante.

— Tst, tst! Se der! Det måste vara han.

Och fram öfver promenaden skrider en liten hjulbent och rödfnasig herre, klädd i eleganta, storrutiga kläder och stöflar af krokodilskinn. Men det märkligaste kommer nu: På tre stegs afstånd bakom honom vandra tvänne storväxta negrer, klädda i livree: gröna rockar med förgyllda knappar samt trekantiga hattar.

Det blef en djup tystnad öfver allt. Någoting dylikt hade skräköpingsborna aldrig skådat, och de voro också mäktta förvånade. Men vi äro icke hälften så förvånade, ty vi hafva redan känt igen vår gamle vän Lundegrene! I New York hade han nämligen kommit öfver ett par gamla sysslolösa negrer, hvilka han hyrt till betjänter för att dymedels gifva ökad glans åt sin vistelse i Sverige. De skulle vördnadsfullt följa honom på tre stegs afstånd hvart han gick. Vid vattendrickningen om morgnarne voro de med, likaså vid promenaden efter badet.

Allmänt antog man, att den egendomlige badgästen var en infödd amerikan, ty han aktade sig noga för att tala annat än engelska, och det språket förstod ingen af de andra. Men en vacker morgon råkade någon vid trängseln kring brunnen att trampa honom på foten, och då förrådde han sig själf genom att ropa:

— Lätt bli å tramps!

Nu var förtrollningen bruten. Den rike Lundegrene var ju svensk, och den ena bekantskapen efter den andra ingicks. *Vår* hjälte blef också utan jämförelse *dagens* hjälte vid den lilla brunnsorten, ty han bjöd utan ringaste knussel på punsch för hvarje eftermiddag. Vid dessa punschsejourer kunde han icke undgå att fästa sig vid fröken Leontine, den vackra schweitzeri-uppasserskan, hvilken hade ögon som sammet och läppar som karmosin. Hans beundran för henne växte med hvarje dag, och han funderade allvarsamt på att föra henne hem såsom brud öfver Atlantens svallande vågor.

De andra giftaslystna damerna vid brunnen sågo med ledsnad att den rike amerikanen var alldeles likgiltig för deras klatschande blickar. I synnerhet var det en gammal fröken von Hoppenrath, som på allt sätt sökte lägga an på vår hjälte, fastän utan all framgång. Hon hade två vårtor på näsan och var ful som stryk. Hennes bror, kammarjunkaren, som ock var med, önskade intet högre än att få systemen bortgift, för att slippa ifrån att försörja henne — men ett oblidt öde syntes vilja sätta ρ för den saken.

Tiden skred framåt, och den dag var snart inne, då herr Lundegrene skulle anträda återresan. Han ville då på allvar framställa sin anhållan till fröken Leontine och hade bedt att kl. 10 på aftonen få träffa henne i en berså i parken. Hon hade ock med fälda ögonlock lofvat att infinna sig.

Det dofva 10-slaget höres från klockan på societets-huset. Den djupt förälskade främlingen skyndar in i bersån, denna gång dock utan negrerna. En mörk skepnad med en sja öfver hufvudet sitter förut der inne. Utom sig af längtan faller herr Lundegrene ned för hennes fötter, fattar de små fina händerna och utbrister:

— Älskade, min kärlek till dig har växt med hvarje dag, vill du blifva min? Jag är rik och kan erbjuda dig ett hem fritt från alla bedröfvelser. Vill du tillhöra mig, din Lundegrene, för evigt och följa mig på min nu förestående resa öfver världshafvet? Ack svava, svava!

— Ja, ack ja! hördes det kvidande svaret ur sjalen, och ett par armar smögo sig kring friarens hals. I samma ögonblick förnams ett ljud snarlikt det som uppstår, när en palsternacka dimper ned i ett ärtfat. Men i detsamma inträdde ett par herrar och ett par damer i bersån.

— Mitt herrskap, hördes kammarjunkarens skorrande röst. Jag ber eder ursäkt att jag icke nämt, det min syster i dessa dagar förlofvat sig med herr Lundegrene

och såsom hans maka inom kort tänker följa honom till det fjärran landet i väster!

Fröken von Hoppenrath — ty det var hon — hade på kvällen anfåktats af en pinsam tandvärk och tagit plats i bersån för att vid vindens sus vagga smärtorna till sömn. Nu lät hon sjalen falla, och herr Lundegrene stod der såsom fallen från skyarne.

— Hävv kammavjunkave, detta äv ett misstag!

— Ett misstag. Nej, bästa svåger Lundegrene, man ser nog att det är allvar. Endast förlofvade kunna tillåta sig sådana der karesser!

Här gälde det att hålla god min, fast vällingen var sur. Herr Lundegrene hotades med en duell, och goda råd voro dyra.

Slutföljden blef att brölloppet firades. Brudgummen höll ett storslaget tal om Gustaf II Adolf, och kammarjunkaren skrattade i mjugg.

Ett par dagar derefter syntes herskapet Lundegrene, åtföljdt på tre stegs afstånd af de båda négerbetjänterna, anträda hemfärden till Johansonville. Och så är denna historia slut. Jag har med flit gjort den så dålig att de två af våra ärade samtidor, som annars brukade aftrycka mina pennalster utan att angifva källan, icke denna gång skola känna sig frestade till någon annektering.

Vänta du tills i morgon, Lysholm!

STORMEN var alldeles rasande i onsdags afton. Det fanns i hela vår väldiga stad inte en skorsten och inte en takeräna, på hvilken han underlät att pröfva sin *embouchure*. Han riktigt "pinade hobojan" den kvällen, föredragande Richard Wagners odödliga tonskapelser.

“Röret strängt han kniper
Och med truten piper
Gammal, snäll och van!”

Dessutom stälde han till spektakel på flerahanda sätt. Han slog tamburin på skyltar och fönsterrutor, jonglerade med pantlånarfarbrödernas tre gyldene kulor, spelade “pota” med grändernas vårdslöst utslungade anjovisburkar och sardinlådor samt bet i näsan på hvar och en, som var oförsiktig nog att låta denna ädla lem hänga ute. Människorna liknade trasbylten eller rofdjur, allt efter förmögenhetsvilkoren, och ansiktena skyldes nästan fullkomligt af halsdukar, sjalar eller igenknäppta tulubbkragar. Ett enda litet hål var dock lämnadt att kika igenom, på det man skulle låta bli att krossa lyktstolparne, ramponera husknutarne eller borra hål i hvarandra så att blodvite blefve följden. I gathörnen stampade stora folkhopar under orolig afvaktan på de elektriska spårvagnarne, i hvilka det vid sådant väder brukar vara ytterst svårt att få plats.

Den välaktade trikåfabrikören Jeremias Lysholm hade först varit hos Taberman på sillsexa och sedan hos McAllister på porter, till följd hvaraf han kände sig åtskilligt upp-piggad, der han nu med händerna nedstuckna i pälsfickorna stod vid gaslyktan och gnolade:

“Hurrah för humle, hurrah för malt!
De äro li-if-vets krydda och salt! —
Ka tju-ka tju-ka tju!

Hans astralkropp föreföll honom lättare än vanligt, och med ett enda skutt, snabbt som en gräshoppas, var han uppe på platformen af den “train”, hvilken sakta gnisslade förbi gathörnet. När han gjort det bekvämt åt sig längst borta i vrån, tänkte han: här skall jag väl åtminstone få sitta i fred!

— Men pytt!

En hel svärm af hvad vi i dagligt tal kalla “skapel-sens kronor” sväfvade nämligen ögonblicket derefter in, och de “sjanktile”, pälsinhöljde amerikanerna räta-

de genast ut sina skrangliga stofthyddor och vinkade med sillnackarne, artigt lämnande sina platser åt de hulda. Det var som när en liten gosse "lefver rackare" på klaviaturen å ett fortepiano, och "den ena skinnbiten efter den andra misstänkt reser sig i vädret liasåsom uppå ett skaft." Sålunda "mobiliserades" snarliga ett väldigt regemente stånddrabanter eller s. k. "stroppriddare".

Hulda kvinnor, sitten neder,
Sitten neder, sitten neder!
Hvarje man, som vördar eder,
Artigt eder rum bereder,
Bugar, persvaderar, beder,
Till sin egen plats er leder,
Sätter deri all sin heder.

Men I honom aldrig tacken,
Hur han böjer än på nacken:
Det är bara — ack en, ack en
Karlslok, låt'en stå i racken;
Han har råd att hyra "hacken",
Annars kan han gå i backen —
Pitteheja, pitteheja,
Filidocken, docken deja!

Så småningom ökades farten, så att vagnarne stängades och det fräste i trådarne.

Dock — "nämn en sällhet, som varar beständigt!"

Ett tu tre stod hela konkarrongen stilla. Den elektriska strömmen hade upphört. Lamporna slocknade inne i vagnarne, och man satt der såsom på nålar, undrande och spörjande huru länge det månede dröja innan speleverket åter komme i gång.

Vid dylika tillfällen är det som den mänskliga kvickheten, hvilken i allmänhet sitter långt inne, pinas fram. Man känner sig mera ogenerad för hvarandra i mörkret, och en viss klass herrar så väl som unga damer, hvilka tjänstgöra i butiker eller å restauranter, gnugga då obarmhärtigt sina geniknölar för att få fram gadden och visa sin fermeté. Kort sagdt: det haglar af snillrika infall, och alla skratta dervid — undanta-

gandes den härdade redaktören för en skämttidning, hvilken i stället fäller bittra tårar.

Midt under ordkalabaliken öppnade konduktören dörren och gafflade: Gif plats åt ett fruntimmer! — Scenen påminde om den bekanta taflan, som föreställer hurusom "en läsarpräst står fröjden i en lekstuga."

Det var en lång, något fyllig kvinna, som steg in. Hon var inhöljd i sjalar och pälsverk från hjässan och till fotabjället. Det var just på henne herr Lysholm nu kritiskt skådade i dunklet genom sitt lilla titthål.

— Hvilken ståtlig och imponerande gestalt, tänkte han. Det är i sanning en grann kvinna! Om jag skulle? Ja, jag kan då inte sitta stilla och låta en tocken Juno stå!

Och så reste han sig ytterst artigt, lämnande sin plats åt den majestätiska damen, som hade famnen full af korgar och paket.

Emot sedvänjan tycktes hon böja sitt hufvud till tack, och denna omständighet ingaf herr Lysholm mod att inleda en konversation.

— Otrefligt att behöfva vänta så här, suckade han med en röst snarlik en thordyfveld, då detta lilla djur, halft förtärdt af influensa, sitter vid vägkanten och skäller ner en landbruksinspektör.

En suck var den okändas enda svar.

— Jag är resande på sta'n och känner ingen människa härstädes. *Ka tju — ka tju — ka tju!* — Förlåt jag nyser.

Åter en suck.

— Här är visst sparsamt med nöjena?

— Ä—hm!

— Kanske frågan kan synas indiskret, men — *ka tju — ka tju — ka tju* — skulle inte fröken vilja följa med mig, ehuru en främling, hm! på operan i afton och se "Fatinitza"? *ka tjutt — klevitt — ka tjutt!*

Damen sänkte åter hufvudet till tack, och den lille fabrikören tryckte oförmärkt, liksom af en händelse,

hennes mjuka, handskbeprydda hand. Der bodde en sorts magnet i denna hand, och herr Lysholm var icke stort bättre han än t. ex. vi. Han gastkramade upprepade gånger den lilla handen i den undanskymda vrån. Ingen makt i världen skulle hafva kunnat afhålla honom derifrån.

— Men hu! hvad här är kallt, utbrast han slutligen, då kölden trängde ned i hans nacke och liksom krusbärstaggas stack utefter hans ryggrad (*Tabes uva crispæ*). Och hvem vet — *ka tju — ka tju — ka tju* — huru länge vi bli nödgade att sitta kvar så här? Nej, låtom oss stiga af spårvagnen och intaga en enkel suppe hos "La Cross" innan vi begifva oss till operan! Lite ostron, eller kanske en hummer, eller en gåslefferpastej — eller måhända en "dåb på gås" samt ett godt glas vin — *ka tju — ka tju — ka tjutt!* Fröken, liksom jag, behöfver värme! värme, dyra fröken, är kvintessencen här i lifvet. Upptag ej mitt förslag illa! Oh, ni är den ståtligaste kvinna jag någonsin sett! Hvilken deliciös figur! (handtryckning). Hvilken nobel angbångpåäng — *klevitt! — klevitt!* — Jag är ungar, hm! endast trettiofem år gammal, psi! Jag har aldrig känt kärlekens eld i mitt hjärta. — *Ka tju — ka tju — ka tjutt!* — Men ni fryser? ja, ni fryser bestämt. Låtom oss kasta bort den förhatliga konvensansen blott för "en gång i lifvet och så aldrig mer!" Att i all anständighet besöka ett par offentliga platser, en restaurant och en teater, kan ju aldrig vara något ondt i? Hvaba? *Tarra — chim tarra — skrutt!* Eller är ni rädd att bli, hm! igenkänd?

Damen skakade energiskt på sitt väl inbyttade hufvud.

— Välan! Då stiga vi af här?

Och lille Lysholm med famnen full af paket och ansatt af "Ijufva drömmar under pickelhufva" struttade lätt som en näfvertratt ut ur kupeen. "Ängelen" följde efter med teatraliska steg *imperatoriaxue forma*. Vid nedersta trappsteget fattade han åter passionerad den lilla handen, på hvilken han upprepade gånger dregla-

de sig, innan man uppnådde "restaurant La Cross", en af de fasionablaste restauranter i Minneapolis. Vi gå nämligen själfva ibland dit och äta.

— Kypare! ropade Lysholm i dörren — ett enskildt rum, matsedeln samt vinlistan — *klevitt — klevitt — katjutt!*

Så fort man kommit in i den "enskilda våningen", gjorde lille Lysholm allt för att så omsorgsfullt som möjligt hjälpa den hulda af med ytterplaggen.

Men si! Hon stötte honom med kraftig arm ifrån sig, och en stämma, hvilken han blott allt för väl kände, utbrast:

— Lysholm, är du då alldeles galen? Du har ju is i mustascherna och bär dig åt som ett svin! *Men vänta du tills i morgon, Lysholm!*

Halft vanmäktig sjönk den på bar gärning ertappade bofven ned i soffan och suckade:

— Är det du, Lovisa? *Ka tju — ka tju — kardemumma — kardemumma?*

— Jo du, din lufver, så står det till! Hvar har du varit och supit dig full igen? Ack, de karlarne! *Men vänta du tills i morgon, Lysholm!*

— Kära Lovisa — *ritsch — ratsch — killivippombom — killivippombom!*

— Och du söker obekanta kvinnors sällskap! Du har aldrig älskat, säger du! Jo, nu har du vändt ut och in på dig själf, din bedragare! Du är en räf invärtes! Är du ogift, du? Och 35 år — du, som piper så der och ser ut som Skrutt? Nej, du har allt sett dina modiga 47! *Men vänta du tills i morgon, Lysholm!*

— Dä — dä — dä — det *ka tjutt — ka tjutt — skrutt — skrutt* — Lovisa lilla, var som så att — *klevitt — ka tjutt — klevitt — ka tjutt — tjutt — tjutt — ka —*

— Nys inte och illfånas så besatt, när hustru din talar till dig, Lysholm! Men se bara hur du svinat ner din pels med sillen och kräftstjärtarne! Du har ju spilt ner hela magen med sill-lake och kräftstjärtspa',

så att du ser ut som "Yttersta domen" af Raphael Sandsjö! Gud, en sådan man! Si den har man då fått för sina synders skull! *Men vänta du tills i morgon, Lysholm!*

— Ack, Ack, Lovisa lilla — *Bereschitt — Barrah — Elohim — ka tjutt — ka tjutt — klevitt.*

— Tyst, har jag sagt! Håll för näsan, när din hustru talar, Lysholm! Mig bjuder du aldrig ut! Men en kvinna, som du trodde vara dig obekant, ville du bjuda på både det ena och det andra.

— Sir du, älskade Lovisa — *tjohej — tjohej — kar-rutscha — karrutscha — la hitt — la ha — la hitt — la ha!*

— Åh, bevars ja, bevars ja! Jo jo så, ser man på! Jag förstår dig nog, din eländige spjufver! *Spiegelberg, Spiegelberg — jetz kenne ich dich ganz genau!* Men du kände icke igen mig, kantänka, eftersom jag lämnat bort mina egna ytterplagg till reparation och för i kväll lånat syster Agnetas, hvilka äro inpyrda med "patchouli" i stället för med "ourangutang", som är min "honnör". I kväll doftade det inte "ourangutang" af hustru din, inte! *Men vänta du tills i morgon, Lysholm!*

— Min dyra vän, var ej — *tarra skrutt — tarra skrutt — slinkomhej!* Jag skall förkla — —

— Behöfs inga förklaringar. Allt hvad vi ha att göra är att ta' ut skilsmessa och det skall styras till rätta i morgon dag, så sant som jag heter Lovisa Styrländer i mej själf. Men när du har råd att bjuda främmande slinkor på både supee och "Fatinitza" så har du också råd att bjuda din hustru — din hustru, Lysholm, som varit din hängifna slafvinna i "attan" års tid! Kantänka — ha ha ha! att jag i kväll är "interfolierad" på festsupee af min egen herre och man! Alltså — här skall valsas, Jeremias! Detta är sista smörjelsen, sista kärleksmåltiden. *Men vänta du tills i morgon, Lysholm!*

— *Ka tjutt — ka tjutt — agapäh — agapäh!*

— Och sedan kommer skilsmessan — skilsmessan, Lysholm! *Uh buh buh!* Jag går att kasta mig i hafvet! — *Vänta du tills i morgon, Lysholm!*

— Sa' du i hafvet, Lovisa lilla? *Ka tju — ka tju — Tallatta — Talatta!*

— I hafvet eller i Mississippi, din noshörning, det måtte väl för allt i världen komma på ett ut. *Men vänta du tills i morgon, Lysholm!*

Fru Lovisas ansigte var nu alldeles förvridet af ilska. Det såg ut såsom en spräckt tennkastrull med skofvor uti och var surt som ättika, oaktadt supeen var splendid och vinet det bästa samt Lysholms pung blef både kramad och tömd.

Klockan 12 på natten syntes i dimman en manhaftig kvinnoskepnad närma sig det Lysholmska residenset vid Palmer Court. På ett par stegs afstånd guppade någonting, som på afstånd liknade en hundracka samt ofta lät höra ett skällande och fnysande läte:

— *Ka tjutt — ka tjutt — ka tju — Fatinitza — Fatinitza — Fatinit—za!*

Men det var ingen hund, utan fabrikören Lysholm själf, som nös alldeles förtvifladt och var precis krokryggig såväl af de många bördorna han fick kånka på som af fruktan för morgondagen.

I samma ögonblick han obarmhärtigt insparkades i tamburen, förnams en gäll stämma, som genomskar stormilen:

— *Vänta du tills i morgon, Lysholm!*

Hon handlade grönsaker.

Morgonidyll från Minneapolis.

KLOCKAN är vid pass 9 på morgonen. De flesta hafva redan begifvit sig till sina respektiva sysslor, och det är tämligen tomt i gator och gränder. Endast några smutsiga barnungar krypa i rännstenen, spelande s. k. "pota", och en långhårig bondhund, som haltar på ena bakbenet och håller ut det likt en beväring, då han gör "färdigt gevär", struttar med en anjovisburk fastbunden vid svansen upp mot kyrkan, hvars knut han tänder på.

En idyllisk tystnad hvilar sålunda öfver nejden.

Men plötsligt störes denna tystnad af ett vederstyggligt tjut liknande en i evighetens lågor pinad mordbrännares nödrop.

Detta entoniga, hemska vrålände frampressas af fruktmånglaren, som i den stilla höstmorgonen utbjuder sina rariteter.

På afstånd såg hans ekipage ut som en framåtkrälande thordyfvel. Nu är det redan så nära, att man kan urskilja konturerna och höra lystringsropet:

— *Vegetables!* — *vegetables!* hvilket i fruktmånglarens mun låter som:

— *Vestiburls* — *vestiburls!*

Men han synes i dag tala för döfva öron. Hans stämma är "en ropandes röst i öknen". Ingen kommer ut och köper någonting.

Dock—plötsligt höjes rösten. Den klingar liksom vid en glad förhoppning, ty ned mot gårdsgrinden till ett litet trähus skrider med långsamma, majestätiska steg en bedagad och vördnadsbjudande kvinnoskepnad — skepnaden af, såsom man här säger, en *lady*. Men finge en *lady* i England se några stycken af sina likar i detta land, skulle hon helt säkert lägga in till kungs och begära att få kalla sig helt enkelt *woman* i stället.

Allt nog, den gamla *ladyn* skrider med en värdighet, som skulle anstått drottning Maria Therasia af Österrike, ut genom grinden.

Frukthandlaren är nu strax framme. Han sitter på framsätet af sin flakvagn kutryggig som en liten ruka och gapar och skriker som om elden vore lös. Bakom honom i vagnen synas potatis, kålrötter, rofvor, palsternackor, räddisor, morötter, kålhufvuden och äpplen i systerlig förening.

— Good morning, ma'm!

Intet svar. Men gumman är nu vid vagnen och börjar plocka i varorna. Handelsmannen har hoppat af och är henne artigt behjälplig vid visitationen. Den gamla damens ansikte prydt af en hvit spetsmössa tar sig ut ungefär som en söndervriden eldgaffel, hvilken en okynnig pojke omlindat med en smutsig bomullstapp.

Nu tar hon en palsternacka i sin benrangelshand och när hon betraktar densamma rynkar hon på näsan som om hon luktade på något otäckt.

Så lägger hon ner palsternackan och fattar ett äpple. Samma missaktning. Och så går hon till rofvorna, till kålrötterna, till persiljan, till kålhufvudena. Öfver allt samma resultat.

— Hvad kosta kålhufvena, hväser hon till sist, hvarvid hakan våldsamt slår ihop med nästippen och hotar bryta af densamma.

— 5 cents för två, ma'm.

— Oh, maj! dä är då alldeles för durt. Oh nej! Nej då!

Och så får hon tag i en morot, som hon genom glasögonen synar från hjässan till fotabjellet.

— Hur mycke ä moröttera to day?

— 5 cents för stopet, ma'm.

— O maj! Dä ä då alldeles för durt. Nej, si det står ingen kristen mänska ut mä! Kan di inte bli för 3 cents?

— Nej, ma'm, jag förtjänar ingenting på dem, om jag också säljer dem för 5 cents?

Nu har gumman fått fatt i en ärtkvadde, som hon spritar, nogsamnt synande hvarje ä ta.

— Hur mycke ä' di här, då!

— 10 cents pr kvart.

— Tie cents! Hvafförsla? Tie cents! Ja, si nu går då skamma på törra lannet! Nenej, då! Åhnej! Åhnej!—Och di här rofvora, då?

— 5 cents för 4, ma'm!

— Häh! Bara 4 för 5 cents! .Dä va då förfärligt! Dä ä' då te å klå folk in på bare bena. Åhnej, åhnej! Ge mej 4 för 1 cent så ska ja fälle i herrans namn ta dom!

— Nej, ma'm, svarade han med förtviflan målad i sina drag. Det skulle ej gå för sig att sälja allting tre gånger billigare än hvad det kostar mig själf. Men vill ni hålla till godo med den rofva ni nu har i er hand, ma'm, så i guds namn, tag den då för intet och slit den med hälsan!

Mörk i hågen satte han sig åter upp på sin vagn Den magra hästen lunkade framåt, och sorgligare än förut ljudet det förfärliga tjutet:

Vegetables—Vegetables!

Men med högburet hufvud och segerglädje i sitt gamla, förtorkade hjärta, struttade hon, som "handlat grönsaker", med triumferande min och rofvan in till sig.

Och hunden satt åter med färdigt gevär i backen viftande på svansen, så att anjovisburken skramlade, och pojkarne spelade som nyss "pota" i rännstenen och ropade till hvarandra: *You d—d paffes, I guess you'll cheat me on a pumkin!*

Lyckan för en "nickel".

NOG har man väl hört omtalas, att man kan få en cigarr för en nickel och stundom äfven "two for a nickel". Men aldrig har man väl förnummit, att någon erhållit *lyckan* för en nickel. Detta är dock, skam till sägandes, händelsen med Bonifacius Erikson, som kom hit för ungefär 5 år sedan.

"Det var en afton; kvällen låg
Och drömde på sin bädd i väster."

Bonifacius klef in i en spårvagn för att begifva sig ned åt staden. Omsväfvad af vackra drömmar tog han plats i ett hörn och började studera omgifningen.

Vagnsfönstren stodo öppna, och vindstötarne spelade *xylofon* på passagerarnes hufvuden. Den ene rese-nären efter den andre kraflade sig in. Koketta mun-nar myste, trånande ögon lyste, vansinnige snobbar sögo på sina läppar liksom dibarn på sina suddar, och gamla gubbar vräkte in så mycket af Chicago-Snus-Larsons ursnus i sina ursnablar, att hälften föll ned på västarne igen när de fnöso, och — — Men Apropos småsaker — förlåt jag afbryter: Har någon af våra läsare sett gubbar snusa med spade?

Det har jag!

Rätt gissadt! Allt så — gripom åter fatt i berättel-sens röda tråd — gubbarne fnöso, sade vi, och fruarne, ja de sladdrade, gapade och skreko så gnist inner-ligt besatt, att till och med numera aflidne diplomaten Axel Oxenstjärna skulle hafva runkat på hufvudet af medömkan deröfver, huru mediterande och bekant med de mänskliga svagheterna han än var.

Men Bonifacius märkte ingenting af allt detta.

När alla platser voro upptagna, inkom en rödfnasig irländsk jungfru (förlåt uttrycket!) och stönte som två. Vår vän reste sig och lämnade henne på kavaljeriskt sätt sin plats. Och hon satte sig, såsom seden är, utan att säga så mycket som snack till tack.

Men Bonifacius märkte ingenting af allt detta.

I hörnet af Washington avenue stannade trainen ånyo. Och nu spred sig ett skimmer liksom af en solglimt der inne. En änglalik uppenbarelse syntes. Hennes ögon voro !oskuldsfulla såsom gazellens, och kinderna buro färgen af smultron och grädde. Till förhöjande af den effekt hennes hy åstadkom, syntes på den sammetslena kinden i stället för "*mouche*" ett litet allrasom näpnaste födelsemärke. Bara en liten, liten prick, ytterst pikant, mina ljufva läsarinor, charmant, på min ära, charmant. Växten var junonisk, och ett rikt svall af ljusa lockar böljade ned utefter den smärta ryggtafan, som syntes särdeles passande för en karlslok att lägga sin arm halftannat hvarf omkring.

Detta allt märkte Bonifacius, som icke ännu hunnit att i likhet med mig tappa bort sina ursprungliga känslor för könet. Han stod der som förintad inför så mycken sällspord skönhet och så många tjusande behag.

Efter några minuters förlopp infann sig konduktören för att inkassera afgifterna. När han stannade framför den unga damen, skyndade hon att nedsticka sina smala handskbeklädda rosenfingrar i pungens dolda gömslen. Hon letade och letade; ja, hon letade långt sedan det var omöjligt. Slutligen höjde sig hennes fylliga bröst, och en suck, egendomligt jungfrulig, badade sig väg öfver ungdomsfriska läppar.

De öfriga passagerarne skådade kritiskt på henne, liksom det vid dylika tillfällen brukligt är. Framför henne dröjde troget den länge konduktören framräkande handen. Det var en pinsam situation för den unga flickan. Hon hade glömt att förse sig med växelpenningar, och ingen bekant hade hon heller bland sina medpassagerare, som hon kunde anlita. I denna sin själavända knäppte hon blixtnabbt upp en knapp i sitt klädningslif och drog ur barmen fram en 20-dollarsedel, och när nu den framför henne väntande varulvfen tölpaktigt skakade på hufvudet, stack

Bonifacius, som åsett hela uppträdet, fram sitt lurfviga hufvud och sade:

— Kanske jag får lof att betala en nickel för fröken?

En blick, ett kungarike värd, blef svaret på den sällsynte ynglingens hemställan.

Svängande den ena tummen kring den andra satt nu Bonifacius der efter sin "stora gärning" och låtsade som om det regnade. Men plötsligt förnam han, att någon vidrörde hans hand. Han ryckte till på sig. En liten guldring låg och blänkte i handen, men hon, som lagt dit den, hade redan sväfvat ut. Bonifacius, som på inga villkor ville behålla denna gåfva för den obetydliga tjänst han varit nog lycklig att få göra en obekant, sprang också ut ur vagnen och skuttade från det ena gathörnet till det andra lik en skata i ett stenrös, för att få reda på gifverskan. Men hon var ingenstädes tillfinnandes.

* * *

Dagarne föringo; af dagarne blefvo månader och af månaderna år. Men den änglalika uppenbarelsen gick ej ur vår hjältes tankar. Under djupa suckar betraktade han dag och natt den lilla ringen, i hvars dyrbara sten bokstäfverna I. B. voro ingraverade. Det är så med kärleken — den kommer understundom som en blix.

Obs! Här menas ingalunda min vän borstbindaren A. E. Blixt, utan helt enkelt en kornblixt.

En kväll på sommarkvisten var det stor bal i unitariska samfundet, och Bonifacius begaf sig också dit. Han var nu blott en skugga af hvad han förut varit. Den fordom välfödde unge mannen var nu mager som gubben *Tithonos*, hvilken slutligen blef lik en gräshoppa. Så hade kärleken frätt honom.

— Ack, sade han, kastande en slö blick omkring sig på folkvimlet i salen, hvad är för mig lifvet utan henne! Skall jag då aldrig få återse mitt ideal? Jag skulle känna igen henne bland tusende. De der klara

ögonen och den sammetslena kinden med den lille, lille, ytterst lille pricken uti glömmen jag aldrig!

I dansens vimmel vid musikens sprittande toner tänkte och drömde han på samma sätt. Hela världen syntes honom numera så ödslig, så mörk och kall.

Men se der! Han stod som fallen från skyarne. Vågade han väl tro sina ögon? Ja, den der flickan, som just nu svängde sig i fransåsen, var hans återfunna ideal. Han kände henne så väl. Han hade ju dag och natt återkallat de ljufva dragen i sitt minne. Den smärta, plastiska figuren, de ljusa lockarne, ögonen och pricken—pricken—pricken!

När dansen var slut lät han presentera sig för henne. Under samtalet räckte han henne ringen, sägande:

— Känner ni denna ring?

Hon vände den lilla tingesten i sin hand.

— O ja, sade hon, den har varit min. Ack nu mins jag. Var det ni, som hjälpte mig ur den der förlägenheten för ett par år sedan?

— Dyra fröken, en lapprisak. Men nu kan jag få återlämna er ringen.

— Icke i kväll! Men kom och besök oss i morgon. Pappa skall bli glad att få litet sällskap nu sedan han brutit sitt ben. Här är adressen.

*Ida Blancher,
No. 10 Greenhorn Street,
Minneapolis, Minn.*

I den mest upprymda sinnesstämning begaf sig Bonifacius följande afton till den dyrkades hem. Han mottogs der på det älskligaste sätt af flickan och på det vänligaste af fadern, den gamle stenrike kvarnägaren Jeremias Blancher & Comp., med hvilken sist-

nämde han hela kvällen dunkade i brädspelet. Men hans arma hjärta dunkade ännu våldsammare af kärlek till lilla miss Ida, hemmets sol och faderns ögonsten. Och när gubben esomoftast juckade in i sitt arbetsrum för att fylla snusdosan, tog de ungas inneböende kärlek sitt uttryck i varma handtryckningar, glödande ord och smällande kyssar.

— O, min älskling!

— Ack ja, ack ja!

— *Bara ett enda stick till!*

Hvad vill detta säga, spörja härvid mina förvånade läsarinor — har författaren blifvit tokig just när han som bäst håller på?

Nej! Det var bara faktorn, som tittade in genom dörren och sade, att det inte får rum mer än ett enda *stick* eller — såsom man säger i Sverige — *vinkelhake* till för den här gången, och därför måste jag, ehuru jag gärna skulle vilja fortgå i denna intressanta berättelses gång ända till bröllopet, helt hastigt och lustigt genom presenterandet af nedanstående kort visa huru rasande bra allting aflopp och att det åtminstone fins *en* person, som skrapat till sig lyckan för en nickel:

Förlofvade:

Bonifacius Erikson

och

Ida Blancher.

"Auf Wiederseh'n."

(Till återseende.)

HON var ensam i världen, lilla Anna. Far och mor hade gått bort ifrån henne, då hon var en liten, liten tulta, och hon hade allt sedan dess fått vistas "hos andra".

Vistas "hos andra". Ja, det är ofta en bitter lott. "Hos andra" finnes ej för den lilla främlingen en huld modersfamn att lita sig till i bekymrens stund, och ingen fadershand mäktig och beredd att värna och skydda vid frestelserna.

Lilla Anna hade emellertid beständigt varit glad såsom lärkan i sky. Hennes små fötter voro så villiga till tjänst, och de milda blå ögonen tycktes alltjämt kunna se hvad "andra" önskade.

Dock — nu stod det aldrig rätt till med flickungen. På någon tid hade hon blifvit helt dyster och drömmande till sinnes. Det var som om den kulna hösten bragt med sig moln till hennes själ. Den ljufva stämman ljöd ej mer så glädt som fordom vid pianot, och blicken, som förr var så klar och blå, syntes nu ofta grumlad af tårar.

Ty *han* skulle resa. Han som på en tid hade blifvit hennes allt, hennes enda tanke vid dagens arbete och hennes ljufsta dröm i nattens tysta timmar, han skulle nu begifva sig långt bort öfver hafvet till fjärran land för att med egen kraft bryta sig en bana genom lifvet. Hos Stenbergs på Grönstanäs funnos många barn, och han, 24-åringen, var den äldste. Medlen till fortsättandet af hans studier hade börjat tryta. För öfrigt voro der så många andra, som också snart skulle hafva uppfostran, och därför hade det beslutits att han skulle resa hemifrån. Till Amerika. Ja, der hade man ju de flesta af släktingarne, och hvarför skulle inte Karl också kunna skapa sig en framtid där, i likhet med så många andra?

Nu var det sista kvällen han var hemma. Det förekom så besynnerligt — nästan liksom en dröm alltsammans. Månen skymtade fram bak' brustna skyar och glänste matt på kyrktornets förgyllda kors. Vågorna häfde sig suckande mot stranden, och de gula löfven prasslade hemskt på vägar och stigar.

I den lilla dungen bland de höga träden hade de båda unga ofta träffats under den nu flydda sommaren. Den vackre studenten hade visat lilla Anna en vänlighet helt olik alla andras. Hennes unga, känsliga sinne hade behöft någon att lita sig till. Men när ögat tåras och när hjärtat klappar med beständig oro—

“akta, då är guden nära!”

Vänskapen hade snart ändrat gestalt. Kärlekens friska brodd hade börjat gro i jungfruns barm, och ett lifshopp hade vaknat i själen.

Nu sutto de der för sista gången. Lilla Anna slöt sig bittert gråtande till sin älsklings bröst, och han sökte lugna och trösta.

Lugna och trösta i en stund som denna!

— Skall du aldrig glömma mig?

— Nej, Anna, aldrig! Och det skall vid Gud ej dröja länge, förr än jag hämtar min älskling öfver till mitt hem i det fjärran landet!

— O, måtte blott ej min längtan bli mig för tung! Tag denna ring — den är ett arf efter min goda moder — och tänk på mig hvar gång du ser honom! Dess inskrift kan ej bedraga. Icke sant, Karl, vi skola ju återse hvarandra?

— Ja, älskade!

— Men hvad var detta? Ett skri! Det tycktes komma från lindarne på kyrkogården. Jag känner igen det. O, min Gud!

— Hvad är det nu då?

— Man påstår, att det är ett dödsförebud!

— Skrock och öfvertro, vännen min. Men kom nu!

Man väntar oss helt visst der inne. Kvällen är långt framskriden.

Och der inne hade man redan länge väntat de båda unga. En tryckt sinnesstämning var rådande i den lilla salen, och när Anna slog sig ned vid pianot för att efter vanligheten sjunga sina små visor, klang hvarje ton så förunderligt vek och sorgsen.

“Får du en vän, som dig har kär,
Var honom huld, var honom när;
I lust ocd nöd,
I lif och död
Var lilla vännen trogen!”

Nej, det ville ej gå bra att sjunga den kvällen! — Och så skildes man åt. Det var en svår skilsmessa — en af dem, vid hvilka alltid ett hjärta brister. Allt, allt hade hon gifvit honom. Den bästa skatt hon ägde. — —

Och nu skulle han resa så långt bort! O Gud! Och skriket från kyrkogården! Hvem gälde det?

Tyst och mörk i hågen låg han på knä der uppe på det lilla vindsrummet och betraktade med tårade blickar den anspråkslösa ring han nyss fått af henne. Der stod i tydlig skrift ingraveradt:

“Auf Wiederseh'n!”

* * *

Fyra år hade försvunnit sedan den kvällen. Karl befann sig i Förenta Staterna och hade der haft många svårigheter att utstå innan han något så när kunde draga sig fram.

Lilla Annas bild hade under den första tiden troget vårdats i hans själ. Men det syntes svårt att få tillsammans så mycket penningar, som erfordrades till hennes eftersändande. Hans förtjänst ville aldrig räcka till, och än var det en sak, än en annan, som för ögonblicket syntes nödvändigare. Det ena brevet efter det andra kom och gick under de båda första

ären. Men — i världens vimmel, ute bland främlingar, mödor och besvär, är intet lättare än att *glömma*. Den ena bilden efter den andra sväfvar förbi i själens gömslen, och gamla vänner förgätas snart för de nyas skull.

Anna var inom kort glömd. Brefven blefvo knapphändigare och kallare allt efter som minnet svek.

* * *

Så var det en kväll på hösten igen. Himlen flämtade eldröd i väster, och den sjunkande solen kastade sina sista matta strålar öfver de guldade träden.

Dystert prasslade löfven under mina fötter, der jag blossande på min cigarr tankspridd vek om hörnet i Elliott Park.

En ensam vandningsman hade slagit sig ned på bänken närmast sjöstranden. Det var Karl Stenberg. Jag hade genast känt igen honom, oaktadt hans ansikte var ytterst blekt och hans ögon sorgsna.

På hans knä låg en tidning utbredd.

— Det der är ju en svensk tidning. Hvar har du fått den ifrån?

— Se här!

Och med drömmande blick stirrade han på en inom svarta kanter å tidningens första sida stående annons.

Att Herren i sitt allvisa råd behagat till
sig hädankalla vår unga släkting

ANNA BRANDT,

som stilla afled på Grönstanäs d. 3 sept.
i en ålder af 21 år, 2 månader och 4 da-
gar, varder härmed släktingar och vän-
ner tillkännagifvet.

Gustaf Stenberg. Anna Stenberg.

I drömmarens hand hvilade en liten ring med in-

skriften "*Auf Wiederseh'n.*" Det var den ringen hon i afskedets stund gifvit honom och sagt: Dess inskrift kan ej bedraga!

— O, om jag blott visste! suckade han.

— Hvad?

— Jo, om jag blott visste huruvida det hädanefter finnes någon sanning i detta

"*Auf Wiederseh'n.*"

Farmors julgäst.

AR efter år hade bref med vänliga hälsningar och varma förtroenden gått öfver hafvet. År efter år hade porträtt af en täck liten flickunge sändts hem till gamla Sverige.

Det var bilderna af lilla Florens, son-dottern, som var född långt, långt borta i "det vilda Amerika", der Mississippi rullar fram sina brusande böljor.

På baksidan af dessa porträtt hade det alltid stått skrifvet:

"Till farmor från lilla Florens."

När det första kom och visade bilden af en liten knubbig ettåring, rådde stor glädje i fru Eks hem. Hennes ende son hade i unga år på vinst och förlust — som man brukar säga — rest öfver till Förenta Staterna, och sedan dess hade hon ibland icke hört af honom på långliga tider. I likhet med de fleste, som gifva sig ut i världsvimlet på det der sättet, hade han haft svåra strider att utkämpa. Ett par gånger hade han lidit skeppsbrott på tidens ocean och fått sina illusioner krossade bland bränningarne. Men så hade han åter kommit på det torra, tack vare sin utmärkta lifräddningsboj, tillverkad hos firman "*Let her go, Gal-*

lagher", och snart hade hans farkost blifvit stark nog att trotsa hvilka stormar som hälst.

Så styrde han omsider in i äktenskapets lugna hamn. En ny passagerare infann sig. Det var lilla Florens.

Och efter den betan såg det ut såsom om tillgifvenhetsbandet mellan sonen i fjärran och modern i hemmet blifvit fastare. Brefven gingo mera regelbundet fram och åter, och det ena porträttet följde efter det andra.

När det första kom, hade farmor ännu icke ett enda grått hår. Sedan den dagen hade likväl många år förgått och många vintrars snö fallit. Men bilderna af lilla Florens visade sig från tid till tid allt mera vårfriska.

Det är nu en gång så besynnerligt stäldt, att när det är frost och snö på ena sidan af vår jord, svälla knopparne ut till blommor på den andra.

Nu gick gamla gråhåriga farmorsgumman en vacker morgon frisk och fryntlig och pysslade i sitt hem, då det åter knackade på dörren — sådana der välbekanta knackningar, som endast brefbärare kunna åstadkomma — frimurareknackningar di kallar't.

Ett bref frankeradt med amerikanska frimärken emottogs, glasögonen påsattes med af ifver darrande händer, och det kärkomna brevet blef varsamt uppklippt med den finaste brodersaxen.

Ett porträtt af en 18-årig ungmö medföljde. Det var den 18:de upplagan af lilla Florens. Men nu stod det ej mer som förr:

"Till farmor från lilla Florens", utan "Till lilla farmor från Florens", och det kunde ju vara lika bra det.

Sedan fru Ek tagit del af nyheterna, slog hon händerna samman af glädje; ögonen tårades bakom brillorna, och hon ropade:

— Amy, Amy — Florens kommer hit! O, att jag då en gång skulle få se henne och sluta henne till mitt hjärta!

Amy var lilla farmors dotter och Florens' faster. Hon var hemma hos farmor och kom nu sättande med full fart ut från ett af de inre rummen, der hon nyss slutat spela en af Kuhlaus sonater.

— Nej, hvad säger mamma? O, så roligt. När kommer hon — när?

— Vi kunna vänta henne till jul. Hon gör sällskap med en amerikansk familj öfver Havre och Paris. Sedan kommer hon direkt hit.

— Ja, tänk, tänk, mamma! Hon, som aldrig varit i Sverige. Hur i all världen skola vi bära oss åt, om hon inte kan tala svenska?

— Vi få väl se, vi få väl se, kära du. Men laga nu att vi få oss en kaffetår, och det i flygande rappet! Jag känner mig såsom om jag vore född på nytt, kära Amy lilla.

Och kaffet dracks, och grannarne infunno sig, och inom kort visste hela den lilla staden om att amerikan-skan skulle komma på besök.

Och så tänkte man så mycket i farmors hem på den långväga gästen. Och så började man ordna och ställa och styra i ordning för den väntade. Och fru Ek läste brevet väl hundra gånger och såg på det nya porträttet väl tusende.

— Ja, Gud välsigne den lilla stumpan och låte hennes långa resa gå lyckligt! Vet du, kära Amy, mitt gamla hjärta kännes vid tanken på henne dubbelt så varmt som förr!

För de gamle äro barnbarnen ofta kärare än barnen. Ytterligheterna söka hvarandra. Sipporna blicka stundom fram ur drifvornas sköte.

Julen nalkades med sina klappar, sina ljus och sin julotta. Gamla farmor hade, så att säga, suttit der "i väntande dagar".

Men nu var det julafton.

På perrongen till den lilla järnvägsstationen stodo farmor och faster och prostinnan Löfvander och fröken Eulalia Peterson.

Ett brusande hördes i fjärran. Det blef allt starkare, och ett tu tre svängde tåget in på plattformen. En ung, högväxt dam hoppade ur en kupee. Hon var klädd i en nätt resdräkt och såg spanande omkring sig med stora blå ögon. Vacker var hon egentligen icke. Anletsdragen voro en smula oregelbundna; men hon hade dock någonting af det der "sergelska" hos sig, hvilket gjorde att herrarne vid hennes åsyn icke måkade fortsätta sin stråt, utan stannade på fläcken och gjorde "les honneurs" uti andanom.

Plötsligt hade hon funnit hvad hon sökte. Med ett raskt språng låg hon i fru Eks famn och ropade på renaste svenska med en röst så klar som trastens i nordanskog:

— Lilla farmor, tror du inte jag känner igen dig, fast du är klädd i kapprock? Jo, jo men! Här har du din Florens, din egen lilla sondotter!

Och händer trycktes och läppar kysstes, och varma tårar glindrade i vintersolens sken. Och frågor haglade med svar på svar, och man hade riktigt svårt att komma ut ur väntsalen till det nedanförr trappan bidanda ekipaget.

Hur förändradt syntes icke inom kort allt i fru Eks lilla våning! Till och med blommorna i fönstervrån tycktes dofta friskare och stråla i klarare färgnyanser, ty fastän midt i vintern var det dock som om en glimt af sol och vår med Florens' ankomst spridd sig i det lilla hemmet.

Julgranen stod ännu kvar i ett hörn, precis som i Florens' föräldrahem, fast pinien var en annan och behängd med äpplen i stället för med oranger och drufvor, och grenljusen strålade i Florens' tycke lika gladt och klart, som det elektriska i hemmet, fastän de fått influensa och måste snytas hvar $\frac{1}{2}$ timme med en liten ljus-sax, hvilken såg ut som en i luften sväfvande trapez-konstnärinna med ryggen uppåt.

Eftermiddagen tillbragtes på angenämaste sätt, och kvällen blef sen.

— Nu skall faster gå med mig ut en liten stund, sade Florens, sedan lutfisken börjat skälfva i kastrullen och gröten börjat puttra i grytan.

— Hvad i Herrans namn nu då, kära barn, inte går det an att två fruntimmer gå ut ensamma så här dags på kvällen. Hvad skall Florens göra ute?

— Jo, ser du farmorsgumman, nu får du inte opponera dig. Det är en sed hos oss "västerns vildar", att vi, innan vi äta på julaftonen, besöka de fattiga grannar vi känna och gifva dem litet penningar till bröd och ljus. När jag reste hemifrån gaf mig far 500 kronor i svenskt mynt till detta ändamål. Se här, skall du få se: tia vid tia — en helande bundt! Faster vet bäst, hvilka som äro behöfvande. På med kappan nu — vi äro snart hemma igen!

Och så bar det af från den ena kåken till den andra. Och faster kände till så många. Der bodde den och der den, och här bodde en familj och här en annan. Det knarrade i snön vid de lätta stegen; dörrar öppnades, och — tack, kära hjärtandes, tack, tack! Gud välsigne! — —

Julkvällens ängel hade ej glömt de arma, och snart tändes strålande ljus och glädje, der nyss blott mörker och missmod rådt.

— Nu ha vi bara en familj till att besöka; det är Fredbergs. De gamla ha länge varit sjuka, och deras son Ernst har länge underhållit familjen, föräldrar och två systrar, med sitt arbete. Stackars gosse — han gick i sjunde klassen och satt först bland allesammans. Men så fattades det medel till hans underhåll, och så sjuknade föräldrarne, och så kom ena dottern, hvars man dött, hem med sina små barn, och så gick Ernst från skolan, lämnande alla förhoppningar åt sitt öde. Sedan dess har han arbetat såsom "en vanlig simpel karl". Han går förbi derhemma hvarje dag, klädd i sin arbetsblus, och jag har många gånger sett honom stå högt uppe på byggnadsställningar i kölden med en tegelsten i ena handen och en murslef i den andra. Är det inte förfärligt, Florens lilla?

— Förfärligt är det just inte; men det är vackert. Arbetet hedrar sin man, det må nu vara af hvad slag som hälst. Och unge Fredberg måste vara en präktig karl, som inte skyr några uppoffringar för de sinas skull.

Man knackade straxt derefter på dörren till Fredbergs lilla koja. Det var kusligt och dystert derinne. Modern låg ännu sjuk, och vid hennes säng satt Ernst och läste högt ur psalmboken:

“Din sol går bort, men du blir när,
O, Gud — du alltid hos oss är;
I mörkret ser du oss ännu,
Och när vi sofva vakar du!

Allt hvilar under Herrens hand,
Som hägnar både stad och land
Och till de goda barnens ro
Hans goda änglar hos dem bo!”

Ernst var en storgväxt 20-åring med ett vackert, redbart ansikte. Vid de båda damernas inträde reste han sig och bad dem taga plats.

— Vi komma med en liten julklapp, sade faster Amy — en gåfva från Amerika, och vi hoppas, att herr Fredberg inte vägrar att taga emot henne!

Med dessa ord lade hon det lilla paketet på bordet.

— Jag kan ej nog tacka för eder välvilja, sade Ernst, men — huru skola vi väl kunna mottaga en sådan gåfva? Nej—tag den tillbaka! Jag är ung och stark och kan arbeta för de mina.

— Herr Fredberg, sade då Florens, det är icke från oss gåfvan kommer, utan från mina föräldrar i Amerika. Och om ni inte tar emot den, så — se här! — Hon gjorde en tydlig åtbörd att kasta in sedlarne i elden. Men — tillade hon och hejdade sig — tag den, icke för er egen skull, utan för att göra julhelgen en smula ljusare och gladare för edra gamla föräldrar.

— Kära fröken — hvarför?

— Se på den stackars gossen, se hur han hänger läpp! — Lofva mig nu att använda den här obetyd-

ligheten till nytta för er far och mor! Och se der! Hvems äro de små barnen?

— Det är min systers barn.

— Ja, skall ni väl vägra att mottaga min faders skänk, när här finnas små barn, som ni kan glädja? Köp hem några små julklappar! Se här, *my dear boy*, tag nu emot det här för *min* skull — eller jag kastar det på elden!

— Ja, för er skull, säger ni. Men huru skall jag väl kunna tacka er, kära fröken, för er godhet?

— Det blir nog bra det, herr Drilleen. Men kom nu, faster Amy. *Good bye* och en fridfull jul!

Klockan var tämligen mycket, när man återvände hem, och farmor hade väntat länge. Dock — man var nöjd och lycklig, lyckligare än vanligt den kvällen.

Nu följde för den lilla amerikanskan en tid så angenäm som den endast kan vara i gamla Sverige, der gästfriheten bygger och bor vid snart sagdt hvarje härd. Den ena bekantskapen knöts efter den andra. Der funnos flera unga damer i Skrällköping, som hade "gått igenom" pensioner i hufvudstaden och "kunde engelska." Det kunde naturligtvis lilla Florens också; men hon förstod inte dem och de förstodo inte henne. Med lektorn i lefvande språk doktor Pedagogius, som tillbragt 3 dagar i London, talade hon också engelska. Och de kunde något så när begripa hvarandra, fast han sade "nössing" i stället för *nothing* och "ät åhl" i stället för *at all*.

Man roade sig för öfrigt på alla upptänkliga sätt. På sjön låg isen så spegelklar, och der var lif och lust och galanteri om eftermiddagarne. En ska' veta: både härads höfding von Lagen, löjtnant Silfversvans, grosshandlar Skörting, redaktör Schreiner och postkontrollören Rekander svängde deromkring på sina lurfviga ben bland rosiga skönheters blänkyrar.

Tjugondag Knut var man på stor bjudning hos patron Fyrväpling, der man efter gammal, häfdvunnen sed skulle "dansa julen ut". Då tog sig lilla Florens

i all sin oskuld det orådet före, att emellan de sirliga francaiserna afdansa en äkta amerikansk "gig" för de närvarande. Men detta skulle hon "latt blitt", ty någonting så frivolt hade man aldrig kunnat tänka sig i Skrällköping. Det var visserligen en både vacker och liflig dans; men den föll inte de "pryda" damerna på läppen. Min Gud, att exponera sig så!

— Kunnen I inte dansa "gig" här i Skrällköping? sporde Florens den djupt rodnande fröken Eulalia Peterson efter "förevisningens" slut.

— Tjävaste Florens, vi ävo inga amevikanskov; våva vanov ävo meva civilisevade!

Och den lika feta som välvisa prostinnan Löfvander bifogade:—Det är en "vandal"! Ett sådant der uppförande i herrars närvaro, kära barn, är, minst sagdt, oanständigt. Ingen man vill ha en så vild och obetänksam flicka. *Mene tekel ufarsin*, såsom salig Löfvander alltid brukade säga på hebreiska. Tag varning af den satsen, kära barn; vet du hvad den betyder?

— Mina tegel äro de bästa, min snälla tant.

— Nej, det betyder: man har vägt dig på en skål och funnit dig alltför lätt. Flickor, som äro så der lätta på foten, passa ej för vårt anständiga och moraliska samhälle.

— Ja, tjävaste Florens, vi ävo inga amevikanev; våva vanov ävo meva civilisevade!

Man skulle vara frestad tro det Florens efter en så sträng tillrättavisning skulle bli mera "seriös". Men det blef hon ej. Hon fäste sig icke vid småsaker, utan dansade "gig" om dagarne så att golfvat suckade i farmors sal.

En förmiddag hade man sett en stor täcksläde färdas genom staden. Någon hade observerat Florens ansikte inom rutan, och såsom en löpeld spred sig denna märkliga nyhet från hus till hus.

— Hvem åker hon med?

— Ja; vet *jag*? Hon åker väl med sin farmor och faster.

— Nej, dem såg jag nyss i Kryddelins bod. Jag pumpade dem fint, må ni tro — men de visste om intet.

— Ska' få si, att det här är häradshöfdingen, som gör sig grön midt i vintern. Han har länge slagit sina krokare för den der bångstyriga oskulden. Får hon honom, så kommer hon åtminstone in i en adelig ätt. Usch, jag tål då inte det vilda stycket, som aldrig frågar efter hvad som är passande.

— Men, tänk om det vore löjtnanten!

— Ah, pytt! Han lär ju redan vara förlofvad med fröken von Schank.

— Med Sigvid! Nej, mina vännev, han äv inte. Det äv inte sant, det *kan* ej vava så! Han äv ingen bedvagave!

— Kära Eulalia, ingen vet hvar haren har sin gång.

— Hava mig hit och hava mig dit. Evik, Evik, o min Evik! Evik skulle vava en bedvagave! Oh!

— Ah! Lita aldrig på karlarne!

— Du sade't, Mina lilla — du sade't!

Och det var ett helt kjortelregemente, som låg på lur och spanade för att få se hvad det var för en Don Guano lilla "missen" var ute och åkte med. Lösningen på gatan lät dock vänta på sig ganska länge. Först fram på kvällen kom ekipaget tillbaka, och då hade alla väninnorna, som vankat omkring på gatorna eller spanat i fönstren, fått nagelspräcken eller kylt nästippen mot de kalla rutorna.

Ur den väldiga täcksläden hoppade Florens och plockade fram den ena lilla tultingen efter den andra. Det var fattigmans barn, som varit ute och åkt — sådana, som aldrig annars åka i täcksläde.

— Usch, det impertinenta stycket, som vill åka i samma släde som de der osnotliga och trasiga ungarne! Det är inte nog med att hon hvarje dag ett par timmar flyger fram på hästryggen som en cirkusdam; nu kuskar hon också för packets ungar. I dag skulle hon, kantänka, sjäpa sig på ett nytt sätt!

— Ja, amevikanska vanov ävo olika våva vanov, tjävaste Hilduv. Vi ävo meva civilicevade.

Tiden flög emellertid som på vingar bort. Florens hade nästan hvarje dag besökt familjen Fredberg och sina skyddslingar der. Om aftnarne hade hon ofta samspråkat långa stunder med den allvarlige Ernst och uppmuntrat honom vid hans mödor och försaker-ser. Bjudningarne hos stadens "honoratiores" voro nu afslutade. Säsongen var tilländalupen, och dagarne började märkbart förlängas mot vårkvisten. Till följd af "vildfogelns" djärfva framfart hade det ofta varit oro i lägret. Men—det skulle väl bli värre än.

Man visste reda på allting i Skrällköping; ja, man hade till och med klart för sig, att både löjtnanten och häradshöfdingen friat till Florens och — fått korgen. Farmor, som dock tyckte, att anbuden voro goda, hade tagit illa vid sig och menat, att Florens likafullt borde betänka sig och rådfråga sina föräldrar. En löjtnant är ju i alla fall en löjtnant, och en häradshöfding en — häradshöfding. Förmögna voro de dessutom båda, och rang hade de också — rang, kära hjärtandes — rang!

— Nej, söta lilla farmor, hade Florens svarat vid denna rang-ha-rang, jag tycker hvarken om löjtnanten eller häradshöfdingen, och deras s. k. rang frågar jag inte mera efter än så. Förmögen är jag själf, ty när jag föddes erhöill jag i faddergåfva tvänne tomter i Minneapolis. På 18 år ha de stigit betydligt i värde, och nu resa sig tvänne präktiga stenhus derå. Och ser du, farmorsgumman, adelskap har jag inte alls någon åstundan efter. En friboren amerikanska är lika god som någon skrapadelsfröken här hemma. Mina föräldrar behöfver jag ej taga till råds angående mina hjärteangelägenheter, ty den jag älskar, den taga de gärna emot som måg. Och nu, lilla farmor, skall jag gå bort i ett besynnerligt ärende. Ser du hur fin jag gjort mig? Kan du gissa hvart jag skall gå?

— Nej, Florens, det kan jag ej. Men du går hvart du vill; jag vet ju att du alltid går på den rätta vägen.

— Jo, ser du, nu skall jag gå och fria. Två ha friat till mig sedan jag kom hit. Nu, den tredje gången, skall jag fria själf. Tror du att jag får korgen?

Lätt som hinden och utan att vänta på svar, sväfvade hon ut genom dörren, och gamla farmor satt der undrande och spörjande. Var det allvar eller var det skämt? Var flickungen alldeles tokig, som kunde bära sig så åt?

Dagen derpå råde stor uppståndelse i Skrällköping. I tidningarne hade man fått läsa en annons af följande lydelse:

Förlofvade:

Ernst Fredberg

och

Florens Ek.

— Gud sig förbarme, ett sådant intrigant stycke! Hon har gifvit både löjtnanten och häradshöfdingen korgen samt förlofvat sig med den der trashanken Ernst Fredberg, som knappt har kläderna på kroppen. En vanlig simpel arbetskarl!

— Ja, tjävaste Elviva, det *äv* en mesallians. Väva vanov ävo, tack vave Hevvan, meva civilisevade.

Så kom våren. Sipporna tittade fram mellan ängens tufvor, och lärkan slog i skyn sin friska drill. Insjöns gröna vågor glittrade i solbaddet, och bäcken gjorde ystra slingerbultar mellan stenar och snår.

Genom Skrällköpings östra tull färdades en väldig jaktvagn ut i de grönsaftiga nejderna. I vagnen syntes farmor och hennes son och sonhustru, herr och fru Ek från Amerika, hvilka på dotterns begäran kommit hem, samt faster och de unga tu, Ernst Fredberg och Florens Ek. Man var på väg att bese den präktiga landtägendom, som Florens fått i hemgift af sin far, och der den "simple arbetaren" Ernst Fredberg nu skulle bli herre på täppan. Granfors var sina modiga

8 hela hemman, och dess *corps de logis* såg ut såsom ett slott. Ett präktigt tegelbruk, som skulle bli det största i provinsen, var man nu sysselsatt med att anlägga på ägendomen.

— Ser du det, Ernst, — sade den friskhyade fäst-mön i det hon lade sin lilla hand i den utkorade vän-nens, — ser du, att min öfversättning af salig prosten Löfvanders *Mene tekel ufarsin* icke var så alldeles oäf-ven. Mina tegel äro nog de bästa ändå — eller hur?

— Ja, min älskling — men ditt hjärta och din ka-raktär öfvergå dock alla tegel och all rikedom på jor-den. Du har gjort mig till den lyckligaste människa under solen.

— Och jag själf är icke mindre lycklig.

*I have given my life to thee,
And every day and hour is thine!*

Och nu lämna vi de sälla och förnöjda människorna åt sig själfva, i den fasta öfvertygelsen, att vi snart få vara med på ett hejdundrande bröllop, hvilket kommer att stå i dagarne tre och der farmors julgäst är bruden.

Den medgörlige onkeln.

DET var blott några få dagar sedan Robert Hall anlände till den lilla stationen Longfield, dit han fått transport från Minneapolis.

Nog var det ett betydligt ombyte detta, att komma från en stor, liflig stad till den der lilla hålan, och lyn-nets barometer hade ända sedan flyttningen visat på mulet för den jovialiske telegrafassistenten, som var van vid att lefva med ute i stora världen!

“Ensam som hedens ljung” satt han nu der inne på telegrafbyrån och gäspade. Hvad skulle han taga sig

till? Ingen kände han; ingen af de gamla vännerna, som lofvat hälsa på honom, hade ännu hörts af, och icke kom det något telegram heller, så att han kunde få något att beställa.

Men tyst — ohoj! Til-itt — til-itt — ti ti titt — ta ta — titt-an-titt-an — kolikvint kolikvint — —

Jo jo så! Der kom verkligen ett telegram! Och som en blixtnöje var Robert Hall framme vid apparaten.

Telegrammet, kortfattadt såsom alla dylika och afsändt från Itaca, N. Y., lydde sålunda:

R. Hall, Longfield, Minn.

*Få vi gifta oss 12 febr. Annues födelsedag. Tillstånd
vår lycka. Svar genast.*

Annie Skog, Vicke Berg.

— Hvad i all världen vill det här säga, tänkte Robert och ref sig fundersamt i de ljusa, knollriga lockarne, en Adonis värda — jag känner ingen Annie och ingen Vicke i Itaca, N. Y. — Men — tänk — om det skulle vara någon Annie af mina gamla — flammor! Jo, jo, det sker mycket oförtänkt här i världen! Om det skulle vara på det viset, så har då redan min kärlek fördunstat, och när hon nu är hogad att gifta sig med sin Vicke, så för allt i världen gärna för mig! För resten, när hon spörjer mig, så måste det väl vara något — hm! Men — hvilka de unga tu än äro, så fins ju intet skäl för, att jag skulle motsätta mig deras lycka. Tro de det, så känna de inte Robert Hall rätt. — Svaret skola de genast få.

Och så satte sig Robert ned att trycka och trycka på grillhannen med sina korta, tjocka, elastiska fingrar: ti ti — ti ti ti — titt ut titt ut — pipen pipen — Vicke vi — vi vi Vick — ta ta — ta ta — etc.

Se så der ja:

“Annie Skog, Vicke Berg, Itaca, N. Y.

Emottagen min tillåtelse, mina varmaste lyckönskningar och min faderliga välsignelse!

R. Hall.”

Sedan det lilla telegrammet var afsändt, kände sig vännen Robert såsom en ny människa. Nu skall jag beställa mig en toddy från restauranten, ty nu har jag antagligen skapat tvänne personers lycka! Men hvem — hvem kan den der Annie vara ändå? Hvem och — hvar skulle jag — — ? Dock — minnet kan svika ibland. Lika godt — man måste vara mänsklig, och — deras skål bör drickas!

* * *

Ungefär 14 dagar derefter satt Robert Hall åter der inne på byrån och hade tråkigt. Hans enda nöje var att läsa Friskyttan, och den hade han nu läst om och om igen, beundrande dess växlande och intressanta innehåll. Nu lade han ifrån sig tidningen, reste sig upp, skilde benen ifrån hvarandra så långt sig göra lät, sträckte armarne öfver hufvudet (armar uppåt häf!) samt gaf samtidigt ifrån sig ett vrålände läte snarlikt det som en hund upphäfver då han fastnat med ena bakskanken i en grind. Derpå började han med händerna på ryggen vandra fram och åter under det han med en hotfull rullbas snarlik Conrad Behrenz' föredrog följande härliga sång:

"Bröder, hörden i signalen?
Ljuft dess eko klang i dalen
Muntert vi till jakten gå,
Vi rika byten få, halloh!
Och glädt vi sjunga så:
Halloh, halloh, halloh!"

— Men hvad är det för ett sabla "halloh" här utanför? Kanske ändtligen ett afbrott i det hvardagliga.

Robert Hall ilade fram till fönstret. Der utanför hade ett elegant ekipage stannat, och en liten halt gubbe inhöljd i en väldig tulubb struttade småsvärjande fram mot telegrafbyggningen. Nu var han vid dörren och knackade:

— Öppna här, edra bänglar!

Robert öppnade artigt, och den lille gubben inträdde flåsand och med stor möda.

— Ka tjänare, ka tjänare! Hvad kan jag göra för er?
— Ka — ka — kan göra? Häh? Hva tu — tu —
tusan kan herrn göra för mig, häh?

— Nej visst, nej visst — förlåt!

Nu öppnade främlingen sitt pelsuppslag, och ett litet ilsket ansikte med stora runda skarpa ögon liknande Fredrik den stores, stirrade genomträngande på den nye telegrafassistenten.

— Här har kommit ett telegram till mig, som jag aldrig fått. Det var från Itaca, N Y., undertecknad Annie Skog. Har inte ett sådant telegram anländt till mig, hvasa?

— Nej, men till *mig*!

— Till *mig* var det!

— Nej, det var till *mig*!

— Till *mig* var det!

— Till *mig* var det, säger jag!

— Men jag säger, att det var till *mig*. Det var till Hall.

— Ja Hall, det är jag det!

— Nej Hall, det är just jag det!

— R. Hall?

— Ja R. Hall! Herrn är visst galen! Känner herrn inte mig: Roy Hall Esq., Royston Hall här strax bredvid stationen?

— Mitt namn är Robert Hall, telegrafassistent till er tjänst, nyss hitkommen från Minneapolis.

— Och herrn besvarade telegrammet?

— Visst, visst! Hvarför skulle jag vägra två unga älskande att gifta sig?

— Nå, nu är det väl på världens yttersta tid. Har man hört på maken? Herrn har gifvit *min* myndling, Annie Skog, tillåtelse att gifta sig med den ohängde Vicke Berg, som jag inte tål. Hur kan herrn stå till svars för det?

— Well—jag handlade *in bona fide*, som det heter.

— Fida mej hit och fida mej dit! Herrn är ett våp!
Och den lille squiren nedsjönk pustande på en stol.

— Äro de gifta nu då?

— Ja visst äro de gifta! Och nu äro de hemkomna till mig för att få min välsignelse, herre, *min* välsignelse.

— Behöfs ej, mr Roy Hall; den har *jag*, Robert Hall, redan gifvit dem pr telegraf! Och nu är det som det är.

— Ja, så är det! Det var en fördömd historia! Men när herrn redan spelat onkel på telegraf, får väl herrn också spela onkel på Royston Hall. Gör sig i ordning och följ med, så att han får göra bekantskap med sina skyddslingar. För min del är jag utledsen på alltsammans.

Den, som icke hade tråkigt den kvällen, utan i stället fick sola sig i tacksamma ögons strålgglans, var Robert Hall. Småningom tinade också den gamle onkelns hjärta upp, och de båda onklarne dunka nu ofta bräde med hvarandra

Botad.

HENNES hjärta var genomträngdt af den allra nyaste tidens ideer. Då hon bodde i den lilla staden St. Lurifax hade hon varit "det högsta hönset i korgen". I den kristliga syföreningen, der man under bön och åkallan sydde kalsonger åt Kongos oskyldiga negerflickor, var hon no. 1; och under alla "Gospel-meetings" tronade hon på första bänken. Utan "syster Carlson", som vittnade så ifrigt om sina synder och öfverträdelser, hade ett läsaremöte i den staden varit så godt som ogörligt. Hennes man var en hederlig, beskedlig och arbetsam karl, som fullständigt lät kujonera sig af sin magra, hvassnästa hustru. Tidigt om morgnarne gnisslade han i väg till sitt arbe-

te med matsäckskrukan i sin hand. Man skulle här kunna säga, att "den ena krukan bar den andra", utan att komma synnerligt långt från sanningen. Sent på kvällarne kom han hem, hungrig och uttröttad. Hustrun var då merändels borta på något andligt möte, och mannen måste efter bästa förmåga förse sig med litet torrskaffning för att inte alldeles svälta ihjäl. Derför var också han mager och svag. Men han bar sitt kors med tålmod, ehuru största delen af hvad han i sitt anletes svett förtjänade och öfverlämnade till hustrun, hamnade i kolportörers och prästers fickor. Prästsäcken är nämligen, enligt traditionen, bottenlös, och än tigges det till en kyrka, än till en piporgel, än till en förtappad själs frälsning o. s. v., o. s. v., *in infinitum*.

Till sina prisvärdaste gärningar räknade mrs Carlson, att hon en gång i spetsen för en hord fanatiska kvinnor belägrade det enda utskänkningsstället i St. Lurifax, dervid sönderkrossande krögarens alla whis-kyfat och bierkaggar.

En sådan förgripelse på annans ägendom skulle i hvarje civiliseradt land beläggas med det strängaste straff. Men här i Amerika tillåtas kvinnorna ännu så länge att ställa till hvad ofog som helst. Till och med mörderskor bli nästan utan undantag frikända, bara derför att de äro kvinnor.

En annan gång, då några gubbar vid en tillställning ville släcka sin törst med ett glas bier, kom hon fram-lande som en hvirfvelvind och rakade ned alla redan kredensade bägare från bordet.

Den stackars Carlson, som gärna tog sig en måttlig piliknark, måste göra detta i smyg. Han fick nästan aldrig ett ordentligt mål husmanskost i sitt hem, mycket mindre då någon "supanmat". Och hvad äkten-skapet mellan makarne Carlson angår, så hade det — i likhet med så många andra i detta land — tillkommit på det sättet, att den kvinliga parten stämt den manli-ga inför rätta, under påstående att han lofvat henne

äktenskap, och när han icke hade pengar nog att lösköpa sig, måste han träda i brudstol. Så hade det hampat sig för Carlson, och "så går det till i krig"!

Omsider hade man flyttat från St. Lurifax till en väldig stad, som genomflytes af Mississippifloden. Familjen hade ökats med en liten gosse, nu redan 3-årig. Men det gamla lifvet fortfor. Den lille var alltid smutsig och trasig, och när modern var borta på konventiklarne instängdes lille Per i hemmet och fick sköta sig själf så godt han kunde.

Grannarne hörde ofta den lilles jämmer och klagan från det väl tillbommade trärucklet, och de, som gingo förbi, sågo nästan dagen i ända ett litet smutsigt, blekt och bedröfvadt barnaansikte pressadt mot rutan.

Till och med de oskäligen djuren vårda med ömhet sina små; men människomödrarne göra det icke alltid. Och den, som vanvårdar och försummar de värlösa, är sämre än ett oskäligt djur. Han—eller hon—är en djäfvul i människoskepnad.

En dag i början af oktober syntes det lilla utmärglade ansiktet åter pressadt mot rutan. Tårarne plöjde stora fåror utefter de smutsiga kinderna, ty lille Per längtade ut. Han hade sett andra, välklädda och mätade barn leka derutanför i de gula löfhögarna. Men själf var han en liten öfvergifven fånge. Modern hade för ett par timmar sedan begifvit sig till ett möte, der den store kolportören, förre skraddaremästaren, numera "pastorn" Polykarpus Johansen medels härresande beskrifningar öfver Jesu sår och hälvetets eviga eld framlockade vidriga jämmertjut från den mest af kvinnor bestående, halffåniga församlingen.

Nedanför första bänken låg mrs Carlson, vridande sina magra händer och vittnande:

— Jag är frälst, jag är frälst. Förr var jag en obotlig synderska, men den söte Jesus kom till mig och jag fick känna på hans sår. 5 "daler" offrar jag åt denna församling, och jag hoppas, att hvar och en af de här närvarande icke må vägra att gifva en skärf

för sin själs frälsning. Amen, amen, halleluja-luja, luja!

Men i hemmet grät lille Per, som vanligt ensam och öfvergifven. Han pressade sitt ansikte mot rutan, så att det såg alldeles platt ut, och jollrade äfven han sitt "luja, luja, luja", hvilket ingen kunde förstå, men som väl dock hade sin andemening. Säkerligen var det i dag en klagan till följd af hunger, ty de torra brödbitar modern lämnat honom voro redan förtärda, och barnamagen liknar stöfvelkragen i det hänseendet, att den rymmer ganska mycket.

O, hvad det var vackert derute i den blåa höstluftten och bland de gula löfhögarna! Och der nere flöt ju floden raskt framåt med sina djupblåa vågor.

Lille Per stultade bort från fönstret. Hans hjärta bäfvade af förtjusning vid tanken på all härligheten derute.

— Luja-luja!

Han hade så många gånger blifvit misshandlad och fått stryk så att den lilla kroppen varit både gul och blå, då han gjort något försök att komma ut.

På väggen hängde den skinnrem, hvarmed modern plägade slå honom. Han såg på remmen, och en skymt af rädsla skuggade den vackra blicken i de blå ögonen. Men så såg han ut, och hjärtat fylles åter af längtan. Stryk fick han ju alltid ändå, hur han bar sig åt. Mor hade ju sagt, att hon skulle piska synden ur honom.

— Synden! Hvad var det?

Och så tultade han fram till frontdörren och pillade på låset med de små, smutsiga fingrarna. Men det låset var oemotståndligt. Det trotsade alla hans försök.

Så gick han till baddörren. Den var lika obeveklig.

Och ett par minuter senare, efter flera fruktlösa försök, låg den lilla näsan tillplattad mot köksfönstret. Aftonsolen glänste mot tårarna, så att de liknade guld-droppar.

Men se — när han som hårdast pressade sig mot rutan, gaf hon efter. Det var bara en liten glugg i köket, och haken till rutan var ej påknäppt. Fönstret gick upp. Det var endast ett par fot till marken — och lille Per kraflade sig ut, glömsk af allt, glömsk af synden, glömsk af skinnremmen.

De gula löfven voro präktiga bäddar att tumla i. Det susade så vackert i trädtopparne. Och der nere glittrade floden i blått och guld. Der kunde man fånga fisk, hade pappa sagt.

* * *

Det andliga uppbyggelsemötet var till ända. Många hade blifvit frälste, men ej alla. Många äro nämligen kallade, men få äro utvalde. Bland de senare var likväl mrs Carlson en, och det var med den hos fanatici och galningar så vanliga högfärden i sitt hjärta hon majestätiskt vandrade hemåt. Hon kände sig själf renare och bättre än alla andra. Den sista 5-dollar, som fanns i huset, var visserligen offrad åt pastor Johansen, åt hvilken hon gärna skulle hafva offrat allt, till och med sin s. k. dygd, om det knepe, och äfven den skulle herr pastorn nog inte draga i betänkande att begära, när han, såsom han med en finurlig blinkning lofvat, nästa dag kom att besöka den omvända — bara för frälsningens skull, naturligtvis. Det skulle se'n gå med saligheten, som om det vore smordt.

När jag super, är det rätt, säga fyllhundarne. Allt hvad jag gör för kyrkan och min frälsning, är rätt, säga de, som icke akta för rof, att offentligen kalla sig "Guds barn".

Utstyrd i modern dräkt och påfogelsstjärt i hatten, vandrade mrs Carlson strandvägen hemåt. Solen hade börjat dala, och dess mörkröda klot doldes till hälften bakom de höga husen. Lunden glänste i växlande färger, bland hvilka dock rödt och gult voro de förhärskande, och floden framhvirflade sitt mörkblå svall mellan de höga stränderna.

Mrs Carlson var nu strax hemma. Modershjärtat förnekar sig sällan fullkomligt, om det än för en tid är aldrig så förvilladt, och i den hemvändandes hjärteöken spordes en ropandes röst:

— Per måtte väl aldrig ha slagit ned från fönstret och skadat sig eller kommit öfver rättgiftet, som jag har i skåpet? Åhnej, det är ingen fara! Jesus har lofvat mig att se efter honom.

Nu krökte vägen, och hon varseblef det lilla hemmet, hvars fönsterrutor lyste som eld i kvällsskimret.

Nu var hon framme. Men det lilla förgråtna ansiktet pressade sig ej i kväll som vanligt mot rutan. Förfärad rusade hon in och genomsökte hela byggningen, men lille Per fanns ej der. Fogeln var utflugen. Skinnremmen hängde dock fortfarande kvar på sin plats. Ofrivilligt gjorde hon en rörelse liksom för att gripa tag i densamma. Men hon lät handen falla och rusade ut, med sinnet uppfyllt af hemska aningar.

Och ned mot floden bar det i flygande fläng. Hon hade varnat en folkmassa der nere.

— Jesus, mitt barn! ropade hon på långt håll.

Folkmassan stod der i en afvaktande spänning.

Långt ute å floden, der strömmen var som starkast, syntes ett ruggigt hufvud. Stundom var det öfver vattnet, stundom under.

Nu dök det ned. Folkmassans spänning ökades.

— Det är förbi, ropade man; både han och barnet äro förlorade!

Mrs Carlson låg på knä bland kisselstenarne och vred sina händer i förtviflan.

— Hurrah, hurrah, ljöd det ur hopen, se der äro de igen, båda två!

Och den behjärtade räddaren med det ruggiga hufvudet var uppkommen till vattenytan med lille Per på sin arm. Det hade varit ett svårt beting att dyka ned efter gossen, ty floden var på den platsen både djup och strid. Allt närmare kom han till stranden med sin

börda. Någon båt hade ej funnits i närheten, och den modige mannen var därför helt och hållet beroende af sin egen kraft.

Så plumsade han i land under folkets jubel.

Hvem är han? sporde några af de närvarande. Jo, han var nog känd i orten. Han var en stackars af de nyktre och öfverklöke föraktad varelse, en fyllbult, en olycklig människa, som de annars icke ville hälsa på. Men i dag hurrade de alla för Fritz Wolff. Då de andra stått der overksamma, hade han icke en stund tvekat att offra sitt lif för den lille främmande gossens skull.

Med raglande steg klef han upp på land och lade sin bleka börda på gräset. Derpå luffade han af lika tyst som han kommit.

* * *

Det var natt. Makarne Carlson lågo gråtande på knä vid lille Pers bädd, och den unge doktorn, som strax efter olyckshändelsen kommit tillstädes och hela tiden sysslat med gossen, drog nu en suck af lättnad samt hviskade:

— Han kommer sig!

— O, Gud vare tack och lof!

Och snart slog lille Per upp sina blåa ögon. De blickade skyggt omkring sig på den ovanliga omgifningen. Till sist fästes de på modern, hvarvid de fylldes af tårar och den lilla underläppen sköt ut liksom ett förebud till annalkande snyftningar.

— Gråt ej, lille Per, tröstade fadern, vi äro ju alla hos dig!

— Mamma — inte slå — inte slå! stammade den lille.

— Nej, aldrig mer skall mamma slå lille Per; staccars mamma är botad nu!

* * *

Ett år har förflutit sedan de här skildrade händelserna tilldrogo sig. Den som nu går förbi det lilla

trähuset, känner knappast igen sig. Allt ser snyggt och propert ut. Intet blekt och förgråtet litet barnansikte pressas i sorg mot rutan. Der innanför framskymta i stället mellan de hvita gardinerna en mängd väl ansade blommor. Den i hemtreflig hvardagsdräkt klädda kvinna, som sitter på trappan och syr, är mrs Carlson, hvilken ej mer besöker konventiklar och ej vidare slösar bort mannens hårdt förvärfda slantar på det andliga vansinnets allt förtärande offerhård.

Och den lille rödkindade, klarögde och väl klädde pilten, som "bygger hus" af tegelstenar och träklabbar invid trappan, är lille Per.

— Se, der komma pappa och farbror Fritz, ropar han plötsligt, ilande de ankommande till mötes. Med raska steg och gladt ansikte nalkas Carlson de sina. Han ser ut som en annan människa han också, nu sedan hemmet blifvit så annorlunda.

Och så gör äfven Fritz Wolff, hvilken blifvit ordentlig och på Carlsons rekommendation erhållit anställning i samma stora järnvaruaffär, der han själf arbetade.

Fritz tog lille Per på sina armar och lyfte honom högt öfver sitt hufvud. Han hade en gång förr på starka armar lyft honom högt — från döden till lifvet.

— God dag, kära fru, hälsade han frimodigt. Carlson har bjudit mig hem på äggtuting.

— Ja, det var roligt! Ni ska' få stora, varma toddar. Det skall göra er godt i höstkylan, och jag skall själf ta mig en skvätt för sällskaps skull.

Inom ett par minuters förlopp förnams i det trefliga hemmet det egendomliga, oefterhärmliga, bedårande ljud, som uppstår, då tre personer i sitt anletes svett tillröra äggtoddar.

Nämn mig något annat, som klingar thesso likt!

Ett offer för sin uppriktighet.

“DYGDEN belönar sig själf och varder än ytterligare belönad,” säger Skriften. Och enär uppriktighet ju är en dygd, borde den väl ock bli rikligen belönad.

Att så likväl icke alltid är förhållandet, skall visas i dessa efterföljande små pennstreck.

När jag härom dagen, efter att hafva tagit mig en tupplur, begaf mig ut att promenera, mötte jag min gamle vän Johan. Här måste jag, för att icke missleda publiken, godhetsfullt upplysa om, att det icke var numera aflidne konung Johan III, han, som utgaf den s. k. “Röda boken” och blandade rättgift i sin olycklige broder Eriks ärtsoppa, utan helt enkelt min vän Johan Svenson.

— Hvad tycker du om de der “pennstrecken”, som pläga stå i Friskyttan? frågade jag.

— Uj, uj, di ä’ så dåliga, så! svarade Johan — nått opp det sämsta jag läst! Nu hade Johan visserligen genom detta obetänksamma svar kunnat göra sig alldeles olycklig för hela lifvet. Ty hvem känner icke mig? Men jag skonade honom för denna gång och vandrade hemåt, fullt öfvertygad om att han lika fullt hade rätt. Han säger nämligen aldrig annat än hvad han tänker och har mången gång råkat illa ut för denna sin oförbrännerliga uppriktighets skull. Se här i korthet några drag ur denne uschlie Johan Svenson lif.

Johan var liksom så mången annan: vacker när han var liten. Han hade stora blå ögon precis som jag själf och var undersätsig till växten. Hvarje gång något pojkestreck var gjordt i klassen och läraren spände ut gluggarne snarlik en ofantlig kalf, samt sporde: *Who did it?* reste alltid lille Johan på sig och svarade med den väl uppfostrade gossen George Washingtons exempel för sina ögon: “Fadher, aj nävver täll ä laj,

aj didd it hvith maj liddel hatchett!" Derefter fick han naturligtvis alltid stryk och grät bittert ända tills han nästa gång bekände kort igen och fick ännu mera stryk.

Emellertid — Johan skulle ägna sig åt det merkantila ståndet; och han kom till den ändan i bod hos kryddkrafaren Nikodemus. Bergström vid Sillgatan i Vestköping för att taga de första stapplande stegen på lifvets stråt under detta köpmannasnilles ögon.

— Hör du Janne, sade Bergström en morgon, i det han fäste blicken på Johan "såsom han var van" och sköt fram undre läppen, full af snus, ett halft kvarter utöfver den dunkelröda nästippen, af de der kaffebönorna, som jag nu blandar upp med småsten, skall du försöka sälja mycket. De få bli för litet billigare pris, förstår du. På de andra sorterna få vi hålla priset uppe, ty de äro blandade endast med falska bönor af deg, som hustru min och flickorna sitta och klämma ut om kvällarne. Begriper du, din schasker?

— Ja, goa herr patron! En stund derefter började kunderna komma. Herr Bergström sålde först själf stora kvantiteter af kaffe, prisande det såsom det bästa i världen, ingalunda "gammalt sjöskadadt brasilianskt". Men så måste han på förmiddagen gå upp i magistraten, och nu stod Johan der, "ensam som hedens ljung". Kommersen gick dock för brinnande lifvet.

— Är den här kaffesorten bra? sporde omsider fru borgmästarinnan, som för undantags skull själf hade gått ut i sällskap med tidningsredaktörens fru att handla upp en smula till nästa kafferep.

— Vi skola försöka sälja så mycket som möjligt af den sorten, svarade gossen, ty husbonden har blandat upp bönorna med småsten.

— Hvad i all världen säger du? Och de båda damerna gjorde min af att dåna. — Äro de andra sorterna också förfalskade?

— De äro bara uppblandade med degklunsar, som frun och flickorna sitta och klämma ut om kvällarne.

Ett obeskrifligt kakalorum följde på denna sorgliga scen. Herr Bergström blef stämd, och Johan blef helt enkelt hvad man i dagligt tal kallar utsparkad sedan han erhållit ett väldigt kok stryk af röda, silldoftande näfvar. Hans lycka inom köpmannavärlden der på platsen hade för alltid gått i kvaf. Och detta allt för hans uppriktighets skull. Stackars Johan, det gjorde mig mycket ondt om honom.

Intet annat återstod nu än att begifva sig till en annan marknad. I en större stad långt derifrån fanns plats ledig hos en sidenhandlare. Dit styrde nu den uschlie Johan Svenson sina steg. Och han blef antagen "på sitt ärliga ansikte", såsom man brukar säga. Hans principal, grosshandlar Tygonius, var den förnämste affärsmannen i staden, det "högsta hönset i korgen". Han hade bragt sig upp till rikedom samt åtnjöt stort anseende bland alla. Herr Svenson fann sig utmärkt i sin nya omgifning, han trufdes, frödades, blomstrade, och de såg ut såsom om han på alla sätt varit sin principals guldgosse.

Så blef det en dag stor middagsbjudning hos herrskapet Tygonius. Dit kommo både landshöfdingen och landskamreraren och kontraktsprosten och öfverste löjtnanten och kaptenen med sina familjer; kort sagdt: alla både stadens och den kringliggande landsbyggdens *honoratiore*s med de sina; juvelprydda fruar och unga flickor, "röda som rosor och spaka som lam". Der infunno sig ock en hel mängd unge, galante herrar: löjtnanter, häradshöfdingar, landtpatroner, kontorister, o. s. v. Herrskapet Tygonii middagar voro vidt berömda för storartad elegans, vinet flöt i strömmar, och "det bästa" fick vara godt nog.

— Var så god och tag en smärregås, mine damorr och herror! bräkte herr Tygonius, der han stod med pince-nez på näsan och en värds tyngande plikter på sitt ansvar.

Så börjades middagen. Der hördes vidt och bredt en lifvande klang af vinglas och silfverserviser. Man

åt och drack af hjärtans lust. Men herr Svenson var blyg; han var nämligen ej van att röra sig i den fina världen. Så ofta han kunde, gömde han sig bakom dörrarne eller sprang ut med en kaviarsmörgås i handen och satte sig att förtära denna härliga Guds gåfva i den lilla bersåen, som fanns på gården strax utanför kökstrappan. Men när smörgåsbordets ingredienser voro expedierade, måste äfven han taga plats vid det stora hästskobordet. När de unga damerna sågo på honom, sänkte han blygt ögonlocken och tappade bitarne, som han hade "på gaffeln", och när någon välvilligt höjde sitt glas och skålade med honom, spilde han ut den ena vinskvätten efter den andra i sitt kysska ungarlssköte. Patron Klöfverskiöld, som satt bredvid, räckte under ett sådant blygsamt ögonblick en stor karott med rullstek af slaksida åt herr Svenson. Patronen hade, med servietten i sin hand, forslat den brännheta karotten. Men Johan grep naturligtvis tag deri med bara fingrarne.

— Aj phaan!

Så lydde det obetänksamma utrop, som i samma ögonblick högt klingade från Johans läppar och syntes slå de närvarande med en viss förvåning, enär de ej rätt kunde förstå orsaken dertill.

Till sist inkom den allra som deliciösaste blancmanger med röda smultrongarneringar. Alla voro förtjusta. Man åt ett par tre portioner hvar; det var riktigt hvad man kallar "gubbamums" för de äldre, och små röda körsbärsmunnar myste så godt mot det hvita skummet, som försvann derinom i långa banor. Herr Svenson satt på slurken, liksom han alltid sutit här i lifvet, och så kom då den deliciösa blancmangern omsider äfven till honom.

— Var så god, herr Svenson, sade den välvilliga fru Tygonius och drog munnen upp till vänstra örat såsom fruar alltid göra, när de vilja vara aimabla — var så god, en sked blancmanger!

— Nej, jag tackar, svarade herr Svenson och darra-
de i hela sin syndiga kropp.

— Åh, jag ber, återtog den artiga värdinnan med
ett oemotståndligt behag, åh, var så god, för *min*
skull — —

— Nej, jag tackar så mycket — fortfor herr Sven-
son och började svettas och darra med benen också,
så att det skramlade under bordet. Alla gästerna ha-
de nu tystnat och observerat värdinnans *tête a tête* med
"Johan den uppriktige".

— Men hvarför ej, goda herr Svenson, hvarför ej?

— Jo, svarade då herr Svenson, och lät upp sin bre-
da näbb, jag var just ute i bersåen, då jag såg, huru
kokerskan, som satt på kökstrappan och vispade till
blancmangern, nös fyra gånger å rad midt i det stora
stenfatet.

Om en bomb slagit ned i församlingen, hade ej stör-
re uppståndelse derigenom kunnat åstadkommas. Det
blef i hast tyst och stilla i salen; damerna satte bro-
derade näsdukar för sina munnar, man började hosta
på ett ganska otvetydigt sätt, och herr Svenson kom
upp på sitt enkla ungarlsrum fortare än han anat.
Detta var heller icke underligt; han hade nämligen
denna gång för lättnads skull begagnat tre fötter i
trappan. Två voro naturligtvis hans egna; men den
tredje var *icke* hans.

Dagen derpå blef herr Svenson uppsagd från sin
plats. Men när han med sin lilla kappsäck i handen
kom ut på gården var det icke utan att han knöt näf-
ven åt den tjocka, rödnästa kokerskan, som stod i kö-
ket och rullade köttbullar till kvällen mellan sina stora
daskiga, svettdrypande fingrar.

Om herr Svenson haft någon hofmannapolityr, hade
han ropat "väl bekommet!" i stället för att knyta näf-
ven, ty just när han vände sig om förnam han ånyo
det olycksbådande ljudet af fyra väldiga nysningar,
precis i samma takt som när en vanlig människa till
ära för ett majestät ropar sitt fyrfaldiga hip hurrah!

En och annan skulle säkerligen efter en sådan katastrof hafva begifvit sig af från staden. Men Johan kunde det ej. En varm och lidelsefull kärlek var den magnet, som höll honom kvar. Kopparslagaren Kettilsons vackra Kunigunda hade fångslat honom med snart sagdt oupplösliga band. Hon var en synnerligen vacker flicka, och hennes fader var vida omtalad för sin rikedom — "täthet", di kallar't.

De båda ungas bekantskap hade börjat då fröken Kunigunda en gång kom in i herr Tygonii bod för att handla.

— Hur mycket kostar det här blårandiga tyget? sporde hon.

— 28 öre alnen, svarade herr Svenson med ett förföriskt leende, i det han stödde sig med sina båda långa tummar mot disken och balancerade med abdomen.

— Kunde det ej bli för 25 öre? fortfor Kunigunda och sänkte blygt sina fint ådrade ögonlock.

— Omöjligt, min sköna, svarade herr Svenson och vred sig så att han blef lik en korkskruf; vi kunna ej sälja det så billigt.

— Så får det väl vara då, menade den ljufva flickan och trippade ut.

Länge skådade Johan efter den älskliga uppenbarelser. Han såg hurusom hon en smula kobent försvann bakom knuten, och det kändes så förunderligt i det stackars expedithjärtat.

Någon tid derefter hade han den lyckan att träffa sina drömmars föremål på en bal. När han figurerade mot henne i francaisen, tyckte han sig förnimma en stilla handtryckning. Då förlorade han alldeles besinningen och ropade till henne i förbigående, dock så att det tydligt förnams i salen, enär musiken just vid tillfället gjorde en paus:

— Fröken, det blårandiga tyget blir för 25 öre alnen.

Utan att ljuga skulle man från den stunden kunna säga, att de båda ungas kärlek gick i bom, och kop-

parslagaren syntes gynsam stämd för deras förening, i synnerhet som ett rykte blifvit spridt i staden, att unge Svenson ägde en liten förmögenhet. Han hade dessutom själf yttrat, att han var betänkt på att inom kort öppna en egen affär.

Och nu, efter sitt afträdande från platsen hos Tygonius, begaf han sig oförtöfvadt till Kettilson.

— Gudda, gudda, lilla slarfvan! utbrast han glad, då han märkte att Kunigunda var ensam hemma.

— God morgon, älskade Johan, myste hon, sätt dig här i soffan, så sätter jag mig på stolen midt emot!

— Nej, tack vackert; äras den, som äras bör; sätt du dig i soffan, så sätter jag mig på stolen midt emot!

Och de togo plats. Efter en stunds samtal blef det beramadt, att herr Svenson skulle dröja i sin tillkommandes hem ända tills han hunnit sätta upp sin egen affär. Lifvet förflöt i paradiskt lugn. Kunigunda spelade piano och herr Svenson sjöng "Brusande, vilda ström". Om kvällarne dunkade han bräde med gubben.

Ett par dagar derefter inträdde herr Svenson hos Kettilson efter en promenad i staden. Några af kopparslagarens vänner hade der infunnit sig för att dricka tuting och kannstöpa. Lik en rodnande ros bland tistlar och kardborrar syntes Kunigunda bland den öf-riga populacen.

— Gudda, gudda, lilla slarfvan! utbrast herr Svenson.

— God afton, älskade Johan, myste hon; sätt dig du i soffan, så sätter jag mig på stolen midt emot!

Och de togo plats.

— Nå, Johan, min blifvande måg, utbrast omsider herr Kettilson, och klappade sig på magen, har du sett dig om efter en lämplig lägenhet för din affär?

— Det går väl an, inföll här plötsligt skräddarmästaren Syring, att skänka bort sin dotter till en förmögen ungar, som kan sätta upp sin egen affär; jag gaf min Petronella åt en fattiglapp, och det få både jag och hon ångra så länge vi lefva

— Ja, vidtog herr Kettilson, det är godt att ha något att vinka på. Tänker du sätta in hela ditt kapital i affären, min käre Johan?

— Mitt ka-ka-kapital, svarade Johan, och gapade både vidt och bredt, jag har intet kapital!

— Hvad för något! Hvarmed skall du då hyra lägenhet och köpa lager?

— Hm — jag tog för gifvet, att den ingalunda obetydliga hemgift jag erhåller med Kunigunda skulle räcka till både—

— Är då det ryktet ej sant, som säger, att du fått ärfva 30 tusen kronor?

— Hvem har sagt dä?

— Är det sant eller osant? frågar jag.

— Nääj!

— Övårdige, har ni då friat till mig endast för mina penningars skull? utbrast Kunigunda med af harm blossande ansikte.

— Ja-a!

— Och en sådan fattiglapp, en sådan matfriare som ni skulle bli måg hos kopparslagaren Kettilson, skrek gubben och stampade i golvet, så att det ekade i pianot. Nej pass, mante! Gif er af härifrån och det genast!

Följande höst begaf sig den stackars Johan Svenson på väg till Amerika. Hans hopp var då vissnadt och hans illusioner krossade.

“*Una salus victis nullam sperare salutem*”, som latinaren så skönt uttrycker sig.

Emellertid lyckades han här öfver förväntan. Han är till och med gift med en förmögen änka, som har sin egen affär. Detta äktenskap fullbordades under en ovanligt gynsam period af Svensons lif. Han råkade nämligen för 3 år sedan att sätta sig på en rostig spik. Till följd deraf sprang hans käft ur led, och han kunde alltså på två månaders tid icke få fram en enda

uppriktighet. Under dessa båda månader blef han bekant med sin nuvarande hustru och med henne i flygande fläng förenad genom hymens bojor. Han nickade och blinkade under hela den högtidliga akten. På senare tiden är han vorden en ifrig politiker. Han är öfver allt "ute med stumpen" och håller tal. Och fastän han beständigt talar sanningens heliga språk, behöfver han ej därför lida någon smälek. Han är ju "amerikansk politiker", och det fins ingen människa på hela jordens ring, som tror ett enda ord af hvad en sådan säger.

Simon i Sälle.

ATT "sätta in" sina penningar hos andra kan nog vara bra ibland; men det kan också vara riskabelt nog. Det fins nämligen personer, hvilka icke akta för rof att hålla god min i elakt spel. De veta väl, att de med hänsyn till sina affärsförhållanden stå på branten af en afgrund, i hvilken de förr eller senare måste falla. Katastrofen är blott en tidsfråga. Men de söka dock slå blå dunster i ögonen på folk, långt sedan det kan tyckas omöjligt. Och så "insätta" lätt-trogna människor hos "den rike patronen" mot fagra löften om hög procent allt hvad de äga, och så en kort tid derefter slår patronen sina s. k. vantar i bordet.

Han har gjort sin kullerbyttan ned i den nyss åsyftade afgrunden. Men han var icke ensam på färden. Det var minst en sju, åtta stycken andra, som han drog med sig i fallet.

En bland dem var Simon i Sälle.

Den stackars Simon hade sålunda genom en annans förvällande förlorat allt hvad han ägde i kontanter, och det var ej litet. Efter svenska förhållanden var det

ingen liten förmögenhet. För att "fördubbla sina inkomster" hade han nämligen "insatt" all sin egendom hos "den rike patronen", som dref så storartade affärer.

Och förr skulle månen flyga rakt in i planeten på solen och bjuda henne på ostkaka, än patronen kunde stå på dåliga fötter. Tycker någon det! Han hade ju offentligen vid förra kommunalstämman låtit antyda, att 10,000 kronor voro såsom en pris snus för honom, och detta tal hade rört både klockaren och kyrkstöten till gråt. Och hans fru hade skänkt 500 kronor till missionen i Syd-Afrika; det hade ju stått i alla tidningar. Och när det var något barndop, bar han ju "Hushållningssällskapets" stora medalj, och vid förra stjärnfallet hade han af Kongl. Majestät hugnats med "Vasatrissan" att i grönt band å bröstet bäras.

Så att nog var väl han en storkaxe, om någon var det!

Emellertid hade det, oakadt all härlighet, barkat rakt på tok. Och slaget drabbade den stackars Simon i Sälle så mycket hårdare, alldenstund han gått och gift sig för ett halft år sedan.

"Fria ville Simon i Sälle;
Fria vilja redelige herrar,
Fria vilja söderbönder alla!"

Och till råga på allt hade han såsom sin brud hemfört en flicka, som var så fin att man kunde peta sig i tänderna med henne.

"Aldrig så fin, aldrig så fin
Fans någon flicka, som hans Kristin!"

— Käre Simon, sade hon och slog en knyck på nacken, hade jag kunnat tänka mig, att du skulle bli en sådan fattiglapp, så kunde jag ju hafva tagit länsmannen, vet jag. Han är karl för sin hatt, han, skall jag säga, och trekantig är den och guldgaloner är det på'n också. Ack, jag arma fjolla, hvarför tog jag inte länsmannen!

— Ja, jag vet, att du hade många friare.

— Jo jo men, du! Adjunkten friade nära på till mig, han ock, och hade jag då haft det vettet jag nu har, så vore jag i det här draget en välbeställd komministerfru. Men—hvad är jag nu? Inte värd ett ruttet lingon. O, jag olyckliga människa!

— Ja, snälla Kristin, jag är ruinerad; men det har ju på sätt och vis skett utan min förskyllan. Kärleken för din man bör dock vara tillräckligt stark att hålla dig vid godt mod. Det blir att taga i på nytt. Jag är ung och stark, och fins det ej bröd för oss här hemma, så kunna vi väl slå oss fram i någon annan vrå af världen.

— Jaså, du tänker liksom andra storskojare gifva dig af till Amerika?

— Ja, den tanken har verkligen slagit allt djupare rot hos mig sedan olyckan hände oss. Amerika är ett präktigt land, der man kan komma framåt genom egen kraft och egen förmåga och der man är oberoende af relationer och högdjursgunst. "Brändt barn skyr elden". Sedan jag genom en annans bedrägeri blef bragt till tiggarslafven, ha mina forna vänner dragit sig tillbaka från mig. Jag står här ensam och öfvergifven af alla. Och under de små förhållanden, som här råda, blir det mig svårt att på kortare tid förbättra min ställning och komma på grön kvist igen. Men i Amerika torde det kanske gå för sig. Der har man nämligen både förmåga och vilja att betala väl för godt arbete. Vi taga Gud i hågen och resa, Stina lilla! Det skall ingenting fattas dig, och—

— Jag resa till Amerika, jag, som genomgått mam-sell Sviskonstens pension och både kan parlara fransyska och spela sonate pathetique utantill! Nej pass — jag, mitt dumma våp, som inte tog länsmannen! Adjunkten friade nära på till mig, han og—

— Ack, snälla Kristin, hvad skall det der betyda? I Amerika spelar man lika bra piano och talar lika bra franska som här hemma.

— Asch, det vet jag visst! Och du vill tvinga din hederliga hustru att resa öfver till detta tjufvars och rackares förlofvade land. Nej—jag, mitt dumma våp, som inte tog länsmannen! Adjunkten friade nära på till mig, han og. Mamsell Kristin, sa' han, om Gud vill, sa' han, bli kanske våra öden, sa' han, i en framtid, sa' han, nära förenade, sa' han. Tron, hoppet och kärleken, sa' han, dessa tre, sa' han, men störst ibland dem är kärleken, sa' han. O, jeja mej, om jag kunnat ana det här! Till Amerika! Nej, aldrig i lefvande lifvet! Uh, buh, buh!

Några dagar derefter var fru Kristin hemma hos sina föräldrar, och Simon i Sälle var på väg till Amerika.

Hade hon haft någon kärlek för honom, skulle hon naturligtvis hafva följt med, om det än varit till världens ända för att dela ljuft och ledt vid både fröjd och bekymmer. Men det hade hon ej. Det var pennin-
garne, som lockat henne in i äktenskapets hamn, hvilken gudnås så visst ofta är i saknad af "Kjærlighedens" vägbrytare.

* * *

Flera år hade förgått sedan de nu skildrade händelserna timade. Och åren hade fört många förändringar med sig.

Under den första tiden hade bref ofta anländt från Simon. I alla dessa bref hade han helt vänligt sökt förmå hustrun att komma öfver. Han hade det nu bra, skref han, och kunde erbjuda henne ett nått hem. Alla hans försök i den vägen hade dock varit förgäfvade, och brefven kommo allt mera sällan.

På sjunde året efter Simons bortresa hände emellertid någonting, som väckte stort uppseende i trakten. En gammal kvinlig släkting till Simon i Sälle hade af lidit, och hela hennes af 150,000 kronor bestående förmögenhet befanns testamenterad till Simon eller, om han ej funnes i lifvet, till hans familj. Man annonse-

rade efter honom i "Post och Inrikes tidningar" och uppmanade honom att inom år och dag gifva sig tillkänna i och för det stora arfvets lyftande. Man vände sig till de svensk-amerikanska tidningarne med efterfrågningar, och der stod i öfver 2 månaders tid följande:

EFTERFRÅGAN.

De, som känna till Simon i Sälle,
Månde då vara så innerligen snälle
Derom att underrätta Petrus Trälund,
Pastor loci i Asby och Sund!

Dock — till pastorsämbetet i Asby och Sund anlände intet svar. Brefven till Kristin hade nu alldeles upphört att komma, men länsmannen kom så mycket oftare åkande i sin gula chaise för att helsa på unga frun, hvilken, så vida mannen icke funnes kvar i lifvet, enligt *testatrix*' förordnande, skulle komma i besittning af hela den stora förmögenheten.

En dag, när Kristin stod tankfullt skådande ut genom fönstret fick hon se länsmannens gula chaise uppe vid vägkrönet. Ekipaget liknade i sin flykt mera en meteor än en länsmans ämbets skjuts.

Ett par minuter derefter inträdde Adonis genom dörren.

— Åh, si go' dag, go' dag, lille kommissarien!

— Allraödmjukaste tjänare! Häh! Häh! Det går så det blör! Men det är viktiga faktibus, sa' han, som sätte hästibus för kärribus och for till *sin* Kristinibus.

Si länsmannen var alltid så rolig så, och lärd var han också. Och vid de bevingade orden framtog han en tidning och pekade med en segervinnares nonchalance på en notis, som Kristin helt storögd började genomläsa.

Och länsmannen skådade mot taket. Han vre på sek, han stönte, han höllt de ene benet krokkit å de are rakt, han sätte hännera i sia å tok på sek brillera.

I tidningen stod nämligen en notis om en svensk vid namn Simon, som blifvit ihjälslagen i en grufva —

Det dröjde icke många veckor derefter förrän läns-
mannen och änkefru Kristin Simon "ramlade ned från
predikstolen", såsom man brukar säga.

Fru Kristin hade erhållit arvet och hon hade åter-
köpt den vackert belägna gården Sälle, der nu allting
inredts på det elegantaste sätt. Der skulle länsman-
nen bo med sitt tilltänkta vif, och man var just som
bäst sysselsatt med tillrustningar för bröllopet, hvilket
skulle firas samma dag året var tilländalupet, då en
trasig tiggare, med tofvigt svart hår och sjukligt utse-
ende kom in i köket, bedjande om en allmosa.

— Ut med er, sade fru Kristin, som hade sju skinn
på näsan, vi ha' annat att göra här än mata tiggare,
och hör se'n!

— Men jag är så sjuk och hungrig.

I detsamma kom länsmannen in.

— Fördömde tiggarekrake; ut med dig och det ge-
nast, röt han beledsagande sina ord med en ingalunda
otvetydig rörelse af högra foten.

Ingen af de innevarande observerade den blick, som
dervid glindrade till under tiggarens buskiga ögonbryn.
Men hade de sett den, skulle de hafva förfärats.

Länsmannen åtnjöt, på grund af sin hjärtlöshet och
sitt minst sagdt besynnerliga lefnadssätt, ett dåligt an-
seende i orten. Länsmännen nu för tiden bruka vara
tämligen hyfsade och hederliga karlar, men kommissa-
rien i detta lilla ur naturen hemtade utkast var ej af
den ullen. Mina ärade läsarinor och läsare skola
lätt inse detta, då jag nämner, att det var just om ho-
nom man diktat den i "Filikromen" synliga visan af
följande lydelse:

"Aldrig har jag sett en tocken drul
Som vår länsman;
Bre' i flätta ä' han som en tjur,
Aldrig skäms han.
Han super brännevin och spelar kort,
Pitteheja!
Men bäst att tiga med hvad mer han gjort,
Ska' ja säja!

Ja, så var det bestämdt med den saken. Dock—kärleken ser allting med andra ögon och i annan dager än den öfriga världen. Fru Kristin hade icke skådat mycket af sin förre man, och nu skulle hon prompt hafva sig en ny. Det hjälpte inte. Illa skulle man tyda en kvinnas uppgift i denna värld, om man för- tänkte lilla Stina detta.

Så kom bröllopsdagen. Gästerna voro samlade, och presten stod der med handboken framför sig. Genom den högtidliga tystnaden förnam man från det inre rummet brudgummens röst, som talade och sade:

— Kristin, du skulle allt ha en pion i näfven!

Och så utträdde den blygt rodnande bruden med slöja och allt annat väl draperadt samt i "sin helhet" af en slående likhet med en gammal dalkarlsklocka.

Och den högtidliga ceremonien skulle taga sin början.

Dock — *hast du mir gesehen!* In genom dörren lin- kade den trasige tiggaren med sin nötta staf i handen. Det var ett hemskt ögonblick. Men länsmannen, van att taga i med hårdhandskarne, högg den uschlie främ- lingen i den s. k. hampan, i akt och mening att låta honom göra en färd ut på gården "det fortaste han kunde."

— Hvad vill du här, gubbstackare?

— Jo, jag kommer för att tacka för sist, då ni spar- kade ut mig.

— Ut med dig, och det i eviga rappet!

— Nej, svarade i samma ögonblick en klar, manlig stämma. Jag tänker stanna här i mitt eget hus, och jag har just kommit i rätta ögonblicket för att få vara med om ett hejdundrande bröllop, kan jag se!

Vid dessa ord kastade han af sig den svarta peruken och den trasiga tiggarekåpan.

Alonzo den tappre, så kallades han,
Och hon Imogene den sköna!"

Der stod nu lifslevvande bland dem den för död utgifne Simon i Sälle, han och ingen annan. Den i tidningsnotisen omnämde Simon hade varit en helt annan person. En klunsande klabbedask snarlik en ärtsäcks dunkande i logogolf förnams i samma ögonblick. Det var fru Kristin, som fick den s. k. dändimpen, och det må icke heller någon förtycka henne.

— Dock — go vänner, fortsatte uppenbarelsen, jag vill ej göra edra ljufva planer om intet. I dag blir det emellertid ingen vigsel af. Men den kan ju ske en annan gång. Jag skall utverka skilsmässa mellan dig och mig, Kristin. Du får taga din länsman, och jag skänker eder som lysningspresent min gamla fädernegård Sälle. En hustru, som ej är beredd att följa sin make hvar han än begifver sig, förtjänar ej att kallas hustru. Hvad mig själf angår, reser jag tillbaka till mitt hem i Amerika så snart jag fått mina affärer ordnade. Men, godt folk, *don't be afraid of me! I am a very, very good fellow!* Varen alla precis såsom barn i huset! Se, der står ju bordet dukadt, dignande af kräsligheter! Herr pastor,

Det är Simon i Sälle, som kommit igen!
Ett glas till hans ära, min vän!

KRUSET.

I SOMRAS ett år sedan kryssade en segelbåt svanlikt majestätisk fram öfver Minnetonkas grönglänsande vågor.

I båten, hvars namn var "Lafayette", befann sig ett sällskap bestående af två damer och tre herrar.

De båda damerna suto i aktern, och, såsom det ofta händer här i världen, var den ena mycket vacker och den andra endast lindrigt vacker.

Ja, hon var så gudaskön, den ena, att man rakt ville äta upp henne.

En dylik åstundan hade ock, efter allt att döma, de båda herrarne, som suto på tofterna vid hennes sida. De voro tvänne veritabla amerikanska "dudes" med spinkiga kroppar, långa halsar och rundrakade polisonger. Den ene, hvars namn var Tracass, tuggade på sin guldbeslagna käpp och pladdrade plattheter i hennes öron, under det att den andre, mr Dahlrumple, pathetiskt föredrog "*Home, Sweet Home*", ackompanjerande sig på en guitarr.

Men sjön började gå allt högre, och vågornas plaskande förtog nästan alla andra ljud.

Under det att den lindrigt vackra damen skötte styret, arbetade den tredje unge mannen med seglen. Det var en starkt bygd, ståtlig karl med ett djärft och ovanligt intelligent ansikte. Hans stora, skarpa ögon hade ungefär samma färg som vågorna, och nu skummade blicken — i likhet med sjön — af vrede. Han älskade den fagra millionärdottern af hela sin själ, men hon omfläktades af dudarne, så att han sällan fick riktigt väderkorn på henne.

Och för öfrigt — hvad hade han väl för utsikter att kunna eröfra denna vackra och rika flicka, att kunna fånga denna förtjusande gulfisk? Han var ju blott en fattig svensk, som studerade till läkare vid universitetet, och hans framtidsutsikter voro si så der tämligen dunkla.

I dag hade han återigen kommit med som det "femte hjulet under vagnen". Man hade tagit honom i släptåg derför att han var en god seglare, det förstod han mer än väl; men han hade ändock åtlydt inbjudningen för att få se henne, som han tillbad. Att få tala ett ord med henne hade dock ej varit möjligt, ty Tracass och Dahlrumple hade trakasserat och öfverrumplat henne såväl under frukosten på holmen som under seglatsen. Och nu var man midt ute på den väldiga fjärden. Det såg ut som om det skulle dröja länge, innan man kunde kryssa sig hem.

Under det Petter Niklas Alm — så hette den unge svensken — skötte sina åligganden vid seglen, betraktade han emellertid oupphörligt sina drömmars föremål, den fagra Alba Whitehouse. De efterhängsne yankeefrönas sång och pladder syntes otvetydligt besvära henne. Hon satt der tyst med kinden lutad i sin hand, utan att bevärdiga dem med ett småleende eller ett ord. Men hennes blickar sväfvade drömmande ut öfver sjön och stannade ibland med en varmare glans vid den unge kärke och solbrände svensken, på hvilken nu allt ansvar för resans utgång hvilade.

— Mr Alm, ropade hon omsider med sin ljufva stämma, komma vi ej snart i land?

— Det dröjer ännu ganska länge, miss Whitehouse, svarade han och sträckte på skotet.

— *Oh, my!* utbrast hon då och drog en suck så tung att själfva böljorna under ett ögonblick gjorde en paus för att lyssna dertill.

Stormen tilltog allt mer, och "Lafayette" for fram såsom ett torrt skinn öfver de fräsande bränningarne.

Peter Niklas Alm märkte, att den unga damens kind bleknade allt mera. Först trodde han att hon var rädd, men han hade flera gånger sett exempel på hennes ovanliga mod och djärfhet, så att den frågan förföll. Det fanns sålunda ingen annan möjlighet än att hon var på något sätt illamående, och den unge Aesculapiiadepten bråkade obarmhärtigt sin hjärna för att utfundera, hvad orsaken härtill kunde vara.

Han tog af sig sin rock och erbjöd sig att lägga den öfver hennes sköna axlar, men hon afböjde detta genom att med matt röst förklara: jag fryser ej.

Omsider lystes hans vackra ögon upp af en sällsam glans. Han knäppte ett slag med tummen och pek-fingret och tog derpå en styrkedryck ur öskaret. Och så — just under det att den musikalske ursnorken slog en pralldrill, hvilken lät såsom "ufvens sorgesång i regnbegjuten björk", och den omusikaliske stack i hela käpphufvudet i munnen, skrattande såsom skatan

(*Pica Caudata*) på ladugårdstak, klef Alm dristeliga öfver tofter, åror och sitser ut i aktern med det tomma vinkruset i ena handen och en tratt i den andra.

— Förlåt, miss Whitehouse, sade han —men låt mig ställa det här kruset under er sits! Det hindrar mig der framme, och jag har två gånger stupat omkull öfver det.

— Gärna, mr Alm,

— Kanske det är bäst vi låta tratten sitta i, så att vi ha allt på ett håll?

— Ja, kanske det, svarade hon — och en rodnad lik en morgonsky drog öfver hennes sammetskinder.

Hon gaf honom "en blick ett kungarike värd", och han kände sig så säll och full af hopp, som hade hela världens lycka hvilat i hans famn.

En stund derefter mojnade vinden af. Petter Niklas drog in focken, som slaknat, och satte till storseglet, hvilket han förut på grund af stormen måst beslå.

Vinden hade nämligen ett tu tre vändt sig, och man fick bättre kurs. Vinden syntes också hafva vändt sig för Alm; åtminstone såg det ut som om han fått vind i sina förhoppningars segel. Ty den unga amerikanskans nyss så bleka kinder erhöilo en allt lifligare färg. Hon såg så frisk och strålande ut som rosen i nordanskog, och det var precis som hade hennes blickar "sjungit" (förlåt oegentligheten!)

'Kom till mig,
Kom till mig,
Du—hu, som mitt hjärta to—hog!'

Snart var man i land, och den syn, som tedde sig, då den ljufva uppenbarelsen drog åt sig sina kjolar och med ett lätt språng hoppade ur båten, kunde Alm aldrig glömma. Psi!

Den musikaliske fähunden, som fortfarande gafflade och sjöng, fick på sin lott att bära kruset med tratten. Och dervid stånkade han värre samt läspade:

—Huv kan detta vava, vi dvucko ju uv allt vin, som fanns i kvuset, och nu skvalpav det och kännes vava fullt.

— Sätt det för munnen, mr Dahlrumple, och känn efter om det fins något kvar, ropade Alm.

Miss Whitehouse, som ehuru hon befann sig några steg före de andra, hade hört detta samtal, ilade nu lätt som hinden tillbaka och ville med utropet "för Guds skull" rycka till sig kruset. Men hon kom försent.

Hennes musikaliske beundrare hade redan tagit sig en djup klunk af bottenskvätten.

Men deraf sprutade han nu lik en hvalfisk utså mycket han kunde, under det att Petter Niklas Alm förklarade, hurusom dylikt vin smakar helt olika sedan det stått i solen och blifvit varmt.

Dessutom hade vinskvätten naturligtvis blifvit uppblandad med vatten, när kruset rullade i båten.

Allt hvad jag här behöfver tillägga är, att Petter Niklas Alm och Alba Whitehouse inom kort blefvo ett äkta par, och att den afundsvärde mannen ständigt ville ha kruset framför sina ögon för att genom detta enkla föremål på ideassociationens väg tydligare erinra sig den lyckligaste stunden i sitt lif, det tillfälle, då kärleken ur sin knopp utvecklades till en doftande ros. Kruset hade ju varit med på färden!

Visserligen har den vackra frun gjort några svaga försök att opponera sig häremot; men Petter Niklas har i detta fall varit bestämd och trotsat sin hustrus vilja.

Hon säger honom hvar *skåpet* skall stå. Men det är han, som svarar henne:

— Här skall *kruset* stå!

En vän i viken.

(Sann händelse med fingerade namn.)

FÖR några år sedan fanns i Göklunda socken i Sverige en kyrkoherde vid namn Nils Jonas Perell. Han var en begåfvad och intelligent man, men så egendomlig till sitt sinnelag, att snart sagdt ingen kunde komma öfverens med honom, och gräsliga voro understundom de scener, som utspelades mellan honom och församlingens välaktade och själfständige odalmän.

Kyrkoherden Perell hade fått en ung hjälpprest, som var mycket omtyckt af församlingsborna till följd af sitt vänsälla väsen och sina utmärkta predikogåfvor. När han predikade, var kyrkan därför full af folk, då den deremot var så godt som tom, när gubben skulle uppträda. Detta förtröt den senare af hjärtans grund, och så en vacker söndag, då det var vice pastorns tur att predika, passade gamlingen på att oförmärkt smyg sig upp på predikstolen. Alla platser voro upptagna, och man höll som bäst på med predikstolsversen.

Med trånande suckar motsågo de unga damerna det ögonblick, då de skulle få se den unge, vackre vice pastorn upphöja sitt lockiga Johannes-hufvud bredvid det gamla timglaset i predikstolen samt låta en blick ur de milda, mörkblå ögonen sväfv ut öfver Guds församling. Fruarne sågo i hans uppenbarande hägringen af en blifvande måg, och männen, så väl gamla som unga, väntade på att få höra försoningens ord talas af allas deras vän och älskling. Ty en sådan var pastor Flodberg.

Men under psalmens sista vers syntes i predikstolen någonting annat, hvilket var egnadt att bland församlingsborna verka såsom uppenbarelsen af ett fantom. Det var den gamle kyrkoherdens gråa, energiska hufvud med de uppstående hårtestarne och de blixtrande bruna ögonen. Han hade uppträdt der med samma effekt som bilden af hin onde, då denne fjäderlätt skuttar upp ur den konstfärdiga leksaksasken, på hvars fjäder en liten gosse försiktigt trycker.

Nu väntade gubben under ett sataniskt grin på det ögonblick, då psalmen skulle sluta. Sången var visserligen redan tystnad, ty alla hade blifvit mållösa af förfäran vid den gamles oväntade uppträdande. Blott klockaren trampade och skrek med sin spräckta röst värre än vanligt der uppe från läktaren. Men snart slutade också han, hvarvid gubben kritiskt skådade ut öfver fårahjorden, sägande:

— Pytt fick I si'n! Ni trodde allt, att I skulle få höra Flodberg stå här och jama i dag också; men si' den gubben gick inte. Gamle Perell lefver än! Och nu skola vi tala om girigheten, som är roten och upphövet till allt ondt — isynnerhet i Göklunda församling.

Att åtskilliga af församlingsborna i den söndagens mustiga predikan fingo sina fiskar varma, berättades sedan kring hela socknen.

En annan söndag skulle gubben officiera vid nattvardsgången. Bland nattvardsgästerna befann sig äfven en patron Karlson, som var en af kyrkoherdens spelkamrater. När presten lät patronen smutta på kyrkvinet, utbrast han, i stället för att hålla sig till ritualen, ! följande suck, som förnams tydligt kring hela templet:

— Karlson, kom te mej i kväll på en vira och en tuting. Och tag med Peterson i Oxtorpet!

Församlingsborna tyckte, att detta gick väl långt, och en allmän förtrytelse var under lång tid derefter rådande. Gamle Perell började också känna sig missbelåten och därför lämnade han in ansökan till ett annat, vida bättre pastorat, som blifvit ledigt långt derifrån i en annan del af stiftet. Gubben hade vida större meriter än sina medsökande, ty han var filosofie doktor och hade i flera år varit elementarlärare, hvilket — om vi ej missminna oss — gifver rättighet till beräkning af dubbla tjänsteår.

Öfver Göklunda skakade resignationens dufva sina vingar. Det kunde ju vara en möjlighet att man blefve af med den förhatlige själaherden. I så fall skulle man vid nästa val kalla den afgudade hjälppresten till

4:de profpredikant; det var en afgjord sak. Han var ännu oförlofvad, "den otäcken", och i både fru- och flickhjärtan började nu hoppets gröna brodd att spira.

"Hvar skog har nog sin källa,
Hvar äng sin blomma har,
Hvart hjärta har sin saga
Från sälla ungdomsår".

sjunger Sigurd. Lika säkert är ock att hvarje socken har en nämndeman, som är slugare än alla de andra tillsammansamma. Så var ock förhållandet i Göklunda. Den socknen hade sin nämndeman Per i Åsen, och han gick icke af för hackor; honom kunde ingen lura, och när det var något storverk, som skulle utföras, var alltid Per i Åsen själfskrifven dertill.

Efter förra sockenstämman, under hvilken gubben Perell varit ovettigare än vanligt, hade man haft ett kolloqviom på kyrkvallen, och då hade nämndeman Per rifvit sig i hufvudet och sagt:

— Det vare väl raggen om vi inte sulle kunne bli af med gubbefan te sist!

Och så hade han lyft upp först det högra benet och så det vänstra, nigit ett tag, knäppt på sin silfversnuddosa och bjudit öfver lag, hvilket allt, enligt gamla tecken, tydde på, att nämndemannen Per hade några järn i elden, som väntade på att bli smidda.

Så kom den dag, då den långa färden måste anträdas till det pastorat, der kyrkoherden söndagen derefter skulle predika prof. Men nu hade Per i Åsen ställt så illa till, att kyrkoherdens kusk fått något för mycket tillbästa, och så blef der ett förfärligt domderande och oväsen i prestgården, när gubben skulle åstad. Kusken låg redlös i sin kammare, och drängarne voro långt derifrån på slottergånge. Gamle Perell stod på sin förstutrappa i presterlig skrud och färdig till afresa. Han skrek och väsnades öfver sin luns till kusk, så att det gaf eko rundt emkring i backarne.

Då framträdde den räddande engeln i form och gestalt af Per i Åsen, som var högtidsklädd och bar sin käpp med silfverkrycka i handen.

— Guss fre', guss fre', vördi körkherrn, ja töckte fälle ja hörde körkherrn ropa!

— Ja, den lunsen Janson har gått och supit sig full så att han ligger som ett vrak och inte kan köra hästarne, och jag måste resa till Lungsjö för att komma fram i tid. Men jag skall minsann ramla om det kräket, så att han inte skall förgäta det. Nu får jag lof sända bud öfver till Karlson och be att få låna hans kusk.

Nämde mannen hade stannat invid trappan, der han tagit af sig hatten och var ifrigt sysselsatt med att klia sig bakom högra örat. Nog vet jag hvar det bränvin kom ifrån, som fylde Janson, tänkte han för sig sjelf; men högt sade han:

— Ja, då va' ett helskuttas spetakel, vördi körkherre, men si tjänera ä' inget å lite på nu mer. Ja vet hur de ä mä vänn Anners derhemme. Han super så de ä rent omöjlit iblann, de' aset. Nu sulle ja gå te bror min i Stenbro, men då ä la inte så viktigt, å om vördi körkherrn ville, så kunne fälle ja köre för'n, för si ja ha allri vari i Lungsjö å de kunne fälle vare rolit å si hur der sir ut. Ja lofver ve gu å alle hases helie ängler att ja sa tale väl för vördi körkherrn å göre allt hva ja kann för att han ska' få't. Å köra kan ja nock, de vet han.

— Ja ja, ja ja! Vill nämde man köra, så ge vi oss af i rykande rappet.

Söndagen derefter höll kyrkoherden Perell från Gökunda sin profpredikan i Lungsjö. Det var en utmärkt predikan, ty gubben kunde nog både predika och messa, när han ville, och det så att tårar syntes i de flesta ögon. På en af de främsta bänkarne i kyrkan satt en välklädd äldre man, som tjöt och hoverade sig alldeles förfärligt, tilldragande sig allmän uppmärksamhet genom sina väldiga suckar. När efter högmessans slut församlingsborna i Lungsjö samlades ute på kyrkvallen för att vexla tankar och utbyta åsigter om profpredikanten, syntes den vördnadsbjudande främlingen med en rutig bomullsnäsdruk för ögonen högljudt snyftande vandra fram och tillbaka utmed kyrkmuren.

— Hvad gråter I för, käre far? sporde man till sist.

— Åh, ja ä så lessen, så lessen så!

— Hvarför det då? Den vackra profpredikan gjorde väl ett så djupt intryck på er?

— Ja, de mä. Men si ja ä ifrån Göklunda, ä de ä då alldeles förfärlit — uh buh huh! att vi sa' behöfve miste våran utmärkte körkherre — uh buh huh!

— Jaså, I ä ifrå Göklunda?

— Ja, ja ä nämde man Per Ivarson i Åsen. Å Gud Fader evit ä innerlit förbarne sej öfver oss, fattige Göklundabor, om vi sulle bli ä me våran gode ä älskade körkherre! Ingen ä så go imot de fattige som han, ä ingen ha gjort mer för sockna. Han ä så uppoffrenes så han kan ge ut sin siste skilling för församlingsbonas väl. Gu' välsigne'n! En så'n prest — buh bu huh! — fins inte i hele väla! Oj oj oj! Si, flytter han ifrå Göklunda, då blir då allri bra me oss mer! Nej allri i lifvet!

Inom några ögonblick hade hela Lungsjö församling bildat häck kring den gråtande nämde mannen från Göklunda, hvilken långt sedan det var omöjligt ordade om profpredikantens förtjenster. Lungsjöboarne ville naturligtvis veta så mycket som möjligt om den sökandes förhållanden, och allt utmålades i bjärtaste dager af Per i Åsen, som fortsatte löftalen på den storartade middag han inbjöds till af Lungsjös inflytelserikaste invånare, riksdagsmannen Larson i Ekeby, dit socknens myndigaste män samlat sig. Gubben Perell intog, såsom vanligt är, sin middag i prestgården.

Någon tid derefter fick man reda på att Perell vid vallet i Lungsjö erhållit nästan alla röster. Och när man samma söndag detta blef bekant ordade derom på kyrkovallen, sade nämde man Per i det han väl för 100:de gången den dagen knäppte på sin silfverdosa:

De' ä mej I har ä tacke för dä! Ja grät'en te församlingen ä dä va' jägarn i min själ rätte knepet te bli ä mä gubbefan! Vi ha fått dras me'n länge nock, ä nu kan Lungsjöborna ha'n te döda'r. De' ä rätt ät dom!

INNEHÅLLSFÖRTECKNING.

Hvarje afdelnings innehåll alfabetiskt ordnadt.

Förord . . . sid. 3.

... DIKTER ...

	Sid
<i>Allvarsamma :</i>	
Ack, blott ett barn!.....	Sid 15
Bibite, Collegiales!.....	43
Dagslända.....	17
Diamanter.....	19
De små.....	28
Den enes död, den andres bröd.....	30
Du blifvit mig dubbelt kär.....	40
En moders hand.....	46
Ett bref.....	25
En hästsko.....	37
En solglimt.....	45
Ett kors.....	49
Fattiga små barn.....	18
"Free lunch".....	23
Fritänkaren.....	27
Fiskarns dotter.....	36
Granarnes julsång.....	54
I mörkret.....	35
I maj.....	42
Klockeklang.....	13
Kanhända.....	48
Mörka tankar.....	20
Mitt album.....	41
Musik.....	46
När i min famn du hvilar.....	35
Post.....	15
På grafsmäckningsdagen.....	26
På villande stig.....	31
På Gustaf Adolfs 300 åriga minnesdag	50
Guldkungen.....	51
Epilog.....	53
Svensk-amerikansk vaggvisa.....	11
Snöflingor.....	31
Se myrorna små.....	44
Utan arbete.....	32
Väntan.....	14
Vid Magnus Elmblads skrifbord.....	22
Vären har flytt sin kos.....	39
Vid klockeklang i nyårsnatt.....	56
<i>Skämtsamma.</i>	
Busen.....	66
De tre.....	61
"En bättre värld".....	64
Fröken Gumigutta Larsens klagan.....	72
Hälsning.....	59
Hemlandstoner.....	60
Missionären.....	58
Så gräsligt mände det kallas.....	66
Till henne.....	67
J. G. R. Baneer.....	67
Gustaf Vicklund.....	68
Dr. Oscar Alf. Fliesburg.....	68
Jakob Bonggren.....	68
F. A. Lindstrand.....	69
Johan Erik Rosenberg.....	70
C. F. Peterson.....	70
Johan A. Enander.....	70
Ernst Skarstedt.....	71
Edward Sundell.....	71
Agda Björk.....	72

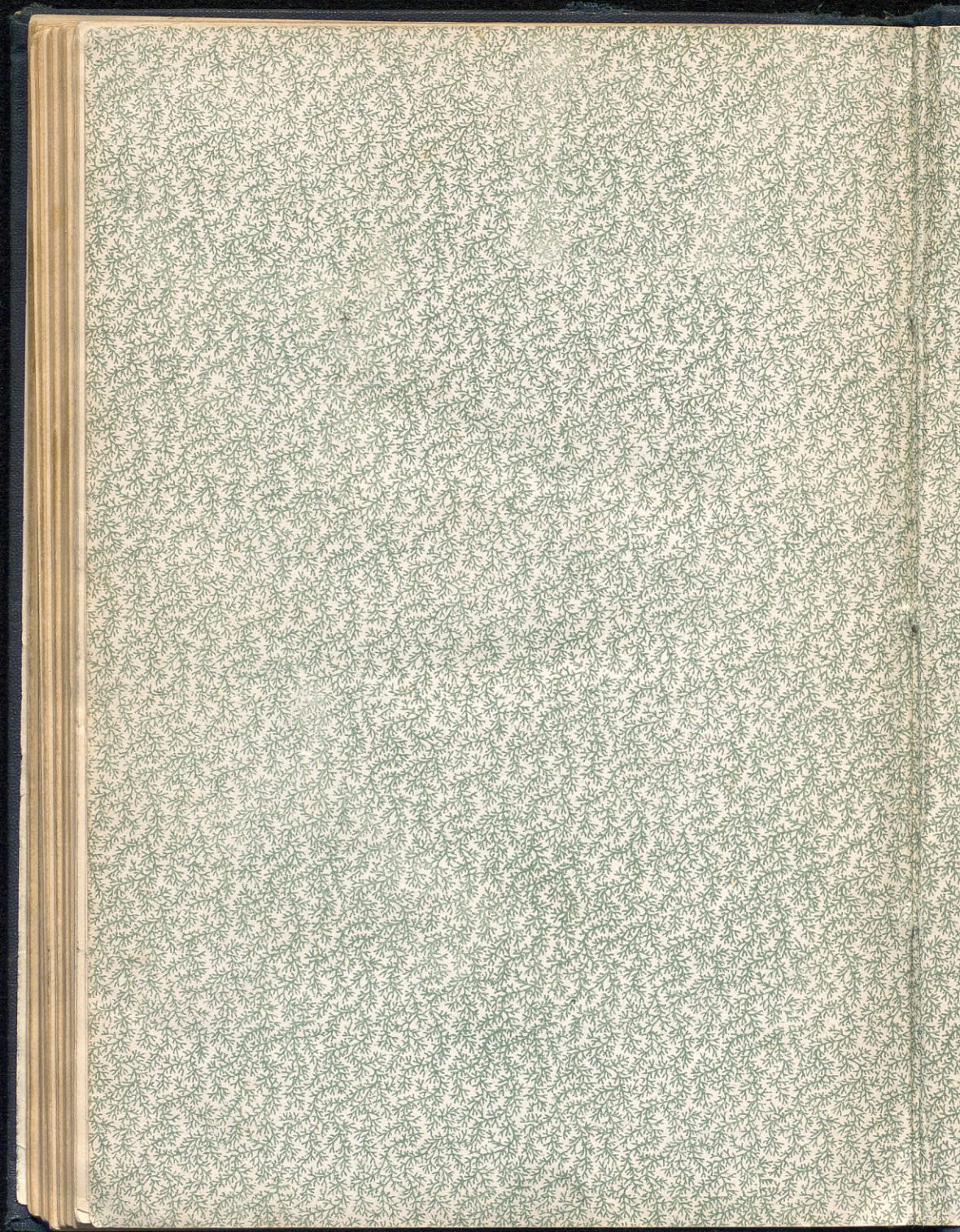
	Sid.
<i>Efterbildningar.</i>	
Annas spinnvisa	76
Amerikansk kärlek	95
Din bild dock aldrig försvunnit	75
Ditt anlet är så blekt	80
Dufvorna	87
En svensk-norsk union	88
En kvinna	100
Fördömda vår	81
Glöm ej	97
Hälsning	96
Hjärta och hand	97
I natten	76
I skogen	98
Kärlek	92
Kärlek	94
Kutusow	99
Lugn	83
Missförstånd	79
Min moders fråga	87
Nåhjälinnan	89
Nej tack, tack, Sven!	91
Om flickan icke trogen är	85
Ordets makt	96
Pipskägg	90
Sågfiskens klagan	78
Serenad	79
Sillarne	82
Sirloin	86
Strykerskan	91
Saknad	93
Skillnad	96
Se'n pappa blef kandidat	98
Till n in älskling	77
"Tiondet"	89
Två poem	94
Vid floden	82
Vi hade så mycket att säga hvarann	83
Öfvergifven	80
Önskingar	85

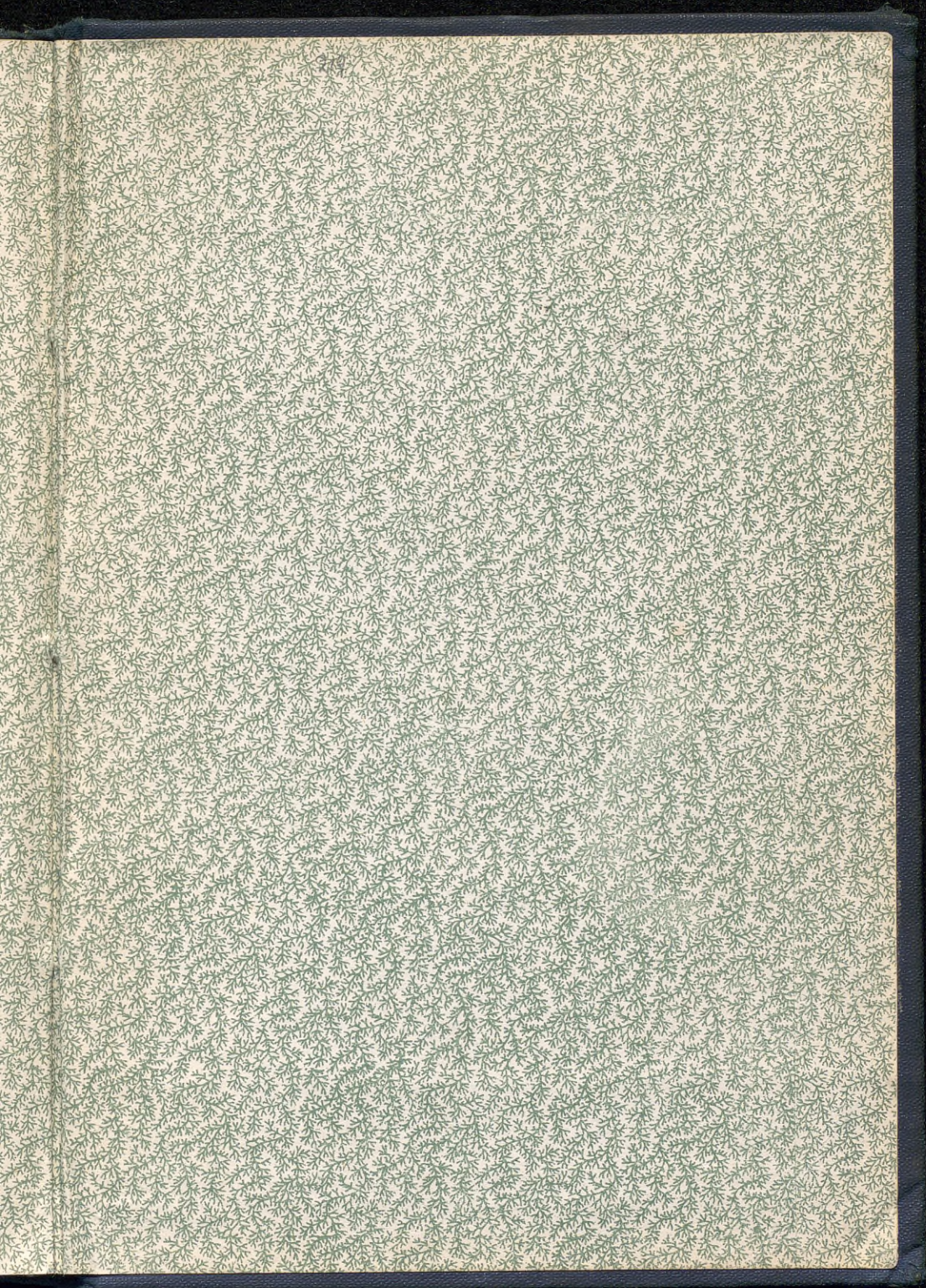
... SKIZZER ...

"Auf Wiederseh'n"	203	Gamla mamma	145
Botad	222	Hr Fikonlöf reser hem med hälsningar	121
Dans i kyrkan	136	Hr Pillander köper byxor	142
Det ödesdigra speleverket	150	Han kunde omöjligen tiga	166
Det krossade refbenet	174	Hon handlade grönsaker	195
Den medgörlige onkeln	218	Kommer du åter med gudaprakt!	181
En musikalisk skizz	114	Kruset	245
Ett knep	161	Lyckan för en "nickel"	198
En fattig släkting	168	Modern	103
En kvinnas hämd	176	På första maj	127
Ett offer för sin uppriktighet	230	Svenska Studenter i Amerika	154
En vän i viken	250	Simon i Sälle	238
Farmorjulgäst	207	Vänta du tills i morgon, Lysholm!	187

Sv. 1961/376

UPPSALA UNIVERSITETSBIBLIOTEK

16000

001973022